

**T.B.M.M**

DDC: 74-92  
YER: 74-92  
YIL: 2  
CLT:  
KSM:  
KOP:  
DEM: 74-92

**KÜTÜPHANEŞİ**



# سیاست

( ایکنوجی جزء )

## مشهور عثمانی سفر لوندن

برنجی قوصوہ - نیکبولی - وارنه - فتح قسطنطینیہ - چالدیران  
میدان مغاربه لری

یازان

مکتب حربیہ عسکری تاریخ معلمی ارکان حرب  
سیکباشی

احسان



[ ۱۱ - قروکیہ وارد ]

استانبول

مکتب حربیہ مطبعه سندھ طبع اول نشدر



## مشهور عثمانی سفرلرندن

برنجی قوصووه - نیکبولی - وارنه - فتح قسطنطینیه - چالدران  
میدان محاربه‌ی



### ۱ - برنجی قوصووه میدان محاربه‌ی

[۷۹۱ هجری - ۱۳۸۹ میلادی]

اسباب حرب : هجرت ۶۹۹ (۱۳۰۰ م) سنی اسکی شهر  
حوالی‌سنه اعلان استقلال ایدن عثمانی تورکاری ، آناتولی‌یده توسعه  
حکومت و سطوت ایده‌دک اوتوز سنه کی بک قیصه بزماده مرمره  
دکزینه قدر کاوب دایمنش ایدیلر . آناتولی اوودلری بو قهرمان  
و جنگاور تورکاره دار کلکه باشلا دیغندن اعلان استقلال‌دن الی  
سکن سنه صوکره برکیجه وقی سلیمان پاشا قومانداسنده بولنان  
سکسان تورک دلاوی ایکی صاه بینه‌دک مرمره‌ی مرورله کلیبولی  
ساحله چیقمشلر واورداده تصادف ایدکاری چی قلمه‌سی ضبط  
ایغشلردى . بوصورته روم‌ایلی قطمه‌سنه آیاق باسان قهرمان تورکاره  
پک کوجوك فقط منتظم برادر و ایله شهال استقامه‌نده فتوحاته پارلاق  
منظريات احرازیه باشلامشلردى .

اورخان غازی نی استخلاف ایدن برنجی مرادک ال المقدس املی ،  
پدرینک آور و پاده آجش اولدینی فتوحات توسعه ایمک ایدی .

فقط وصرهه آناطولیده قره‌مان بکی علاماً لینک تشویقیله آنقره‌ی  
مرکز انجاز ایدن آخبلن عثمانیلر تعرضه قیام ابتدکارندن اولاً  
بوند اوزرینه حرکت ایدلش، آنقره قلعه‌سی ضبط و آخرین تأدیب  
ایدیله‌رک آناطولی جهتنه امنیت استحصال ایدل‌کدن صوکه روم  
ایلی فتوحاته باشلانمشدر.

۱۳۶۲ ده ادرنه‌ی ضبط ایدن عثمانی اردوسی ایکی قوله آیرلدی:  
بری، لا شاهین پاشا قوم‌آسندہ مریچ وادی‌ی بونجی بالقانلر قدر  
ترا کیالک؟ دیکری، غازی اوره نوس بک قوم‌آسندہ مسنا، استرو ما،  
واردار نهر لری امتداد نجعه آطه لرد کزی ساحل ایله‌ما کدو نیاقطه‌لرینک  
استیلا‌سنه مأمور ایدلش و آزمانده بک چوق مهم شهر لرفیح او لغشیدی.  
عثمانیلرک بالقان اتکلرینه قدر ایلریله‌رک فابیه استیلا ایتمسندن  
اندیته‌یه دوشن بالقان حکمدار لری، پاپا شنجی اور بالک‌ده تو صیه‌سیله  
اتفاق ایتدیلر. متفق بخاره، صرب، اولاد، بوسنه و ولغار فرالری؟  
تورکاری آسیا، آنچ مقصده ۳۶۴ ایلک بهارندہ صوفیه‌ده اجتماع  
ایدن ۶۰,۰۰۰ کشیلک بر اهل صلب اردوسیله ادرنه اوزرینه  
بورودیلر. بو انشاده ادرنه جوارندہ آنچق ۱۰,۰۰۰ قدر عثمانی  
قوئی بولوندی‌فندن لا شاهین پاشا مدافعته‌یه قرار ویرمشدی. بو  
قوتند مفرز و حاجی ایل بکی قوم‌آسندہ ۴,۰۰۰ قهرماندن  
مرکب بر آفینجی مفرزه‌سی، دشمنی کشف ایچون ایلری‌هه مش و  
ادرنه‌نک شمال غربی‌نده کان چرمن موقعه‌ندہ دشمن اردوکاهنه  
تصادف ایتمشدی. دشمنک ذوق و صفا ایله مشغول او له رق اردوکاهده  
امنیت ترمیانی انجاز ایمه‌دیکنی و دشمن اردوس‌نده انتظام‌مزلق  
حکم فرما اولدیغی کشف ایدن حاجی ایل بکی بو وصیت‌یدن انتقاده

فرصتی فوت ایتم، مش و هر در لو تهلهکیده رغمًا بیویک برعنم و شدته کیچه، این دشمن اردوکاهنه با صـقین اجرا ایتمش و دشـمنی او بـقوـده یاقـلا بـرق بـریـشـان ایـلـهـدرـکـه بـوـظـفـرـیـتـکـ وـقـوـعـ کـلـدـیـکـیـ محلـهـ [صرـبـ صـنـدـیـفـیـ] نـامـیـ وـیرـلـشـدرـهـ . بوـغـالـیـتـ بالـقـانـ حـکـوـمـتـلـیـ تـلـاـشـهـ دـوـشـورـمـشـ وـعـنـانـیـلـرـکـ نـامـیـ اـعـلـاـ يـلـشـدـرـ .

حاجـیـ اـیـلـ بـکـنـکـ شـایـانـ تـحـسـینـ شـوـ مـوـفـقـیـ، لـالـاـ شـاهـینـ پـاشـانـکـ حـسـدـ وـغـضـبـنـیـ تـحـرـیـکـ اـیـتـدـیـکـنـدـنـ حاجـیـ اـبـ کـیـ زـهـیرـلـهـدـیـ . لـالـاـ شـاهـینـ پـاشـاـ اـرـتـکـابـ اـیـتـدـیـکـیـ جـنـایـتـکـ جـزـاسـنـدـنـ اـنـجـقـ بـرـنـجـیـ مـرـادـهـ صـهـرـیـ حـسـبـیـلـهـ قـوـرـتـولـدـیـ . قـانـلـیـ جـنـایـتـلـرـلـهـ دـوـلـوـ عـنـانـیـ نـارـبـخـنـیـ تـلـوـبـ اـیـدـنـ اـیـلـلـکـ مـنـفـوـرـ شـوـ وـقـعـهـ پـادـشـهـهـ وـاـمـرـانـکـ اـخـلـاـقـ. مـزـاعـنـیـ کـوـسـتـرـدـیـکـنـدـنـ دـقـتـهـ شـایـانـدـرـ .

صـرـبـ صـنـدـیـفـیـ مـحـارـبـهـنـیـ مـتـعـاـقـبـ عـنـانـلـیـ اـرـدـوـمـیـ اوـجـ قولـهـ آـیـرـلـدـیـ : صـاغـ قـوـلـ، تـیـمـورـ طـاـشـلـکـ قـوـمـاـنـدـاـسـنـدـهـ قـرـهـ دـکـزـ سـاحـلـیـ بـوـنـجـ، شـمـنـیـ وـمـ کـزـ قـوـلـ، لـالـاـشـاهـینـ پـاشـاـقـوـ مـانـدـاـسـنـدـهـ نـیـشـ استـقـامـتـلـرـلـهـ تـحـرـیـکـ اـیـلـدـلـدـیـ؟ صـوـلـ قـوـلـ، اوـرـهـ نـوـسـلـکـ قـوـمـاـنـدـاـسـنـدـهـ سـلـانـیـکـ اوـزـرـیـنـهـ فـرـحـانـهـ دـوـامـ اـیـلـدـیـ . آـزـ زـمـانـدـهـ دـوـمـ اـیـلـیـ دـهـ عـنـانـلـیـ فـتوـحـانـیـ توـسـیـعـ اـیـدـیـلـهـرـکـ بـرـ طـرـفـدنـ بـالـةــانـ دـاـغـلـرـنـهـ قـدـرـ دـوـمـ اـیـلـیـ شـرـقـ حـوـالـیـسـیـ دـیـکـرـ طـرـدـنـ کـوـمـاجـنـهـ، سـیـرـوـزـ، بـکـیـجـهـ وـارـدـارـ، منـاسـتـرـ اـیـلـهـ ماـ کـدـونـیـاـ حـوـالـیـسـیـ اـسـتـیـلـاـ اـیـدـلـشـدـرـ . صـوـفـیـهـ، سـلـانـیـکـ دـهـاـ صـوـکـرـهـ ضـبـطـ اـیـدـلـشـدـرـ .

لاـزـارـ، صـرـبـستانـ قـرـلـیـ اوـلـوـرـ اوـلـماـزـ؛ اـکـتسـابـ شـانـ وـ شـرـفـ اـیـچـونـ عـنـانـیـلـرـهـ تـعـرـضـهـ قـیـامـ اـیـقـشـ اـیـسـهـدـهـ مـغـلـوـبـ اـیـدـیـلـهـرـکـ مشـهـورـ نـیـشـ شـہـرـیـ دـهـ ضـبـطـ اـیـدـلـشـدـرـ . (۱۳۷۶م) لاـزـارـ اـمـضـاـ اـیـتـدـیـکـ

مصالحه نامه موجب نججه عثمانیلرہ سنوی ۱,۰۰۰ آنون ویرکو ویره جک  
و سفر و قو عنده عثمانی اردو سنہ ۱۹۰۰ سواری کوندہ رہ جک  
و کندیسیدہ عثمانی تابعیتی آئنه کیرہ جکدی :

بوائادہ برنجی مرادک الا کو جوک او غلی ساوه جی بلک ایله بیزانس  
ایپراطوریتک او غلی آندرونیقوس ، با بالرینٹک تختی اللہ ایمک  
مقصدیلہ اتفاق ایدہ رک عصیان ایتدکارندن استانبولک غربنہ اجرا  
ایدیلن محاربہ ده مغلوباً فرار ایتدکاری دیتوقہ ده یاقلانش و ساوه جی  
بلک اعدام ایدلشدرو .

ساوه جی بلک عصیانی فرصت اتخاذ ایدہ رک قیام و تجاوز ایدن  
قرہ مان بکی علاء الدین او زرینہ کوندریلان اردو قوئیہ ده مظفر اولمن  
و قره مان بکی تأدیب ایدلشدی .

عثمانی حکومتی بکی تشكل ایتدیکی و اور و پاہ کچھلی بلک آزر  
زمان اولدینی حالدہ شو خارق المادہ فتوحات و بود رجہ تو سیع مالک  
ایتمی شرق و غرب کلیسے الربنی برینہ ہا ولاش دیرمش و بالفان  
حکومتلری نی اندیشنک ایتشدی . بونلردن الا ذیادہ تلاش و قورقویہ  
دوشن صرب قرالی لازار ایدی . با خصوص نیشك سقوطی  
او زرینہ مجبوراً قبول ایتدیکی مصالحه نامہ عزت نفسی جریحہ دار  
ایتدیکی کبی نفوذنی ده کسر ایمیش ایدی . عثمانیلرک متادی مظفر یانی  
نیا یخندن بلک ذیادہ قورقیور و بر آن اول تحکملرندن قور تولق  
ایستہ یوردی . تورکاری آور و پادن قو غمق و انتقام آلمق ایچون مسحوار  
حکومتلر لہ اتفاق عقدنندن با شقة چارہ بولہ یوردی . بناءً علیہ بو  
مقصدینک استحصالی ایچون کیزلى کیزلى چالیشیوردی .

او صرده احوال داخلیه‌ی مساعد اولمادی‌فندن مجارلری تحت اتفاقه آلمدی ؟ فقط بونه قرالی طوارقوایله بولغار قرالی شیان اتفاق تکلیفی قبول ایتدیلر . حتی بولغار قرالی شیان عنانلیلرله عقد اتفاق ایتمش و کریمه‌سی برنجی مراده تزویج ایتمش ایسده اک نهایت مملکتئنک تما ، آ عنانلیلرک تحت استیلاسنه اوغرایه‌جفندن قورتیور و صرب ، بوشناق ، بولغارلردن مرکب بوبویک براردونک عنانلیلری بهمه حال مغلوب ایده جکنی فطیماً امید ایدبیوردی . بو ملاحظه به بناءً عنانلیلرله متفق اولمسنے رغمًا قرال لازار ایله عنانلیلر عائینه خفیاً اتفاقه موافقت ایلدی .

صرب ، بوشناق ، و بولغارلردن مرکب اتفاق مثاث ندارکانه باشلا دینی صرده قویه مخاربه سنه اشتراک ایدن صرب عساکر معاونه‌ی عودت ایتشدی . قویه مخاربه‌ی انسانده اسلام خاله‌لرینه تعرض و اهالینک اموالی یعنی ایتدکلرندن حقلی اوله رق تجربه ایدبیلان بو صرب عسکرلری مملکتی‌لرینه عودت تلرنده ، معصوص میتلری ادعا و عنانلیلرک ظلم‌مندن آجیقلی صورتده اشتکا ایتدیلر . بحوال صربستانه عنانلیلر علیه‌نده برغلیان حصوله کتیردی . لازار ندارکات سفریه‌سی تسریع واکمال ایمیون بو فرصتندن استفاده ایتدی .

عنانلیلر علیه‌نده صربست نده سفر بر لک اعلانی خبر آلبیر آلماز ؛ بروسدہ بر مجلس حرب عقد اولوندی . بومجلسه متفقین ایله حربه قرار ویربله رک سفر بالانی نیت ایدلدی .

طریقینک قوای حربیه‌سی : او زمان دائمی و منظم اردو لر موجود دکلدی . قوصووه محراستنده عنانلیلر ۴۰,۰۰۰ ؛ متفقین

۱۰۰,۰۰۰ موجود نده برازدار و طوبالیه یلمشدی . متفقین اردوسی کرک عدد و کرک زر همی تجهیزات اعتباریه عنانی اردوسنه فائق ایدی ؟ فقط تعلیم و زریمه جه عنانی اردوسنک دوندنه ایدی . عنانی اردوسنده موجود طوبارک مادتی بر تأثیری یوقدى .

### طوفینک سفر پلانی :

آ — عنانلیلرک سفر پلانی : تعرضی ایدی . بلک فائق اولان متفقین اردوسنی مغلوب ایده بیلمک ، آنچه تقدم سوق الجیشی بی اله ایتمک ایله ممکن او له جنی دوشونیلدی . بناء علیه دشمن اردوسی تجمع ایتمک دن اول حرکات سوق الجیشیه باش لایه بیلمک ایچون در حال استحضار ارات سفریه باشلامق و بو با به اعظمی سرعت کوسترمک واولا ایلک تجمع ایده جک ۳۰,۰۰۰ موجود نده برازدویی وزیر اعظم چند رلی زاده على پاشا قومانداسنده بولغارستان حرکاتنه مأمور ایتمک و متباقی قوتی فلبیه اجتماع ایتديرمک ؟ نایاً بولغارستان حرکاتک انکشافه نظرآ فلبیه اجتماع ایده جک قوتله ياعلی پاشا اردوسنی تقویه ایتمک و يا موافقیله و ظبفه سی اکمال ایده ایتمک على پاشا اردوسنی فلبیه جاب ایتمک : بوتون قوتله صربستان اوزرینه توجه و متفقین اردوسننه تعرض ایتمک تحت قاره آمدی .

بو قرار اک اسماپ و حبہ سه کانجه : اول امرده نقض عهد ایده رک عنانلیلر عاینه اتفاقی قدر عقد ایدن و صربستانده ممل مخمله دن مرکب بوبوک برازدوتش کیله چایشان صرب قرالی لازاره قارشی بورومک دها موافق اوله جنی ظن ایدیلرسه ده بحر کانه ملاحظات سوق الجیشیه و احوال جغرافیه مانع ایدی ؟ چونکه عنانی اردوسی بوتون قوتیله او لا صربستان او زرینه

یورودیکی تقدیرده، صاغ حنا حنی بوغاوار اردو سنه آچبیک را قش او له جنی کی  
عنانی اردو سنه نک غر به ایلر بله دیکی نسبتده بو ته لکه تزامد ایده جلت  
و خط رجمنٹ نہاما نہ دید ایدلسی و نہابت قطعی موحب اوله جقدی.  
هم جناح و خط رجعتی تحت امنیتہ آله رق نتیجه می فلاکتی موجب  
بو بله تہلکلی بر وضیتہ دوشمشمک و هم ده متفقین اردو لرینک  
بر لشمه سنه میدان ویز، دن سریع بر حرکتله هر بری آیری  
آیری با قالایوب منفرداً، غلوب ایمک مقصدیله اولاً بوغاوارستان  
اردو سی امحا ایمک و بولنار تہلکسی ازاله ایتدکدن صوکره امین  
بر صورتده صربستان او زرینه یودومک موافق ڈورولشدی.

فی الحقیقتہ بو ملاحظات سوق الجیشیہ و قرار ملوغی ایدی. بر  
اردونک خصمہ نقدم ایده رک سربستی حرکتی الہ اتمی، جناح  
و الحاصہ خط رجعتی دامنا تحت امنیتہ بولندی رسمی ومنفرد خصم  
اردو بیرینک بر لشمه سنه میدان ویز، دن هر بری فائق قوتھ و آیری  
آیری غلوب ایتمی الا مھم قواعد سوق الجیشیہ دند. اولاً بوغاوار  
اردو سی و بعده صربستاندہ متفقین اردو سی منفرداً تہمات خصوط  
داخلیہ است، مالنادہ ای برمیالدر.

ب - متفقینک سفر پلانی : متفقین طرفدن اطراف نیجہ  
دوشو بورت ثابت و تطبیق ایدلش بر سفر پلانی موجود دکلادی.  
آنحق و سمیت خرافیہ یہ نظر آصر بستان مرکزی بروضیتہ بو وندیغندن  
متفقین اردوی اولاً جنوبی صربستاندہ مرکزی و غرب موراوا  
نهر لری آرا نده طوپلانه جقدی. انفاقدن مقصد تورکاری آسیا یہ  
آئی اولدیغ، انظر آمتفقینک سفر پلانی؟ تعرضی اولیسی و حرکات سوق -  
الجیشیہ نک [صوفیہ - فلبه - ادرنه] اسقا تنده توجیہ ایدلش بولسی لازم دی.

## علی پاشا اردوسنک بولغارستان حرکاتی : بروسه مجلس

حرسنه حر به قرار ویرلسی او زوینه استیحضارات سفریه به کرمی و برلادی . کوناهیه و قره می سنجاقلرند بولسان ییلدیرم بازیزد ویعقوب چابی به ، قسطمونی حاکمی اسفندیار بکه ، کرمان حاکمی یعقوب بکه ، صاروخان ، منتشا ، آبدین ، حیدر آباد سنجاقلری حاکمی کلرینه عسکر جمع و احضاری امر او لوندی .

علی پاشا اردوسنک تجهیزات و تدارکات سفریه می اکمال ایدیایر ایدلز علی پاشا در حال حرکتله اردوسنی ادرنه طوبلاذی . علی پاشا اردوسنی تراکیدن بولغارستانه کیمک ایچون ، بالقانلری آشمق محبورینده ایدی . [ قروکی - ۷ ] ده ارائه ایدلذکی او زره فره دکزدن غربه ما کدونیابه قدر امتداد ایدن بالقان طاغزی آنحق موجود و محدود بوغازلردن شماله کچیله بیلیردی . مذکور بوغازلر پل عارضه‌یی ، امتدادی اولوب قولایاقله مدافعه‌یه صالح ایدی . علی پاشا صوفیه و نیش استفامته کیدن اک غربده کی صولی در بنده ، قابولی در بنده مصروفی تهلکه‌یی کوردی . بو تقدیرده سربستانه یافلاشمی و صول جناحی صرب اردوسنے فارشی آچیق رافقش اوله جقدی . و سطمه کی کچیدلردن مصروفی موافق بولمادی ؟ چونکه مذکور کچیدلر بولاه ارستانک مقری اولان طرنوو و به یقین اولدوغندن عثمانی تشنبی و قشنه خبر آنهرق بولغارلر طرقدن سددی ممکن و بناءً علیه حرکاتک عدم موقفیته منجر اولسی بک محتملیدی . اشبوا ملاحظانه بناءً علی پاشا بالقان طاغلرندن امنیتله و تهدک سزجه مصروف ایده بیلمک و کچید انسان‌نده صرب ویا بولغارلرک تعرضه معرض قلامق ایچون

قره دکن زه یاقین شر قده کی چید لردن برینی انتخاب ضرورت نده قالمش و جالی  
قواق چیدنی ترجیح ایله شدی . علی پاشا اسمیه او زدیندن حرکته  
جالی قواق چیدنند بالمرود بولغارستانه داخل اولدی .

علی پاشانک بولغارستانه ، قره دکن زه یاقین شرق منطقه سندن  
کیرسنده ایکنیجی بهم بر سبب ده واد ایدی . پادشاه بولغارستان  
حرکانندن اول دو برجه تانارلیه آکلاشم شدی . عثمانی اردوسی  
جنوبدن بولغارستانه داخل اولور کن تانازلرده دو برجه دن یعنی شهالدن  
بولغارستانه تجاوز ایده جکلر دی . سناء علیه علی پاشانک اول امر ده  
شرق بولغارستانی هدف حرکات اتخاذ ایتمی تانارلره بر آن اول تماش  
پیدایتمی ملاحظه سنه مستند ایدی . کوستندیل حاکمی ده بولغارستانه  
حرکانی اشاننده صربلرک جنوبه صارقه سنه مانع او به جقدی .

علی پاشا بولغارستانه داخل اونجه : تیور طاش پاشا زاده بخشی  
بک قوماندا سندن ۵,۰۰۰ کیشویی پراوادی او زدینه کوندردی .  
بخشی بک پراوادی ب هجوم جبری ایله ضبط ایتدی . شمشی ده  
دیگر بر قوه محاصره ایدل دی و فقط طرنو و نک سقوط ندن صوکره تسلیم  
اولدی . علی پاشا بالذات ، قرال شیانک پایختی و بولغارستانک اک  
مستحکم موقعی اولان طرنو او زدینه یورودی . عثمانی بلرک  
مامولک خلافنده و غایت سریع بر حرکته مظفرانه طرنو و او زدنه  
یوز و می شیان شا شیر تدی . شیانک هنوز طوپلایه بیلدیکی قوت آز  
اولدینی کی او اشنا ده صربستاندن قوای معاونه و رو دی محتمل اول مادینه  
شیان طرنو و ده مخاربی قبول ایدوب غلوب اول مقدن ایسه زمان  
قازانق قصدیله نیکبولي موقع مستحکمنه چکیلمکه واور اده متقلerner ندن  
قوای معاونه و رو دسنه انتظار ایله که قرار ویره رک نیکبولي به رجعت ایتدی .

علی پاشا طر نو و مین اشغال و دشمنی تعقیباً او سهارادی سیله نیکبولی به کلادی . شبان علی پاشانک تضییقی قارشیستنده و آچلق نائیریله عهو ایدلدیکی تقدیرده تس‌سلیم اوله جغی بیلدیردی . اساساً بولغارستان حر کاندن مقصد؛ بتوون بولنارستانی استیلا اولما یوب ، صربستان حر کاتچون بولغار تهلکه‌سی اور ته دن قالدیرمک و بولغار اردوسنک متفقین ایله بر اشمهم سنه مانع اولمک ایدی . بوصودله سف پلانک برنجی قسمی مو فقیله نتیجه لندیکنندن برنجی مراد، شیانک مر احعتنی قبول اینه رک سنوی معین ویرکو ویرمک شرطیله بولغارستانله مصالحه نامه عقد اولندی .

برنجی مراد بولغارستانی ترصد و بیطرافقی صورت داشده تأمین ایمک مقصدهله ضبط اولزان مهم شهـ لرده بر قسم محافظـ سکر ترکنندن صوکره اردوسیله فلبده اردو قسم کایسنه اتحاق ایلسنی علی پاشایه اسر ایلدی .

شـ کوی و قمهـ سی : بواسناده صرب قرالی لازار، بولغارستانک اـتیلا ایدلـدیکـنی و قـرـالـ شـیـانـکـ عـنـانـیـلـرـهـ دـخـالـ اـبـتـدـیـکـنـیـ،ـ وضعـیـتـ و خـامـتـ کـسـبـ اـبـتـدـیـکـنـیـ خـبـرـ آـمـشـدـیـ ؟ـ فقطـ مـتـفـقـینـ اـرـدوـسـیـ هـنـوزـ اـحـمـاعـ اـیدـهـ ماـمـشـدـیـ .ـ مـاـخـاصـ بـوـنـالـیـلـ وـارـنـاوـوـدـلـرـ اـسـتـحـضـارـاتـ صـفـرـیـهـ دـهـ کـچـ قـالـمـشـلـرـدـیـ .ـ بـوـ وضعـیـتـ قـارـشـیـسـنـدـهـ لـازـارـ اـیـچـونـ مـتـفـقـیـ بـولـغارـسـتـانـهـ وـاسـعـ مـقـیـاسـدـهـ مـعـاوـنـتـ اـمـکـانـ نـیـکـنـ دـکـلـدـیـ ؟ـ فقطـ آـذـ چـوقـ کـنـدـیـ قـوـیـلـهـ بـرـشـیـ بـاـنـقـ اـیـجـابـ اـیدـیـبـورـدـیـ .ـ بـوـ مـقـصـدـلـهـ بـولـغارـسـتـانـ حـدـودـیـ اوـزـنـدـهـ وـنـیـشـ اـیـلهـ صـوـفـیـهـ آـرـاسـنـدـهـ مـرـکـزـیـ بـرـوـضـعـیـتـدـهـ اوـنـوبـ صـرـبـسـتـانـهـ بـولـغارـسـتـانـکـ موـاـصـلـهـ سـیـ تـأـمـینـهـ خـادـمـ

وسوق الجیشی بر اهمیتی حائز بولان شهر کوئی ضبطه قرار و برده رک  
[ ده متریوس ] قومند استنده ۱۰,۰۰۰ - واری کوندردی .  
شهر کوئی کبی مهم بر موقعت صربلیلر طرفدن اشغالی خبر آنیز  
آغاز هم استدادی و هم ده متفقین اردویی حقنده معلومات استحصالی  
مقصدبله در حال تیمور طاش پاشا زاده بخشی بلک قومند استنده صاریجه  
پاشا وصولاًشی آینه بلک ایله ۱۰,۰۰۰ سواری اعزام ایدلی . اشبو  
مفرزه شهر کویه تقریب ایدنچه ده متریوس شهری یاقه رق رحمت  
ایتدیکنندن بخشی بلک شهر کوئی استداد ایلدی و دشمنی تعقیب  
ایچون مسـعده ایستادی ایسهـده بر نجی مـراد؛ ارفق بر مـفرزه نـک دشمن  
حملـکـنـدـه مـفرـدـاـهـزـیـهـهـ دـوـچـارـ اوـلـمـسـیـ تـهـلـکـهـ سـنـهـ بـنـاءـ بـخـشـیـ بلـکـهـ اـرـ وـیـهـ  
التحقـ اـیـمـنـیـ اـصـ اـیـلـدـیـ .

بخشی بلک شهر کویدن عودت ایدر کن متفقین طرفدن کوندریلان  
۲۰,۰۰۰ قدر دشمن سواریی عثمانلیلر ک خط رحمتی قطع ایتمک  
ایستهـمشـ وـفـتـطـ مـوـفـقـ اوـلـهـ مـامـشـ وـبـخـشـیـ بلـکـ مـفـرـزـهـ سـیـ سـالـاـ فـلـبـیـهـ  
عودت ایلـشـدرـ .

کـرـکـ شهرـ کـوـیـ وـقـمـهـ سـنـدـنـ وـکـرـکـ بـوـنـغـارـ سـتـانـکـ عـاقـبـتـدـنـ منـأـثرـ  
اـولـانـ قـرـالـ لـازـارـ ؟ عـثـمـانـلـیـلـرـ قـطـاعـیـ بـرـمـیدـانـ مـخـارـبـهـ سـنـدـهـ مـغلـوبـ  
ایـدـمـبـیـلـمـکـ اـیـچـونـ مـتـفـقـینـ اـرـدـوـسـنـکـ بـرـآنـ اـوـلـ استـحـضـارـاتـ وـتـجـمـعـنـکـ  
اـکـالـتـهـ غـیرـتـ اـیـمـکـهـ بـرـاـبـرـ قـوـایـ مـعـاوـنـهـ اـعـزـمـیـ اـیـچـونـدـهـ دـیـکـرـ  
حـکـوـمـتـلـهـ مـرـخـصـلـرـ کـونـدـرـمـشـدـیـ .

عـثـمـانـلـیـ اـرـدـوـسـنـکـ فـلـبـیـهـ دـنـ قـوـصـوـهـ صـحـراـسـنـهـ قـدـرـ حـرـکـاتـ  
سوقـ الجـیـشـیـسـیـ : عـثـمـانـلـیـ اـرـدـوـسـیـ فـلـبـیـهـ اـجـمـاعـیـ اـکـالـ اـیـدـیـ

آشاده بک مشهور بر قوماندان اولوب حجـدن عودت ایدن غازی  
اوـه نوس بـک اردوـه انتـحـاقـی مـنـونـیـقـی موـجـبـ اـوـلـشـدـی . بهـارـمـوـسـیـ  
طـوـلـاـیـسـیـلـهـ مـرـبـیـجـ نـهـرـیـنـکـ وـیـضـانـیـ عـمـانـلـیـ اـرـدـوـسـنـکـ هـاـنـ حـرـکـتـهـ  
مانـعـ اوـلـشـ اـیـسـهـ دـهـ نـهـرـلـرـکـ طـغـیـانـیـ زـئـ اـولـورـ اوـلـماـزـ بـرـنـجـیـ مـرـادـ فـلـبـهـ دـهـ  
اجـتـمـاعـ اـیدـنـ ۴۰۰،۰۰۰ـ کـیـشـیدـنـ مـرـکـبـ اـرـدـوـیـلـهـ هـجـرـنـکـ ۷۹۱ـ نـجـیـ  
سـنـهـیـ اـیـلـکـ بـهـارـنـدـ غـرـبـ اـسـتـقـامـتـنـدـهـ صـرـبـسـانـ اوـزـرـیـنـهـ یـورـوـیـشـ  
بـکـدـیـ [ـ قـرـوـکـیـ - ۸ـ] .

عـمـانـلـیـ اـرـدـوـسـیـ مـرـبـیـجـ سـاـحـلـیـ تـعـقـیـیـاـ تـانـارـ پـاـذـارـجـنـیـ وـگـوـسـتـجـهـ  
اوـزـرـنـدـنـ اوـجـ کـوـنـدـهـ اـهـمـانـهـ وـاـصـلـ اوـلـدـیـ وـاـهـمـانـدـهـ قـالـدـیـنـیـ اوـجـ  
کـوـنـ ظـرـفـنـدـهـ تـاـمـاـلـرـکـ سـرـدـارـیـ سـرـاجـ بـکـ اـبـلـهـ کـوـسـتـدـیـلـ حـاـکـیـ  
قـسـطـنـطـیـنـ بـکـ کـلـوـبـ بـرـنـجـیـ مـرـادـهـ عـرـضـ دـخـالـتـ اـیـتـدـیـلـرـ بـرـنـجـیـ مـرـادـبـوـرـاـدـهـ  
یـوـلـلـرـ حـقـنـدـهـ کـنـدـیـسـهـ تـابـعـ وـصـادـقـ بـوـلـانـ سـرـاجـ اـبـلـیـ بـکـنـدـنـ تـحـقـیـقـاتـهـ  
بـوـلـنـدـیـ . اـهـمـانـدـ اـعـتـبـارـآـ بـوـلـ اـیـکـیـهـ آـبـرـیـلـوـرـدـیـ . شـهـاـنـ غـرـبـ  
اـسـتـقـامـتـنـدـهـ کـیـ جـادـهـ مـنـظـمـ اـولـوبـ [ـ صـوـفـیـهـ - شـهـرـکـوـیـ] اوـزـرـنـدـنـ نـیـشـهـ  
وـغـرـبـ اـسـتـقـامـتـنـدـهـ کـیـ بـوـلـ اـیـسـهـ فـناـ ، عـارـضـهـ لـیـ وـغـیرـ مـنـظـمـ اـولـوبـ  
[ـ کـوـسـتـدـیـلـ - وـقـرـهـ طـوـوـهـ] اوـزـرـنـدـنـ پـ شـتـیـنـهـ بـهـ گـیـدـیـوـرـدـیـ .

برـنـجـیـ مـرـادـبـ آـنـ اوـلـ دـشـنـهـ تـمـاسـ اـیـمـکـ اـیـسـتـهـ دـیـکـنـدـنـ عـارـضـهـ لـیـ وـفـناـ  
اوـلـسـنـهـ رـغـمـاـدـهـ اـقـیـصـهـ وـاـمـینـ اوـلـدـیـنـیـ وـمـرـکـزـیـ وـضـعـیـتـهـ بـوـلـنـدـیـنـیـ اـیـجـوـنـ  
کـوـسـتـدـیـلـ طـرـیـقـنـیـ تـرـجـیـحـ اـیـلـدـیـ ؟ چـوـنـکـهـ مـتـقـنـیـنـکـ بـرـوـجـهـ بـالـاـیـکـیـ  
یـوـلـدـنـ بـشـقـهـ [ـ سـلـانـیـکـ - سـیـرـوـزـ - کـوـمـلـبـنـهـ] اـسـتـقـامـتـنـدـنـ اـیـلـرـیـلـهـ مـسـیـدـهـ  
مـحـتمـلـ اوـلـدـیـغـنـدـنـ عـمـانـلـیـ اـرـدـوـسـیـ مـرـکـزـیـ وـضـعـیـتـهـ بـوـلـنـدـرـهـنـ  
کـوـسـتـدـیـلـ طـرـیـقـنـکـ تـعـقـیـیـ موـافـقـ کـوـرـوـلـشـدـیـ .

عـمـانـلـیـ اـرـدـوـسـیـ باـشـ قـوـمـانـدـانـیـ بـالـکـزـ دـشـنـهـ تـقـرـبـیـ دـکـلـ

پلکه وضعیتی بروجـه آن محـکمـه ایدهـرـکـه اـکـ موـافـقـه بـرـ قـرـارـه  
وـیرـمـکـ مـجـبـورـیـتـهـ اـیدـیـ: مـتـفـقـینـ عـمـانـیـلـدـهـ بـلـکـ فـائـلـقـ بـرـ قـوـتـهـ قـوـصـوـهـ  
حـمـرـاسـنـدـهـ اـجـتـمـاعـ اـیدـیـورـدـیـ . مـتـفـقـینـکـ مـقـصـدـیـ شـہـسـرـ تـجـمـعـیـ  
اـکـمـ اـیـتـدـکـدـنـ صـوـکـرـهـ عـمـانـیـ اـرـدـوـسـنـهـ تـعـرـضـ اـیـمـکـدـیـ . بـونـکـ  
اـیـچـوـنـ مـتـفـقـینـ اـرـدـوـسـیـ [ـ نـیـشـ - صـوـفـیـهـ ]ـ وـیـاـ [ـ بـرـشـتـهـ - لـوـسـتـدـیـلـ ]ـ  
یـوـلـلـرـنـدـنـ بـرـیـسـنـیـ تـعـقـیـبـ اـیدـهـ جـگـدـرـیـ . هـرـایـکـیـ حـالـدـهـ بـالـقـانـ دـاغـلـرـیـ  
اـهـمـانـ وـصـمـاقـوـ جـوـارـلـرـنـدـهـ قـبـولـیـ درـبـندـ ، صـوـلـیـ درـبـندـنـ مـرـورـ  
جـبـوـدـیـتـهـ اـیدـیـ . بـنـاءـ عـلـیـهـ مـتـفـقـینـکـ اوـجـدـهـ بـرـیـ قـدـرـ آـزـ بـرـقـوـتـیـ  
اـولـانـ عـمـانـلـیـ اـرـدـوـسـیـچـوـنـ بـوـرـادـهـ اـکـ دـوـغـرـیـ حـرـکـتـ بـدـایـتـهـ مـذـکـورـ  
بـالـقـانـ کـیـدـلـرـیـ اـشـفـالـ وـسـدـایـدـهـ رـکـ اـهـمـانـ حـوـارـنـدـهـ مـدـافـعـهـ دـهـ قـالـمـقـدـیـ.  
مـذـکـورـ کـیـدـلـرـدـهـ دـشـمـنـهـ فـضـلـهـ ضـایـعـاتـ وـیـلـدـیـکـدـنـ صـوـکـرـهـ وـضـعـیـتـکـ  
اـنـکـشـافـهـ کـوـرـهـ حـرـکـاتـ تـعـرـضـیـهـ بـکـمـکـ اـکـ منـاسـبـ بـرـ حـرـکـتـ اوـلـوـرـدـیـ .  
مـتـفـقـینـ [ـ سـلـانـیـکـ - سـیـرـوـزـ کـوـمـلـجـنـهـ ]ـ طـرـیـقـهـ اـیـلـرـ بـلـهـ دـیـکـیـ نـقـدـیـرـدـهـ اـیـسـهـ - کـهـ  
بـوـلـکـ ضـعـیـفـ بـرـ اـحـتـالـ اـیدـیـ - سـیـرـوـزـ وـیـاـ وـمـلـجـنـهـ حـوـالـیـسـنـدـهـ  
اوـکـارـیـ سـدـ اـیـمـکـ مـمـکـنـ اـیدـیـ .

فـقـطـ قـدـارـ وـمـظـفـرـیـاتـهـ مـغـرـ وـرـاـلـانـ خـدـ وـنـدـکـارـغـازـیـ تـعـرـضـ سـوقـ  
الـجـیـشـیـ بـیـ اـخـتـیـارـ اـیدـهـ رـکـ اـرـدـوـسـنـیـ اـهـمـانـدـنـ حـرـکـتـ اـیـتـمـیـرـدـیـ . [ـ صـوـفـیـهـ - نـیـشـ]  
جـادـمـسـیـ صـاغـدـهـ بـرـاقـیـلـدـیـ . صـمـافـوـ - دـوـبـنـیـجـ اوـزـرـنـدـنـ اوـجـ کـونـدـهـ  
عـلـامـ الدـینـ اوـوـهـسـنـهـ [ـ \*ـ]ـ وـاـصـلـ اوـلـنـدـیـ . کـنـدـیـ مـمـالـکـیـ اوـلـدـیـفـیـ اـیـچـوـنـ  
قـسـطـنـطـیـنـ بـلـکـ رـهـبـلـکـ اـیدـیـورـدـیـ . عـلـامـ الدـینـ اوـوـهـسـنـدـهـ اـیـکـ کـونـ  
وـوـلـهـ وـبـرـلـدـیـ . بـوـرـادـنـ بـرـ کـونـدـهـ کـوـسـتـدـیـلـهـ موـاـصـلـتـ اـیـدـلـدـیـ .

[ـ \*ـ]ـ عـلـامـ الدـینـ اوـوـهـسـنـ اوـرـخـانـ فـازـیـشـکـ بـرـادـرـیـ عـلـامـ الدـینـ پـاشـائـکـ بـیـانـسـ  
اـیـبرـاطـورـیـ [ـ قـاتـ کـوـزـنـ ]ـ اـسـتـدـادـیـ اوـزـرـیـسـنـهـ صـرـبـلـیـلـرـ عـلـیـهـنـهـ حـرـکـتـ اـیدـهـ رـکـ  
اـرـدـوـکـاهـ قـوـرـدـیـفـیـ مـحـلـدـرـ .

قره طووه اس-ستقامنده یورویشه دوامله او لو او وده ایکنچی موله  
ویرلای . دشمن حفنه هنوز قطعی بر خبر آنہ مدیندن غاری  
اوره نوس بلک قرق سواری ایله بورادن اسکوب استقامنده او زاق  
کشفه کوندرلای . مشارالیه الده ایتدیکی صربلی اسیرلری اردویه  
کوندردی و بونلرک استجوابندن دشمنک قوصووهدہ اجتماع ایتکده  
اولدیفی آکلاشیدی . یورویشه دوام ایدن اردو قره طووه یہ کلادی  
دبوراده او زون مدت قالدی .

صرب قرلی لارار منفین اردویی قوما دانلریله بر جو قمدا کراندن  
صوکره متھین اردویی غربی موراوا نہرینک بری طرفہ کپیرہ رک  
شرق و غربی مورا، آراسنده قروشوواج موقعنده اجتماع ایتدریمشدی .  
لازار ظاهرآ اعلان حربه و سیله اولمق و عنانلیلری محاربیه دعوت  
اینک، حقیقندہ عنانلی اردو سنک قوت واحوالی یقیندن تحقیق  
اینک، برنجی مرادک مقصدمی آکلامق او زره ایکی اچی کوندردی .  
اچبلر قره طووه ده حال استراحته بوننان عنانلی اردو س نہ ملاقی  
اولدیلر و صرب فرالک ویرکو اعطاسنندن و مقدمما قبول ایلدیکی  
تعهداتن امتناع ایلدیکنی برنجی مراده بیان ایتدیلر .

برنجی مراد مرحصلہ قارشی اردونک انتظام و مکملیتی کو سترہ ک  
و بوصورنله خصمک معنویاتی قیر مق فکر بله بر رسم کپیدیا پدردی . رسم  
کپیدی متعاقب اچبلر کندی اردو لرینک او ج مثلی فضلہ اولدیفی و بالکز  
موجود ۵,۰۰۰ قدر زرهی عسکرلک عنانلی اردو س نہ قارشی  
کلہ بیله جکنی سوباله یہ رک عودت ایتدیلر . برنجی مراد مرحصلہ ک شو  
بیاناتی اردو ده فنا بر نتائی یا نامسی ایچون درحال بر مجلس حرب عقد  
ایتدی . غازی اوره نوس بلک همان حرکتله دشمندن اول میدان

محاربیه موصلت وای بر موضع اشغال ایدلسنی و دشمنک تفویق  
حسپیله بدایته مدافعه ده قاله رق موضعه تعرض ایده جك  
دشمنک منفرد قولاریخی آیری اور مق و بوصوته غلبه چالق «  
مطالعه سندہ بولوندی. دیکر امرای عسکریه بوفکری تصویب  
ایتدکلر ندن تورکلر ک عدد جه نقصانیلرینی دشمنه حرکات سوق الجیشیده  
قدم ایله تلافی ایتمک ایجون هان ایلری حرکتہ قرار ویرلدی .

غازی اوره نوس ایله پاشا یکیت قوماندانسته کی اردو پیشداری  
نصف البلده فره طووه دن نخ یک ایدلادی و اردو [قومانووه -  
بره شووه - پرشته] استقامتنه شهاله حرکت ایتدی . اور بلوں  
سلسله سنی صور ایله اووه یه این اردو ؟ مورواوا نهری ساحلندہ  
اردو کاه قوردی . اردو بوراده آنی فرقیه تقسیم ایدلادی . برنجی  
فرقه ، صدر اعظم علی پاشا ؛ ایکنچی فرقه ، ییلدیرم بازیزد ؟  
او چنجی فرقه ، آینه بک صوبائی ؛ دردنجی فرقه ، یعقوب چلی ؟  
 بشنجی فرقه ، صاریحه پاشا ؛ آلتنجی فرقه ، بالذات برنجی مراد طرفندن  
سوق و اداره ایدلک او زرہ انسای لیلده فرقه فرقه مورواوا نهری  
سکیلدی و کوش حصاده دو ضری عینی ترتیله یورویشه دوام ایدلادی .  
عنانی اردو سو پرشته یه تقرب ایدرکن غازی اوره نوس بک  
باش قوماندانه کلوب دشمن اردو سنک قوصووه اووه سندہ بولوندی یعنی  
و دشمنله تماس حاصل اولدی یعنی خبر ویردی . باش قوماندانک امریله  
پرشته نک هان شهالندہ کی صرتله ده اردو کاه قورولدی . ده شهالندہ کی  
مقابل صرتله ده ایسه متفقین ، اردو کاه قورمشدی .  
او کون طرفین بالکنز ایلری فره غول ترتیباتی آلمقه اکتفا  
عسکری تاریخ - ۲

ایتدی. اینجه بلبان بک قومانداسنده بولنان عنانلى قره غول مفرزه سیله دشمن قره غول مفرزه سی آراسنده کوچوک بر مصادمه و قوعه کلادی. بلبان بک آدینه اسیرلری آفشار اذاننده قرار کاه عمومی به کوندردی.

طرفین قوماندانلرینک محاربه حاضر لقلری : خداوندکار

مراد قوسوه صحراسنه کلیر کلز مخدومی بازیدی آلهرق دشمنک قوتی آکلا-ق و محاربه میدانی کوروب محاربه موصعی تعین ایتمک مقصدیله بالذات کشفه چیقدی. دشمن قوئنک حقیقته اوج مثلی فضلله اولدینه مشاهده ایتدی. بوندن بشقه اراضینک پک توزلی و دشمن جهتندن شدنله اسن دوزکارک حصوله کتیر دیکی توز دومانلرینک دشمنه فاندەلی وبالعکس عنانلیلرک کوز آچەلرینه و سختله انداختلرینه مازع اوله جغف کوردی. هرایکی ھبب برنجی مرادی پک زیاده محزون ایتدی و منازراً آفشار اوزری قرار کاهن عودت ایتدی ؟ فقط تأثربنی کیمیه احساس ایمه دی و همان بر مجلس حرب عقد ایتدی.

درت بش ساعت دوام ایدن عنانلى مجلس حربنده : بعض قوماندانلر « روزکارک سکونت بولسی و عسکرک استراحت ایمی لزومنی ايلری سوده رک محاربه نک بر قاج کون ناخیربنی » دیکر بعضیلری ده « دشمنک فاھیت عددیه-نی نظر دقته آلهرق ھجوم ایده جلک دشمن سواریلرینی او رکونمک ایچون جبهه ايلریسنه آضر لقده کی دوهرک قونه سفی » تکلیف ایتدیلر . سیلدبرم بازید ایسه « تورکار دشمنله کوکس کوکس چارپیش مقدن نه زمان قورقشلر در ؟ آناطولینک مستحکم قلعه لرینی ، و امع صحرالرینی دوهرک ریسنده کیزلنگ رکی ضبط ایتدیر ؟ متفقینک عددندن چکنمه نصرت الهیه دن شهه ایتمک دکلیدر ؟ رحمانیت سبعانیه يه ربط قلب ایمه من اک برنجی قوئیزدرا ؟

آنچه بوقوت و جسارتیز اردومند سلامتہ ایصال ایده جکدر .  
مظفرتی ، کندینی غالب عد ایدن طرف قازانیر ؟ بوقتے مغلوب  
اوله جغدن قورقان دکل ، سوزلریاه همان محاربہ ایدلسنه ط فدار  
اوایتفی بیلدردی .

صدر اعظم علی پاشاده بوفکری نصویب ایتدی ؟ چونکه  
برکیجه اول قرآن کریمدن تفأی ایتمش ویارسول الله : کفار و منافقین له  
ایفای جهادایت ! و « اکثریا چوق برقوت ، آذ برقوت طرفندن  
مغلوب ایدیلیر » ، مالنده کی آیتلر ظهور ایتمش ایدی .  
روم ایلی بکار بکی تیمور طاش پاشاده و دوده لرک دشمن سواریسی  
اور کوئکدن زیاده کندیلری اور که رک عثمانی صفلرنده انتظامیزاق  
وقارغشه ایی وجہ اولماستدن قورقوله جغتی » سوبله دی .

باش قوماندان اکنہایت اردونک ارکان حربیه دینی مقامنده بولنان  
غازی اوره نوس بک مطالعه سی استفسار ایتدی : اوره نوس بک  
تجادبنه استناداً « دشمنک صورت حرکت و طرز تعرضی ، عدم  
موفقتی حالتده کوستره جکی انتظامیزاتی ایضاح ایده رک همان محاربہ  
ایتمک ؟ شوقدر که دشمنک اصول تعرضی دقت نظره آله رو آ کا  
کوره تریبات اتخاذ ایتمک و قوتی ایجاد ایدن نقطه لرده طوبابو ندیره رق  
دشمنک متفرق هجوم قوللاری فائق قوتلرله ازملک ایجاد ایتدیکنکه ،  
بیلدردی . باش قوماندان بوفکری قبول ایتدی . قوماندانلر بو وحہله  
تریبات آله رق حرکت ایتمک او زرہ داغیلیدنر .

عثمانی اردو سنک ورودی او زرینه عینی آشام متفقین قرار کا ہندہ دم  
بر مجلس حرب عقد ایدلدی : متفقین قوماندانلرندن اکثریسی  
« عثمانی اردو سنک بکی ورود ایدوب یور غون ارل دیفندن و هنوز

قوسووه او و سنه محاربه تريياني آماديقندن بالاستفاده در حال و كيجه اين  
تعرض ايديسي، تكليف ايتدکاري حاليه يالکنز [چورجي قا-تریونا]  
نام قوماندان « تورك اردو سنك كيجه قرا کلفدن بالاستفاده رجعت  
ايده بيله جكفي و بناء عليه كيجه لين تعرض ايديسي تقديره عنانلى  
اردو-سی‌الدن قاچيره رق احنا ايمش قابل اوله ميه جغه سوباهه دى .  
بو فکر عموم قوماندانلرک ظهر نحسيني اولدی و فرداسي صباح  
تعرضه قرار ويرلدی .

منافقين مجلس حربنک ويرديكى قرار شایان تنقيدير . تارىخاً  
منبتدرك مختلف دوشونجىلى بر چوق اشخاصدن مرکب مجلس  
حربىلرده ؟ سريمع ، قطعى و جرأتكارانه قرارلر ويريلەرن . اكتزيا  
پك مهم فرصتلر قاچيريلير . بالخاصه افكار مختلف و متعدد او لورسە  
ھار عموميته انتظار قرارى غلبە چالار . نته كيم [چورجي] نك  
مطالعاتي او زىيئە مجلس حرب تعرضى رىكون صوکره به تىلىق ايمش و بوپوك  
بر فرستى قوت ايمشــدى . دىكىر بر مخدوريده اشــخاصك چوــاقنى  
نــبتدى قطعى قرار ويرە بىلە نــك مشكلائــيدر ؟ چونكە: هــرس كــندى  
فــكرىنى مــدافعه اــيجون او غــاشير بــهودە زــمان ضــايم ايــيديلير ، فــرصتلر  
قاچيريلير . او زــمانلى پــك زــياده استــعمال ايــيديلان مجلس حــربىلرک  
بو محاذيرى آــكلاشىلدــقىن صــوکره درــك بــواسول تــماماً ترك ايــيدىشــدره .  
اك ايــسى و حالاً تــطبيق ايــيدىلىنى رــأيندە و اــتخاذ قــرارده مستــقل او لــان  
قوماندانك معــييــته مشــاور ويــاماون وضعــيــته مــحدود ذــواتــدن مرــكــب  
اركان حــربيه هــيئــى بــولــونــاســيدــر .

خدــاونــدــكارــغــازــى مجلســ حــربــ دــاغــىــلــىــقــدــنــ صــوــکــرــهــ شــعــبــانــكــ اوــزــ بشــجــىــ  
برــاتــ قــدىــلــهــ مــصادــفــ بــلــهــ مــذــكــورــهــ صــباــحــهــ قــدــرــ عــظــيمــ بــرــخــشــوــعــ دــيــنــدارــانــهــ

ایله یارینکی محاربه‌ده اسلامک مظفر و گندیسنک شرف شهاده نائل  
او ماسنی جناب حقدن تضرع و نیاز ایش، قرآن او قومش و یارینکی  
حرکات و تعبیه تربیاتی دوشونهش و آنچق صاحه قارشی او بومشدی.  
صلاقزاده تاریخته نظرآ پادشاهک مذکور کیجده کی مناجات

بروجه آتیدر :

آب روی حیب اکرم ایجون	کربلاده روان اولان دم ایجون
شب فرقنه آغلایان کوز ایجون	رد عشق کده سورون یوز ایجون
اهل دردک دل حزینی ایجون	جهان تأثیر ایدن اینی ایجون
ایله یارب اطفکی همراه	حفظکی ایله بزه پست و بناء
اهل اسلامه اول معین و نصیر	دست اعدای بزدن ایله قصیر
باقه یارب ! بزم کناهمزه	نظر ایت ، جان و دلدن آهنزه
ایته یارب مجاهدینی تلف	تیر اعدایه بزی قیله هدف
چشممنز صافله کرد معرکه‌دن	جند اسلامی بلکه مهلكه‌دن
بونجه بیل سی و اجتهادمنزی	غزوات ایجره یخنی آدمزی
ایته یارب قهرک ایله تباء	یوزمنزی خلق ایجنده ایته سیاه
داه دین ایجره بن فدا اوله‌یم	سپر عسکر هدی اوله‌یم
دین یولنده بی شهید ایله	آخرئه بئی سعید ایله
ملک اسلامی پایمال ایته	منزل فرقه ضلال ایته
کرمک چوقدر اهل اسلامه	دیلم کیم ابروشه ائمه
شفق و قی باغمورها غمین و تو زلری با صدیرمشدی . خداوند کار غازی	
سباحین او یاتوب ده شوبیوک مخدورک لطف حق ایله زائل اول دینی	
کورمش و بونی بر خبر بشارت و هژده نصرت تلقی ایده رک فوق العاده	
سوینشیدی .	

طرفین اردو لوینک مخاربہ تریبیانی : مرایکی اردو شعبانک  
اون بشنبھی صالحی صباحی قوصو و او وہ سنده برو جه آئی مخاربہ تریبیانی  
آلشیدی : [قروکی - ۹]

۱ - ۴۰،۰۰۰ موجودندہ اولان عثمانی اردو سنک مخاربہ  
نظمی :

عثمانی اردو می ، جبھہ شمالی متوجہ اولمک او زدہ لاب صوینک  
جنوبیندہ و صول جناحی شینیجا نہرینہ یقین اولہ رق او ج غرب و پ  
حالندہ اخذ موضع ایتمشیدی ۔

آ - صاغ جناح غربی : بیلدریم بایزید قوماند اسنده اولوب  
دوم ایلی سواری ، پیادہ و عنزب عسکر لرندن مکبدي . دوم ایلی  
بکلربکی تیمور طاش پاشا ، غازی اوردونوس بلک ، اینجھے بابان بلک ،  
لا لا شاهین ، عیسیی بلک ، بخشی بلک ، مستحباب بلک معیتلریله بیلدبرملک  
امرینہ ویرلشیدی ۔

ب - مکنز غربی : برنجی مراد قوماند اسنده اولوب ، قابوقولی  
عسکر لرندن (یکیچریلر ، سپاھی و سامداد ، سواری بلوکاریله بلوکات  
اربعہ دن) مکبدي . یکیچریلر ، یکیچری آغا می محمد آغانک تحت  
امر ندہ ایدی . یکیچریلر ک صفری آرہ سنده فاصلہ لی بر صورتندہ  
تعییہ ایدلش اولان بوتون طوپلر حیدر بلک امر ندہ ایدی ۔

ج - صول جناح غربی : یعقوب چلی قوماند اسنده اولوب  
اناطولی سواری و پیادہ عسکر لرندن مکبدي . اناطولی بکلربکی  
صاریجھہ پاشا ایلہ قسطمونی ، حیدر آباد ، منشا ، تکہ و کرمیان بلک  
زادہ لری و صوابشی آینہ بلک ، قره مقبل بلک معیتلریله یعقوب چلی بلک  
امرینہ ویرلشیدی ۔

طوبیلر معنویاندن بشقہ تأثیر مادیسو اوله میه جنی دوشونیله رک  
اورد نوس بکٹ توصیہ سیله تفوق لازمین استھص۔ ال ایچون جبهہ  
ایلریسنه ۲,۰۰۰ تیرانداز قوئشـدی۔ جبهہ ایلریسندہ کی عسکرل  
وزیر اعظم علی پاشانک تحت قومانداسندہ ایدی۔

د — مرکز کریسندہ کی تپہ او زرنده عثمانی اردو کاھی موجود  
اولوب اطرافی خندکہ چویر یلسندی۔ اردو کاھدہ آغیر لقلر بولونیوردی۔  
اشبو مستحکم اردو کاھ ایجابتہ التجا موضعی اوله جقدی۔

۲ — ۱۰۰,۰۰۰ موجودنده اولان متفقین اردو سنک محابہ نظامی:  
متفقین اردو سی، جبهہ جنوبہ متوجه اولمک او زرہ لاب صوینک  
شمالنده و صاغ جناحی شیتیزجا نہرینہ مستند او له رق اوچ غروب  
حالنده اخذ موضع ایتمشدي:

A — صاغ جناح غربی: صرب قرالنک یکنی دوق بر انقو و بچ  
قومانداسندہ اولوب صربیلر، آرناوودلر و متفقین سارہدن مرکبدي.

B — مرکز غربی: صرب قرالی لازارک قومانداسندہ اولوب  
صریبلر، بخارلر، اولا حلر، هر سکلیبلر، لھلیلر، چھلردن مرکبدي.  
براقج بطریہ اسلحہ تقلیده واردی۔ لازار ملل مختلفه دن مرکب  
عسکرلره او درجه امنیت ایده مدیکنندن بوندری کندی امرینہ آله رق  
مرکزدہ دیکر صفلرک آرہ سنه یر لشدیر مشدی۔

C — صول جناح غربی: بو سنه قرالی طوارقونک قومانداسندہ  
اولوب بو سنه لیلر و بولغارلردن مرکبدي۔ بو سنه قرالنک معیتدہ  
برادر زاده سی ولادقو و وقـ و و بچ ایله امرادن تراغوس برو دیج  
بولونیوردی۔

متفقین اردو سنک جبهہ سی ایلریسندہ تیراندازلر قوئشـدی۔ جبهہ

ایلریسندہ کی عسکر لر چور جی قاستربونا قومانداسنده ایدی ۔  
ب - مرکنز کریسندہ بوکسٹ برموقعدہ متفقینک مستحکم  
اردو کاہی موجوددی ۔

قصووہ اووه سنک احوال طو پو غر افیہ سی : فروکیده  
کورولدیکی اوڑہ قصووہ صحرامی طولی ، عرض نک تقریباً اوج  
متلی اولمک اوڑہ واسع و آز هارضہ لی برآ و مدر ۔ مذکور اووه مدد  
بلی باشی اولہ رق جریان ایدن شیتیچانہری ایله لاب صوبی بر لشکدن  
صوکرہ ایبر نہری نی تشکیل ایدرلر ۔ قصووہ اووه سنک درت طرف  
آز چوچ یوکسٹ تپہ جکلر لہ محاطدر ۔ بواوہ زراعتہ متقی زنکیں  
کویلر و چفتلکلر لہ مسکوندر ۔ قصووہ اووه سنک اور تھسن دن اوفق  
لاب صوبی حریان ایدر ۔ قانلی میدان محاربہ سی اووه نک دوز قسمی  
تشکیل ایدن لاب صوبینک همان جنویندہ و قوع بولشدہ ۔

باش قوماندان ، محاربہ نظامی آله رق حریبے حاضر لائیں اولان  
اردو سفی تشجیع ایجون بروجہ آتی نطاچی سویلہ دی : « غازیلر !  
بوکون غیرت کوئیدر ! ابراز حیثیت صرہ سی ، ارلک زمانی ، مرد لک  
دمیدر ! بونجہ زماندر خاندان عنہانی سزکله افتخار ایدر ، شمدی  
دھی سزدن جهانہ شایع ادلار شان و شہرت سابقہ منی تأیید ایده جلک  
مردانہ حرکت رد بلر ۔ بوکون مهابت کرزلہ ترہ ن شو قصووہ اووه سنک  
مظفر اولا جق شانلی سنجا گکزک بخارستان ایچلرینہ دو غرو  
دا لوپ کیتی مسی بوندن صوکرہ هیچ بردشمن اردو سی تو قیف ایدہ میہ جلک ،  
بوکون استحصال ایدہ جک کنز شانلی بر غلبہ بوتون روم ایلنہ اعلای  
کلامہ اللہ سبب اولا جقدر ۔ عمر انسان او زون اول سدہ بیلمز میسکن کہ



شده و بعد از آن داده شد. (۲۲: ۳۳) نورولی ظاهر عیناً فروخته و کم پرداخته شد.

بردهای ایامی: (۱۱: ۲۲) نورولی ظاهر عیناً فروخته و کم پرداخته شد.

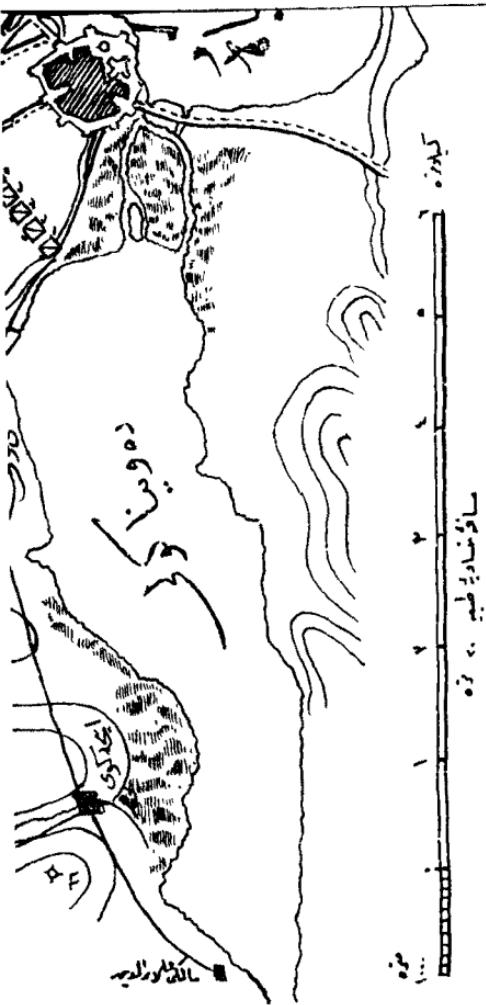
بردهای ایامی: (۱۲: ۲۲) نورولی ظاهر عیناً فروخته و کم پرداخته شد.

بردهای ایامی: (۱۳: ۲۲) نورولی ظاهر عیناً فروخته و کم پرداخته شد.

بردهای ایامی: (۱۴: ۲۲) نورولی ظاهر عیناً فروخته و کم پرداخته شد.

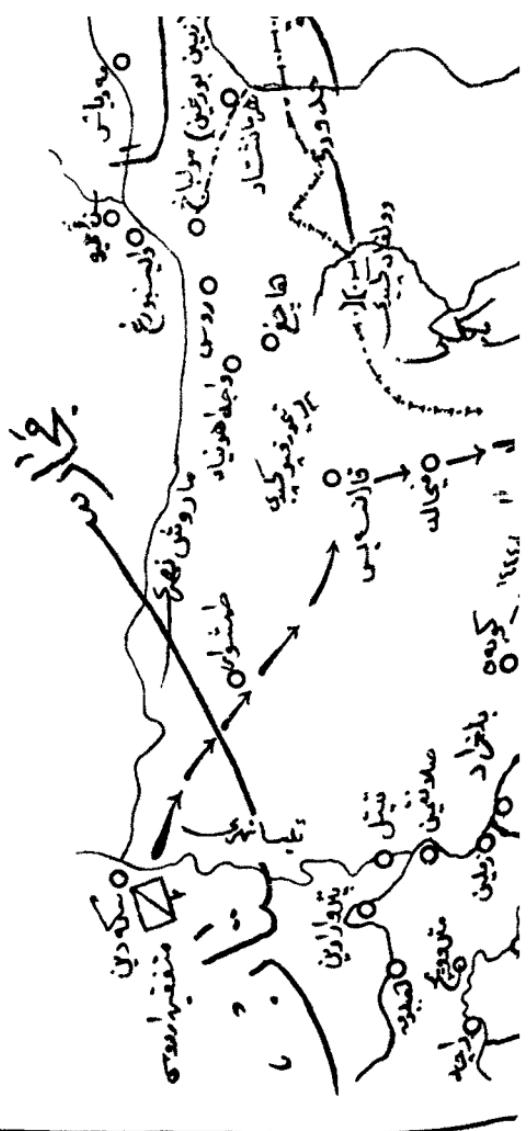
بردهای ایامی: (۱۵: ۲۲) نورولی ظاهر عیناً فروخته و کم پرداخته شد.

بردهای ایامی:



## وقایعیه شیخی

در زمینه میدو کاره سه تقدیر از پن







پیغمبر از ناسیه  
کمال

کمال

عکس پایه زمینی



آنلا و  
دو یویسته

## فروخته

- ۱ - بیمه بودک مکاره  
 ۲ - پیغامبر عکبره  
 ۳ - بخارا عماری  
 ۴ - هیدر عماره  
 ۵ - دربیتک عماره  
 ۶ - برسن یعقوبیه عماره  
 ۷ - خردمند دده بسیج شاه عماره  
 ۸ - کاخ نالایق فرماده مردانه عماره  
 ۹ - قاریبال لعازان عکده  
 ۱۰ - آرد بسیج شاه عماره  
 ۱۱ - دستخوش فرماده روزگار  
 ۱۲ - تسبیه اندیجه
- نفعیه، دوبله و نویش:
- ۱ - عالمه درسه پیشنهاده  
 ۲ - نفعیه اندیشه (۱۰۰، ۲۰۰، ۰)
- فراشله ایمه، ارجمند پیشنهاده پیشنهاده  
 سلاح پیشنهاده دبله درسته پیشنهاده دوبله:
- ۱ - عالمه پیشنهاده پیشنهاده (۱۰۰، ۲۰۰، ۰)
- برخادره بیچاره (۲۰) دروده دوبله



علازنا





• ماء

معطر

ماء معطر

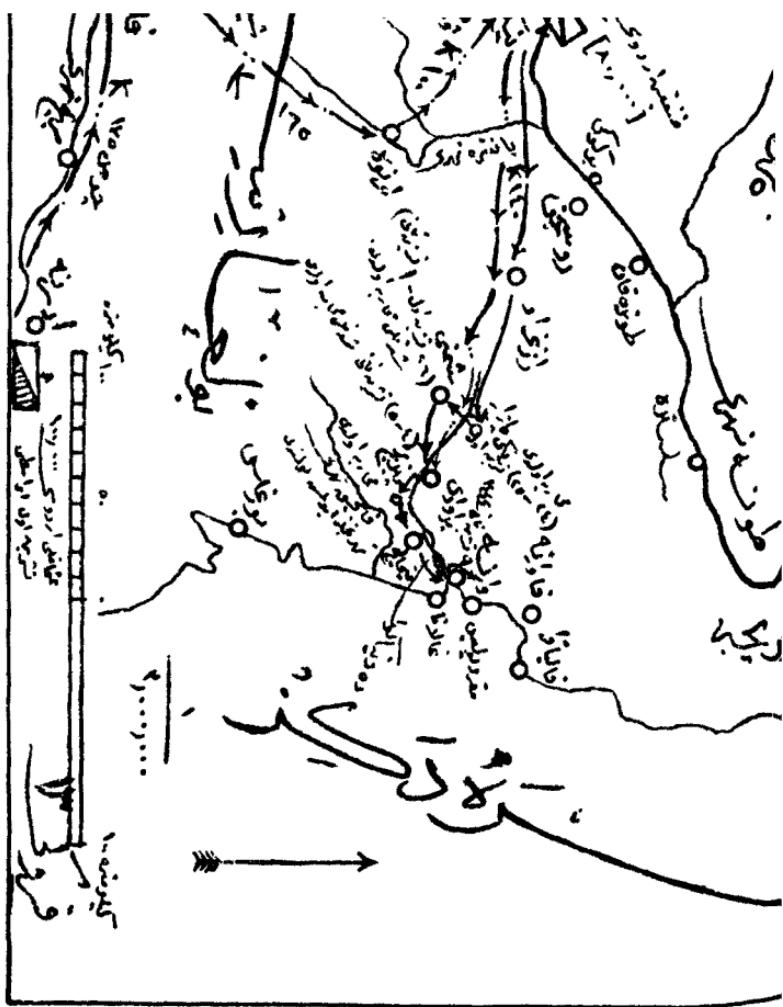
الماء

الماء معطر



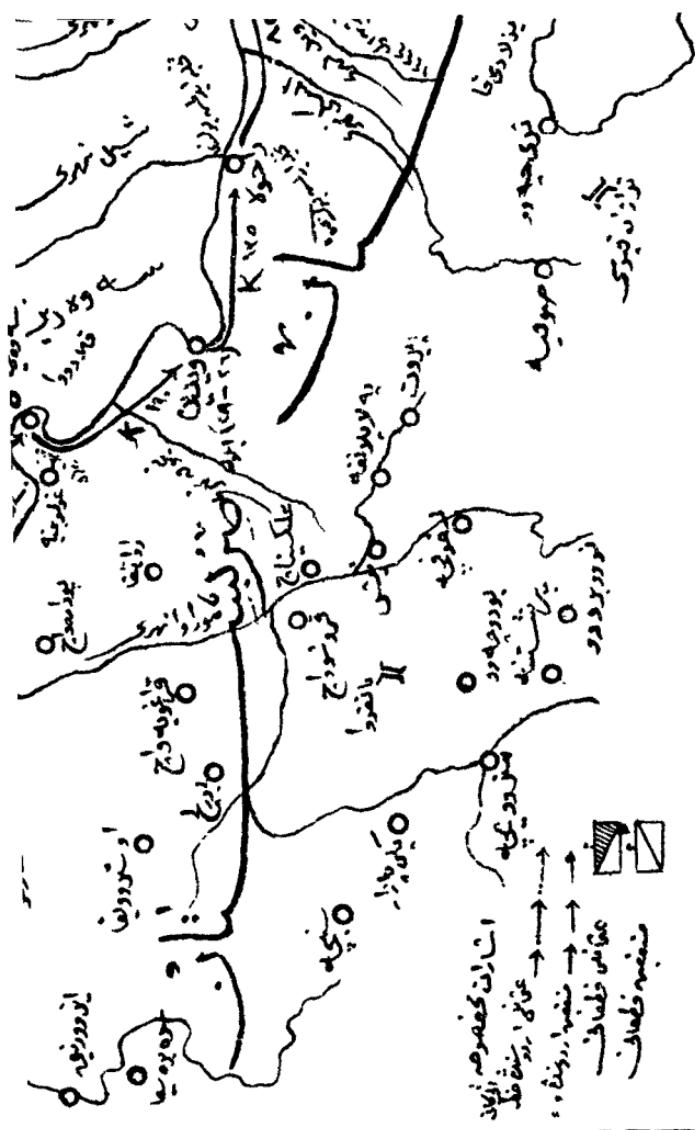
[ الماء معطر ] ، ماء معطر











آب  
زمین  
کوه

پیمانه های سو  
پیمانه های سو





ابدی دکارد؛ عاقبت بیتر؛ فتابولور؛ دائم و باق آنحق آله عظیم الشاندره.  
اعلای کامله آله ایله جنت بولمق ایسته یتلره شو میدان شان و جلادت  
آجیق طوریور؛ غازیلر بنم ایله هپ برابر تکییر کتییریکنر؛ تکییر  
آله درق، آله آله آله دیه رک هجوم و صولات ایدیکنر . . . !

### محاربه نک طرز جریانی

شعبانک اون بشنجی صالح آون طرفین بروجه بالا محاربه نظامی  
آلا قدن صوکره جمه ایلریستنده بولنان وزیر اعظم على پاشا قومانداسنده کی  
کانشکشلره متفقین جمه سی ایلریستنده بولنان چورجی قومانداسنده کی  
تیراندازلر عینی زمانده تعرضه باش لادیلر . یکدیگرینه براووق متزلی  
تقرب ایدنجه تورکار شدتی او ق انداختیله قارشیلرنده کی دشمنه فضلله  
ضایعات ویردیدیلر . نهابت طرفین تیراندازلری مصادمه ایقش و چورجی  
مقتول دوشمشد . بو ائناده فائقت عددیه لریسه اعتماد ایدن متفقین  
بروجه آتی ملاحظات تعییوبه بینا، صاغ جناحیله تورکارک صول جناحه  
شدنه تعرض ایتدی .

تورکارک ییلدیرم بایزید قومانداسنده کی صاغ جناحی دها حاکم  
حرتلرده قوتی بر صورتده یرلشمنش بولندیغندن دشمنک بوجناحه  
قعرضی حالتده نتیجه قطعیه استحصالی پک مشکلداری . با خسوس بوجناح  
قارشیسنه بولنان بولفارلرک، مختلف محاربه لرده عنانلیلردن دایاق  
بیهودک بیلمش اولدقلرندن، تورکاره قادری معنو و یاتلری پک زیاده  
قبرلشدی . لازار قومانداسنده کی مرکز غربی ملل مختلفه، عساکر  
معاونه سندن مرکب اولوب قارشیلرنده پک مشهور اولان یکیچریلرله  
خاصه عسکر نری بولندیغندن مرکز دن تعرض ده موافق کی رومه مشد .

حالبوکه تورکلرک صول حناحلری تماماً اووهده اولديغىندن اراضى صول جناحه تعرضه پك مساعد ايدى . متفقينك صاغ جناحى تشکيل ايدن صربلرله آرناوودلر هم تهديد آلتىدە بولنان كندى مملكتلرنى مدافعه ايتىك وهممە دەستقىام آلمق اىچون تورکلاره تعرضه خواهشىن ايدبىلر . بناءً عليه متفقينك صول جناحى مدافعه دە قالمىش وصاغ جناحى ضربه قطعىي ايندېرىمىڭ اوزىزه بوتۇن فوتىلە يەعقوب چابى قومانداسىندە كى تورکلرک صول جناحه تعرض ايتىشدە .

دوق باراققۇويچ قومانداسىندە كى صرب و آرناوودلر اوپىلە مدھىش بىرھۇمەدە بولوندىلرك بوصولت قارشىسىنە فصلە ضايىمات ويرەن يەعقوب چابى قومانداسىندە كى آناتولى عسکرلرى موضۇلىنى مەحافظە ايدەمەيدە دە خطوه خطوه مىتىحکم اددوكاھە دوغۇر و رجىتە بىرور قالدىلر . صرب و آرناوودلر شەتلە تعقىب اىتىدەلر كى قرال لازارەدە سەركىز غروپىلە تعرضه اشتراك ابتدى . رجىت ايدن آناتولى عسکرلرلىك آرقەسىنە صارپ مىشىلەك اولديغىندن صول جناح دە فضىلە كىرى كىيدە مېدە دە خېرىي ضربە متوجه اوماق اوزىزه يېكىدىن موضع آلدى . باش قوماندان سەركىز غروپىنی صولە كىرى يە قېرىدەق بوصۇرنە بىر قواتق تشکىل اىتىدە و بوخەطە مدافعەد قالدى [ قۇرىكى ] .

صول جناحىدە آتلارك آياقلارنىن قالقان توزىلار ئەنلى قاپلاش كىمسە كىمسە يى كورىمن اولىشىدە .

بواشادە يالكىز متفقينك صول جناحى الله تورکلرک صاغ جناحى موضۇلىنى مەحافظە ايدىبىورلاردى . قرال لازار سەركىز غروپىلە شجومنى تشدید ايدىبىور و عنمانلىلرك سەركىزى يارارق ، صاغ وصول

جناحلرینک آرقه‌سنے دوشوب آیری آیری کریلندن اورمقدیسته بوددی.

بر صحی مراد وضعیت کسب ایتدیکی بحرانی و صول جناحده بوزولان بر قسم عسکر لژ فرادی کور و مجہ بک زیاده متأثر اولتمن وصول جناحی تقویه ایتمی ایچون بیلدیرم بازیزیده أمر کوندرمشدی. عبغی زمانده افراد ک معنویاتی یو کسلتمک مقصده لاه کور سسلینزی عسکر ک کریسن یوللا به رق « دشمن بوزولانی ! هجوم ایده م ! » دبیه هر طرفده با غیر تمشدرو.

بیلدیرم أمری آلیر آلماز وضعیت و خامتنی ده کور دیکنندن صاغ جناحدن بر قسم پهی آلوب هان محاربه میدانی درت نمل ایله قطع ایده دلک حالا تعرضه دوام ایدن دشمن او زرینه آتیلمق ایسته دی. قازانیلمقده اولان ظفر ک مغلوبیه منجر او لا حفی کوره ن لازار وضعیت تصحیح ایچون بیلدیرم عاینه ۳۰۰۰۰ بونشاق سوق ایتدی. وقوعه کلن بک شدید و قانلی مصادمه ده بوشاقلر، تورکارک هجومنه مقاومت ایده میه دلک رحمت ایتدیلر. بونک او زرینه سربست قلان بیلدیرم، برادری یعقوب چلیه تعرض ایدن دشمنک صول حماجنه یو کلندی. بورادمه بوغاز بوغاره بک خونین بر محاربه احرا ایدنش و طرفین یکدیکریزنه فاریشممشدی. بو وضعیتندن بالاستفاده تقویه ایدیلن یعقوب چابی ده مقابل تعرضه چکدی و بر قسم احتیاط قوتیله دشمنک صاغ جناحی کریلرینه تعرض ایتدی.

خناح و جهه دن قهر ماناوه شدتی بر تعرضه معروض قلان متفقین مغلوب با چکیلمکه باشладی. عنانایلر رجمت ایدن متفقینی آمانسز بر صورته تعقیب ایتدیکنندن نهایت متفقین میدان حرب ترکله هژر ما پریشان بر حالده فرار ایتدیلر.

متقيقين قورشونلى، شمال و مترو ويچه استقامتلرنده رجعت ايتدى.  
لوزان بوغازى ( قورشونلى ) استمامته كيدنلىرى ييلديرم ، مترو ويچه  
استمامته كيدنلىرى يعقوب جلى شدتله تعقب ايتدى .  
پك قاتلى جريان ايدن قوصووه ميدان محاربهسى يش ساعت دوا  
ايتمشدەر . طرفينىك ضايمعاتى پك زيادە ايسەدە بقدارى قطۇي اولهرق  
علوم دكادر . نتىجه مخاربەدە قرال لازار مقتول و عنانلىرك آنه  
برخېلى اسېر دوشىزدەر .

باش قوماندان بوشانلى ميدان محاربەسى مظفرىتله نتىجه تىدىرىد كەن  
صوڭرىھ يارهلىرى نفتىش ايجۇن مخاربە ميداتى دولاشىر كەن حىلە كار  
صرىبلى ميلوش قابلو ويچ نامنە بىرىي طرفىدن خېچرە شىيدايدىلشىزدەر .  
خداوندكار مراد بروسىدە دفن ايدلش ايسەدە خاطرە اولىق اوزرە  
شىيد اولدىنى نقطەدە آيرىچە بر تربە انشا ايدىلشىزدەر .

يىلدىرم بايزىدك حرص سلطنتله دشمنى تەقىيدن عودت ايدن  
قردەشى يعقوب جىلىي ئۆلمانە قتل ايمىسى غير قابل عفو جنایات  
عظىمىددەندر . بۇقە سابق خاندان عنانىنىڭ اخلاققا درجه سقوطى  
ارانىيە مدار بىر معيار در .

عنانلى اردوسى بومظفربىق متعاقب ادرنەيە عودت ايتمشدەر .

**برىنجى قوصووه سەفرىندن اسەخراج ابديلان نتايىچى :**

قصوصووه ميدان محاربەسى عنانلىرىك نام جىنكارداھـى هەر طرفە اعلان  
ايتدىيى كېيىدە دەدود عنانىنىڭ طونە نەزىنە قدر تو سۇنە، عنانلى دواتىنڭ  
آوروپادە تاـسـسـ واسـتـقـارـىـنـهـ، بولـغاـرـسـتـانـكـ تـماـمـاـ اـسـتـيـلاـسـىـلـهـ  
صرىبستانك بونون بونون عنانلىرى خراجىكىذار اولىسە سېب اولىش  
پك، يەم مظفريانىندەر .

سیاسته بود رجه مهم اولان قوصوه میدان محاربه سندن ؟  
سوق الجیش و تعییه تقضه نظر ندن ده شایان استفاده قواعد اساسیه  
استخراج اولنه بیلیر .

۱ — سوق الجیش نقطه نظر ندن :

آ — بو سفرده عثمانیلر هدف الحركات اصلی دشمن اردو سیدر  
قاعده سفی اساس آخاذ ایتشلر در . [ متفقین اردو نی آرایوب بولشلر  
ومغلوب ایتشلر ] .

ب — عثمانیلر ؟ متفقین قوتلری نی طوبلانمکه میدان ویرمه دن  
منفردا و آبری آبری مغلوب ایتشلر در . [ صربلر بر لشمه دن  
اولاً بولغارلر منفردا مغلوب ایدلائی بعده عموم قوتله صربستانه  
توجه و متفقین اردو سنه آمرض ایدلشدر ] .

ج — عثمانیلر ه تعرض سوق الجیشی ، قاعده سنه اهمیت  
ویرمشلر در . [ بولغارستان و صربستانه تعرض ایتشلر در ] .

د — عثمانیلر دشمنه ه تقدم ایده بیلمک ایچون الزام مرعت  
قاعده سفی تطیق ایتشلر در . [ سفر بر لکلری نی دها اول اکمال  
ایتدکلری کبی بر آن اول دشمنه وارمک ایچون قیصه یولی ترجیح  
ایتشلر در ] .

و — عثمانیلر سربستقی حركات تأمین ایچون « امنیت »  
قاعده سنه دعایت ایتشلر در . [ بولغارلری صاغ جناحلورنده برآقوب  
صرربستانه کنتمه دکلری کبی بولغارستانه تعرض دده بالقان داغلری نی  
شر قده کی کیجیدن مرور ایتشلر در ] .

۲ — تعییه نقطه نظر ندن :

آ — عثمانی اردو سی باش قوماندانی ، دشمن واراضی حقنده

دوغى معلومات ايده بيلمى ايجون بالذات كشف اجرا ايمشدر. [قوصووه ميدان مخابه سندن برگون اول پادشاه ييلديرم بازيد ايه كشهه چيقمىشدى] .

ب — عثمانلىلر متفقينك ياك فائق قوتلره صول جناحه اجرا ايتدىكى تەرپلره قارشى تدافىي برقوقلوق تشكيلى ايده رك خط حرب محافظه و مدافعه ايمشلردر .

ج — عثمانلىلر دشمنك مركز و صول جناحه متوجه تعرض اصليسنى توقيف و قيرمق ايجون تەلتك او لمابان صاغ جناحدن احتياط قوت جلب ايده رك ضعيف جەء اقسامى تقويه ايمشلر و بوسايدى حرب قازانمشلردر .

د — عثمانلى باش قوماندانى ، افرادى حربه تشويق ايمك دبايكى منع اولق ايجون عسكلرك معنوياتى بو كسلتمك اهمىت ويرمشدر. برجىي قوصووه سفرى عثمانلىلرك قواعد حربى يە نەقدر اهمىت ويردىكارىنى وندرە ئى حرأت ايتدىكارىنى كوسىتر پارلاق بىرەئالدر. بروحه بالا خلاصه ايتدىكمز قواعد سوق الجيد ئى بىر آز ايشـاح ايدەلم :

آ — هدف اصلى دشمن اردوسيدر . قاعدهـسى ناپوليون وضع ايمشـدى . بويوك فره دريق زمانىه قدر بوقاعده يە اهمىت ويرلىز مەمم شەرلرك ضطى اردولرك يەكانه هدفي عد او لونوردى . دېيت كە عثمانلىلر ، ناپوليونىزدىرىت يوزكى سورىسنه اول بوقاعده يە رعايت ايمشلر ، موافق جفرا ويە نظر اعتباره آلمەرق متفقين اردوسي آرامشلر ، قوصووه سخرا سندە بولمشلر و تعرض ايده رك مغلوب ايمشلردر . في الحقيقة الاك زياده نظر دقه آنه حق شى ؟ دشمنك

اردوی اصلیسیدر. بو زمانہز حر برلن نہا<sup>۱</sup> ۱۹۰۴م قواعد سوق الجیشیہ دن  
معدوددر؟ چونکہ دشمن اردوی اصلیست کہ احساس ندن صوکرہ  
واقع حفرا فیہ کندی کندیت سقوط ایدر.

ب — عنہانلیلر قوتلری پک آزاول منہ رغمًا قواعد سوق الجیشیہ  
دہیت ساہے سندہ چوچ فائق دشمن اردوی مغلوب ایتشلر در.  
خطوط داخلیہ استعمالیہ و سریع بر حر کتھا اولا بولفارسانی منفرداً  
بقالایوب مغلوب ایتکدن و صاغ جناحلری تامین ایتکدن صوکرہ  
متقین اردو سفی تپہ لمشلر در کہ بوناپولیونک وضع ایتدیکی « تصرف  
قاوا » قاعده سیدر. بو پک مهم بر قاعده اولوب ناپولیون بو تون  
معظیر یاتھی بو قاعده نک حسن تطبیق ایله تامین ایتشدر. بو با بدہ  
ناپولیون دیر کہ : « بن دشمنک فائق قوتلری قارشیست ندہ بولوندیغ  
زمان کندی تو تلمحی هب بربرہ طوبلاں دشمنت داغنیق قوتلری فی  
آیری آیری منفرداً تپہ لمشک غیرت ایدرم و بو صورتہ دائمًا آزو تو  
چوچ قوہ غلبہ ایدرم ».

ج — تعرض سوق الجیشی قاعده سیدہ پک محمد در؟ چونکہ  
ظفرہ وصول آنجق تعرض سوق الجیشی ایله ممکندر.

د — الزام سرعت ( تقدم سوق الجیشی ) قاعده سی ناپولیونک  
اہمیت ویردیکی بر قاعده در. استحصال مقصد ایچون اک این طریق  
حر کانہ سرعت کو سترلیسیدر. سفر بر لکھنی و تجمع سوق الجیشی سی  
دشمندن اول اکاں ایله تعرض سوق الجیشی یہ کچن اردو سربستی  
حر کتی اللہ ایتمک و دشمنی کندی آرزو و حرکاتہ تابع قیلمق کی  
پک مهم منافع سوق الجیشی یہ استحصال ایتش دیگدر.

ه — امنیت قاعده سوق الجیشی سیدہ محمد در. امنیتی تامین

و جناحیزی محاافظہ ایده میان اردو سربستی حركتی الده ایده من و ہیچ بزمیں بلاٹنی تطبیق ایده من ؟ چونکے جناحلہ ، اردونک اک حساس وضعیف نقطہ لریدر و بورالرہ اینڈ بریلہ جک ضربہ اردونی بریشان ایدر ۔

ناپولیون ، بر باش قوماندانہ بولونیسی ایجاد بدن او صافی شو صورتہ ایضاً ایتھدر : ( باش قوماندان اولہ حق ذاتک او صافدن اک برخیسی هرشیدن دوغری بر صورتہ متحسن اولہ حق وجہہ بر اعتماد صاحبی اول مسیدر ، بر قوماندان ، هرشیدن تائیرات صحیحہ سنی لا یقیلہ درک ایدرب اص لاتھور ایتمامی و آلدینی خبر لرک ایسلکی و یا فناғیلہ نہ مسرور و نہ مکدر اولملی و بر کون ظرفندہ دفعہ ” و یا متواالیاً ذہنہ تو اراد ایدہ جک محسوساتی آیرووب هر بربی جدآً لایق او لدینی موقفہ طو تعالیدر ۔ )

برنجی مرادک محاربہ دن بر کون اول ، بالذات کشفی نتیجہ سندہ کی تائزاتی کیمسیہ احساس ایتمہ مسی و دامماً اعتدالی محاافظہ ایتمسی ، جاموس لردن آللہ حق حوالنلرہ اهمیت ویرمہ بوب مالذات کشف اجرائی ، محاربہ ده واک بمحرانلی زمانلرده کرک معاً و کرک مادہ ” نمونہ امثال اولہ حق صورتہ حركاتی سوق و ادارہ ایتمسی ، عثمانی باش قوماندانک نہ قدر یوکسک قابلیتہ بر قوماندان اوندینی کو سترد . با خصوص وزیر اعظم علی پاشانک قرآن عظیم الشاندن تھائی عثمانی اردو سنک لهنہ چیقمش ایکن پادشاه تدبیر دھ خطا ایتمہ مک ، اصول و قواعد حربی تمام اً تطبیق ایدہ یلمک ایچون بویوک برسی وغیرت کو ستر مشدر ؛ چونکے مظفریت آن بحق بیله رک چالیشانلرہ و قواعد حریبی موقیتہ تطیق ایدنلرہ توجہ ایدر . بوبابدہ عسکری تاریخ نمزدہ آجی مثاللر وارد ر . مثلاً

آناطولی بی استیلا ایمک او زرده ایلریلهین ابراهیم پاشا قومانداسنده کی  
مصر اردوسنہ قارشی کوندریلان قوماندان حافظ پاشاء نزدنه بولنان  
مولشکنک قواعد و ایجادات حربیه یه مستند مطالعاتی قبول ایتمیه رک  
بالکنر تفال ایله حرکت ایتمی ، عنانی اردوسنک نزیب ده مصری  
ابراهیم پاشا اردوسنہ مغلوب اولمسنی موجب اولمشدر که بو محاربه بزرمه  
ای بردرس عبرتدر .

متقین جهه، کنجه: متقینک استحضارات حربیه ده کوستردیکی  
بطائت غیر قابل عفو ر خطادر . عنانیلردن اول استحضارات  
سفریه یه باسلامه لرینه رغمآ متقین اردوسنک بود رجه کچ تجمم ایتمی  
بولغارلرک منفرداً مغلوب اولمه لرینی موجب اولمشدر . عنانی اردوسی  
بولغارستان حرکاتیه مشغول ایکن صرب اردوسی فارشیدن  
سیر جن قالمیه حقدی . ۱۰,۰۰۰ کیشی ایله شه کویک اشغالی  
هیچ بر زمان مقصدی تأمین ایده منزدی . حربده اتخاذ ایدیلان بو کی  
یازیم تدیرلر دامنافلا کننه نتیجه نئیر . متقین اردوسنک فلبه استقامته  
ایلریله رک بولغارستانده مشغول عنانی اردوسنک خط رجعتی قطع  
ایتسی ، هنوز بتوون قوانک تجمیع ایده مهمندن شیمیدیلک ممکن  
اوله مازسه بیله؛ هیچ اولمازه ایلک تدیر اوله رق بالقان کیدلرینک  
اشغال و قوتی صورته آله بولوندیرلی ایجاد ایدردی . تجمیع  
منطقه سیده دوغری دکل ایدی . خلاصه متقین بطي ، قرار میز  
و خطالی حرکت ایتشدر . متقین اردوسنک ملل مختلف دن مرکب  
اولمسیده مذکور اردونک اسباب ضعفندن بردیر .

متفقین اردویی باش قوماندانی سوق واداره یه مقندر، عنز مپرووره  
شدتلى بر ذات او لسه ایدی و حرکات سوق الجیش-یهده بود رجه  
خطا ارتکاب ایدلسه ایدی او ج مثلى تفوق عددیسته بناء نتیجه - رب  
بشقه صورته تحملی ایده بیلیردی . مع هذا عنانی اردوستنک غایت ای  
و وضعیته موافق صورتند سوق واداره ایدلسی ، معنو یانلرینک یو کسکلکی  
و پلک قهرمانانه حرب ایتمسی کبی اسباب بحق ظفر، استحصاله عامل  
او لمشدر . مفاخر ملیه مندن اولان بوس فریک ضابطا نمز طرفدن  
ایچه مطالعه سی پلک فائده لیدر .

برنجی و صووه سفرینک صوکی



## ۲ - نیکبولی میدان محاربه‌ی

[ ۷۹۸ هجری - ۱۳۹۶ میلادی ]

اسباب حرب : قوصوه میدان محاربه‌سنه کوستردیکی حاست و حلاadtله بیلدیرم عنوانی آلان بازیبدربنی استخلاف ایدرایتمز، یکیت بکی برمهفرزه ایله بوسنے لیلری تعقیبه و بوسنے هر-کی غارته مأمور ایلدی، فیروزبکی ویدبن حوالیسنے کوندردی، کندیسی بالذات اسکوبه کیتدی. صرب قرالی لازارک اوغلی انتفان بیلدیرمک تزدینه کلوب عرض صداقت ایتدی و عقد اولان مصـالـهـ نـامـهـ مـوجـبـجـهـ صـربـسـتـانـیـ ذـیرـ حـایـهـ سـنـهـ آـلـفـهـ مـوـفـقـ اوـلـدـیـ . بـیـلـدـیرـمـ بـاـیـزـیدـ دـوـمـ اـیـلـیـ ظـفـرـنـدنـ صـوـکـرهـ آـنـاطـوـلـیـ فـتوـحـانـهـ باـشـلـادـیـ . سـلـچـوقـیـهـ دـوـانـیـ اـنـقـاضـنـدنـ ظـهـورـ اـیـدـنـ اوـنـ اـمـارـتـیـ بـرـبـرـ ضـبـطـ اـیـدـهـ رـکـ مـالـکـ عـمـانـیـهـ یـهـ الـحـاقـ اـیـلـدـیـ . دـوـمـ اـیـلـیـ دـهـ قـوـةـ اـیـجـهـ يـرـلـشـمـشـ اوـلـانـ عـمـانـیـلـرـ آـنـاطـوـلـینـکـ فـتـحـیـ دـهـ اـکـالـ اـیـتـدـیـلـرـ . صـرـهـ اـسـتـانـبـولـکـ ضـبـطـهـ کـلـشـدـیـ . بـیـلـدـیرـمـ باـیـزـیدـ استـنـبـولـیـ مـحـاصـرـهـ وـنـصـيـقـ اـیـدـهـ رـکـ اـیـمـراـطـورـیـ تـحـکـمـ وـنـفوـذـیـ آـلـتـهـ آـلـفـهـ مـوـفـقـ اوـلـدـیـ .

عـمـانـیـلـرـ آـزـ بـرـ زـمانـدـهـ اـحرـازـ اـیـلـدـیـکـ بـوـ مـظـفـرـیـاتـ باـخـاصـهـ بـوـلـقـارـسـتـانـکـ هـجـحـ اـیـلـمـسـیـ ، صـربـسـانـکـ عـاقـبـتـیـ ، حـجـارـقـرـالـیـ سـیـزـیـسـمـوـنـدـیـ ( سـیـکـبـزـمـونـدـ ) پـکـ زـیـادـهـ خـوـفـ وـتـلـاشـهـ دـوـشـوـدـمـشـ وـمـلـکـتـنـیـ عـمـانـیـلـرـکـ استـیـلاـسـنـدنـ قـوـرـتـارـمـقـ اـیـجـوـنـ جـارـهـ تـحـرـیـسـنـهـ سـوـقـ اـیـمـشـدـیـ .

اوـلـجـهـ صـربـسـانـ وـبـوـلـقـارـسـتـانـ مـتـفـقـاـ عـمـانـیـلـرـهـ قـارـشـیـ حـرـبـ قـیـامـ اـیـلهـمـشـ اـیـسـهـدـهـ هـرـبـرـیـ آـیـرـیـ تـبـهـلـیـشـ وـخـرـاجـهـ بـاـغـلـانـمـشـدـیـ . بـوـنـدـنـ عـبـرـتـ آـلـانـ بـجـارـقـرـالـیـ دـهـ مـتـینـ اـسـاـسـلـهـ مـسـتـدـاـ مـتـقـنـتـدارـکـ

ایمک و عهانلیلره غلبه چاله رق انتقام آلمق و بونه لکی اورنه دن  
قالدیرمچ ایسته یور و بوم قصدله دامنا اعمال فکر ایده یوردى . مجار  
قرالى بولغارستانك استیلا سنه تتحمل ایده میوردى .

تدبیر سزجه حرکت ایتش او لماق ایچون هم ییلدیرمک فکر و نیتفی  
آ کلاهق و هم ده بولغارستانك تخلیه - نی طاب ایمک مقصدیله مجار قرالى  
برو سیه بر مر خص اعزام ایتدی . بولغارستان سفر لری غنائیله طولو  
سرای او طه لرندن برنده حضوره قبول ایدیلان اشبو مر خصلک ؟ بالقان  
مالکنک نصل بر حق ایله ضبط ایدیلش او لدینی - سؤاله قارشی ، بیلدیرم  
بايز بدئ : « کیت حکمدارینه سویله ، بالقان ممالکنی - دیوارده کی  
سلامحری کوسته رک - ایشته بونلره ضبط ایتم . » تهدید آمز جوابی «  
مجار قرالى برقات دها قورقوئشدى . بو ائناده عهانلى سنجاق بکلری  
طونه نی کچه رک شهاله آقینلر اجرا ایمکده اولاد و مجارلری را حتیز  
ایمکده ایدیلر . »

پنه او - نه عهانلى اردوسنک بولغارستانى کچه رک اولاد اراضى - نی  
قسم ااستیلا او لاح پرنی میرچەنی سنوی ویر کو اعطاسه مجبورا يلسى  
[ ۱۳۹۱ ] مجار قرالى دهازیاده تلاشه دوش و رمشدى . عهانلیلردن  
بدیکی ضربه نک انتقامنی آلمق ایسته بن او لاح لری ک موافق واک  
طیبی برمتفق اوره ن سیزیسموند ، حدود قربنده ( زیبین بورغین )  
کله رک میرچه ایله کور و شمش و آرالریده تدانى و تعرضی بر اتفاق عقد  
ایدلشدى .

سیزیسموند ، اتفاق عقد ایتدیکی سنه نک مايسنده بويوك بر اردوايله  
( تورجبورغ ) کچیدن دن مرور و غربیه دوغرو حرکت و بعده اولنلى  
نهری بونجە جنوبه توجیه ائتمات ایتدی بو ائناده میرچه نک اردوسى

مجار اردو سیله بر لشیدی و هر ایکی اردو نیکبولي استقامشده ایلری بورویشه دوام ایتدی . عثمانی معاشرینک نیکبولي قلعه سنہ چکیامسی متفقینک شوقنی تزیید ایتمشده . قرال سیز بسموند طونه نک شهاندہ کوچوک نیکبولي نی ضبط ایتدی کی صره ده قرالیچه ماربنت و فانی خبربی آلمش و اردو سیله در حال مجارتانه عودتہ مجبور قالمشده . بونک او زرینه عثمانیلرک قارشیدسنده بالکنر وضعیف قالان اولاح پرانی میرچہ نک جانی پلک زیاده صیقیلدی . عثمانیلرک ایکننجی بر ضربہ سنہ معروض قلاماق ایجون خیله طریقی اختیارہ مجبورا ولدی . شویله کہ : بو سفر ده مجارتاره متفق او مادیغئی عثمانیلرہ بو سترمک مقصدیله مجار اردو سی تو رجب ورغ جوارنده کی او رمانلردن صرود ایدر کن او زرینه آتیلدی و هر درلو تعرضدن مصون بولوند قلری امنیہ سیله هیچ برتدی برا اتخاذی نه لزوم کورمه مش او لان مجارتاری پریشار ایتدی . بو صره ده عثمانیلر استانبولی محاصره ایمنی بولنیو دلردی . او زمان دو ما شرق ایمپراطوری بولنان ایمانوئل ، ییلدیرم با یزیدک تضییقاتی قارشیدسنده خریستیانلگک تھا کہ ده بولندیغندن بختلہ آور و پا حکومتلرینک همان کافہ سندن معاونت طلب ایتمشده ؟ فقط بورجا او زمان بر معاونت فطیلیہ منجر اولاما مشدی .

سیز بسموند مجارتانه عودت و امور حکومتی تسویہ ایلد کدن صوکرہ منفرد آ عثمانیلرہ قادری حرbi کوزہ آلمدی فندن مقصدی فی استحصال ایجون استانبولک محاصره سف و ایمانوئلک مراجعتی فرصت اتخاذ ایده رک خریستیانلگک حسیاتی تحریک و آور و پا حکمدارلرینی عثمانیلر علیہ تشویق غایہ سیله خریستیان عالملک مرکزی اولان قسطنطینیہ نک و تھا کدہ بولنان خریستیانلگک قور تاریلہ لی لزومی ایضاخ

وبیوک بر اهل صلیب اردوسی وجوده کتیرمک امایله آلمانیا، فرانسه، بورگونیا و اینالیا به مر خصلر کوندردی . اشبو مر خصلرو ظیفه لریخ هر طرفده حسن صورته ایها ایده رک مظاہرت و معاونت وعدنریله عودت ایتدیلر . استحضا راتک تماماً اکالی ایچون تورکیه قارشی حرکات تعریضیه ۱۳۹۶ سنه سنه باشانیلسی تحت قراره آندی.

ظرفینک قوای حربیه سی : نیکبولی میدان محاربه سنه عثمانلیلر ۱۴۰,۰۰۰، متفقین ۱۳۰,۰۰۰ موجودنده برا راردو طوبلا به بیلمشاردی . عثمانلی اردو سنک بر قسمی یکی چریلدن مر کبدی که بونلر مکمل تعلیم و تربیه کورمش منظم بیاده عسکری ایدی . عثمانلی بیاده لری او فیلیج و یاخنی چرا ایله تسایح ایدلش اولوب برنجی خطده بولنانلر قالقان ایله مجهز ایدیلر . اردو ده موجود ۲۵,۰۰۰ سپاهی، اکری قیلیج واوزون میزراقله مسلیح ایدی . اردو ده دیگر نوع سواریلر له عرب و آقینجیلر ده واردی . آیری بجه عسا کر معاونه اوله رق ۵,۰۰۰ صرب عسکری موجود ایدی . اردو ده طوب ده واردی . عثمانلی اردو سی تعلیم و تربیه، ضبط و ربط اعتباریه متفقین اردو سنه فالق ایدی .

متفقین اردو سنک اسلحه و تجهیزاتی بود رحه منظم، تعامیم و تربیه می مکمل اولمادینی کی طوب ده یوقدی . مختلف ملتندن تشکل ایتدی کی ایچون اردونک ضبط و ربطی این دکادی . قوماندانلر ک یکدیگر بی چکمامسی ده فناسوق و اداره بی موجب اولیوردی . افراد ک معنویاتی پک یو کسکدی .

## طرفینک سفر پلانی :

آ — عنانلیلرک سفر پلانی : متفقین حرکات خصمانه یه باشладاینی زمان عنانلی اردوسی قسطنطینیه بی محاصره ایتمش بولنیوردی . بیلدیرم بازیزد باشладاینی ایشی یاریده برآقامق و بر آن اول استانبولی ضبط ایتمک ایسته بودی . طونه بونجه حدودده بولنان قلاع و بالخاصه نیکبولی قلعه هی سایه سنده متفقین اردوسی توفیق ایتمک و قازانیله حق ذمان ظرفده استانبولی ضبط ایتمک و متعاقباً الا قیصه یولدن و سریعاً متفقین او زرینه توجه و تعرض ایتمک موافق کورولاشدی .

ب — متفقینک سفر پلانی : تعرضی ایدی . غایبه قسطنطینیه بی محاصره و تضییق ایتمکده اولان عنانلی اردوسی آرقدن اور دوب محو ایتمک ایدی . بومقصدک استحصالی چون اولاً ، سوق الجیش - چه بویوک براهمیقی حائز و او زمانک اک مهم بر قلعه هی اولان نیکبولی ضبط ایدیله جک بعده بورایه استناداً ( نیکبولی اس الحركات اتخاذ ایله رک ) بولغارستان استیلاو بالقانلردن مرور واستانبول استقامته حرکتله عنانلی اردوسنه تعرض ایدیله جکدی .

متفقین اردوسنک استحضارات سفریه هی و مجاد ستانده

اجتماعی : مجار قرالی سیزیسموندک تشوبیله حرب مقدسه اشتراکی قبول ایدن آوروپا حکوماتی حمالی فعالیتلره بر طرفدن اردولر ترینه دیگر طرفدن اعانه لر در جنه باسلام شلر دی . فرانسه نک اهل صلیب اردوسنه فضلله قوتله اشتراکی تأمین ایچون سیزیسموند ، عنانلیلرک فرانسز شوالیه لرینی تحقیر ایتدیکی حقنده تزویرانده بولوندی یقندن قرال

پشنجی شارلک ریاستی آئندہ فرانسیسیه بر مجلس حرب عقد اولنڈی و نتیجه مذا کرده قوتی بر فرانسیز اردوی اعزامی قرار لاشدیر لدی . فرانسیزلر اک کنزیده لرندن ۱،۰۰۰ شوالیه انتخاب ایتدکاری کبی بورغونیاده برمقدار شوالیه احصار ایتدی و قسماً اجرتی اولنگ اوژر ۱۰،۰۰۰ ای متیجاو ز فرانسیز قوای معاونه اردوی باش قوماندانلگنه بورغونیاد و فرسی قورقومز زان نامیله معروف قونت دونه و در تعین ایدلدی . لورددولانهاست قوماندا ائندہ بر قسم انکلایزدہ بونلره التحاق ایتدی . ۲،۶۰۰،۰۰۰ قرون اعانه طوبیلاندی .

نیسان اواسط نده (دیژون) ده اجتماع ایدن بوقوت ، مایس اواسط نده آلمانیا به داخل اولارق فرہ دریق فون هو هنزو لاهر ز قوماندا ائندہ ۲،۰۰۰ قدر آمان قوتیله ده تقویه ایدلدی . آمان رجالندن شیلیختین برغه رده بونلر میاندہ ایدی باویرا شوالیه لری ، قونت دونور نبرغ قوماندا ائندہ ایدی . بواردو مایسک ۲۴ نجی کونی ویا نیه واصل اولدی . بر قسم آو-تریا شوالیه لری :ه مذ کور اردویه التحاق ایتدی . ایتالیا دخی اتفاقه داخل اولشندی . جنوده مکمل بردوناما احضار ایدلدی . حتی ردوس شوالیه لری کی کوندر دبلر . ۴۴ کمین سرکب بودونا نانک قوماندانلگنه و ندیکای طوماجه نیقو تعین امدلدی . مذ کور دونانانک بوناز ایجندن سروراه غونه یه کله رکب ری اردویی بھرا حمایه المی فراد لاشدیر لدی .

قونت هر مان دو سیلای قوماندا ائندہ بوننان ایتالیا کو کلملیلر یه بولونیا و بومیا دن کلن عسکر لردہ بود ایشته ده اجتماع ایدلدی . اولاح بی میرجه دخی ۱،۰۰۰ کیشی ایله بواردویه التحاق ایتدی . بخار اردویی معاون اردو لر یه بر لاش-دیکی زمان موجودی

۱۳۰,۰۰۰ کیشی یہ باقاعدہ اولمشدی ۔ بوahl صلیب اردوئی شو صورتہ بودا پشتہ دہ اجتماع اید نجہ ؟ برآین روحانی اجرا و خریستیانوں کو بومقدس دعوادہ موفقیتی ایچون کلیسا لارده دعالہ ایدلی ۔ وعظظر و نطق لاره افرادک حسیاتی تحریک و حریمہ ترغیب ایدلی ۔

اردو افرادینک معنویاتی پک یوگسکدی ۔ حتی افراد آرہ سنندھ سما یقیلسے میزراقلیز لہ طوتاریز ۔ بوشوکتمزہ کیم قارشی طورہ بیلیر ؟ کبی سوزلر دوران ایتمکہ ما شلا دی ۔ اهل صلیب اردوئی منسو بینی موفقیتلرندن پک امین و صوک درجہ مغرور ایدلر ۔ حتی ییلدیرم بازی دلک قارشیلرینہ چیقمق جسارتی کوس ترہ میہ حکنی ظن ایدیور لردی ۔

عموم اردو باش قوماندا نافہ مجاہر قرالی سیڑی سحمدوند تعیین ایدلی ۔ اردو نک اعاشه سیچون ۷۰ قدر سفینہ یہ ارزاق دولدیر یا هر ق طوونہ تھریاہ جنوبہ سوق اولندی ۔

متتفقین اردو سنک حرکات سوق الجیشیہ سی و یکبولي  
قلعہ سنک محاصره سی : اردو تدارکاتی بعد الا کمال نوزک ۲۴ نجی  
ونی بروح آتی یکی قولدن حرکت ایتدی : [ فروکی - ۱۱ ]  
غارا قوماندا سنده بولونوب متتفقین قطع انندن مرک شرق قولی ؟  
ترانسلوا یا حہنندن وزین بورغین او زرنندن اولاح ہ لکنہ داخل  
اولدی کہ بوبول هر منشتاب او زرنندن کچھ رک افلاق قطعہ سنندھ او اٹی  
نھری بی تعمیباً نیکبولي یہ منہی اولیور دی ۔

مجار قرالی سیڑی سحمدوند قوماندا سنندھ کی قسم کلیدن مرکب غرب  
قولی دمیر قاپو - ویدین طرافقی تعقیب ایدلی ۔ بو قول ۱۸ - آگسٹو سندھ

اور صـوـواـهـ کـلـدـی و ~ وـهـ بـنـ قـرـبـنـدـهـ طـوـنـهـ نـیـ کـچـکـ عـنـانـلـیـلـکـ اـیـلـکـ قـلـعـهـ سـیـ اوـلـانـ وـیدـنـ اوـزـرـیـنـهـ بـوـرـوـدـیـ واـیـلـکـ مـحـارـبـهـ وـیدـنـدـهـ اـجـرـاـبـلـدـیـ .

وـیدـنـ مـحـاـظـیـ عـنـانـلـیـلـکـ خـرـجـکـذـارـیـ اوـلـانـ بـوـفـارـ پـرـنسـیـ (استرازـمـیرـ) اـیـدـیـ . بـوـذـاتـ دـشـنـیـکـ هـجـومـ اـیـدـهـ جـکـنـیـ آـکـلـارـ آـکـلـامـازـدـرـ حـالـ قـلـعـهـیـ تـسـلـیـمـ اـیـتـدـیـ (۲۸ـ آـغـسـتوـسـ) . مـتـقـیـنـ قـلـعـهـ مـحـافـظـلـرـیـ نـیـ کـامـلـاـ شـہـیدـ اـیـدـهـ رـکـ بـوـرـادـهـ ۳۰۰۰ـ عـسـکـرـ بـرـاـقـدـیـ وـطـوـنـهـ نـکـ صـاغـ سـاحـلـیـ بـوـرـجـیـ وـرـوـیـشـهـ دـوـامـ اـیـدـهـ رـکـ ۲ـ اـیـلـولـدـهـ رـاـخـوـوـهـ وـقـعـ مـسـتـحـکـمـهـ کـلـدـیـ . وـیدـنـ مـظـفـرـیـتـدـنـ سـرـمـسـتـ اوـلـانـ فـرـانـسـلـوـ رـاـخـوـوـاـهـ اـهـمـیـتـ وـیرـمـدـکـلـارـنـدـنـ، عـنـانـلـیـلـکـ طـرـفـدـنـ وـقـوـعـ بـوـلـانـ خـرـوـجـلـرـدـنـ تـلـفـاـتـهـ دـوـچـارـ اـوـلـدـیـلـوـ وـ سـرـبـسـمـونـدـکـ کـوـنـدـرـدـیـکـ قـوـایـ اـمـدـادـیـهـ اـیـلـهـ شـدـیدـآـ رـاـخـوـوـاـیـ مـحـاـصـرـهـ اـیـتـدـیـلـوـ . بـشـ کـوـنـ دـوـامـ اـیـدـنـ مـحـاـصـرـهـ نـیـجـسـنـدـهـ قـلـعـهـدـهـ اـرـزـاقـ وـیـهـ جـلـ قـلـمـادـیـقـنـدـنـ مـحـصـورـینـ صـلـحـاـ تـسـلـیـمـ طـالـبـ اوـلـمـشـ اـیـسـ۹ـدـهـ، مـتـقـیـنـ اـهـمـیـتـ وـیرـمـیـهـ رـکـ شـہـرـیـ کـامـلـاـ تـخـرـیـبـ وـ مـحـافـظـلـرـیـ شـہـیدـ اـیـتـدـیـلـوـ وـ بـاـکـنـ اـهـاـیـسـنـیـ سـرـبـسـتـ بـرـاـقـدـیـلـوـ . بـوـرـادـهـ ۴۰۰ـ قـدـرـ عـسـکـرـ تـرـکـ اـیـدـهـ رـکـ اـرـدـوـ نـیـکـبـولـیـ اوـزـرـیـنـهـ حـرـکـتـ وـایـلـوـلـکـ سـکـنـنـجـیـ کـوـنـیـ وـاـصـلـتـ اـیـلـدـیـ .

نـیـکـبـولـیـ بـحـارـ، اـنـکـلـیـزـ، فـرـانـسـ، اـیـتـالـیـاـنـ، آـلـانـ، بـوـشـنـاقـ، بـوـھـیـالـیـ، اوـلـاحـ وـ بـوـلـوـنـیـاـلـیـلـرـدـنـ تـرـکـ اـیـدـنـ مـتـقـیـنـ اـرـدـوـسـیـ طـرـفـدـنـ بـرـآـ مـحـاـصـرـهـ اـیـدـیـلـهـ جـلـ، بـحـرـآـ جـسـیـمـ بـرـدـوـنـاـهـ اـرـدـوـنـکـ حـرـکـاتـیـ حـمـایـهـ اـیـلـیـهـ جـکـبـدـیـ .

نـیـکـبـولـیـ شـہـرـیـ بـدـنـجـیـ عـصـرـ مـیـلـادـیـدـهـ اـیـرانـیـ لـرـهـ قـارـشـیـ اـحـرـازـ اـیـلـدـیـکـ مـظـفـرـیـتـکـ بـرـخـاطـرـهـیـ اوـلـقـ اوـزـرـهـ بـیـزـانـسـ اـیـپـرـاطـورـلـرـنـدـنـ

هر اقليوس طرق‌دن انشا او نمشدی . شهر غایت مستحکم و قلمه‌لر  
اراضينك حالت او يد بله‌رق موافق برسورته انشا ايدلشدي .  
متقيقين اردوسي نيكبولي پيشکاهنه کلديکي وقت فرانسلر آيري  
اوله‌رق خنوبده ، بخارلر و متقيقين سازه شهرک طرفينده اردوکاه  
قورديلر ؟ چونکه بلک مغورو اولان فرانسلر يالکز جه عنمانيلرک  
حق‌دن کله‌جکلرينى ظن ايدبيورلر و متقيقينه بر حصه ظفر آيرمق  
ايو-ته ميورلردي .

سفر پلانى موجبه نيكبولينك بر آن اول ضبطي لارمدى .  
آنچق اردووه محاصره آلات و ادواى نقصان اولديغ‌دن محاصره  
تدنيات پك بطى جريان ايدبيوردي . بوئاده اهل صليب اردوکاه‌رده  
عيش و عشرت ، وحشيات الله بيلديكنه دوام ايدبيور ... حق بوبوكار  
معشوقة‌لربى فرانسون كېيرمشلر ، كوجکلار ايـه جواره کندن  
تدارك ايتىلدى .

قلعه محافظلى شجاعت و بسانى ، ثبات و متأى ايله عنمانلى  
اردوستنده تمايز ايتىش اولان طوغان بلك قوماندامى آلمىدە ايدى .  
طوغان بلك دها دشمنك حرکات تجاور كارامه نى حبر آلدېمى رمان  
نواقصى و ترتيمات تداعىيەسىنى اكال ايتىشدى .

طوغان بلك دشمنك پك فائن قوتلره آتى كون دوام ايدن شدنلى  
و متعدد هجوملىنى غایت جـــورانه و معنده‌ه مد فمه ايده‌رلک دفع  
ايتدى . دشمن هجوم حبرى ايله نيكبولي ضبط ايده ميه جكى آكلابه‌رق  
قلعه‌يى آبلوقة ايله ســـقوطه قرر و بردى . طوغان بلك آبوقەتك  
تمادىسى حالنده قوه امدادييye احتياج حاصل اوله جغنى دوشـــوهـــرك  
استانبول محاصره سيله مشغول ييلديرم بايزىدە خبر كوندردى .

استانبولی شدتلى برصورتى محاصره ايتىش اولان يىلدىريم بايزىدە،  
ايغانۇلە كوندرىان بىر مكتوبى أىدە ايتىش وبوسايدە مجاڭلارك حركات  
خىصمانەسى واوروپا حکومتلىرىلە اتفاقى دها اول خبر آمىشدى ؟ فقط  
آورۇ پالىلارك تداركات سەفرىيەرلىنى اكال ايدوب حركات تعرضىيە  
ابتدار ايدىنجە يە قدر، استانبولى ضبط ايدە جىڭى اميد ايتدىكىندىن  
باشلامش اولدىنى ايشى يارىدە براقتى موافق كورمەرلەك استانبولك  
ضبطىندىن صوڭرە متفقىن اوزرىتە توجھە قرار ويرمىشدى .

لەن استانبول ضبط ايدىلەمش و داشمنك طوبلاذىنى بو يولك  
براردوالىلە تعرضە باشلامش و حتى ويدىنى اشغال ايلش اولدىنى خبر  
آلدېغىندى ؟ يىلدىريم متفقىن اردو سىنك طونە وادىس-نجە نىكىبولي  
او زىرىنە ايلر بىلە جىڭى و نىكىبولي قامەسىنك ضبطىندى صوڭرە جنوبە  
حركات تعرضىيە دوام ايدە بىلە جىڭى ملاحظە ايدەرلە يىكى برقرار  
ويە بىلەمك اىچون اوڭىزىدە بىك زىيادە اهمىتى حاڙز نىكىبوى قامەسىنك  
درەنە مقاومتى آكلامق لزومنى حس ايدوب مالذات تحقىق ايتىك  
او زىرە، هەناردو كاھدىن حركىلە بىر كىچە و قى نىكىبولي اوكتە كىلدى كە  
بۇ ائنادە متفقىنىڭ شدتلى متعدد ھېزملەرى يىكى قىرىلماش و حركات  
تىجاڭ زكارانەسى توقفە دوچار ايدىلەش بولۇنۇردى .

كىچە، اين نىكىبولي پىشكاھنە كان يىلدىريم بايزىد قىلە يە يقىن حاكم  
بىر تې او زرىنە چىقوپ « بىرە طوغان ! » دى يە باغىردى . بوسى  
طانىيان طوغان بىك، يىلدىرەمك ورودى آكلامىدەن درحال قامەدىن  
چىقدى و بازىدە ملاقى اولدى . يىلدىريم بايزىد طوغان بىكدىن كافى  
درەنە دە ارزاق موجود اولدىنى و فقط آبلوقەمك تەمادىسى حالىدە  
قوای امدادىيە احتىاج اوله جىنى حقىنە معلومات آلتىجە : « بىر قاچ

کونه قدر ادونک نیکبولی پیشکاهنه کله حکمی واووقته قدر مقاومت او لئنسنی ، امر ایده رک در حال عینی کیجه عودت ایتمش و بوبولک بر سرعنله اردوا کاهنه موაصلت ایتمشدرا .

### عثمانلی اردوستنک استانبولدن نیکبولی یه حرکات سوق

الجیشیه سی : باش قوماندان وضعیت دیکشیدیکنی دوشونه رک ، استانبولک ضبطی متفقینک دفعندن صو کره یه بر افق لازمکلایکن و کندیسی استانبول محاصره سیله مشغول ظن ایدن متفقین اردوستنی ، نیکبولی یه محاصره ایله مشغول ایکن آرفدن اوروب طونیه دوکنکه فراد و بردک اردویه همان ادرنه ده اجتماع امریجی ویردی .

اشبو پلاتی تطیق ایچون اردو سریعاً ادرنه ده طوپلانه رق  
۲۳ - ایلولدہ حرکتنه فلبه او زرندن و شیقه کچیدنن کچه رک طرنوومه به  
واصل اولدی .

متفرقینک ارزاق تدارک ایچون بع طرفه کوندردیکی مفرزه  
عثمانلیلره اسیر دوشدی . آنجوں بونلاردن نیکبولی ہ قاجه بیلان ر  
قاج نفر ، عثمانلیلرک طرنوومه کلایکنی خبر ویردیسده قوماندانلر  
قطعیاً ایتنا نمادیلر . حتی مارشال بوئی قو بوکاردرلوا احتمال و برمه دیکنندن  
بوروایتی صنیعه عد ایده رک نفر لرک قولا قلربی کس- مدیردی ؟ فقط  
حقیقتی آ کلامق او زرہ سیزیسموند ( زان ماروطی ) قوماندا سند  
قوتلی بر کشف قولنی بواسطہ امتدہ کشفه کوندردی .

عثمانیلر طرفدن کوریلن مذکور کشـف قولی شـدتله تعقیب ایدلدى . پیشدار قوماندانلۇغى غازى أورەنوس بىك ایفا ایدبىوردى . عثمانلى اردوسى ایلوڭ ۲۷ نجى كونى نیکبولى جنوپنەكادى . عثمانلى اردوسەنک تکله نېليميان بىزماندە ورودى متفقین فرار كاھلرنە بىك فناپر تائىزبراقدى . فرانسیز لارايسە حر صلربى راحو وەدن آلدقارى ۱۰۰۰۰ اسیرى او آقشـام عثمانلى اردوسى قارشىسىنە صورت وحشـيانىدە و كاملاً شەبد ایتمىك تىكىن ایتك ایستادىلر .

عثمانلى اردوسەنک غایت واقفانە بىك سریع بىر بورۇيش ابلە آنسىزىن نیکبولى جنوپنە ورود ايدىرىك متفقین اردوسەنى تەددىد ایلىسى ؟ متفقىنى آرقەسەنە محاصرە بىلە مشئول اولىدىنى نیکبولى قىلمەسەنە و طونە نھرينىنە و صاغ جناحى اوسمان نھرينىنە و بىرەزك بىك فناپر و ضعىيەتىمە محاربەنى قبولە مجبور ایتىشدەر .

۲۷ — ایلولدە يىلدىرم اطراف و حوالىنى ، دشمنك وضعىتى اىيچە كشەندەن سوکرە اردوسەنە نیکبولىنىڭ تقرىباً اوڭ كېلۈمترە جنوپنە و اوسمان نھرى يېقىنە كېتىدى و اورادە اردو كاھ قوردى . اردوسەنە محاربە ترتىيائى آلدىردى .

طرفىن اردو لولىنىڭ محاربە ترتىيائى : هەياكى اردو ایلوڭ يىكىمى سـكىز نجى جمعە كونى نیکبولى جنوپنە بروجە آتى محاربە ترتىيائى آلمىشدى : [ قروكى - ۱۲ ]

۱ — ۱۴۰,۰۰۰ موجودىنە اولان عثمانلى اردوسەنک محاربە فظامى :

عثمانلى اردوسى جىھە شىمالە متوجه اولىق و طونە نھرىنىڭ آتى

کیلومتره جنوبنده بونونق اوژدە وصول جناحی اوسمانهربنے مستند  
واوج خفیلی اولهرق اخذ موضع ایتشدی .

آ — اک اوکدە عثمانی بیداری : غازی اوده نوس بک  
خومانداسنده اولوب ۸,۰۰۰ قدر عنزلله ۱۰,۰۰۰ قدر خفیف  
سواری عسکرلرنس سرکبدي . بیلدیرم ، دشمن ایلک صدمه منک  
شدتی بیلدیکی ایچون اک اوکنه بونلری قویشدى .

ب — مرکز غربنندن برنجی خط : ۲۰,۰۰۰ قدر تیرانداز  
یکیچری عسکرندن عبارت اولوب بونلرک ایلریسندە کی اراضی  
شرامپولار و ساڑھه ایله تحکیم ایدلش ایدی .

ج — مرکز غربنندن ایکنجه خط : عثمانی س-و ایلنندن  
مرکب ایدی .

د — صاغ جناح غروبی : وزیر اعظم علی پاشا قومانداسنده  
دوم ایلی عسکرلرندن عبارت اولوب موجودلری ۲۵,۰۰۰ دن فضلہ  
ایدی . روم ایلی بکلر بک، فیروز پاشا ، مالفوج بک ، تیمور طاش  
بک معیتلریلہ علی پاشانک امرینه ویرلشدى .

ه — صول جناح غروبی : آناطولی بکلر بک تیمور طاش  
پاشا قومانداسنده آناطولی عسکرلرندن عبارت اولوب موجودلری  
۲۵,۰۰۰ دن فضلہ ایدی . قره مان بکلری محمد، طودخان ، بشیر ،  
طاهر بکلر معیتلریلہ تیمور طاش پاشانک امرینه ویرلشدى .

و — اوچنجی خط : بیلدیرم قومانداسنده قابوقولی عسکرلرندن  
سرکبدي . بالکز خاصه سواریسی ۲۵,۰۰۰ موجودنده ایدی .  
مد کور اوچنجی خط ، مرکز کریسنده کی تېنک هان کریسننے ،  
اردو احتیاطی اولهرق اقامه ایدلشدى که بو قوت دشمنک احاطه

حرکانه قارشی قویق ، اردونک رجعتی حمایه ایلک لدی الایجاب  
برنقطه استاد اولمق وظیفه منی ایفا ایده جگدی .

ز — پرس لازاروویچ قوماند سنده کی ۵,۰۰۰ صرب عسکری  
صول جناح آچینده و اوسمان نهرینک صول ساحنده بولونیوردی .  
بعض آوروپا مورخلی صرب عسکرینک اوچنجی خطک صاغ  
جناحنده احتیاطده بولوندیافنی بیلدیر مکده درلر .

ح — اک کریده عنمانی اردوکاهی موج-ود اولوب دروندہ  
آفراتلر بولونیوردی .

۲ — ۱۳۰,۰۰۰ موجودنده ارلان متفقین اردوستنک محاربه

نظامی :

عنمانیلر بروجه بالاتر تیاتی اخذ ایدرکن محار قرالی سیزیسموند  
نیکبولینک جنوبنده بولنان فرانسز قرار کاهنه کله رک عقد اولان  
مجلس حربده : « عنمانی اصول حربه واقف اولان اولا حلره »  
محارلری برنجی خطده بولوندیر مق و نتیجه فطعیه نی فرانسز لر برافق  
پلاتی تکلیف ایلدی . بو فکره آیدرال دوویهان ایله ژاق دوقوس  
موافقت ایتدیکی حالده ماره شال بوسی تو ایله قوه نتابل دو طرفندن  
اعتراض ایدلدی و نهایت فوق العاده کبر و ضروره مستغرق اولان  
فرانسز پرسلری او که آتینه رق ایلک هجومنی اجرا ایلک شرفی جبرا  
استحصال ایلدیلر ! سیزیسموند متأثرآ اردوکاه، عودت ایلدی .  
بناءً علیه محاربه نظامی اوله رق متفقین بروجه آتی ترتیبی آلدی :  
متفقین اردوسی جبهه جنوبه متوجه اولمق و طونه نهرینک  
اوج درت کیلو متره جنوبنده بولونهق اوزره و صاغ جناحی اوسمان  
نهرینکه یقین وایکی خطلی اوله رق اخذ موضع ایش و نیکبولي

قلعه‌سی حزبی بر قوته ترصد و اشغال ایداشدی . بناءً عليه متفقین اردو-سی آرقه-نی طونه نهریله نیکبولی قلعه‌سنہ ویرمش بولونیوردی .

۱ - برنجی خط : فرانسز لره بود غوئیا شوایله لرندن مرکب اولوب بونلر ؟ آمیرال زان دو و بیهـ، قونتابل دو، راق بوربون ه هائزی دوقوس ، تره موییـل ، فلیپ دارتوا ، قونت دیرلامارش فلیپ دوبار ، مازـهـال بوـیـ قـوـمانـدـالـرـنـدـهـ اـیدـیـلـیـرـ . بـونـلـرـک بـرقـسـمـیـ فـرـانـسـزـ قـرـالـكـ یـقـینـ اـفـرـاسـنـدـنـ اـیدـیـ .

۲ - مرکز غرب بندن ایکنچی خط : فرال سیزیـسـمونـدـ قـوـمانـدـاسـنـدـهـ اـولـوبـ بـحـارـلـرـ ، بـوـهـیـلـیـلـرـ ، بـوـسـنـهـنـیـلـرـ ، بـاوـیرـالـیـلـرـ ، آـمـانـلـرـدـنـ مرـکـبـدـیـ .

۳ - صاغ جناح غروبی : لازق و ویچ قوماندا سنده خرواتردن عبارت ایندی .

۴ - صول جناح غروبی : میرچ، قوماندا سنده او لا حنردن عبارت ایدی .

۵ - نیکبولی قلعه-سی ترصد و محاصره‌یه مأمور بر قسم فرانسز لارلو . قونت دونه و هر قوماندا سنده ایدیلر .

۶ - بخار لره متفقین اردو کاهی .

۷ - فرانسز اردو کاهی .

۸ - بخار خفیف فیلوی .

پلان و امر موحبنجه اردو بونظـامـیـ اخذ ایدهـرـکـ بدایـتـدـهـ مدـافـمـدـهـ قـالـهـ جـقـ وـعـنـانـلـیـلـرـکـ تـعـرـضـهـ اـنتـظـارـ اـیدـهـ جـکـدـیـ . عـسـکـرـیـ تـارـخـ - ۴

نیکبولی میدان محاربه سنک احوال طپوغرافیه‌می :

نیکبولی میدان محاربه سنک جریان ایتدیکی اراضی، شهلاً پک مهم برمانع اولان طونه و غرباً ده اویما نهرلره محاط ایدی. طونه اوزرنده گوپری اولمادیفندن مرور آنچق کیلرله ممکن ایدی. اویما نهری دخی کچید و بولونیوردی . طونه‌نک صاغ ساحنه بولونان نیکبولی قلعه‌یی پک مستحکم و متین اولوب محاربه اشناسته عثمانلیلرک آنده بولونیوردی . نیکبولینک عثمانلیلرک آنده بولونتسی، طونه، واوسما نهرلرینک مهم بر رمانع اولمی متوفین اردوسنک خط رجعت و مواصله‌سی تهدید ایدیوردی. میدان محاربه‌سی طولی عرضه نسبته داهها واسع و آذ عارضه اولوب هر دلو حرکاته مساعد ایدی . فانلی میدان محاربه‌ی نهرلره محاط مذکور دارساخده جریان ایتمشدرو.

### محاربه‌نک طرز جریانی

ایلولک ۲۸ نجی جمعه کونی طرفین بروجه بالا محـ اربه نظامی آتش بولونیوردی . فرانسـ شوالیه‌لری عثمانلی پیشدارلرینی کوریر کورماز بردقيقة بیله صبر ایده میهـ رک پلان و اسر خلافه در حال عثمانلی پیشدارلری اوزرنی، تعرض ایتدیلر . حتی آمیرال دوویهـ بر آذ اول مجلس حربده سیزیسموندک ایلک اعراض اولا حلره محارلرک اجرا ایتمی حقـ ده کی تکلیفی موافق کورمسـ نه رغمـ بودفعه الله زاندارقـ رسمی حاوی بر بیاراق آتش مؤثر نطقه لره فومانداسته کی عسکری هجومـ تشـ ویق ایدیـ و محـ اربـ لـ رـ حـ سـ اـ رـ تـ تـ حـ قـ اـ رـ اـ بـ دـ هـ شـ اـ

برصولله هجوم‌لری قارشیستنده قالان عنزلر اساساً ای اسلحه ایله‌ده  
نمجهور اومنا-قلرنند پک فضل‌له ضایعات ویردیلر و همایت رجعته مجبور  
قالدیلر .

و بد صوکره و رانسز عثمانیلرک برنجی خطنه تعرض ایتدیلر؛  
فقص مرکز و رنجی حطده بولنان تیراندازلرک اوکنده بر بوجوق  
مترا همداد شرایپول قازیلری وارایدی و مد و دیاده‌لر فرانسزلر  
قا شن شدتی و مؤثر اوقانداحت ایدییو دردی . بو وضعیت قارشیستنده  
آتی او له‌رق بر شی "یا به میه حقلینی و فضل‌له ضایعات ویردکلرینی  
بودن فرانسزلر در حال یا یا خنکننے ایندیلر واوق یاغموری آلتنده  
هم ضایعات‌لرینه رغمماً شرامپوللری کچه‌لرک تیراندازلرده هجوم ایتدیلر.  
کوکس کوکسه بلک شدتی ، دوامی و خونریزانه بر مجادله‌دن صوکره  
د هلى بولدار فرانسزلر قارشیستنده ، زده‌سز اولان عثمانیلر پیاده‌لری ده  
نهایت رجعته مجبور قالدیلر و کربده‌کی سواری خطنه آرقه‌سنمه  
چکیلدرلر .

برنجی خصده‌کی عثمانیلر پیاده‌لرینک رجعتی فرانسزلری ده‌ازیاده  
شوق وغیره کتیر بکنندن مرکز غیر و بنده‌کی ایکنجه خط او زرینه‌ده  
تمرض ایتدیلر ؟ فقط مرکزده و ایکنجه خط‌ده بولنان عثمانی  
سوادیلری ده بلا مبارزه احتیاط عمومی او زرینه رجعت ایتدیلر .  
بو وضعیت قارشیستنده فرانسزلر بوتون بوتون هیجانه قاپیله‌و دق  
ومظفریت‌دن اید وار او له‌رق شمده‌یه قدر دوچار اولدقلری پک  
چوق ضایعانه و صفلرنده حاصل اولان قاربیشیقلق و انتظام‌سز افه رغماً  
رجعت ایدن سه اریلری شدتله تعقیب ایتدیلر . حالبکه بوداده  
فرانسزلر کندیلرینه چکی دوزه‌ن ویره جکلر و کربله‌لرنده واوزاقده

قلان متفق‌لرک ورودی بکله بارک مشترکاً تبرض ایده جکلاردى . فرانسلر بوقاعده يه رعایت ایتمد کاری کي اصول حريلرینه نظر آيا با جنگده دشمنی مغلوب ايدنجه ؟ بار كيرلىرنئه بینه بارک ، و جمعت امدن دشمنی آتلی تعقیب ایتمدري ایحباب ایتدیكى حالد بودفعه كرى يه دونوب بار كيرلىرنئه يېنىك لزوم كورمىدىلر ويما او له رق منفرد آتىر ضلرینه دوام ایتدىلر ؟ فقط اوكلارندە تېنك او زىرىنه چىقىنجه ، بردنبره قارشىلرندە عثمانلىلرک اوچنجى خطاپى تشکىل ايدن نازەقۇتلرى يەنى خاصه سوادىلرنى كوردىلر . كىرى يه باقدىلر ، يېنىك آتلارندن پك او زاۋالاشرقلىرى آكلادىلر و شوتەمكلى و ضمۇيت قارشىسىندە شاشىرىدىلر و ترددە دوشىدىلر . فرانسلر شو تردد و قراراسىزاق ایچىنده اىكىن يېلىدېرم ، درحال خاصه سوادىلرلە و مەدھىش بىرىمعتە جەھەدن ھجوم ایتدى . جناحىدە كى سپاهىلرەدە فرانسلرک كرى ايلە ارتباطلرى قطع ایتسى امرا ایتدى . قۇقۇلى عىسکرلىرىنى بوصولت شىجىغانەسى او زىرىنه مەدھىش تضييق آلتەن آلان فرانسلر آميرال (دووسيەن) لە « شواليه اىككى ناموسى قانۇزىلە ئىزىلە ملىز . بورادە معنانە مدافعاً ايدەرك شــوالىيەك اوغۇوندە فدائى جان اىتمــك لازىدر . » طرزىنە كى نقطىنەدە اهمىت ويرمەرك پريشان بىرصورتىدە فرارا يېنىك باشلادىلر و پك مەدھىش ضايىمات ويردىلر ، چۈنکە جناحىلدە بولنان عثمانلى سپاهىلر آرقة لرندەن چورىمش ايدىلر .

فرانسلرک قسم كايدىن پك زىادە آيرىلوب منفرد آبودرجا ايلە يلىسى سرچىسىمۇندۇقلىغانىدەن وقتىنە معاونت كورەمەملەرىنى و مغلوب اولملارىنى موجب او ماشدەر .

فرانسلر سوادىلرېنى بار كيرلىنى طوناز افراد ، عثمانلى سپاهىلرېنىك

ترجمت ایدن فرانسلر لر خطر جمعتی قطع ایتدیک و آرتق برعماونت امکان قالا دیگنی و ممتازیاً عهانی تعرض نزینک ایدن بله دیگنی کوره دک و کیری به قاچغه ماش لادیلر . سیزیسموند مغلوب اولان فرانسلر لر معاونت ابچون بزمقدار سواری کوندردی ایسده بونلرده فرانسلر لر قاجان نار کیرلرینه چار به رق قارمه قاریش سیق اولدیلر . فرانسلر لر مغلوبیتی کربده احتیاطده بولنان متفقین اردوسنده سرايت ایتدی . صاغ وصول حنا حلزونه بولنان خروانلر واولا حلز عینی عاقبته دو چار او له حلزلری آکلا دفلرندن فراره ماش لادیلر . بو ائناده يالکرسزی سیزیسموند قومانداسنده بولنان مرکز قولی موصعی محافظه ایدیوردی .

سیزیسموند قورتیله سیلوب فرار ایدن فرانسلریده طوالایه رق محبت قومانداسنده کی بوتون قوتیله ؟ مدان محاربه ده طولانمقدنه وزتیب و تنظیم ادلیکده اولان عهانی پیاده لری او زرینه تعرض ایتدی و بدایته ره یکیچریلری بوزدی و سپاهیلریده دو چارتزلزل ایتدی ایسده بیلدبرم خاصه سواریلریه کریدن در حال مقابل تعرضه چکدی و شدید بر صورتده سیزیسموند او زرینه آتیلاری . شدتلى و قاتلی محاربه نتیجه ننده متفقینک صوك مقاومنی ده قیرلدی و متفقین عسکرلری مغلوبآ رحعته باشладی .

عهانلیلرلر موقفیتی کوره نصر بپرسی لازار و ویچ نتیجه قطعیه ین آکلا دقدن صوکره عهانلیلر معاونت ایتدیکنی کوس ترملک او زرده بو ائناده متفقینک یان و کریلرینه دوغری تعرض ایتدی . هب طرفدن احرا ایدیان شدتلى تعرضلر دشمنی بردھا مقاومت ایده میه حکم صورنده پریشان ایتمش و غیر منظم صورتده طونه اسدتقاتنده فرار ایتلرینی و حب او بشدر . قرال سیزیسموننده معیتدھ قالان جزئی

عسکرله قاچه بیلمنش و طونه ده بر قاییغه آتلایوب طونه منصبنده دوران  
وندیك سهانته التجا ایمک صورتیله کندنی قود نارا بیلمشدر .  
محاربه نک اک بحرانی وقار غشه لق زماننده یلدیرم مجروح اولمنش  
و آتی ده بر دشمن قیلیجع ضربه سیله مرد اولمشدی . یلدیرم یاره سنه  
اهمیت و بر میه رک دیکر بر آهه بینمش داغیلان پیـ اـ دـهـ لـرـی طـوـ پـلاـ مشـ  
وسوار بـلـرـه شـدـتـلـیـ تـعـرـضـلـ اـجـراـ اـیـتـدـیرـهـ رـکـ ظـفـرـ قـطـھـیـنـ استـحـصـالـ  
ایـمـشـرـ .

فرار ابده رک داغیلان متفقین افرادی طونه به قدر عثمانیلر طرفـدـ .  
تعقیب ایدلهـ .. پـکـ چـوـقـنـرـیـ قـیـلـیـجـدـنـ کـیـلـرـلـدـیـ وـبرـجـوـوـهـرـیـ  
اسـیرـ اـیدـلـدـیـ . فـرـارـیـلـرـدـنـ بـرـقـسـمـیـ خـوـفـ وـتـلـاشـدـنـ کـنـدـلـرـخـیـ  
طـوـنـهـیـ آـنـدـیـلـرـ وـغـرـقـ اوـلـدـیـلـرـ . بـرـقـسـمـیـ دـهـ اـسـاـمـ اـرـزـاقـ بوـکـلـیـ اوـلـانـ  
کـیـلـرـهـ هـجـومـ اـیـتـدـیـلـرـ ؟ وـقـطـ قـوـةـ اـسـتـیـعـاـیـهـ سـنـدـنـ پـکـ چـوـقـ اـفـرـادـ بـیـنـدـیـکـسـدـنـ  
فضـلـهـ نـفـلـهـ تـحـمـلـ اـیـدـهـهـینـ بوـکـیـلـرـ دـهـ باـطـیـرـوـبـ بوـغـوـلـدـیـلـرـ . آـدـرـوـ پـاـنـ  
بوـحـرـ بـمـقـدـسـهـ اـشـتـرـاـکـ اـیـدـوـبـ قـوـرـتـوـلـابـیـانـ دـیـکـرـ رـقـمـ اـفـرـادـیـ  
ایـسـهـ یـوـلـلـارـدـهـ سـفـالـتـ وـآـجـلـقـدـنـ ٹـوـلـدـیـلـرـ . حتـیـ بالـاـتـیـاـ قـوـتـیـ دـیـلـعـجـیـ  
قـیـافـیـلـهـ مـاـکـتـیـنـهـ عـوـدـتـ اـیـمـثـ اـیـسـتـهـمـشـ اـیـسـهـ دـهـ اوـدـهـ یـوـلـدـهـ آـجـلـقـدـنـ  
وـفاتـ اـیـمـشـدـرـ .

باـشـ قـوـمـانـدانـ مـغـلـوـبـ دـشـمـنـیـ نـیـکـبـولـیـ بهـ قـدـرـ تعـقـیـبـدـنـ صـوـکـرهـ  
مـیدـانـ محـارـبـیـهـ دـونـدـیـ وـنـدـیـجـهـ شـاهـدـاتـنـدـهـ عـثـمـانـیـلـرـکـ بـودـرـحـضـایـعـانـهـ  
آـغـلـادـیـ . مـضـفـرـ اـرـدوـ اوـجـ کـونـ مـیدـانـ محـارـبـهـ دـدـقـالـرـقـ اـسـتـرـاحـتـ  
ایـتـدـیـ . بـوـمـدـتـ ظـرـفـدـهـ شـہـیدـلـرـ کـامـلـاـ دـفـنـ اـیدـلـدـیـ وـیـارـهـ اـیـلـرـ  
طـوـپـلـانـدـیـ . وـلـایـانـهـ وـجـوـارـ حـکـوـمـتـلـرـ عـلـیـ الـاـصـوـلـ فـیـحـ نـاـمـهـ لـرـ کـوـنـدـرـلـدـیـ  
وـعـثـمـانـیـ اـرـدـوـیـ اـدـرـنـیـهـ عـوـدـتـ اـیـتـدـیـ .

نیکبولی مخاربه سنه طرفینک ضایعاتی حقنده دسترس اولنان  
معلومات مختلف او لوپ عنانلیلرک ضایعاتی ۴۰,۰۰۰ و متفینک ایسه  
بونک برمثی فضلہ اولدینی قبول او لوونه بیلیر .

ییلدیرم اسرادن بر قسمی فرانسیز لرک بر کون اونکی حرکات  
و حشیانه لرینه مقابله مالنل اوئق او زرہ اعدام ایتدیرمش ایس-۹۶  
کیچدرایله فرانس اصلزاده لردن بکرمی در دینک حیاتلر بی ماغیشلادی .  
بونلر ایکی سنه اسارتده قالدیلر . بعده ییلدیرم بازیزد امرایه مطنن  
بر آو صیافی ویردک مالک کتلرینه عودت لرینه مساعدہ ایتمشدیر . حين  
عودت لرندہ اسرا آرد سنه بوننان فرانسیز اصلزاده لردن اردو قوماندان  
قونت دونه و مر ( قورقوسز ژان ) عنانلیلرھ قارشی بردھا سلاح  
استعمال ایتمه حکنھ دائزین ایتدیکی زمان ییلدیرمک اردو منزه قارشی  
بردھا سلاح استعمال ایتمه جک حقدنده کی قسمکی - کا اعاده ایدیورم  
مرد بر آدم ایس-۹۶ کیت ینه سلاحه صاریل ! حتی بوتون آورو با  
دولتلریله علیهم اتفاق ایده رک بکا بویله بویوک ظفرلر قازانق فرصتی  
ویردک دها زیاده میزون او لورم . دیدیکی مشهور در .

بوشانلی مظفریت او زرینه ییلدیرم وارد اولاں تبریکنامه ده ،  
مصر سلطانی [ سلطان اقلیم روم ] عنوانی استعمال ایتمش و بوندن  
صوکره عنانلی پادشاهلری مذکور عنوانله تسمیه ایدلک باشلا یلمشدى .

نیکبولی سفر ندن استخراج ایدیلان نتایج : نیکبولی  
ظفرینک اهمیت سیاسیه سی بو بوكدر . هان بالعموم آورو با حکمدار لرینک  
اتفاقیه وجوده کتیریلان اهل صلیب اردویی ، دها حدود بوبینده  
تـ. ما امحا ایدلشدر که بو غالیت تورکلارک شـان و شهرتی بر قات دها

اعلا ایلشدر . قهرمان و جنگلکار تورک اردو سنک مغوب اید به میه جک  
قانعنه ک آور و باده تأسنه خادم او لش و تورکلک بالقانلرده حاکمیت  
مطلقه سفی تامین ایلشدر .

عسکری نقطه اظر ندن بوسفری تدقیق اید رسک : عثمانی اردو سنک  
حرکات سوق الجیشه ده بلک بویوک بر سرعت وقدرت و باش قوماندانک  
سوق واداره ده یوکم قابلیت و مهارت کوستردیکی حیرت و تقدیرله  
آکلاشیلیر . شویله ک :

منافقین اردو سی او زون مدت حرب استحضار آنده بولوند قدن  
و آورد و پانک هر طرفندن قوای امدادیه آلدقدن سوکره نیکبولي به  
کلش و قلمه سی محاصره ایتمشدی .

استانبولک محاصره سیله مشغول اولان بیلدیرم بدایته و ضعیتی  
سکونت و صغوچ قانلماقله قارشیلا برق دها اول باشلا دیی استانبولک  
محاصره سف یاریده بر اقامه ایجون محاصره بیه دو مایش و فقط بالذات  
تحقیقانی تیجه سنه و ضعیت دیکشیدیکنی دور و نجه ، یکی و ضعیت  
قارشیسنه در حال اک موافق قراری وزیردشت استانبولک محاصره سی  
رفع واردوسی بورغون او لسنه رغمآ آر زمانده آرنده طوپلامش  
و اعظمی برس ، له والک مصه ولدن و دشمنک هیچ بلکه مدیکی اصغری  
بر زمانده نیکبولي پیش کاهنه و رود ایتشدر که بو خزف العاده سریع  
حرن سوق الجیشه دن . اشالایان خصم اردو سی ؟ آرفاسنی طووه کی  
مهم برمانع ایله نیکبولي قله سنه ویره رک بک فما بروض ضعیته جبهه  
آلوب حرب قبوله بجور او لش وبالتجه نهاداً محوا لمشدر . باء  
علیه نیکبولي سفری التزام سرعت قاعده سنک اک پارلاق برمیلیدر .  
طووه بونجه حدود قلمه لرینه کافی محافظتلر اقامه سی ده دشن حرکانی

تأخیر ایلان و عثمانی اردو-سنی وقت قارائیزه رق اردونک حرکات سوق الجیشیه سنی تمیل ایلانددر .

بیلدیرم بازیذک جسارت شخصیه سنی و قوماندانلقدکی دهای عسکریسی مظہریتک استحصا-نہ بک وبولک مؤثر اولمشدر .

فی الحقيقة عثمانی اردو-سنک محارمه موضی بک موافق اولارق انتخاب ابدلشدی ؟ چونکه اردو صول جناحی او-عثمانیه استناد ایتدیرمیش و کریستنده خط رحمت طبیعیدی بو-لدری مشدی . بخصوص دشمن اردو-سنی کنه یسیله نیکبولي قلعه-ی آر-سنی آمشدی . بوکا مقابل منطقینک محارمه موضی بک فنا و صوک درجه ته لکلی ابدی . ذیرا آر-قہ لرنده عثمانی محافظلری طرقدن مدافعه او-ان نیکبولي قلعه-ی ایله بک وبولک و مهم برمانع اولان واوزرندہ هیچ برکوبی بولونیان طونه نهری ، صاغ حناخنده ده او-عثمانیه بولونیوردی . بناءً عالیه منطقینک خط رحمتی امین دکلدي . ترجمہ هر کی نہرا اووزرندہ متعدد کوبیر بر انشی صورتیله بردار-جیه قدر خطوطه موصله امین ایدیلیه ہایردی ؟ فقط بوکا زمان و مالزمنک مفقودیتی مانع ایدی . بناءً عالیه خلوب اولان منطقین اردو-سنی بواهی ابدن ٹولہا منتظمآ رحمت ابددهماش و اردو-سنی قورنار امامش و مالتجھه ما-نمیم او-لمشدر .

منطقینک حرکات سوق الجیشیه-ی ده دوغری دکدی . مادامکه استانبول حاصره-یله مشغول عثمانی اردو-سنی آر-قہ دن ووردق و نورکاری آورو پادن قوومق ایستہ نیلیوردی . حاشره ادوائیک نقصانلله رغماً طونه اووزرندہ کی قلعه لرک حاصره و ضبطی ایله بیهوده

ذمان غائب ایتمک موافق دکاری . بناءً علیه متفقین اردوسی ( بالغ راد  
نیدن - صوفیه - قابله - ادرنه ) طریقیه استانبول انتقامتنده سریعاً  
ایلدبله ملی ایدی . الا ویمه ودها، پور اولار شو انتقامتی برآقوب طونه  
بوینده عنانلى قلعه لریله او غرائیمچ خطا ایدی .

طرفین ارددولرینک تشکیلات و امر و قوماندا اعتبار به مقایسه لرینه  
کلاچج : دهای عسکریسی نسبتنده شدید و عنز پیرو رواolan بیلدیرمک  
تحت قومانداستنده، عنانلى اردوسی متوجه انس بزرگتله حاتمته حرکت  
ایتشد . عنانلى ردوسنده تشکیلات و تجهیزاتک مکملاتی ، تعلیم  
و تربیه و معنو باشکی بوکسکالکی وباش قوماندانک عنز و شدن سایه سنده در که  
استانبول کی بویوک برشهر مستحکمک در حال محاصره سی روم  
و سنہ لردنبری تماڈی ایدن محاصره بو رغوناغه رغم بلا استراحت جبری  
یوردویشلر له اصغری بزماند، نیکبولي به ورود و همان دشمنه تعرض  
و قطعی ضریبی ایندیرمک ممکن اولمشد .

متفقین اردوسی ایسه مختلف ملنلردن مرکب اولوب آیری آیری  
قوماندانلره تابع ایدی . اردوه انس-جام داخلی، امر و قومانداده  
و حدت یوفدی . بوسیدن بوتون اردولک بیاش قوماندان طرفدن  
سوق و اداره سی تأمین ایدله ممشدی . فرانسز-شو-الیه لرینک  
جسارتلرینه مغور او له زق منفردآ و قرار خلاقنده حرکت ایمه لری  
و دبکر ملنلرک ابراز بسالته تمايز هو سنہ قابلمری اردوه انتظام سزا لق  
وانضباط سزا لق بالخاصه حرکاتده عدم وحدت توییدا ملشیدی . فرانسلرک  
بویوک بر استعمال کوستروب منفرد آنعرضله، عنانلى صفلری داخلنده  
و متفقلرندن بک او زاق مسافر لرده، محاربه اتملری و بوئناده متفه لرینک  
هیچ بر معاونت-ه مظهر اولا ماملری فرانسلرک منفردآ مغلوب یتنی

و متفقینک بر قومندا آلتنده ای بـــوق و اداره دن محروم اولـــى  
و خربـــه قطعـــه نک و تـــحدـــا و بوتون قوتـــه ایـــزـــیر به مامـــی اردونـــک هزـــیـــتـــی  
انتـــاج ایـــلـــشدـــر . مـــفـــاخـــر مـــلـــیـــه مـــزـــه پـــارـــلاق بـــر ظـــفـــر قـــازـــانـــدـــبرـــان نـــیـــکـــبـــولـــی  
سفرـــینـــک مـــطـــالـــعـــه ســـی مـــوـــجـــب فـــانـــده در .

نـــیـــکـــبـــولـــی ســـفـــرـــینـــک صـــوـــکـــی

### ٣ - وارهه میدان مباربه‌سی

[ ٨٤١ هجری - ١٤٤٤ میلادی ]

اسباب حرب : بیلدیرم بازید صوک دور لرنده بلک زیاده ذوق وسفاهه داشتندی . اخراجاً - قوط ایتدبکی نسبتده مغورو اولان بیلدیرم آنقره جواندۀ چپوق آباد موقعه تیمورانلک بش منی فائق اردویی ایله اجر ایتدبکی قانلی میدان مباربه‌سنه اسیدوشمش عثمانی اردویی تمامآ بریشان اول شدی ( ٨٠٤ ه ) . بیلدیرم بازید معنوی اضطرابدن متازآ ٨٠٥ نار بختندۀ وفات ایتدی . بروسه داخل او لق او زره آناتولی تیمور اردو سنتک استیلاسنه معروض قالمش و تحریب ابد شدی . بوفلا کتندن صوکره کنج عثمانی حکومتندۀ داخی اختلافلر ، قانلی مصادمه‌لر باش کوستردی . دوایک موجودیت سیاسیه‌سی صارصیلدی . بوتون بو زبره رغمآ ١٢ سنه دوام ایدن دور فترتی از صوکره عثمانلیلر ینه کنندیلری طوبالادبلر . یکیدن اکتساب شوکت و قدرت اطهارینه باشلادیلر .

ایکنچی مراد پادشاه اولدقدن صوکره استانبول عثمانلیلر طرفندن درد نجی دفعه محاصره ادلش امپراتور سنوی ویرکو اعطا سنه مجبور ایدلپشی ( ٨٢٧ ه ) . متعاقباً آناتولی و وحاشیه یکیدن باشلاندش و آز زمانده اکمال ادلشندی . دها صوکره صربستان و مجارستانه قارشی موافقیتلی آقینلر باشلادی .

٨٣٢ ده سنان پاشا قوماندا سنه بر عثمانی اردویی طونه او زرنده کی قولومباج ( کوکر جینلک ) قلمه‌سنه موافصلت ایده رک مجار قرالی سیکیز موند قوماندا سنه کی اردویی مغلوب ایتمش و قروشه واج

ابله قولو باج قلمه لرني ضييط ايلشدي . بو ومه او زدینه صربستان  
دنخ قديمي و حجهه عنمانيلره عسکر و برمكي تنهد ايمشدي . بعده  
سلامنيك فاعه سی در دنخبي دفعه اوله رق محاصره ايدلش و نديكلينزدن ضييط  
ايدلشدي (۸۴۵هـ). متعاقباً يانيه و شمالي آرنا و وداق اشغال ايدلسي .  
اوره نوس زاده على بك ۸۴۷هـ اردل (ترانسلو ايا) وطعمه نهدا خل اوله رق  
حصا بمنز غنائم واسير آلدی؛ فقص بينه او سنہ صرب واولاد بكاربنك  
مجار قرالي ايله عنمانيلر عاينده کي مخابراتي خبر آلميش و ايکنچي مراد  
سفره را ويرمش ، عنمانلى ارنو سی مشکل ر محاربه دن صوکره سمندره  
قلعه سی ضييط ايلشدي . سمندره قلمه بمنز امدادينه کان مجار  
قرالي آبله رك اددوسی ده پريشان ايدلسي . بومظفريت اورينه  
ايکنچي مراد بو سنه ده تمديد ايده ک ويرکو اعطاسنه محبور ايتنى  
آبهر وفات ايدوب لاديس لاس (ولا يسلو) قرال او لىجه؛ عنمانيلره  
منقاد معاهده ب طائق ايسـتـه مـيـكـنـدـن ايکنچي مراد اوره نوس  
زاده على بک قومانداسنده بر اردو آوندزمش و بالغراد آلتى آى  
محاصره ايدلش ايدى (۸۴۵هـ). مجار قرالي لا يـسـلاـسـكـ فـكـ مـحـاصـرـهـ  
حقنده کي تـكـيـفـلـرـيـ قـبـولـ اـيـدـلـهـ مشـ وـ فـقـطـ بالـغـرـادـ بـرـدـرـوـ ضـيـطـ  
ايدبله مـهـ مشـدـىـ .

بو اشاده مزيد و طرخان بکلرک قومانداسنده دیگر برادر دو  
اولاد مـالـكـنـدـنـ سـکـرـكـ تـرـانـسـلـوـانـيـادـهـ [ هـرـماـشـتـادـ ، وـايـسـبـورـغـ ]ـهـ  
قدر گـيـتمـشـ وـ اوـرادـهـ زـانـ هوـنـيـادـ اـرـدـوـسـيـلـهـ الـكـ شــدـنـدـ بـرـ مـحـارـبـهـ  
طـوـتوـشـمـشـدـىـ . مـحـارـبـهـنـكـ الـكـ بـخـرـانـىـ بـرـزـمـانـسـنـدـهـ ، اـهـالـ اـيـدـلـيـنـ  
قلـعـهـ مـحـافـظـلـرـيـنـكـ بـرـدـنـبـرـهـ عنـمانـىـ اـرـدـوـفـ آـرـقـدـنـ اوـرـمـىـ اـرـدـونـكـ  
محـوبـيـ وـمزـيـدـ بـكـ شـهـادـتـيـ موـجـبـ اـرـلـشـدـىـ .

مغلوب ایدیله من ظن ایدیلین عثمانیلرە قارشى احراب ابتدیکى شو  
ظفیر، زان ھونیادك شهرتى آزىزىرىمىش، وقمه ایکنچى مرادى  
پك زیاده مئاڭ ایتمىشدى (۸۴۶ھ). ھونیادى بومخاربىدە آدینى  
اسېرىلىرى بېك يېرىك قازشىسىندە ذوق واشتها-نى تىزىيدىچۇن اعدام  
ایتىزىرەمشىدی. مزىد بىكلە اوغۇنىڭ باشلىرىنى ايسە غنائىلە دولو واون  
بارگىرلە چىكىلان بىر ظفیر آراپە-نىڭ اوستە قويوب مەتفىي صرب قرالى  
زورۇز بىراققۇويچە ھەدیه اوله رق كۈندرەمشىدی. اوزمانىڭ اکمشەور  
خرسەتىيان قۇماندا ادارىندن اولان زان ھونیاد ترانسيلىوانىا ووبۇ وەدىسى  
اولوب عثمانىلىرى طرقىدىن ياشۇ تىسىمە اولان ھونیادى يانوش در.  
ایکنچى مراد بومغلوبىتك انتقامىي المقاوازىرە، طونە ياقسىي مەھاۋەظى  
شاھىن پاشا قۇماندا اسىندە ۸۰,۰۰۰ كىشىلەك بىرادۇنىي بىجاراستانىدە آفىن  
احراسە مەمۇر ایتمىشدى. اسا-اين بىرسىكىر اولىيان شاھىن پاشا  
غافل آولاھەرق زان ھونیادك واساغ موقۇنە قوردىنىي بوصۇۋە  
دوشىش واردوسى پىيشان اولمىشدە [۸۴۶ھ]. يىكىدىكىرىي مەتعاب  
عثمانىلىرىك شوایكى مغلوبىتى اوروپالىرى شوق وغىرە كېتىرىدى. بالخاصە  
زان ھونیادك ۴۰,۰۰۰ كىشى اىلە ۸۰,۰۰۰ كىشىلەك بىر عثمانىي اردوسى  
مغلوب ایتىسى و بىبا دردنجى اوزەن كى عالم خرسەتىيانىي تورەر علەنە  
تىشۈقى، حكومات صغيرە يە جرأت ويرەرك عثمانىلىرى علمىنەدەكى اتفاقە  
داخل اوملۇرىنە سبب اولمىشدى. عثمانىلىرى آودوپادن، آسىيایە  
طرد ایتىك مقصىد بىلە بوبۇك بىر اردو احضار ايدىلدى. بواردونك  
باشىنە قراللا دىسلاس، زان ھونیاد، باپانك مى خىسى قاردىنال سزاريى  
بولۇندىنىي حالدە پىشتەدن حركتە سەمنىرەدن طونە نھرى كېيىلدى  
و نىش جوارىنە عثمانىي اردوسە نصادف ايدىلدى. بوئىنادە ایکنچى

مراد قردمان عصیاتی تسبیکین ایجون بالذات آناظولیده مشغول او لدیندن عنانی اردوسی نیش جواننده جریان ایدن شدتی مباربه مغلوب اوله رق رجعت ایتدی [۸۴۷هـ]. عنانی اردوسی تعقیب ایدن منتفیین، هایب صوفیہ شهریزی ده ضبط ایلدی. عنانی اردوسی بالقان داغلرینه چکیله رک اهیان، طرايان چکیدلری اشغال و بوخطمه مدافعه ده قالدی.

بواهل صلیب ردوست تعرضیله رابر قردمان بکنک عصیانی ایکنجهی مرادی مشکلات ایجنده برافقن و متأثر ایتمشدی. بناءً علیه ایکنجهی مراد اولاً وبالذات قرمدان او غولاری او زرینه توجهله قوییه ضبط و قرمدان او غلی غامنه سی با سدیرمش و در حال روم ایلی حمته چکه رک ژن هونیاده قارشی فلبه ایله صوفیه آراسنده بالقان چکیدزی سدو مدافعه ایدن عنانی اردوسنث باشه چکمشدی. زان هونیاد اردوسی متعدد تعرضیله اجر ایله اشبوا چکیدلری زورلامش ایسنه ده ضبطه موفق اوله مدیمی کی صفوک شدتندن ده فضلہ خدایات و برمشدی. زان هونیاد ناجار رجعت ایتدی. عنانایلر تعقیب ایتے دیلر. تعقیب مفرده لرندن بری شهر کوی بوغازنده بو صوفیه دوشوب احاطه اولوندیندن بونلر، قسمماً شهید و قسمماً اسیر اولدیلر اسرا میاننده صدر اعظم ابراهیم پاشانک او غلی و خلیل پاشانک برادری داماد محمود چاپی ده وار ایدی.

دشمنک صوک تعرضیله قطعی صورته قیرلقدن و رحعته بجور ایدلکدن صوکره ایکنجهی مراد، روم ایلی مبارانه ختم ویرمک ایسته دیکنندن بخارلره اون سنه مدلله سکدین ده برصاله عقد ایتدی [۸۴۸هـ]. مصالحه نامنک عقدنده اسیر دوشن دامادی

قورتارمۇق اىچۈن كىيىسىنىڭ دە تائىرى اولىشىدۇ. بومعاھىدە موخىنجى ئۇ  
 صربىستان و رومانىيا سنوی ويركۇ ويرمك شىرتىلە صربىستان و رومانىادن  
 ضبط اولىنان يېلىر اعادە او لۇنە جىق ؟ يەعنى صربىستان ايلە هەرسەك صرب  
 قرالى بىرانقا و بىچە ويربىلە حەشك ، افلاقى مجاھىستانە احراق ايدىلە حەشك  
 و پادشاهك دامادى محمود چاپى اىچۈن فەدىئە نجات او لارق يەتشىيڭ  
 دوقە اعطىا او لەجە ئى . هەر ايڭى طرف (پادشاه و مجاھىستانى)  
 بومعاھىدەنى محاواظە ايدە جىڭلەرنى كىتە مقدىسە او زىرىنە يەمین ايدەرەك  
 تائىيد ايمىشەدى . بوئىادە بوبولك او غلى علاەددىن جىلىيەنەن و قواع  
 و فاتى ئىكىنچى مرادى بىك متائىز ايتدىكىندىن ، رىاست حکومتى او ن  
 درت ياشىنە بولنان او غلى فاتىخ محمدە تۈركە آخىر ئەمرىنى سىكۈن  
 و اۋازى ئىچىنە كېرىمك مەقصدىلە مەغىسىيە چىكىلدى . آتىجۇ بىك كەنچ  
 او غلنەن ادارە حکومتىدە خطايىه دونىمامى ئىچۈن اسـكى ، زىزلىنى  
 مەيتىنە بىراقشىدى كە صدارەت مقامى خەليل باشا اشغال ايدىيوردى .  
 عقد اولىنان معاھىدە احکامىنە دعايت ايدىلەرەك صربىستانىن ضبط ايدىلەن  
 قىلە، لەرک اعادە اىدلەستە رەغمە مجاھىستانى اون سە مدەنلە عقد اولىنان  
 بومصالىخ نامە يە او ن كون بىلە صداقت كۆسـتەمەدى جونىكە ؟ بى  
 طرفـىن قىرەمان او غلى ابراهىم بىك : «عەمانلى پادشاهنىڭ حىـبىن  
 او صاندىغۇ و تختىنى او ن درت ياشىنەكى صى او غلنە تۈرك ايمىدېكىنى  
 بناءً عليه عەمانلىلە ھۈجۈن اىچۈن بۇندىن دە ماـسـأعد فرەست ظەھور  
 ابىتىيە جىكىنى ، مجاھىستانى لادىسلاسـى بر مكتوبە بىلەزىمش و بوبىخىز  
 انتقام اخذىتى فەرصتىجو قىراك فوق العادە مەمنۇنىتىقى موجب اولىشىدى .  
 دىكىر طرفىن معاھىدەنى عقد ايدىن عەمانلى مەرخـصـلىرى مەملەكتىرىنە  
 دوزى دونىز ؟ چىاق قىلغەدە بولنان پاپا دونانماست ئەمیرالى قاددىنال

فرانچسقو ایله بیزائنس ایمپراطوری یو آنیس پاله مولوغوس دن بخارقرالله  
کلن مکتوبلدە : « بودغونیا - ایتالیا سفانی حرسیه سندن مرگب  
بردونانماڭ چناق قلە بوجازىنى سەیدەرلەك عنھانلىلەك آناطولىدەن  
روم ایلى بە عسکر تقل ایخلىشە مانع اوئلييى و قرمەمان اوغلۇنىڭ  
آناطولىدە يېكىدىن عصىيان ايدىلەيى جەتلە مجاڭلەك روم ایلى بە<sup>۱</sup>  
تعرضى حاندە ایكەنچى مزادى آناطولىدە اقامتىدەن بالاستفادە عەمانلىلەزى  
مغلوب ابىت بىڭ قولاي او له جىنى » بىلدۈرلىش و قرال حربه تشوھىق  
ایدلەشدى .

اوچىجى والىمەم تائير ؟ بىباڭ مى خى طرفىدەن اجرى ايدىلەشدى .  
شويلاھ كە : بىباڭ مى خى قاردىتال سەرارىنى ، سەكىدىن دە « هەۋەناھ »  
عقد اولو نوركى شرائطى مجاڭلەك مەنافىنە بىت موافق كوردىكىنىدەن  
سىنى چىمار ماشى ايدى ؟ فەقط قرمەمان او غۇلنەن دەن دەن دەن دەن  
كلان مکتوبلىرى خېر آمير آلماز بىڭ ئايدە مەنۇن او لمىش و معاهىد نامەنى  
فسىدە تىشتەتىمىتىدى . بومقىصەلە قاردىتال سەرارىنى ، بى قىرىك  
حىسىيات دېنەنى تحرىك ايدەرلە : « بىباڭ مى ساعدەنى آلتاران  
خر - تىيانلىق داشمن بى آمانى او لان تو در كارلە مصالىھ عقد ايدىلەيىكىنى  
و دىنلىزلىرە قارشى قىضى عەمەد و يەنەن بىچ بر حەكمى او لىيە جىنى »  
بىلدۈرلىش و حرب ايدىلەنى تىكىيف ايدىلەشدى . دىكىر طرفىدەن بىباڭ  
ژان هو يادى أللە ئېڭى و حرە اققان ئېڭى بىچون : « بولغارستان  
اراضىسى ضېنط ايدىلەيى تىقدىرلە كىندىسىنە بولغارستان قىلاقى توجىھ  
ايدىلە جەڭى و عەد ايدەرلە حرىلەك تىرىيەنە غىرت ايدىبۇردى » .  
بوئىشېتات او زىرىنە ۴ - آغسەتوس - ۱۸۶۴ دە سەكىدىن دە بى  
عسکرى تارىخ - ۵

مجلس حرب عقد ایدلدی . مجلس‌ده بالکز بولونیا مرخص‌لری حرب علیمنده بولوندیلر ؟ فقط لادیس‌لاس و معنی حربی بهمه حال اتزام ایت‌دکلرندن اکثریته حربه قرار ویرلدی و بیویک بر ادو احض‌اریله همان روم ایلی او زرینه ایلریلکه عهد ایدلدی . حربده اکری پسپوی سیمون ، غرس واردابنی ژان دودومی نیس ، بوسنی راهیل ایله مجار فومندانلریدن ژان هونیاد و مجار آسیلانداد لرندن بدی کیدیزک قرال معیه ده بولنه جقلری نظر ر ایتدی .

طرفینک فوای حربیه سی : وارنه میدان محاربه سندہ عثمانلیلر ۱۰۰,۰۰۰ ؟ متفقین آوروپا مورخلرینه نظرآ ۲۵,۰۰۰ ؟ مصر سلطانه بازیلان فتحنامه و تورک تاربخلرینه نظرآ ۸۰,۰۰۰ موحدنده بزر اردو طرزیلایه بیلمشلردى . عثمانی اردو-نک عزب و آقچیلر مسنتنا اولق اوزره اسلحه و آملیم و تربیه سی ای ایدی . بالخاصه یکیچر بلر منظم پیاده عسکری نی تشکیل ایدیوردى . متفقین اردو-ستک اسلحه و تجهیزاتی یک مکمل اولوب اولاً حلردن ماعداً افراد زرهی و ایکی طرف کسکین قیلیچ ایله مسلح ایدی . طوپلرده واردی .

### طرفینک سفر پلانی :

آ - عثمانلیلرک سفر پلانی : سکدن معاہده نامدستک بوقدر قیصه زمانده عثمانلیلر علیمنه فسخی اميد ایدلدیکی کی بو خبرده بر آز کچ آلش و یکنچی مرادک باش قوماندانلی قبول ایتمی مسئله سیده او زامش اولدیغندن ؛ عثمانلیلر استحضارات سفریه یه پک کچ باشلامشلردى .

بسام علیه متفقین اردوی نیکبولی به ورود ایتدکدن صوکره عنانی اردوی ادرنه ده اجتماع ایده بیلمشدی .

ملکتی اهل صاب اردو نئک استیلاسندن قورنارمچ مقصد دیله عنانی اردوی ، الا قیصه طربق اولان ( فلبه — شیقه — طرنوو — نیکبولی ) استقامته سریعاً ایلر یا یه جلک و متفقین اردو سنه تصادف ایتدیکی یرده تعرض ایده جگدی . بوراده اوچ احتمال دوشونی بیلمشدی .

۱ — متفقین اردوی نیکبولی قلعه سنک محاصره سینه مشغول اول دینی تقدیرده ؟ از قسندن تعرض ایدیله جلک دشمن ردوی ، عنانی اردو سبله قلعه محافظلری آرد سندھ صیقیدشیر یوب احما ایدیله جگدی .

۲ — خصم اردو نئک کو دوغری بر حرکت اولان جنوب استقامته ، ارنہ او زرینه توجهی حالتده ؟ دشمن اردو سنه تصادف اولن حق محله تعرض ایدیله جگدی .

۳ — دشمن اردوی نیکبولی قلعه سنی محاصره ایمه رک ادرنه دن غیری بر استقاماتده ایلر یا یه دیکی تقدیرده ؟ عنانی اردوی المک آله جنی معمومات او زرینه خصم اردو سنه توجه ایده جلک و ممکن اولو دسنه نیکبولی محافظلریا بر لشہ جلک و دشمنه یقالا دینی یرده تعرض ایده جگدی .

ب — متفقینک سفر پلانی : مقصد دوم ایلی بی استیلا و تورکلری آردو پادن آنچ او لدیغندن تعرضی ایدی . متفقین اردوی طونه وادیستجه نیکبولی او زرندن شرق استقامته ایلر یا یه رک وارنه بی خبط ایده جلک و بعده قرہ دکز ساحلی بویجه جنوبه ایسہ رک استانبول دنده

قوای معاونه آله‌جق و چناق قامه بوغازینک سدی طولاً یسیله  
ادرنه‌ده طوبانه جنی طبیعی اولان روم ایل عسکر لوندن مرکب کوچک  
عنانی اردوسی احنا ایدبله جمکدی .

متفرقین اردوسی ایچون اک دوغری حرکت ؟ اک طبیعی و اک  
قیصه بریول اولان (نیکبولی- طرنوو- فلب) او زرندن ادرنه استقامتنده  
سریماً ایلریله مک و عنانی اردوسی، تجمیعی اکال ایمه‌دن باقالایوب غلوب  
ایمکدی؛ فقط پک چوق آغیر لقلره مالک متفرقین اردوسن دیشین بالفانلردن  
صروری تهدکلی اوله جمی و بالفان داعلری منطقه‌سنه مواد اعشه‌نک  
فقدانی حسیله اردونک بوبوک مشکلانه معروض قاه جنی دوشونیامش  
حا بوکه واره استقامته توجه ایدلیکی تقدیرده ؟ وارنه به ورودی  
منزه متفرقین دو نائمه‌سیله توجیه حرکات ایمک و مواد اعشه‌نی اکان  
ایمک نیکن و سهل اوله جمی کی قرمذکیز ساحی بویجه حرکت  
حلمه استنبوں قوای معاونه بله برلشمکده قبل اوله جمی و چناق  
فعیه بوغازینه دو نامه طرفین سدی طولاً یسیله آناظولی عسکریمک  
روم ایلی به نقی نع ایدمش اولان گامن بویلانک تعقیقده مشکلانه  
معروض هنمه‌هی مذاقه بیدارلشک با کاش برپلاس قبول ایدمشدی .  
بوملاخضات نمیر وارد اولو حقیقتنده محارقرالک، استانبوله کیده‌زک  
ایپر اطوار کرده سیمه تأهل یتحت آرزوسته مغلوبآ شوخطی حرکت  
احتیا ایدلشدی .

متفرقین اردوسنک استحضرات سفریه ایله وارنه  
استقامتنده حرکات سوق جیشیه‌سی : سکدین مجلس حرینده  
عنانیلر علیه قرار ویریلیر ویرلمز هان استحضرات‌هه باش‌لانیلدی .

اردونک دها قوتلى اولى ايجون مخارستانه خركىدار اولان  
مەلکتىلە آوروبا حكىوملىرىنىڭ اكتېزىندن معاونت وقوت طلب  
ايدلدى. صرب قرالى بىانقۇويچ معاهىدە موجىنجە تىكمىل اراصادىنى  
ا. تىداد ايتىدىكى حەتلە ئەمانلىلەر قارشى اعلان حرب ايجون ھېيچ بىسبېب  
قىلمەدىقىندىن بىنلە حواب رد ويردى . بولۇنىالىلەر تامارلىك متىادى  
آقىنلىرى حسېيلە آنجىق حزىز بىر قوت كۈندىرە بىلە جىڭلىرىنى سىلدىز دىلەر.  
بۇ سەمىلى اسەنان ساما لە اولاح و مۇندىوا بىكلارى قوای معاونەتىلە اشتراك  
ايدە حكلىرى و عەد ايتىدىلەر. بىزانس ايمپراطورى يو آئىس پاڭلۇغۇس  
طرفىدىن دە مەم مقدارىدە قوای معاونە كۈندىرە بىلە جىڭلىرى اميدايدىلە يوردى.  
آذناۇد بىكى (قا-ترىپوطا) ۳,۰۰۰ سوارى ايلە مخارستانه سچۈب  
اردويە اتحاق اىتەك اىستەمشى اىسىدە صربىستاندىن مىرىدىنە، صرب  
قرالى مساعىدە اىتامىشدەر . حربە اشتراك ايدىن باشقۇسلاردا پك آز  
قوت كۈندىردىكارنىن ايلول بىدایتىدە سكەدىن دە آنجىق ۱۲,۰۰۰  
كىشى احتىاع ايدە بىلدىن . احتىاعى متعاقب حرکت ايدىن بوكوچوك  
اردونك آغىراقلۇرى پك زىادە ايدى [قروكى - ۱۳] .

مذكور اردو اور سووايە موაصلت ايتىدىكى زمان، اى تىجەيز  
ايدىش ۴,۰۰۰ كىشى ايلە اتحاق ايدىن ۋاز ھونىاد باش ئە. ماندانغا  
قىمىن ايدلدى . متفقىن اردوسى ۲۰ - ايلولدە اور سووايە  
طونىنى مىرور ايتىدى و بر كۈندە قلا دووايە واسىل اولىسى . قىراك  
دېدېھىستە متعلق اشىا ايلە آغىراقلۇر ۱۰,۰۰۰ آرابىيە بالغ اولىشدى .  
آغىراقلۇر مقدارىنى تزييد و حركاتى سكتەدار اىتەمك ايجون آغىرا طوبىر  
ترکا ايدلدى . يالكىز خفييف طوبىر بىلەكىدە آلتىدى .  
قلا دووا ضبط ايدلدى . اردو تىمۇق نەرنىن بىجدى و ۲۶ - ايلولدە

(ویدین) ه کلادی . او رص . و وادن ویدین ۱۱۰ کیلو مترو او لوپ بومسافه بتن کونده قطع او لخشدی . ویدین ده ایکی کون استراحت ایدیله رک بمده حرکت ایدلادی . راحووه تخلیه ایدلش بولوندی واردو یورویشه دوام ایده رک ۴ - آشرين او لد نیکبولي به مواصلت ایتدی

نیکبولي قله هی پك مستحکم او لوپ قومانداني فیروز بک زاده محمد بک ایدی . متفقین آغبر طوپلره محاصره ادواهی کریده برآقدیغندن قلمه هی هیو مدن صرف نظر ایدیله رک یالکز وا رو شلری احراق ایدلادی . بونسله برابر خلی تلفات واسیر ویرلدی .

اولاد کی درا قله ۴,۰۰۰ سواری ایله نیکبولي حوارنده اردویه التحاق ایلدی . متفقین اردو سنک موجود بني تحیمه نک پك دوننه کورمن درا موله ؟ بوسه دن وا ز کچمه لاری تکلیف ایلدی ایسده لادیس لاس و هو نیادینک حذت و تخته تیر لربنه هدف او لمقدن با شقه برنتیجه الده ایده مدیکندن ، مخدووه عسکر ک باشنده برآقدرق کندي هی مالکته عودت ایتدی .

متفقین اردویی نیکبولي دن صوکره «هدف الحركات اصلی دشمن اردو سیدر » قاعده سنه بناءً ادرنه ده هنوز تجھعنی اکال ایده میان عهانلى اردو سنه بر آن اول ضربه قطابه هی ایندیره بیلهمک ایچون اک طبیعی واک کسدیرمه بریوں او لاز ؟ طرتووه او زرندن وبالقانلری شیقه کچیدن من و رایدہ رک فلبه طریقیله ادرنه استقامته ایلریله مسی ایحباب ایدرایکن بروج، بالاسفر بیلاندنه کی غیر وارد ملاحظاته توفیقاً ادرنه استقامته ترکله، شرق استقامته وارنه او زرینه یورویشه دوام ایتدی . ژان هونیاد اولاد و مجارل دن مرکب بر قوتله اردو

پیش‌دادی اوله رق ایلریده یورو وور قرال لادیسلاس ایسه متباق عسکر و آغیر اقلره برابر قسم کلی ب تشکیل ایدیه وردی . بو تر تیده متفقین اردویی راز غر اد او زرندن ۲۴ - تشرین اولدہ بکی پازاره کلدی . بکی پازار مسحکم بر شهر اولدیفندن مشکلات ایله ضبط و حیواناته و ارجمندیه قدر بوتون اهالیسی قیلیچدن چکبر لدی .

بومو فقیت او زریه لادیسلاس شمنی ، بتز جه ، قاوارنه و وارنه شهر لربله جوارده کی دیکر شهر لره بیان نامه لر کوندره رک تسلیم اولدملری تقدیر به سرفست بر افیله جقلربنی عکسی تقدیر ده قیلیچ . بن چکریله حکلارنی بیلدری ایس-۹۴ ده عنانیلر حدوده جوار بولنان شهر لری تحکیم ایمس . مدافعه بیه عنزم الله مش اولدقلرندن حواب دد و بودیلر .

لادیسلاس ، شمی او زرینه یورو دی و ۲۶ - تشرین اول - ۱۴۴۴ ده شمنی پیش کامنه کلدی . شمنی حسـم بر قایاق او زرینه بنسـا ایدلشـ بـر قـلـهـ اـلـوبـ درـونـشـدـهـ اـولـجـهـ مـحـافـظـیـ دـهـ وـارـ اـیدـیـ . بـورـادـهـ قـانـلـیـ محـارـبـهـ جـرـیـانـ اـیـدـیـ وـ مـحـاظـلـرـدـنـ ۴۰۰ـ قـدـرـیـ شـهـیدـ دـوـشـرـکـدـ سـوـکـرـهـ شـمـنـیـ سـقـوـطـ اـیـتـدـیـ . حتـیـ شهرـ دـاخـلـتـهـ کـیـ قـلـمـهـ بـهـ النـجـ اـیـدـنـ ۵۰ـ عـنـانـلـیـ قـهـرـمـانـیـ ، بـرـ جـنـدـنـ کـدـبـکـ آـجـیـلـوـبـ مـهـاجـینـکـ قـدـمـهـ بـهـ کـیـرـدـکـلـارـنـیـ کـوـرـدـرـ کـوـرـمـ کـنـدـیـلـرـنـیـ بـرـ جـدـنـ آـنـدـقـ شـهـیدـ . لـدـیـارـ . بـوـ اـنـادـهـ طـرـنـوـوـهـ اـنـقاـمـتـهـ ۵۰۰ـ کـشـبـلـکـ بـرـ مـفـرـذـهـ کـوـ رـلـدـیـ اـیـسـهـدـهـ بـوـ قـوـتـ ۳۰۰ـ تـلـفـاتـ وـیرـمشـ وـ رـجـعـتـهـ بـجـبـودـ اـولـشـدـیـ .

متفقین اردویی ، ۴ - تشرین نانی ده پراوانی به کلدی . شهری ضبط و کاملاً احراف امتدی . اردو پراوا دیدن حرکتندن بر کون

صوکره (پتريج) و واصل اولدی . يوکسک برته او زدینه انشا  
ايدلش اولان پتريج شهرىنىڭ جنوو قىسىمى اوچ متره عرضىندە  
بويوك بىرخىزىكە ستر و محافظە ايدلشىدى . سورلىرى مىدىيەنلرلە  
چىقىقى ئىستەين مهاجىنە ؟ مدافىئن قىمعەن طاش آتەرق فضىلە ضايىعات  
ۋىزدىرىمەن ئىسىدە نەبات بوراسىدىھۇ جۇم حېرى ايلە ضېبىط د  
بۇتون محافظەن قىل ايدلدى . پتريجىدىن حر كىتلە آفشارى (مېخىلچى)  
واصل و شهر تخلیه ايدلش بواندى . قاچىچى نەرنىدە بولۇمان ئەمانلىلرلە  
٢٨ سەفيەسى تەخربىب ايدلدى .

قرال لادىسلاان اردووى ٩ - تشرىن ئانى - ١٤٤٤ دە وارنه يە  
كلدى . وارنه جنوبىدە كى (غانا) حصارييە شەناندە كى (ماقەرە بولىس)  
و (قاوارنه) شهرلىرى تسلیم اولىدىغىندىن متفقىين ، وارنهنىڭ هان شەھى  
شەرقىسىنده اردو كاه قوردى .

متفقىين اردو سىنگ بىرەنەنەن سوق الجىشىيەسى سراپا خطا دار ؟  
جونكە متفقىين اردوسىڭ قىصە بولدىن (طرنوه - فلبه - ادرنه)  
استقامتىدە ھدف الحركات اصلى اولان دشمن اردوسى اوزىنە  
بۇرويەجىك و عنانلى اردو سىنى ، تىجمع سوق الجىشىيەسى اكال اېتەدىن  
يەقلالىيوب مغلوب ايتەكە چالىشـاحقىدى . حالبۇكە متفقىين اردوسى  
ھدف اصلەيدىن انحراف بىلە شرقە ، وارنه اوزىنە نوجە ايدەرەك  
يا كلاش بىراستقامت تەقىيىب ايتەدىكى كېيىمچى شەھى و سوانقى ، ضېبىط  
ايچۈن دە بېھودە زمان و قوت اسراپ ئالىشىدىكە بىرەنەنەن سوق الجىشىيەسى  
حزاسىنى مەلۇمەتلىك او دەمشەر .

ئەمانلىلرلە استەحضارات سەفيەسى و حركات سوق الجىشىيەسى :  
قرەمان او غەنەنەك بىجار قرالىه كوندردىكى مكتوب و متفقىيەنەن

استحضر ارات حریمه‌ی عثمانیلر طرفدن خبر آنجه؛ فاتح محمدک کنچلکی و تخبر به سزلکی وزرای دولتی اندیشه‌یه دوشوردی . بو مسئله نک مذا کره‌سی ایچون صدراعظم خلیل پانانک تشیله فاتح محمدک ریاستنده، ادرنه‌ده عقدایدیلر بر مجلس خرمده: «ایکنچی مراد لک تکرار ریاست حکومت دئوی تقرر ایتدی» و بیریلر قرار مو جبنجه؛ ایکنچی مراده: «ریاست حکومتی تکرار قبول و مایکتی مدافعته ایچون اردونک امر و قوانداینی در عهد اتمک او زره همان حرکت اینسی» استرحام ایدلری ایسه‌ده بود عوتنا، یه ایکنچی مراد: «پاک نسامزدن اولان او غل‌زه تختنی ترک ایندم . ریاست کنديسته لازم ایس» دین و دولتی صیانت اینسین . آنک رأیله حرکت ایدیکیز!» جوابی ویره رک اختیار عنانی ترجیح یتشردی؛ فقط وکلامک: «ریاست کنديلرینک ایس» کاوب دفع اعدایه مباشرتلری فرض عیندر . یوق، اکر او غمنک ایس؛ او غلی اعتراف عجزله دشمنک حقندن کامک او زره پدرینی اردونک باشنه دعوت ایدیبور . او لوالامه اطاعت اتملری لارمده» طرزنده دیگر بر دعوتنامه کوندرملری او زربته ایکنچی مراد، حرکته مجبور اولمش و در حال فعایته گچمشدر .

شویله که: ایکنچی مراد آز زمانه آناطولیدن جمع و تدارک ایتدینکی ۴۰,۰۰۰ لیشلک بر اردو ایله ادرنه‌یه حرکت ایتدی . دشمن دو ناماستنک چناق قلمه بوغازینی سد ایتدیکی خبر آنجه؛ روم ایلی به مرود آنچق استانبول بوغازندن قابل اوله جفنی دوشونه رک حرکاتی هم تسریع و هم ده دشمندن کیزله مک صورتیله آز زمانه آناطولی حصارینه کلادی . وزیر اعظم خلیل پاشا ایسه بر قاج کون مقدم روم ایلی

حصاری جوارینه کلش و ساحله طوب تعبیه ایلشدی. ایکنیجی مرادنفر باشه بردوقه اجرت ویره رک جنویز کیلریله اردو سنی، خلیل باشانک حایه می آلتندہ روم ایلی یقاسنه چیردی.

آناطولی عسکریٹ استابول بوغازند بردنبه روم ایلی به مرور لری روملری شاشترندی. روملر بخارلرک متفقی اولدقلری حالله عثمانی اردو سنک پیزانس سورلری اوکنندن بکوب ادرنه یه کیتملرینه قارشی سیرجی قلدبلر. آناطولی اردو سنی تشرین اول او اونتندہ ادرنه یه واصل اوندی. فاتح محمد پدرینی اس-تقبال ایلدی. ایکنیجی مراد دشمن حقنده وضعیته دڑ معلومات لازمه آلدی و شیمیدی یه قدر ادرنه یه طوبلانان عثمانی اردو سنک دستحضرات سفر به می سریماً اکمال ایدلدی.

بو ائمداده متفقین اردو سنک نیکبولي به ورودینه داڑ خبر آنندی گندن عثمانی اردو سنی همان (فلبه-شیدقه- طرنووه) طربیله نیکبولي او زرینه بورودی که بوجرکت بلک دوعزی ایدی.

عثمانی اردو سنی التزام سرعنه قبصه بر زمانده نیکبولي ه مواثیت ایتش ایسد؛ دشمنتدها اول شرق (وارنه) استقامتنده کیتدیکنی اوکرنسی او زرینه، نیکبولي محافظلریله قوتی تزییدایدہ رک همان شرقه توجه ایله راز غریاد طربیله وارنه استقامتنده یوردویشہ دوام انتشدر.

عثمانی اردو سنی بودار الحركاده متعدد سفرلر احر ایتدی ایچون احوال اراضی یه داڑ و قوف نام صاحبی ایدی. باش قوماندان دشمن اردو سنی بردنبه آرق سندن با صورق خط رجعتی قطع و غیر مساعد وضعیته یقلا بیوب محاربین قبوله اجبار ایتمک ایست بورددی.

فی الحقیقتہ ۹۔ تشرین نان آفشاںی عنانی اردو سی بو پار لاق بلانی  
تطبیقہ موفق اول شدی؟ چونکہ دشمنک خط رجعتی قطع ایمشن  
و دشمن اردو سی وارہ حوارندہ صیقید شدیر مش بولونیورڈی.  
عنانی اردو سنت ۴: ۵ کیلومتر و مسافت سنہ تقریبی کو رہن متفقین  
تلائے دو شدی و بر تدبیر احتیاطی اولیق اوڑرہ اوکیجہ فراغوار  
تربید ایدل دی۔ حتی بارکیلر اوزرندن ا کرلر آلمانی دی۔

ترس جہہ ایله محاربہ ایمک و مخذوری: ۹۔ نانہ ن نان  
۱۴۴۴ وضعیتندہ عنانی اردو سی متفقینک خط رجعتی تمام۔ قطع  
ایمشن اول دیندن، متفقین اردو سی محاربہ الجھون عنانی۔ لرہ قشی  
جہہ، آنچہ؟ خط دحمت طبی (خطوط مواصـلہ) ۲۰ سی  
ایرلیستنہ نامنی ایدی کہ وکا: «رس حہ»، ایله محاربہ ایمک دہلر۔  
اک ذہنی وابین محاربہ وضعیتی؟ خطوط مواصـلہ کریدہ  
بولہ سی ۲۰۰۰ یہ عمود اول مہ سبدر۔ خطوط مواصـلہ جہہ یہ مائل  
اوپر سے، وکا: «مائل حہ» دینیز کہ بوضعیتہ خطوط مواصـلہ یہ  
پاقین ار لار حناحہ دوق الجیش جناحی، نامی ویر پایر۔ بو حاج ار دونک  
اک ضمیف و حساس نقطہ سیدر۔

ضعیف بر ارد و الجھون ترس جہہ ایله محاربہ ایمک چوک تھلکلی  
و فلاکتی داعیدر؟ چونکہ مغلوبیت حالمدہ اردو کنڈی مملکتہ  
رحمت ایدہ میہ حکمندن و منزل خطندن آیرلیستنہ تمامًا ۲۰ اوپر۔  
آنچق تفوق عددی نی حاڑ بر ارد و، خصمنی قطعی میدان محاربہ سنہ  
اجبار و احتمال ایدہ سیلمت الجھون، بوبوک مقیاسدہ احاطہ مانورہ۔ ایله دشمن  
قوای اصلیہ سنت خط رجعتہ دوشہر ک اونی، ترس جہہ ایله حریق

قبوله اجباراً يدرک سوق الجيش داهیسی ناپولیون ک حركات سوق الجيشیه‌ی تدقیق او لتورسه دانماً بواسوی تعمیب ابتدیکی کورونور . ناپولیوندن هریباً اوچ بوجق عصر اول اجرا ایدیلان وارنه میدان محاربه‌سنه ایکنجه مراد متفقین امحا ایچون فائق اردوسنه بک ای برمانوره اجرا ایته‌ریوش و خصـ منک خط رجعته دوشـ رک اوئی بک فنا بروضـ عیتده یاقالامش و ترس جهـ ابله حرب قبوله مجبورایتمـ شدـ . بویو کـ سـ کـ مـ اـ نـ وـ مـ اـ رـ اـ هـ اـ رـ اـ تـ اـ نـ وـ دـ .

بو وضـ عـیـتـدـه مـنـفـقـینـکـ کـرـیـسـنـدـهـ دـکـزـ بـولـنـسـیـ اـیـسـهـ تـہـلـکـیـنـ آـرـتـدـیـرـبـیـوـرـدـیـ .

میدان محاربهـ سـنـهـ تـقـدـمـ اـیدـنـ کـیـجـهـ مـتـفـقـینـ اـرـدوـسـیـ وضعـیـتـنـکـ منـاقـشـهـیـ : ۹ - تـشـرـیـنـ ثـانـیـ - ۱۴۴۴ آـقـشـ اـمـیـ

شـوبـحـارـانـلـیـ وضعـیـتـ حـقـنـدـهـ بـرـقـارـ وـیرـمـکـ اوـزـرـهـ مـتـفـقـینـ قـرـارـکـاهـزـدـهـ بـرـمـجـاسـ حـربـ عـقـدـاـلـوـنـدـیـ . فـاقـقـ قـوـتـلـرـقـازـشـیـسـنـدـهـ وـبـکـ فـناـوـضـعـیـتـدـهـ قـلـانـ مـتـفـقـینـ اـیـچـونـ مـلاـحـظـاتـ آـیـهـ وـارـدـ خـاطـرـ اـوـلـهـ بـیـلـیـرـ :

۱ - بـرـقـسمـ قـوـتـلـهـ عـنـانـلـیـ اـرـدوـسـیـ اـنـغـالـ اـیدـهـ رـکـ قـسـمـ کـلـیـ اـبـلـهـ هـمـانـ استـانـبـولـ اـرـزـیـنـهـ بـوـرـوـمـکـ وـدـوـمـ قـوـتـلـرـلـهـ بـرـانـدـکـدنـ صـوـکـرهـ عـنـانـیـلـهـ تـعـرـضـ اـیـمـکـ .

۲ - محـارـبـیـ قـبـولـ اـیـمـهـ رـکـ رـحـمـتـ اـیـمـکـ .

۳ - ۱۲۰ سـفـینـهـ دـنـ مـرـکـ مـتـفـقـینـ دـوـنـانـهـ اـسـنـیـ بـکـلهـ یـوـبـ بـوـکـ اـسـتـادـ اـیـلـثـ وـدـوـنـانـلـکـ وـرـوـدـیـنـ قـدـرـ وـارـنـهـ قـلـعـهـ سـنـدـهـ مـدـافـعـهـ دـهـ قـالـقـ .

۲ — مغاربی قبول ایتمک .

برنجی احتمال کجاشدی ؟ جونکه : متفقین اردوی شیمڈی یہ  
قدر عنانی موافق مستحکم ریله اوافق نفک مغاربیلر ویره رک بیهوده  
وقت غائب ایتشن و دشمنه پک یقیندن تماں حاصل اولشیدی . آرتق  
مانوره قابلیتی فضلہ و قوتی فائق اولاد، عنانی اردوی فارشید-سنندھ  
بوحرکت پک مشکلداری .

ایک جو شق : عنانی اردوی غرب استقامتی تماماً قیامش  
اولدیغندن بولغارستانند رجمت ممکن دکاری . شماله رومانیا چیلیمک  
ایسہ، پک بولک برنهر اولان طوندن مرور ایچون مقتصی کوبری  
مالزمه سی موحد او لمدیغندن فائق قرتلر فارشیدندہ بوحرکت نہ لکلی  
ایدی ؛ فقد بومشكل و فاوصعیتده حرbi قبول ایتمکدش ایسہ اک  
موافق حرکت سریہ آ شمال اس قیامندہ رومانیا او زریدن چکا یافت بدی .  
اوچنچی ملاحتمله : دونا نمازک زمان و رو دی هنوز محظی-ول  
اولدیغندن و دونا نمازک اردو ایچور نقدر بر قاده نہیں ایسہ حکی  
شہملی بولودیغندن بیهوده زمار میاعنی موحب اولوزدی . بالخاصه  
وارنه ده ازاق بولنامی اردونک وارنه قاعده سنندھ او زو مدت  
مدافعه ده قلمی امکان-مز قیلیور دی .

زانه نیاد : « تعرض احراسنے قادر راردوی مستحکم بر موقعه  
صوفی مضر اوله جفی و دونانما یتیشنجه یه قدر آچاقدن مشکل و صعیته  
کیره حکلارینی و تعرض افراد او زرنده حسر تأییر حصوله کنیره حکلارینی »  
بیان ایده رک مغاربی ترجیح ایتدیکی کو، بوتوں قوماندازه ظفردن  
پک زیاده امین اولدقلنندن مغاربی آرزو ایتشلر دی . لادیسلاس ده  
یومطالعاتی تصویب ایلشیدی .

طرفین اردو لینک محاربہ ترتیباتی : هرایکی اردو تشریف  
تائی نک او سنگی صالحی کوئی صباحلین وارونہ نک غربنندہ بروجہ آئی  
محاربہ ترتیباتی آمشدی ۰ [ قروکی - ۱۴ ]  
۱ --- ۱۰۰,۰۰۰ موجودنہ اولان عثمانی اردو سنک محاربہ  
نظمی :

عثمانی اردوی جبهہ شرق و شرق جنوب یہ متوجہ اولمق و صاغ  
جناحی دہوینا کولنہ مسند بولونق او زرہ ایک خط حاملہ اخذ  
موضع ایتشدی ۰

آ — صاغ حناچ غربی (برنجی خط) : طرخان بٹ قومانداں نہ  
اولوب دوم ایلی س-واریلنڈن مرکبی ۰ محاربہ دوم ایلی دہ اجرا  
ایلدیکی ایچون روم ایلی عسکرلری صاغ حناچ قوئشیدی ۰

ب — مرکبزدہ (رنجی خص) : پاہیدر ۰

ج — صول حناچ غربی (برنجی خط) : قره جہ پاشا  
(اوروج پاشا) قومانداں نہ اولوب آناتولی سواریلنڈن مرکبی ۰

د — صول جماح آجیقندہ : آفینجیلر و عنزب عسکرلری  
واردی ۰ بونلر ہم اردونک صول جناحی حمایہ ایمٹ و ہم دہ دشمنک  
صاغ جناحی تہ دید ایمک مقصدیاہ بورادہ رلشیدر لمشدی ۰

ہ — مرکز کریسندہ (ایکنچی خط) : ایکنچی سراد قومانداں نہ  
اولوب قاپوقولی عسکرلر لندز (ایکیچریلر و خاصہ سواریلری) مرکبی ۰  
بونلر منظم بر قلعہ نظامی آمشلر وجہہ لری شرانپولو سپر لر لہ تحکیم  
ایتمشلر دی ۰ اش-بو ایکنچی خطک و ظیفہ می برنجی خطک رجعتی  
حایہ ایمک واردونک احتیاط عمومی سف تشکیل ایمک اولوب دشمنک  
برنجی خطکه موافقی حالتہ محاربہ یہ دوامی تأمین ایمک ایدی ۰

و — اک کریده مسـتـحـکـم عـنـانـی اـرـدوـگـهـی اوـلـوب درـونـنـدـه  
آـغـرـلـقـلـر بـولـنـیـوـرـدـی . اـرـدوـنـکـ حـرـکـاتـی تـأـخـیرـاـتـهـمـک مـلاـحـظـهـسـیـلـه  
عـنـانـلـیـلـر يـك آـز مـقـدـارـدـه آـغـرـلـقـ اـیـلهـ حـرـکـتـ اـیـمـشـلـرـدـی .

۲ - ۸۰,۰۰۰ مـوـجـوـدـنـدـه اوـلـانـ مـتـفـقـینـ اـرـدوـسـنـکـ محـارـبـه

نـظـامـی :

مـتـفـقـینـ اـرـدوـیـ، ضـرـبـ وـغـرـبـ شـمـالـیـ بهـ متـوـجـهـ اوـلـقـ وـصـوـلـ  
خـدـحـیـ دـهـوـیـنـاـ کـوـلـنـهـ مـسـتـیـلـ بـولـنـیـقـ اوـزـزـهـ طـوـلـانـیـ بـرـخـطـ حـالـنـدـهـ  
خـدـ مـوـضـعـ اـیـمـشـدـیـ .

۱ — زـانـ هـوـنـیـادـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۲ — زـیـبـنـ بـورـکـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۳ — زـهـقـ قـلـرـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۴ — بـجـارـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۵ — چـیـلـاـکـیـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۶ — لاـ یـسـلاـسـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۷

۸ — بـوـسـنـ بـسـقـپـوـسـنـکـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۹ — ضـرـوـسـ وـارـدـدـنـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۱۰ — فـرـانـجـ تـالـاـلـوـجـ قـوـمـانـدـاـنـدـهـ خـرـوـاـتـلـرـ .

۱۱ — قـارـدـیـنـالـهـ غـائـمـنـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۱۲ — اـکـرـیـ پـسـقـپـوـسـنـکـ عـسـکـرـلـرـیـ .

۱۳ — لـاسـقـوـابـوـبـنـجـ قـوـمـانـدـاـنـدـهـ اوـلـاحـلـرـ .

۱۴ — مـتـفـقـینـ اـرـدرـکـاـهـیـ .

باـشـ قـوـمـانـدـنـ زـانـ هـوـنـیـادـ عـنـانـلـیـلـرـکـ تـفـوقـ عـدـدـیـسـفـ وـاصـولـ

حربی دقت نظره آله رق، او آنه قدر استعمال ایتکلری قدمالی  
فظامی ترک ایله اردوسنه برخط او زینه ترتیبات آلدیردی . بو خذ  
مختلف قطعه لردن ترک ایدیبوردی . هونیادی وارنه سودلرندن  
۱۰۰۰ خطوه مسافده فروکیده کوریلن موضی انتخاب ایتمشده .  
بو موضع ده دینا کوندن شرق شمالی استقامتنده ک طاغ انکنه قدر  
امتداد ایدیبور و ۴۰۰۰ خطوه طولنده بولونیبوردی که او زمانک  
تعییه سنه کوره منقین قوتیله غیر متامب ~~لختله~~ بر جبهه ایدی .

صاغ جناحلری ایلریستنده عنانلیلرک مستور آ ایلریله مسنے خادم  
چالیلرله مستور بیماحلر لکمو حودبی، بو حناحلت مقاومنی صعنه دوچار  
ایدیبوردی . بو کاچاره بولمق او ذره هونیادی ، صاغ حناحی بر آز  
کری آلدی و قدمه لی بر صورته قولندریدی . بو حناحلت دها  
کریستنده مستحكم اردوانکه تأسیس ایده رئط طوبیله آ غیر انقلاری  
بو دایه یر لشدیردی .

اردوانک قوتی تقيص ایتمه مث مقصدیله وارنه و غالاطه شهر لرینک  
محافظه سیجوز قوت افزای ایدله منددی . مرکزده قرال لازیسلاس  
بو سنه و کندی عسکر لریله ؟ صول جناحده هونیادی بین مختلف  
قطعه ایله ؟ صاغ حناحده خروانلر و قاردينان سه زارینی ایله پنهانه پولرک  
عسکرلری ، مرکز کریستنده احتیاط عمومی او له رترده او لاحلر  
اخذ موضع ایتمشده .

وارنه میدان محاربه سنک او وال <sup>لپو</sup> غرفه ایه سی : وارنه  
میدان محاربه سو شرنا قره دکز، شمالاً داغانق و چالیق عارضه لی  
اراضی ، جنوباً دوینا کولی ایله محاط و محدود بر ساحه دن عبارت  
ایدی .

وارنه ؛ بیزانس-لردن قالمه حسیم سورلره چوریلش مس-تحکم  
بر شهر در . سودک خوبنده ده وینا کولنک بر بوجق کیلومتره طولنده  
بولان آیانی دکزه منصب اولور قسمآ بطاقدار . ایکی قسم اولان  
ده وینا کولنک طولی یکرمی کیلومتره قریب-در . پراوادی نهری  
بوکوله منص اولور . کولنک جنوب ساحلی غایت صارب ۳۵۰ متره  
ارتفاعنده و صيق آغازلی اورمانلرله مستور داغلرله محاطدر .

میدان محارمه وارنه نک غرب و شماليه کی دوز ، قوماق و قوراق  
بر او اضيده حریان ایتش-در . وارنه نک شمال و شمال غربی-منده کی  
صرتلر ، جالیلر و آغازلرله مستور او نیغندن حسیم - و ری حرکاته  
مساعد دکلدار ؟ فقط مستور آیلریله بکی تسهیل ایتدیکنندن متعرضین  
ایچون فائده لی ایدی .

### محاربه نک طرز جریانی

د حبک طقوزنجی صالح کونی طرفین بروج ، بالا محاربه نظامی  
آلقدن صوکره باش و ماندان مستور آ تقریبه مساعد او لار دشمنک صاغ  
جناحنه ، کشف و وسعتی مساعد کوردیکی تقدیرده محاربه  
اینک وظیفه ایله عنبلره آقینجیلردن مرتب ۱۰ : ۱۵ بیک  
کشیلک بر قوت سوق ایتدی . یونلر اراضیدن بالاس-تغاده دشمنک  
صاغ جناحی یقینه قدر مستور آ ص-وقلدلر . آنچق صرتلردن  
اینکن خرواتلر طرفندن کورولدلر ؟ فقط خرواتلر ،  
آقینجیلری فنا و ضعیته ده یقالامق ایچون وادی به اینلرینه استظاراً  
بر حرکتده بولونماديلر . عثمانلیلر وادی به اینچه ؟ ناللو جو قوماندا  
سنده کی خرواتلر اگری بسته پونک عسکرلریله مشترکاً شدتلى بر  
عسکری تاریخ - ۶

قعرض اجرا و آفینچیلر لە عنبرى رجعته محبور ایتدىلر (زوال و قى)  
عنبرلە آفینچىلر كىردىنى كورمۇن قىرە جە پاشا، درحال بىر قىسم  
قوتىلە زىين عارضەلرنىن بالاستفادە مستوراً، دشمنە تقرب و خرواتلى  
اوزرىنە شىدەلە تعرض ايدەرك مخرواڭى كىرى بە آتى ؟ فقط  
خرواتلىرى صاغ جناحلۇرنىن ا كىرى بىسقىپوسنك عسىكىرلىلە تقوىيە ايدەرك  
موفقىتىلە يېكىدىن مقابىل تعرضە كېچىلر، بوانىادە خرراتلىرى صول جناح  
و كىرىنىدە بولنان غرس واردەن بىسقىپوسى ايلە قاردىتىال لەغانەن  
عىسىكىرلىرى وضعىتى يك مساعىد كورەرك اېكتىجى - خادە كى مهم  
موقعىتىنى ترکلە ئەمانلى سوارىلىرى اوزرىنە ايلرىلە دىلر ؟ فقط تام  
بوسىرەدە قىرە جە پاشاڭى معىتىندە كى دېكىر آناتولى سوارىلىرى، بىر دىن بەر  
مېدانە چىقاراق بوايى قولك صول جناحە تعرض ايتىدىلر و قالى  
محاربە نېتىجە سىنە بونلىرى مغۇباً رجعته محبور ایتدىلر .

بوايى قولدىن انجىق ۱۰۰ كىشى قۇرتىلە بىلوب مستحکم اردو كاھە  
جان آنه بىلدىلر . ئەمانلىلر دشمنى تعقىب ايدەرك مستحکم اردو كاھە  
قدىر كەلدىلر و متفقىئىك منراقلىرىنە قارشى درھىز كوكسلرىنى سېر  
ايدەرك اردو كاھە كېرىدىلر . بورادەكى محاربەدە دشمنى كاڭلا  
پريشان ايتىكىن صوڭىرە اردو كاھە بولنان آرابەلرى قىساً تخرىب  
ايتدىلر .

مستحکم اردو كاھەن بىر قىسم عىسىكىرە فرار ايدن ا كىرى بىسقىپوسى  
و غرس واردەن بىسقىپوسى وارنى يە التجا ايمك ايسىتىدىلر ؟ فقط  
قلعە قاپولرىنى قىلى كورۇنچە شاشىرىدىلر و دەۋىتىا كولى استقامتىندە  
قاجىدىلر . ئەمانلىلر فرار ايدن بودىشىنى دەۋىتىا كولنە قدر تعقىب  
ايتدىلر . نهايت بودىشىمىن بىر قىسى ايلە واردەن بىسقىپوسى، دەۋىتىا

بط-اقلقة، ص-اپلانه درق اور ااده تلف اولدی و آنجق قسم جزئی  
فراره موفق اوله بیلدی ۔

زان هونیاد مخاربہ نک بو جناحدہ کی بحرانی از الله مقصدیله بوسنہ  
پسپو سنک قولیله لا. بسلام عسکر لری تخت قوما داسنه آله رق تعقیدن  
عودت ایدن ، نظام و انتظامی بوزولمش و پک یورغون دوشمش  
اولان آناطولی عسکر لری جناحنه شدتله تعرض و آناطولی  
عسکر لری طاغلر است مقامتده رجعته مجبور ایتدی . بو انداده  
قوماندائری فره جه پاشا شمبد دوشیدیکنندن [\*] آناطولی سواریلرنده  
بوتون بونون انتظام مترقب ماش کوستردی . زان هونیاد، آناطولی  
عسکر لری یکیچریلرہ ۴,۰۰۰ خطوه فالینجه یه قدر شدتله تعقیب  
ایلدی . همادی تعقیب نتیجه سنده یورولمش ، انتظامی غائب  
ایتش اولان متفقین سواریلری ترتیب و تنظیم ایجوان اوپر اشیر کن اولا حلزدہ؛  
و هونیادی بوسواریلری عتمانی موضعیتی کیمی ایشیکن اولا حلزدہ؛  
عنمانیلرک مخاربہ خطنه کیمی بوسمندہ حصہ لر کان بوشاقدن بلاستفاده  
یکیچریلرک صول جناح آجیفندن طولا شوب ، عنمانی اردو کاھنے قدر  
ایریلرک اور ااده یغما کر لکم باش لادیلر . بو انساده ده وینا کولی  
جناحدہ ده مخاربہ قیزیشم بولونیوردی ۔

ده وینا جناحدہ کی مخاربہ بروجہ آئی جریان ایمشدرا : عنمانی  
اردو سنک صاغ جناحدہ بولنان روم ایلی سواریلری اولا تعرضه  
قالقدیلر . روم ایلی سواریلری ایسچه نقرب ایت-دیکی برصرہ ده  
متفقین صول جناحی شدتله هجوم ایده: ک عنمانیلری اسکی موقعیتیه

[۱۰] پراوادی یہ کیدن یول او زرنده پاشابا با تربه سی نامیله معروف تربه ده  
مدفندر ۔

چکیلامکه مجبور ایندی ؟ فقط نازه قوتلوه تق و به ایدیان عثمانی سواریلری، یکیدن مقابل تعرضه چکدیلر و منتفقی دجعنه و تلمات کلیه دوچار ایندیلر .

ده وینا کولی جناحندگی محاربه نک متفقین عاینه انکش اف ایندیکنی کورمن زان هونیاده لادیسلا-ه: قوتله اردونک احتیاطنی تشکیل ایتمک ولدی الایجاب رجعی حمایه ایلک ایچون موضعنده فامسی و موافقی آنها دن هیچ بوصورته موقعندن آبرلاماسی رجا ایلدی . زان هونیاد مرکزده کی آلایلدند بیری آلوب صول جناحندگ امدادینه قوشدی . روم ایلی سواریلرینه یاندن تعرض به او نلری تکرار دجعنه مجبور ایندی دروم ایلی سواریلری شدنه تقبیب ایده رک اسکی موضعنده طوتونه لرینه مانع اولدی . نهایت روم ایلی سواریلری محاربه میدانی ترکله یکیچریلرک آرقه سنه چکیلامکه مجبور قاندیلر . بواسناده باش قو ماندانک معیننده بوانان یکیچریلر، حناحلری خاصه سواریلریاه حمایه ایدلرکی حانده موضعی خواوه ایدبیورلر دی . ایکنیجی مراد آناتولی و متعاقب اروم ایلی عسکر لرینک محاربه میدانی ترکله رجعت ایتلریه بلک زیاده مناز اولمشدی .

زان هونیادک صول جناحندگی موافقی، لادیسلاسک حسدینی موجب اولدینه قرال فرستدن استفاده ایده رک نتیجه قطمهینی بالذات استحصال ایلک حرصله قوماندانه نده کی ۵۰۰ قدر کزیده سواری ابله جبهه دن یکیچریلره تعرضه قالقدی .

ایکنیجی مراد، یکیچریلر او زدینه ایلر بهان بوقوفی تمامآ احاطه ایده رک احتمالی مقصده جناحلرندگی خاصه سواریلرینه مروبردی وايجاب ایدن ترتیبات آديردی . لادیسلاس جبهه دن یکیچریلره

مجموم ایدرگن ، خاصه سواريدلری ه ، ايکي جناخدن احاطه ايتديلر .  
بوغار بوغاره اجرا ايديان پك قانلى بر محاربه تبيجه سنه محارل  
پريشان و قرالارى ده تلمـاـلدى . قوجه حصر نامنده بر يكـيـچـى  
قهرمانى ، محاربـهـنـكـ الـ بـحـرـانـى زـماـنـدـهـ قـرـالـكـ باـشـىـكـسـهـ رـكـ باـشـ  
قوـمانـدانـهـ كـتـيرـدـىـ .

ايـكـيـجيـ مـرادـ دـشـمنـكـ قـوـهـ مـعـنـوـيـاسـفـ قـبـرـمـقـ اـيجـونـ قـرـالـكـ باـشـىـ  
برـمنـرـاغـهـ طـاقـدـيرـدـىـ . اـشـبـوـ منـرـاغـىـ دـشـمنـكـ نـقـضـ اـيتـدىـكـىـ معـاهـدـهـ  
نـامـهـ اـيلـهـ بـراـزـ ؟ـ محـارـبـهـ يـادـهـ اـيتـدىـكـىـ تـېـنـكـ الـ بـيوـ كـسـلـ نـقـطـهـ سـنـهـ رـكـزـ وـ  
دـشـمنـهـ آـشـهـرـ يـاتـدىـ .ـ قـرـلـلـارـيـنـكـ باـشـىـ كـورـدنـ مـتـابـقـيـ دـشـمنـ اـفـرـادـىـ  
آـرـهـ سـنـدـهـ حـاـصـلـ اوـلـانـ دـهـشـتـلىـ تـورـقـوـ ،ـ مـرـقـوـملـرـكـ مـقـهـوـرـأـ فـرـارـلـوـنـىـ  
موـحـبـ اوـلـدـىـ وـ ۵۰۰ـ نـفـرـدنـ پـكـ آـذـىـ قـورـتـولـوـ قـاـچـهـ بـيـلـدـىـ .ـ  
زانـ هوـنيـادـ رـوـمـ اـيلـىـ سـوارـيـسـفـ تـعـقـيـدـنـ عـودـتـ اـيتـدىـكـىـ زـمانـ  
قـرـاـكـلـقـ باـصـمـشـدـىـ .ـ قـرـالـكـ وـ اـحـبـاطـ قـوـتـىـ بـرـنـدـهـ بـوـلـاـمـادـىـ .ـ  
وضـعـيـتـ وـخـامـتـىـ آـكـلـاـيـغـ ؟ـ قـرـالـكـ جـسـرـىـ آـلـقـ ،ـ فـلاـكـتـقـ تـعـمـيرـ  
ايـجـكـ اـيـسـتـهـدـىـ وـعـسـكـرـىـ تـشـبـحـ مـقـصـدـيـلـهـ :ـ بـرـقـرـالـ اـيجـونـ كـلـهـدـكـ ؟ـ  
دـينـ اوـغـورـيـهـ محـارـبـهـ اـيدـيـورـزـ ،ـ كـيـ نـصـاـيـحـدـهـ بـوـنـوـنـدـىـ اـيـسـهـ دـهـ  
لاـدـيـسـلاـسـكـ قـتـلـ اـيدـلـيـكـىـ اـيشـيـدـهـ اـفـرـادـهـ هـيـجـ بـرـ سـوـزـ تـائـيـزـ  
ايـقـيـورـ وـافـرـادـ مـدـهـشـ بـرـيـيـلـقـنـقـلـهـ فـرـارـ اـيدـيـورـلـزـدـىـ .ـ

دـشـمنـ اـرـدوـسـىـ هـرـ طـرـفـدـهـ پـريـشـانـ اوـلـشـ وـزانـ هوـنيـادـ اوـلـاحـلـ  
ىـ مـعـقـىـ اـفـرـادـيـنـكـ دـهـ قـاـچـدـقـلـرـىـ كـورـدـكـدـنـ صـوـأـرـهـ كـنـدـيـسـىـ دـهـ  
قاـچـقـدـنـ باـشـقـهـ بـرـ چـارـهـ بـوـلـهـ ماـمـاشـدـىـ .ـ اـفـرـادـكـ بـرـ قـسـمىـ وـارـنـهـ  
استـقـامـتـدـهـ قـوـشـدـيـلـرـسـدـهـ قـاـپـلـرـىـ قـاـپـلـىـ بـوـلـيـلـرـ .ـ جـزـئـىـ بـرـ قـسـمىـ

مستحکم اردوکاهه انتجا ایتدیز ؟ قسم اعظمی طونه طریقیله رجعت ایمک اوژده شهاله چکیلدیلر.

ایکنجه مراد، دشمن اردوستنک رجمتی کیجه نک حلولی مناسبیله کورده مش اولدیغندن، کیجه بی محاربه میداننده پکیردی. مظفر باش قوماندانک کشفی اهمال ایتمی و مغلوب دشمنک راحتجه رجعتمه مساعده ایتمی پک بویوک خطاردر. صبا حلین محاربه میداننده یکمسه قالمادیغی وبالکز دشمن اردوکاهنده بر قارغش-ه لق موجود اولدیغی کورددی واپریله یه رک دشمن اردوکاهنی ضبط ایلدی. حتی بو حربه سبب اولان قارديتال سه زاری، مذ کور اردوکاهی مدافعه ایدر کن مقتول دوشدی.

تعقیبه مأمور ایدیلان بکلر بکی داودپاشا، روم ایلی سپه‌هیلریله ایکی کون ایکی کیجه طونه نهربنه قدر دشمنی تعقیب ایتدی و بر جوق اسرا و غنائم الده ایده رک عودت ایتدی.

وارنه میدان محاربه سندہ متفقینک تلفاتی طونه ده غرق اولانلردن بشنه ۱۲,۰۰۰ کیشی ایدی. عثمانلیلر کضایمانی ۳۰,۰۰۰ قدر دی. اردو استراحت ابچون اوچ کون محاربه میداننده قالدی. پارانلر طوبلاندی، شهد ادفن ایدلدی. عموم ممالکه فتح نامه‌لر ارسال ایدلدی. اوچ کوندن صوکره اردو مظفر آ درنه یه عردت ایدلدی.

ایکنجه مراد مظفریت‌دن صوکره مفیسایه مزروی حیاتنے چکیلمک ایسته دی ؟ فقط یکیچریلرک عصیانی و صدراعظم خلیل پاشانک تشپی اوزرینه اوغاننک اداره ملکه قادر اوله میه جغی آ کلاهه درق تکرار دیاست حکومتی در عهده ایتدی.

فانع محمد، تختدن سقوطنه - بب اولان صدراعظم خلیل پاشایه پک

ذیاده مغبر اوله رق مقیسایه چکیلدی . بودلو بو و قعه بی او نوته میان ایکنچی محمد ؟ نهایت استان-ولک فتحندن صوکره صدراعظم خلیل پاشایی قتل ایله حدتی تسکین ایده بیلدی .

وارنه سفر ندن استخراج ایدیلان نتابیج : ریاست حکومتده بر صینیک بولونسی و چنگ قامه بوغازینک دوناما ایله قبایامسی کی اسپايدن سهولته مغلوب ایدیله جنی ظن ایدیلان تورکاری ، اوروپا دن هو و مق ایچون ؟ بوبونک امیدله تشکیل اوزان سوک اهل صلیب اردو سنکده هزیمه نهیج ، لanan وارنه میدان محابا سی ، تورکارک و فهار برقوت اولدیغی جهانه اثبات ایتدیکنندن پک مهم و قایع سیاسیه دندر .

عسکری نقطه نظر دن بو-فری تدقیق ایده لم : عنانی اردوسنک کرک استحضارات سفریه و کرک حرکات سوق الجیشیه ده کوستردیکی سرعت و مهارت و بالخاصه موافقیته تطبیق ایدیلان احکما کار مانوده شایان تقدیر در .

شویله ک : استحضارات سفریه ده دشمنک تقدم ایتسنه و جناق قلمه بوغازینک ، متفقین دوناما سی طراندن سد ایدلش اولمسنه رغمآ ایکنچی مرادک امر و قوماندایی در عهده ایدرا یتمز ؟ پک قیصه بر زمانده آناطولیدن تدارک ایده بیلدیکی ۴۰,۰۰۰ کیشیلک اردویی ، دشمنه سزدیرمده دن بوبوک بسرعت و مهارتله استانبول بوغاز مدن سکیر مسی وبالنتیجه ادرنه ده بوبوک بر ارد و طوبلا یه بیلمسی موقیمات عظیمه دندر . ادرنه ده اجتماع واستحضارات سفریه سف اکمال ایدن عنانی اردوسنک سفر بلانی ؟ حال و وضعیته موافق والک طوغری بر صورتده تنظیم

ایدنشدی . فی الحقیقہ آذان معلومات و وضعیت عمومیه به نظرآ عنمانی اردوستنک ؟ مرکزی دشمن استقامته متوجه الک قیصه بربول اولان (فابه- طرنوو- نیکبولی) طریقی تعقیب ایتمی و حرکات سوق الجیشیده الزام سرعت قاعده سنہ رعایتی و حقی حرکات تأخیر ایتمه ملک ملاحظه سبله لزومیز آغیر لقلری ادرنه ده ترک ایلانی الک موافق بر حرکت ایدی .

عنمانی اردوی استحضارات سفر به ده اکچ باشلامش ارلدیندن متفقین ، بدابتده تق دمی الده ایتمش ایدی ؟ فقط متفقین لک حرکات سوق الجیشیده پاک بوبوک خطأ ارتکاب ایتمی ، بو کامقابل عنمانیلرک هم استحضارات وهم حرکانده الزام سرعتله الک دو غری خطأ حرکات اختیار و مُنق قوتلرله دشمن اردوستنک خط رحعی قطع و متفقینی دار بر منطقه ده صیقیدشیدریوب پاک فنا بر وضعیتده حرب قبوله جبار وبالتجیجه دشمن اردوی احما ایلانی ، سوق الجیشیده نمونه اتخاذ ایدیلر جلت ماهرانه بر مانوره ، صنعت حرب اعتباریه پن یو کسل بر حرکت سوق الجیشیدر .

خلاصه عنمانی باش قومانی بوسفرده : دشمن اردو سنه توجه ایده دک «هدف اصلی» سوق الجیشی ، نیکبولی قلعه محافظلرندن ده استفاده ایدوب بوتون قوئی الی آلتندہ طوبی بولوندیره درق و تصرف قوا ، بوتون قویله دشمنک الاضعیف و حساس نقطه سی اولان خط رجعته دوشمرک «فوای اصلیه نک صورت استعمالی » ؟ دشمنه تعرض ایتمکله «تعرض- سوق الجیشی » ؟ استحضارات و حرکانده سرعت کوست ، کله «الزام سرعت و خط حرکات اتخاب » کی قواعد سوق الجیشیده نک الک مهمانی حسن صورتله تطبیقه موفق او باشد . متفقینک مغلوبینه برنجی سبب : «هدف حرکات اصلی دشمن

اردو سیدر و قاعده سوق الجیشیه سنده رعایت ایتمیه رک عثمانی قلمه لری ی  
خطب ایجون بیهوده زمان و قوت ضایع ایتمی و بر آن اول ادرنه  
استفاده شده ایلر به مسی ایجواب ایدر کن بلا لازوم شمی و وارنه حوالیسته  
طولا شمی و ماتیجه فنا بر موقع و وضعیته و نقصان قوته میدان  
محاربه نی قبول و احرابه مجبور قلمه سیدر . با خصوص آغبر لقلری نک  
لزومندن پک چوق اول مسی ؟ اردونک حرکانی اشکال و تأخیر ایلش  
و آغبر طوب رک ترکی ؛ قلعه لراو کنده چوق زمان ضیاعی موجب اول مشدر .  
متقینک حرکات سوق الجیشیه ده ارتکاب ایتمیک بو خطا ؟ بدایته  
آله ایتمیک نقدم سوق الجیشیدن استفاده شده مانع اول مشدر .  
حالبو که متقدین اردو مسی نیکو لیدن طریقیه ادرنه او زرینه  
توجه اندسه ایدی نتیجه قطعیه نی استحصال ایده یلیردی .

تعییه خصوصاته کانجه : متقدین او زمانیکی اصول حربه مخالف  
وقوتیله غیر مناسب رحمه ، اشغال ایده رک صفت تعییه نی منافعندن  
استفاده یده ممش ؟ بو کا مقابل عثمانی لهر زمان استعمال بتکاری  
محرب محرب نظامی تطبیق واستعمال ایتدکاری کی مستور آدشمنک  
صاغ حناخه تقویت ایتمک صورتیله اراضینک حالتندن ده استفاده ایتمکی  
دوشونشلردر .

زان هونیاد وارنه میدان محاربه سنک سوق و اداره سنده پک بویوک  
بر مهارت و اقتدار کوسترمیش ، متقدین اردو سیده فوق العاده بر غیرت  
ابراز ایلش ایس-هده ؟ حرکات سوق الجیشیه ده ارتکاب ایدیان خطأ  
اردونی هزمه نه او غرائمش و تعییه ساحه سنده کوستربلاز شدت و مرعت  
هد کور خطاب تصحیح ایده نامشد . متقدین اردو سنده امر و قومانداده  
و حدت نایین ایدیله مامشدی . بخار قراینک ، باش قوماندان زان

هونیادی چکمیدارك؟ ماش قوماندانك آرزو و پلاتنه مخالف برصورتده مستقلاء حركت ایتمی اردوی هزینه سورو کله مشدر . تاملیم و ترسیده برابر لک، اردووه از سجام او لمادیغندن و قرال باش قوماندانك موافقیتی چکه مدیکنند، مال مختلفون مرگ قطعات آرم سنه توحد حركات تأمین ایدیله مامش وزان هونیادک اقتصاد فوچ الماده سنه رغماً محابه ه متفرقین اردوستنک مغلوبیته نتیجه نهشدي .

وارنه سفرینه قدر سواری الا معتبر صنفی واردونک اساسی تشکیل ایدیوردی ؟ فقط یکی چریلرک بومحاربه ایفا ایلدیکی مهم خدمات نتیجه قطعیه نک استحصانه عامل اویش و پیاده صنفتک قیمت واهیتی آرتیر مشدر . بو تاریخندن اعتبار آئنهانلى پیاده هی آورو با عالم عسکریستنک بحق نظر دققی جلبه باشلام مشدر .

وارنه - فری مفاخر ملیه من دندر . تورک اردوستنک داهیانه و موافقیته اجرا ایله دیکی احاطه مانوره سی ، پک ۴۰ مهم حركات سوق الجیشیدن او لمادیغندن، بو سفرک تدقیق و مطالعه سی جدا فائدہ لیدر .

وارنه سفرینک صوک



## ۴ - فتح قسطنطیلیه

[ ۸۵۷ میلاندن ۱۲۰۱ میلاندن ۶۵۸ ]

استانبول شهری : شیرتندن ۱۲۰۱ ( میلاندن ۶۵۸ ) سنه  
 اول ، بونانس-تالاندہ کافن مغارہ حاکمی بیزانس طرفدن ایلک دفعه  
 سرا برونی صرتی او زربنہ ازما و بیزانس نامبله تسمیه او لشتدی .  
 روما حکمدار نرندن بوبوک قسطنطیلیه ، او جهی عصر میلادیه بیزانس  
 شهری توسعی و اعمار ایش ، اسمی ده : قسطنطیلیه تسمیه ایندیه .  
 دها صوره روما ایپر اطودلرندن زو-تیلهن وفات ایده حکی صرددی  
 نخت اداره سنده کی ممالکی ، او غوللاری بیننده ایکی قسمه آیرمش بو  
 صورتله غرب و شرق روما حکومتلری بینانه کلشدر .

قسطنطیلیه : آورو پایله آسیا قطمه لر بینک نقطه لایقی سنه اووب ؟  
 مرمره ، بوغاز ایجی و خلیج ساحلاریه محاط بولحق ؛ بوبوک و ممور  
 بر شهر اولمق اعتبار بله وضعیت جه افیه ، مناظر طبیعیه ، لطافت موقعیه  
 اهمیت تجارتی و قیمت تاریخی سبله دنیانک الامهم شهر لرندن یسی  
 ایدی . بواعتباره استانبول قرون اولادن بری ، بر جوق حهانکر لرک  
 انتظاری جلب ایش ، پک چوق ا دولک هدف الحركاتی اولمشدر .  
 استانبولک محاصره تاریخچه-ی : ۲۹ دفعه محاصره

ایدیلان استانبول ، بو محاصره ادولرندن آنحق بدیی طرفدن ضبط  
 ایدلش و دیکر یکرمی ایکیس-نده ، مهاجین شورک متین س-ورلرینه  
 قارشی هیچ برشی یابنده موفق اوله میرق ، محاصره بی رفعه و مأیوسانه  
 رجعته مجبور اولمشنردی .

استانبولک محصره تاریخچه سی تدقیق ایدیله حک اولو دے :  
 ۴ دفعه یونانیلر روما لیلر ولاپنلر، رده دفعه آوار خفافی، بر دفعه  
 اهل صلیب، بر دفعه ایران شاهی حسرو، یدی دفعه خلیفه اردولری،  
 ۵ دفعه عثمانیلر طرفندن محاصره ایدل دیکی کودولور .

عر بلر، هجرت ۳۲ نجی سنه سنه حضرت عنانیک شام والیسی معاویه ؟  
 ۶ نجی سنه سنه خلیفه معاویه ک او غلی بزید ؟ ۵۴ نجی سنه سنه  
 خلیفه معاویه نک قومندان لنرندن حناده ؟ ۹۸ نجی سنه سنه خلیفه  
 سليمان بن عبد الملک برادری مسلمه ؟ ۱۱۴ نجی سنه سنه خلیفه هشام  
 بن عبد الملک قومندان لنرندن سید بطال غازی ؟ ۱۶۵ نجی سنه سنه  
 خلیفه مهدی نک او غلی هارون الرشید ؟ ۱۸۱ نجی سنه سنه خلیفه  
 هارون لرشید طرفندن محاصره ادلشیدی . ۲۲۳ تاریخنده خلیفه  
 معتصم دنی براردو ایله استانبول حوارینه فدر کلشدی .

« لته تجن القسطنطینیه فلم لا میر امیرها و لئم الحیش ذلك الجیش »  
 حدیث نبویه سیله فتح قسطنطینیه، مؤمنلر حکم علوی بر، ظفر بست  
 معنویه عد اولیه اهالی قفقازن بر چوق اسلام اردو لری آیلر جه  
 یور و بیه ک استانبول سوریه او بکنه کلشـلر ؟ ضبطی ایچون  
 او غـاشـمشـلـرـدـی .

عثمانی دولتیک ظهور مده بـزانـس امـپـرـاطـورـلـی، اـیـبـوـبـوـکـ بـحـکـوـمـتـ  
 ایدی . استانبول شهری ایسـرـوتـ وـمـمـوـرـیـتـ اـعـبـارـلـهـ فوقـالـعـادـهـ  
 یـرـمـسـتـهـ کـالـدـهـ اـیدـیـ .

حضرت ییغمبرک (ص،ع) نبییراتنه نائل اوله بیلمک ایچون  
 توکل کار دده استانبولی ضبط ایمک آزو سی بک شـدـتـلـیـ اـیدـیـ .

بوندن باشقه عثمانلى حکومتىك دئوس سعماں غارى ر منظومەرنده :  
« استابولى آچىدە كازار ياب » توصيە حماستكارانەسىلە اخلاقەن بوقصە  
شرقى ارالا بويور مىلدەرى .

عثمانلىك ۱۵۸ سنه سندە رومالى بە چىمەلرى ، استابولك سسطى  
ايچۇن ايلك خطوئىنى تشىكىل ايدىيوردى .

استابولك عثمانلىك طرفندن برخىرى دفعە محاصرەسى ۷۹۷ سنه  
واقع اولىشىدر ؟ فقط براھل صليب اردو سىنك يېكبولي شەرى  
اضيق ايتىمى اوورىئە يېلىدىرم بايزىد محاصرەنى وڭاباھە اردو-يەلە  
نيكبولي بە كېتىكى محور فالمىندى . يېلىدىرم بايزىد يېكبولي صەرندن  
صوڭىر ۷۹۹ تارىخىدا يېكىجى دفعە استابولى محاصرە وعثمانلىك  
رومالى بە مرودى سەھىل ايچۇن آماملىلى حصارىنى ( كورجى-ه  
حصارى ) نشا ايتىدى ؟ فقط بىزائىس اېپراطورى امانوئل ستاسوناھ  
برا-لام خەلە-سى احدىسى ، رمسىجد اشادى ، قضى اصباى ، سوى  
۱۰ يېك قىلورى حرخ عصاسى و جامعىدە يېلىدىرم بايزىد نامە حطبه  
اوقونسى ئكايىف و صدر اعظمە هە يە تقدىمىلە مصالە رخاسىدە  
بولۇندىغىندن اېپرا-موران ئىكايىف تبول و مخصرە رىع ايدىدى .  
استابولە برقاضى لىص اولىدى وبورا يە بولى سەنخاعىندن رقاچ بوز  
خانە حاتى نقل اولىدى و رمسىجد اشادا اندىدى . تىور و ۹۰۰-سى  
اوزرى-ه روملىق عەمەد ايدەرلەك اسلامىرى استابولىن احراج  
و جامع شەرقى اس-اسندە تىخىرىت يېلىدىلەر . حتى شەردىن چىقارىلان  
اسلامىرلەك بولۇدەشمەيدىلىمى ، عثمانلىك دە بىرسى اھمال او يادى ، مشدى .  
اوچىجى محاصرە ۸۱۴ سنه سندە موسى چاپى و دردنجى محاصرە  
۷ مارىخىندا ئىكىنچى مراد طرفندن اجرى ايدىشىدى . فاتح محمد

طرقدن اجرا ایدیلان بشنجی محاصره ده ایسه استانبول ضبط ایدلشدره.

اسباب حرب : فاتح محمد ممالک عثمانیه داخلنده اداءه صلح  
و مسلطه موفق اولور او ماز او بجهه کاوب بکن بویوت قوماندانلر کی  
استانبولک ضبطی هوسنه قایپامش و بونابده اعمال فکره باشلامشدى.  
بواناده روم امپراطوری طرفدن اعزام اولان سفیرک بمض  
مطلوبات فوق العاده بیان ایتمى ، استانبولک فتحنی تسریع ایچون  
مهم بر سبب اولدی . مع هذا فاتح محمد دوشونجسنى احساس  
ایتمەن سفیری باشندن صاودى . ادرنه بە کلیر کلر استانبولک فەھى  
استحضاراتە تثبت ايلەدى . بوم قصدله روم ایلى حصارىنىڭ اشاسىچون  
امپراطوراون او چىچى قسطنطین دراکۆزەن بىر طلب ايتدى (۱۵۶) ؟  
 فقط قسطنطین اوراسىنک جنوپزلىلەر ئاڭ اولدىغىنی جواباً بىلدىرىدى .

فاتح محمد وقتىله زۇپىتىر او زىلاو مېدىنىڭ بولۇندىنى مەلە ، روم  
ایلى حصارىنى اشـایه و عنى زماندە قارشىسىـه کى بىلدىرم بايزىد  
طرفدن اشـا ايدلش اولان آناتولى حصارىنى تعميره باشـلاـدى .  
بو حصارلىدىن مقصـد ؟ بوغازدىن سـفـائـىـنـكـ مـرـورـىـ وـاسـتـانـبـولـكـ  
محاصره سى اشـاـنـدـهـ قـرـەـدـكـزـ جـهـشـدـنـ قـوـاـيـ مـعـاـونـهـ وـرـوـدـىـ منـعـ  
ايـلـكـ اـيـدـىـ . حـصـارـلـكـ اـشـاـيـدـلـىـدـىـكـ مـوقـعـتـ تـارـىـخـىـ رـاـهـىـتـىـ وـارـدـ :  
آـنـدـرـوـقـلـهـسـ مـقـدـمـاـ بـورـاـيـهـ جـسـيمـ بـرـكـوـزـىـ قـورـمـشـ ، اـيـرانـ شـاهـىـ  
بـوـبـوكـ دـارـانـكـ مـظـفـرـ اـرـدـولـرـىـ بـورـادـنـ كـجـمـشـدـىـ ( مـيـلـادـدـنـ ۵۰۰ـ )  
سـنـهـ اـوـلـ( فـيـ الـحـقـيـقـهـ ) بـورـاـسـىـ بـوـغـازـكـاـكـ دـارـوـ آـقـىـتـسـىـ چـوـقـ بـرـ محـلىـ اـوـلـدـيـفـنـدـنـ  
جـغـرافـىـ وـعـسـكـرـىـ بـرـاـهـىـتـىـ حـأـرـدـرـ .  
معمار مصالح الدين روم ایلى حصارى ایچون بـرـپـالـانـ تنـظـيمـ اـبـتـدـىـ .

اوج قله دن ساحلده کنه صدر اعظم خليل پاشا، صاغده کيلدن برينه  
زاغانوس پاشا، ديکرينه صارجه پاشا نظارت ايديبورلردى. بوئشاده  
فاتحك اوئناغى آناطولى حصـارلىنه حاكم برتىدە قورولمشـىدى.  
هر طرفدن جلب ايديلاـر ۲۰,۰۰۰ دىـوارجى، ۴,۰۰۰ مـر نـغـوز و سـارـەـدن  
سرـكـبـ جـعـماـ ۶,۰۰۰ عـمـلـهـ ايـلهـ ۲۱ـ مـارـتـ ۱۴۵۳ـ دـهـ اـشـاـ آـتـهـ باـشـلـانـىـلـدىـ.  
ارـكـيـدـىـنـ کـرـاستـهـ، آـنـاطـولـىـنـ طـاشـ کـتـيرـلـدىـ. برـجـوقـ سـىـ وـغـيـرـتـ  
تـيـجـهـ سـنـدـهـ درـتـ آـىـ صـوـكـهـ (تمـوزـ نـهـايـتـهـ) حصـارـكـ اـنـشـاـيـ اـتـامـ  
ايـلدـىـ وـبـوـغـارـكـسـنـ نـامـىـ وـبـرـلـدىـ. اـعـمـالـ اوـلـانـ بـوـيـوـكـ بـرـطـوبـ خـلـيلـ  
پـاشـاـ بـرـجـهـ قـونـدـىـ. حقـ اوـشـادـهـ بـوـغـازـدـنـ جـبـآـ چـمـكـ ايـستـهـ بنـ  
ونـدـيـكـلىـ قـبـودـانـ رـبـچـىـنـكـ سـفـيـنـهـ سـىـ بـوـ طـوـبـلـهـ بـاـيـدـلـدىـ. حصـارـكـ  
دـيـوـارـلـىـ يـكـرىـمىـ بشـ آـدـيمـ قـالـىـلـقـندـهـ اوـلـيـقـىـنـدـنـ اوـزـمانـهـ قـدـرـ  
اـشـاـيـدـيـانـ فـلاـعـ جـسـيـمـ آـرـهـ سـنـدـهـ الـثـمـيـنـلـرـنـدـنـ مـعـدـودـ اـيدـىـ. دـكـىـزـهـ  
قـرـيـبـ بـرـجـهـ الـكـبـوـيـوـكـ طـوـبـلـتـعـيـهـ اـيـدـلـىـشـدـىـ. فيـروـزـ آـغاـ قـوـمـانـدـاسـنـدـهـ  
۴۰۰ يـكـىـجـرىـ حصـارـكـ حـافـظـهـ سـهـ مـأـمـورـ اـيـلدـىـ وـكـيـلـدـنـ حـقـ  
سرـورـ آـلـمـغـهـ باـشـلـانـىـلـدىـ.

بوـشـادـهـ مـعـاشـنـكـ تـزـيـدـ اـيـدـلـهـ مـسـنـدـنـ مـغـراـوـلـانـ اوـرـبـانـ نـامـدـهـ بـجـارـلىـ  
برـمـهـنـدـسـ استـانـهـ سـوـلـزـ جـيـقاـرـقـ ئـمـانـلىـلـرـ دـخـالـتـ اـتـىـشـدـىـ. فـاتـحـ مـحـمـداـرـبـانـهـ  
برـجـوقـ التـفـاتـ اـيـدـهـ دـكـ اـحـسـانـهـ مـظـهـرـ قـىـلـىـنـىـ كـيـ مـعـاـشـهـ تـخـصـيـصـ  
اـيـدـوـبـ مـنـونـ اـيـتـدىـ.

رومـ اـبـلـيـ حصـارـينـكـ اـنـشـاـسـىـ بـىـزـانـسـ اـيـپـرـاطـورـىـخـ انـدـيـشـهـ يـهـ  
دوـشـوـدـيـوـدـ وـاوـيـقـوسـىـ قـاـچـىـرـيـوـرـدـىـ. هـدـاـيـاـ تـقـدـيمـ اـيـدـهـ دـكـ  
وـيـرـكـوـ اـعـطـاسـقـىـ تـكـاـيفـ وـبـالـتـيـجـهـ اـشـاـ آـنـكـ تـأـخـىـرـىـ رـجاـ اـيـتـكـ  
مـقـصـدـيـلـهـ اـيـپـرـاطـورـكـ كـوـنـدـرـدـىـكـ أـلـجـىـهـ، فـاتـحـ مـحـمـدـ: « بـرـزـماـنـلـهـ

ایپر اطروه یکز مجاز لره اتفاق ایده رک وارنه سفر نده با بامک روم  
ایله به تکمیله مانع او ماق ایسته شدی . او زمان بایام ، بو غازی الده  
اینک ابجون بور به بر قامه یا بنی شهد اینشدی . ایشته بن او وصیتی  
ویسنه کتیر یوردم . کیدیکز ! ایکنجهی محمدک سافلر نه بیکز مدیکنی  
ایپر اطروه یکزه سویله یکز ! سافلرینک یا به مدینی شلر اونک ابجون  
اصله بلدر . ذتا بو غاز ایصرک دک ، بندر . برد ها بو کو طبلر له  
بکاسفیر کوندر مسون » بیانات قطعیه سند بولون شدی که ؟ بو حواب  
قیصره آجیقه اعلان حرب دیگدی . آر صوکره ایپر اطروه ایکنجهی  
بو سفیر اعن ایله عنانایلر ک ؟ بو غار بھی کویایلریلک ایندر بخی حراب  
ایتدکارندن شکایت ایلدی . فاتح محمد سه اهمیت ویرمدی . فاتح  
محمدک مقصد حقیقیسی ناما آ کلا یاز ایپر اطروه ده استانبولک مدافعته  
تریمیانی ایله مشغول اولمه باشلادی .

روم ایله حصادینک الشامی حتماً بولاینی صر لرد . فاتح محمدک  
دامادی اسفندیار بلک تکفورد طاغه بر قدار عسکر اخراج اینشدی .  
بو عسکر قوبونلری او تلا تقدیر ایکن دو ملر ، مذکور سورولرک  
با غچه برینه ضرر ایراث ایتدیکندن شکایتله عنانایلر له مجادله ایلش  
وبر قاج عنانایلک شهادته سبب اولمش لمردی . روملرک بو تجاوزی  
فاتح محمدک حدتی و اساساً آرزو ایتدیکی استانبولک معاصره .  
استحضار اتنک اسریعی و وجہ اولدی .

بو وقیعی خبر آلان ایپر اطروه بیان مهذرت ایچور بر سفیر اعزام  
ایلدی ایسه ده مقصدینه نائل او لامانیجنه ؟ آرتق استانبولک معاصره  
او اوه حفظ قطعیاً قناعت کتیره رک شهرک قابولیخی سند ایتدیردی .  
فاتح محمد بوندن دهاز پاده مغرب اولدوق یا شهربی تسایم ایت واخود

ایمپراطور اول حربه ماننده ایمپراطوره خبر کوندودی .  
ایمپراطور بوتکیف او زینه حرباً مقابله به حاضر اول دیغی بیان  
ایتدیکندن بیزانس ایمپراطور افته اعلان حرب اولوندی .

محاصره استحضار آتی و قوای حربیه : فاتح محمد  
آگستوس ۲۸ نجی کون روم ایلی حصه ارند چیقارق استانبول  
قله سنه خنده کاری او کنه کلدی و بوراده اوچ کون قاله رق بالذات  
دقیقانه بولوندی . خنده هر ک وضعیته کوره ایجاد ایدن ترتیبی  
عجلنده دو و ند کدن صوکره تقرب ایدن قیش موسمنده استحضارات  
سفر بهده بولونمی او زده ادرنه به کیتدی .

فاتح محمد استانبولک احوال داخلی و وسائل تدافعیه می - قندهده  
معلوم ادار او لانلدن اساسی تحقیق آنده بولندی . بالذات مشاهدات  
و تحقیقاته استناداً شهرک طرز محصنه سفی ارمه ایدر بر پلان ترسیم  
ایله دی . بو محاصره پلاسنه : استانبول جوارین خرابه هی ؟  
سودلرک تعرضه الوریشلی نقطه لری ، محاصره قطعاتنک صورت ترتیب  
وقسیی ، بطریک لرمه محاصره آلات و ادواننک موقعي ، انم و سازه  
حفر اولنه حق محللره هجوم اصلی حبه هی اشارت و تئیت ایدلدي .  
بو تون قیش ادرنه ده محاصره حاضر لقلیله یکدی .

استانبولک خارجدن قوای معاونه آلمانه مانع اولق ایجون  
ایجاد ایدن ترتیبات اتخاذ اولندی . قسطنطینک برادری و موره حاکمی  
دیتریوس ک موره دن قوت کوندرمه سنه مانع ایاق او زده بکلر بکی قوجه  
طرخان بک ، عمر و آحمد اسمندکی او غولاریله موره به کوندرلدي .  
طرخان بک موراده کی وظیفه سی موافقیله ایها ایلدی .

استانبولک سورلری فوق العاده متین اولدیغىندن بوندراك تىخىرى  
ايجون اول اىرسىدە بوبولك چابلى طوبىلرە احتياج واردى . فاتح محمد  
مجارلى اوربان ايلەصاروجه معمار مصطفى الدين ايجاب ايدن طوبىلرە  
دو كولىسى امىرىايىدى . باقر و طونجىدن طوبىلر اعمالانه باشلاشىلىدى .  
اوچ آيلق مەتادى بىرىمساىى نىتىجه سىنە ۶۲۰۸ سانقىمەترو جابىنە  
جىسىم ر طوب اعمال ايدلدى . [+] بو طوبىك تىخىرى انداختىدە مىسىنگ  
برىمەل مساۋە يە قدر كىتدىكى و بر قولاج قدر طوبىراغە نفوذ ايلدىكى  
ئىمنۇنىتە آكلاشىلىدى . حىن انداختىدە مەھشىر رصداء كېيىف بىر دومان  
و جودە كىش، شەرك جاملىرى كاملاً قىرىلشىدى بو طوب سايمە سىنە استانبول  
سورلەرىنىڭ تىخىپ اىشىلەر كىشەرلەنلىپ طوبىلە جىكى، فاتح محمد دوشوندە كە  
نىشەمى آرتىور و كىچەلىرى دؤيانسە كېرەر كىچىقىسى قاچىرى يوردى .  
حتى بىرىجە صدراعظم خليل پاشاين ياناق او طەسنسەنە چاغىرەرق :  
« لالا ! شويانانى كورىيور مىسىك ؟ ايجىنە بىر دورلو او بىرامىورم ،  
عظيم برااضھر اب چكىيۇم . دومىرك پارەسىلە اغفال او لمىقدەن حذر  
ايت ! يېقىنە حرب ايدە جىڭ، عون الھى و امداد پىغمەرى ايلە رومىردىن  
شۇھەرى ضبط اتىشكە موفق او لا جىز » دىشىدى .

---

[+] بىرىجىم طوب ۸۰،۵۹۶ لىبرە نۇلتىنە ، ۱۲ قارىشىن چابىنە و ۴۲۰  
قىدم طولىنە اولىوب آندىنى صەمىنەن تىلىتى ۶۰۰ کيلوغرام، باروت حق  
لىبرە ايدى . طوبىك نقل ايجون آلتى بوز نفرلەللە جىفت او كۆزە احتياج واردى .  
كۈنەدە آنجق سىز دفعە انداخت ايدىلە بىلىرىدى .

[ بۇعاصرەدە قوللائىلان طوبىردىن بىر طاشىن اولىوب او زەسندەن  
و يىدەلى اولق او زۇرە ايكى پارچى يە آپىلېر شەكادە يېلىمىشىر و او زۇرەنە [ عمل  
علي ] يازىسى واردە و الىم انكلاتەرە ( وولىچ ) قىصبە سىنە اسلەھ  
مۇزمە سىنە بولۇنۇقىدە دەر . بومۇزە يە سلطان عنىز طرفىن مەدەيە ايدىلەشىرە . ]

اردونك تدارکات سفریه‌سی تعجیل اولوندی . تدارکات اکمال  
ایدیلیرا ایدلز ؛ استانبوله قوای امدادیه کلیسی محتمل اولان طرفه  
قوای کافیه سوق واستانبولک خارجه نهادی قطع اولوندی .  
استانبولک بحرآده آبلوقه‌سی اینجون ، قبودان دریا بالطه او غلی  
سلیمان‌بک قومانداشند کلیبولیدن بوغاز اینچه بردوناما کوندرلشدی .  
۱۴۵ کمیدن مرکب عثمانی دوناماسی بدایتده روم‌ایلی حصارینک  
حایه‌سنده بولنان میرکون لیانه کلای که دوناما قوماندانک اسمنه  
اضافتله بورایه بالطه لیان نامی ویرلشدر .

۹-شباط - ۱۴۵۲ ناریخنده تقریباً ۲۰۰,۰۰۰ پیاده و سواری ،  
۱۴ بطریه (دردی حسیم اولمق شرطیه جمأ ۱۳۰ طوب) و ۱۰,۰۰۰  
مهماں آرابه‌سندن مرکب حسیم برادر دایله ادرنه‌دن حرکت اولوندی .  
دامادزاده قره‌جهبک پیشدار قوماندانی ایدی . حرکت‌دن اول یولار  
و کوپر بلر تعمیر ایتدیرلشدی . طوبجی مالزمه‌سنک چوقلی ، بالخاصه  
آغیر طوب پلرک جری مشکلاقی ، حرکانک سرعتله اجراسنه مانع اولدیغندن  
ادرنه‌دن استانبوله آنچق ۶۴ کونده کلینه بیلدی و عثمانی اردوسی  
نیسانک بشنجی پیچشنه کونی ایوب سلطان صرتلرنده اردوکاه قوردی .  
عثمانی اردو سنک معنویاتی بک یوکس-کدی . شیخ آق  
شمس الدینک رؤباسنده حضرت ایوبک مقبرجی کش-ف اینسی  
علامت خیر عد ایدلشدی . حتی شیخ استانبولک فتح ایدله جی کونی  
دھی خبر ویرمشدی . فاتح محمد طرفین اردو لرینک احوال روحیه‌سی  
بیلدیکندن ممنون اویور و بالکنر شمدی به قدر بوتون محاصره‌لری  
عقیم برافقان ، استانبولک متین سو-لرینی تخریب چاره‌لری  
دوشونیوردی .

## محصول دینک است- تحضرات آتی و احوال روحیه سبله قوای

حریمه‌سی : امپراطور، روم ایلی حص‌ارینک انشا-ندن اعتبار آ عنانیلرک مقص‌دینی آ کلادیغندن ، بو مدت طرفده شهرک سورلرینی کامل‌اً تحکیم ، ارزاق و مهمات کی نواقصی اکال ایدیکی کی آورده با حکومت‌نندن ده قوای معاونه کوندرلسق رجا ایلاندی. او انساده بیزانس اهانیسی ، ذوق و سفاهت‌داره رق اخلاقاً سقوط ایش ؟ خلق آرا-نده عدم منویت ، عظیم براعتماد سزا-ق ، نفق و ش-قاق حکم‌فرما ایدی . عنانی اردوسی ادرنه‌دن حرکت ایدرکن روملر مدافعته وطن ایله مشغول اولاً جقلری بردہ دینی منازعه‌لرله ، دوم ولاتین کایسالرینک برشوب ، برشمه‌سی مسئله هرم‌منه‌سیله او غر اشبورلردى . حق بوم‌قصده عقداً لونان بر مجلسده دوم اکابرندز لوقاس نوطارا : « فسطنتینیه ده بر قارب‌شل شابقه‌سی کورمک‌دن ایسه بر عنانی صاریغی کورمک اولادر » دیمشدی .

روم‌لرده لاتین کایس-انه قارشی بویوک بر عداوت موجود او لدیغندن ، کایسالرلرک برش-سی مسئله‌سی ده حل ایده‌مدیلر . اتحاد سزا-ق و اخلاق‌سزاق قوای معنو به‌لری او زریته فنا تأثیر اجرا ایدی‌سوددی . اعنة نصارادن صوره‌نو-ه اسنا-د اولونان : « اوق ایله مساح بر قوم لیان طرفدن شهری س-بط ایده‌رک روملری مغلوب ایده‌جکدر » افاده-سی و بر کاهنک : « دشمن شهره داخل و بوغاقابو-سیله بوغاقابو-سی میدانه و اصل اوله حق ؟ لکن اهالی بوراده تکرار جسارته کلوب دشمنی شهر خارجه دفع ایده جکدر ، طرزنده‌کی نفالاتی خلق آرا-نده سریلرکه باشладی .

بیزانس دونانمایی؛ آندرادینو قومانداسنده ۱۴ بویوک سفینه‌دن عبارت ایدی. ایپراطورک منظم دوم عسکری ۵,۰۰۰ : ۶,۰۰۰ قدری؛ فقط الى سلاح طونان اهالی تسليح ادیله‌دک خط مدافعته استعمال ایدلیکنند و او زمان استانبولک نفوسي ۱۸۰,۰۰۰ اولدیقندن و بونلردن باشقه ۲,۵۰۰ اجنبی ابله ۵۰۰ خنیولی استانبول مدافعه سنه اشتراك ایدلیکنند، مدافعينک حقبي محارب قوتی؛ عنانلیلرک ربی درجه‌نده اوله رق قبول ایدلیله بیلیر.

ستانبول قام‌سی حقنده ایضاخات؛ استانبول سورلری سرای بروندن آبا اسرایه، آبا اسرایین یدی قله به، یدی قله‌دن سرای برونه قدر مناث شکلزره اولوب ایکی ضاھی دکزه، بر ضاھی قره به متوجه و حقیقته پلک مین ایدی. خلیج و سرمه به ناظرد کز جهشند کی ضلع‌لرک مدافعته لری تولان اولدیقندن بورالری یالین قات انشا ایدلشندی. قره به متوجه جبهه‌سی ایکی قات سور ایله محاط اولوب متعدد بر جلری وايلریسته قسمآ صولی قسمآ قورو غایت کنیش خندکلری حاوی ایدی. ولاخر ن سرای منطقه‌سی ایسه آبرجه و دها مین سورلره چویر لاشدی. تکمیل سورلرک محیطی بکر می کیلو مترونی متجاوز اولوب او زری سری، مدوره مسدس، منهن بر جلره تحکیم ایدلشندی. سورلراوزرنده ملکی و عسکری قابولر آجیلمشندی جاده لرنه ایتدکی ملکی قابولر محاربه زماننده قوانیر؛ ایجادنده مدافعن، عسکری قابولردن خروج حرکتی اجرا ایدلردنی قره جهشندکی قابولر؛ (بالدیزلی قابو، یدی قله قابوی، بلغراد قابوسی، سیلوری، قابوسی مولو بخانه قابوسی، طوب قابو، هجوم قابوسی، ادرنه قابوسی، سیرق قابوسی، اکری قابو، ولاخرنه قابوسی) دن عبارتندی.

خلیج جبهه سنه : ( انصار قابوی ، آیوانسرای قابوی ، بلاط  
قابوی ، فرقاپویی ، آیاقاپویی ، جمالی قابوی ، اونقانی قابوی )  
آیازمه قابوی ، اودون قابوی ، زندان قابوی ، بالق بازاری قابوی  
باخجه قابوی ، یالی کوشکی قابوی ، دمیر قابو ) و مرسه دکنی  
جهه سنه ایسه : ( طوبچو ، دکرمن قابوی ، پور طاقاره آ ، بالق خانه  
قابوی ، آخرور قابو ، دمیر ( جاتلادی ) قابو ، آرسلان قابوی )  
قوم قابو ، یکی قابو ، داود پاشا قابوی ، صهایه قابوی ، ناری  
قابو ) کی برجوق قابول موحد ایدی . بو قابول غایت مین انتا ایدلش  
و طرفینی بر جمله تحکیم ایدلشندی .

خلیج ؛ یالی کوشکندن غاطه به قدر قالین بزنجیر کریمک صورتیله  
سد ایدلشندی . [ \* ] بوزنجیر کمیلر لیانه کیره جکی زمان کوشیدلییر بعده  
کریبردی .

غلطه ایسه جنویزلر اداره سنه غایت مستحکم بر شهر ایدی و عادتا  
برواروشی حکمنده ایدی . [ قروکی - ۱۵ ]

محاصرینک تریبیاتی : فتح محمد فرار کاهن طوب قابو ایله  
ادرنه قابوی ، آراسنده کی هجوم قابوی قارشیسنه و الیوم مالتبه  
ذینلن محلده تأسیس ایتدی ( ۶ نیسان ) . فرار کاه عمومینک  
اطرافی خندهک و شرایپول قازیقلریله تحکیم ایدلدی . محاصره خطی  
قلعه دن ۱,۰۰۰ خطوه مسافده ایدی . کلیولیدن مرورله اردوبه  
التحق ایدن آناطولی عسکر لری ، بکلربکی اسحق بکله محمود بک  
قومند استده او له رقیدی قله دن طوب قابویه قدر صاغ جناح منطقه سفی ؟  
روم اینی بکلربکی قره جه باک قوماند استده کی روم ایلی عسکر لری ،

[ \* ] مذکور زنجیر موزه عسکریه محفوظدر .

ادرنه قابو سندن تکفور سراینه قدر صول جناح منطقه‌سی؛ فانع محمد  
قونمانداسنده کی خاصه عسکرلری، طوب قاپه و ادرنه قابوسی آره سنده کی  
مرکز منطقه‌سی (مجموع اصلی جبهه‌سی) احاطه ایالتلردى.

احتیاط او له رق ۱۰۰,۰۰۰ سواری آبرملش، جنویزلمه قادرشی  
فانع محمدک قافن بدری زاغانوس پاشا قونمانداسنده، برقدار قوت بک  
اوغلی صرتلری اشغال ایالشدی. صاع جناحده ۵۰,۰۰۰ آناظولی  
عسکری و مرکزده ۱۵,۰۰۰ یکبیچری موجوددی.

جسم طوپلر، مجموع اصلی بی احضـار ایچون ادرنه قابوـی ابله  
طوب قابو آرمـنه تعیـه ایدـلـشـدـی. دیـکـر ۱۴ بـطـرـیـه مـخـتـافـ مـوـاقـعـه  
یرـاشـدـیرـلـشـدـنـیـ. (سـیـلـورـیـ قـابـوـسـیـ قـارـشـیـسـنـهـ ۳ـ، طـوبـ قـابـوـ قـارـشـیـسـنـهـ  
۴ـ، اـدرـنـهـ قـابـوـسـیـ قـارـشـیـسـنـهـ ۲ـ، تـکـفـورـ سـرـایـ قـارـشـیـسـنـهـ ۳ـ، ۱ـ کـرـیـ قـابـوـ  
قارـشـیـسـنـهـ ۱ـ بـطـرـیـهـ وـضـعـ اـیدـلـشـدـیـ.)

خارجـدنـ کـلهـ جـلـکـ قـوـایـ اـمـادـدـیـهـ قـارـشـیـ دـهـ تـرـیـبـاتـ آـنـشـدـیـ.  
۱۲ بـوـبـوـلـ جـکـدـبـرـ، ۸۰ اـیـکـ صـرـهـ کـوـدـکـایـ کـمـیـ وـ ۵۳ کـوـجـلـکـ سـفـینـهـ کـهـ  
حـمـاـ ۱۴۵ کـمـیدـنـ مرـکـبـ عـمـانـلـیـ دـوـنـانـمـاـیـ بالـطـهـ اوـغـلـیـ سـلـیـمانـ بـکـ  
قـونـمانـدـاسـنـدـهـ اوـلـهـ رـقـ بشـکـطـاشـ لـیـانـدـهـ بـولـنـیـورـدـیـ.

### محصوریـثـ تـرـیـبـاتـیـ : زـانـ هـونـیـادـوـ سـاـزـ آـوـدـ وـ پـاـ حـکـمـدارـلـرـندـنـ

طـابـ اـیدـیـانـ قـوـایـ مـعـاـونـهـ اـسـبـابـ مـخـتـافـ دـنـ کـوـنـدـرـمـاهـمـ اـیدـیـ.  
پـاـپـاـ بـرـنـجـیـ نـیـقـوـلاـ رـومـ وـ لـاتـینـ (شـرقـ وـ غـربـ) کـلـیـسـالـرـیـنـکـ بـراـشـمـهـ  
مـسـٹـلـهـمـیـ حلـ اـیدـلـهـ دـنـ عـسـکـرـ کـوـنـدـرـمـیـهـ جـکـنـیـ بـیـلـدـلـرـمـشـ، جـنوـیـزـلـرـ  
ایـسـهـ هـانـجـیـ طـرفـ التـزـامـ اـیدـهـ جـکـلـرـیـنـ تـعـینـدـهـ مـتـرـدـ دـالـمـشـلـرـدـیـ.  
بنـاءـ عـلـیـهـ خـارـجـدنـ يـكـ آـزـ قـوـتـ کـلـدـیـکـنـدـنـ اـیـپـراـطـورـ اـسـتـانـبـولـکـ  
مدـافـعـهـ سـیـچـونـ شـہـرـکـ اـهـالـیـسـنـدـ استـفـادـهـ اـیـتـشـدـرـ .

نیسانک ایلشنجی کون خلبانی سد ایدن جسم زنجیر کربله‌ی، ۰  
قورش-ونلى مخزنده احتیاط او له رق برخیلی طوب واردی . عنه‌الى  
اردو-سەنك و دودى ایله برا بر سرای برونى ، قىز قەلسى ، سەرسە  
ساحلەن و سورلەر طوبىر يىلىشىرىلىشدى . قوای امدادىه ایله كەن  
ھەم ور قومانداڭلاردىن جنوپىلى ئۆستىييانى مازغاللار كېسىنە، بىر جىلەك كاۋەسە  
رۇم آتشى اجراسىنە مخصوص آلات نارىيە وضع ايتىرىدى .

رۇم آتشى : كوكورت، رچىنە و زېتون باغىندىن سەركەدەش  
ياقىجى بر تۈرىكىدەر . اهالىدەن ئىلى سلاچ طوتانلىر تەليم و تربىيە ايدىلەي .  
15,000 يىكىچرى ایله فاتح محمدك احاطە ايتىرىكى جەنك مدافە-نى  
ايپراطور درعەدە ايتىدى و چىھەتە قادرال ماشلى بىزانس بايزانلى  
سورك بوقسەنە كشىدە ايدىلەي . ئۆستىييانى 300 جنوپىلى ایله طوب  
قاپونك مدافەسەنە مأمور ايدىلەي . بىدى قەله قابوسە، آدرۇنە قوس  
قاڭتا كوزن ایله قاتەرىنى قۇنطارىنى ؟ بلغرا دقاپوسە، قاتانغۇ قومانداستە  
رۇملۇر ؟ سيلورى قابوسە، ئىقۇلاغۇدە ئىسى ایله دۇلەپسىنۇ قومانداستە  
دۇملۇر ؟ ادرنە قابوسە، ئەرنىتارى بىرىيە-ئۇس و بوخىاردى بىرادىلر  
قۇمانداستە جنوپىزلى ؟ تکفورد سرائىنە، كىرولامۇمىنۇتى ؟ ا كرى  
قاپویە، مانۇنە لغۇدە ئىس ایله ئازىغىنى دۇمداستە رۇملۇر ؟ انصار  
قاپوسە، مانوھۇل پالەنلۇغۇس ایله ئۇناردو لانفاستۇ ؟ آيوانسراى  
قاپوسە، وندىكىدىن كلان قوای معاونە ایله بىرا بىرەيل تەۋىزىانو ؟  
قىار قابوسە، آلكىسيوس دىيس پانوس ایله آلوپىزىيە دېبىيودو ؟ آيا  
قاپویە، يوحان بلاخوس ؟ جىالى قابوسە، تەنۇدور بالەنلۇغۇس ایله  
مەتوكىختە ؟ اوڭقىانى قابوسە، فيلانظر و يەنوس مأمور ايدىلەشلىر

واون قیاندن سرای برونه قدر دو غریدن دو غری به تحت ته دیده  
بولندیان منطقه، وزیر لو قاس نو طاراقو ماند استند کی کریدلی و روم قوت لریله  
اشغال ایدلشدی . قاره دیمال ایزبدوره، پابانک کون در دیکی ۴۰۰ و ندیکای  
ایله سرای برونه؛ دون ترو جولیانو، بو قواله وون سرای ایله قوم قابویه  
قدر او لان مر مره ساحلی؛ زاقوبو قوستاربی . صهاته منطقه سفی  
مدافعه و محافظه به مأمور ایدلشدیردی .

استانبولی تشکیل ایدن یدی تیه دن بشنجیسی ( فاتح جامعنک  
بولندیانی محل ) اوزربن ۲,۰۰۰ کیشیلک بر احتیاط قوی یرسلدیرلشدی .  
۱۴ سفینه دن عبارت بیزانس دونا ناما سی خلیج ده بولنیوردی .

### محاذبه نک طرز حریانی

فاتح محمد نیسانک اون بر نجی کونی بطریه لری یرسلدیرمش و محاصره  
ترنیاتی اکمال ایلانش اولا یغدن شهرک تسیمی کی طلب اتمک اوزرده ،  
خنود باشیان ایپراطوره تزدینه کون در مش ایسه ده ایپراطور جواب  
رد و بر دیگرندن عینی کون عنانی طوبه لری ، بومبارد مانه و سواره  
اوزرنده کدیکلار آچمه باشладی . اوربانک بوبیوک طوینک صداسی ،  
مدافعی ندهیش ایدیوردی . بوبیوک طوبه ایکی ساعته طول دیر بیلور  
و کونده سکنی مر سی انداخت ایده بیلور و سور لرده جیم رخمل  
آچبوردی ؟ فقط اوربانک اعمال ایلدویکی بوبیوک طوبه بر کون فوق الماده  
قیزه رق پاطلامش و یقینده کی افراد ایله اوربانی ده اولد برش دی .  
بونک اوزریه هر انداختدن صوکر . ناملور زیتون یاغی ایله طلا  
ایتدیرلک صورتیله بومخدود لکده چاره سی بولندی .

عنهانلى يىـــادسى مدافعينه اوقداخـــت ايتـــدىكى كى لغـــمـــجـــيلـــرـــدـــه ســـورـــلـــرـــى چـــيـــقـــمـــقـــ اـــيجـــوـــنـــ خـــنـــدـــكـــارـــ استـــقاـــمـــتـــنـــدـــه نـــخـــتـــ الزـــمـــينـــ حـــفـــرـــيـــاتـــ اـــجـــرـــاســـيلـــه مشـــغـــولـــ اـــيدـــيـــلـــرـــ . معـــ ماـــفـــيهـــ مـــهـــنـــدـــســـ زـــانـــ غـــرـــاـــنـــدـــ عـــنـــهـــانـــلـــيـــلـــرـــكـــ بـــوـــلـــغـــلـــرـــيـــنـــه قـــارـــشـــىـــ مـــقـــاـــبـــلـــ يـــوـــلـــلـــارـــ آـــجـــهـــرـــقـــ مـــهـــاـــجـــلـــرـــىـــ دـــوـــمـــاـــنـــهـــ بـــوـــعـــقـــصـــوـــرـــتـــيـــلـــهـــ تـــوـــرـــكـــارـــىـــ چـــكـــيـــلـــمـــكـــ مـــجـــبـــوـــرـــ اـــيـــدـــيـــيـــوـــرـــ وـــغـــمـــ تـــرـــتـــيـــيـــاتـــىـــ نـــائـــيرـــســـزـــ بـــيرـــاـــقـــدـــىـــرـــمـــفـــهـــ مـــوـــفـــقـــ اـــوـــيـــوـــرـــدـــىـــ .

فـــاعـــمـــ حـــمـــدـــ اوـــلـــ جـــهـــ تـــكـــرـــلـــكـــلـــرـــ اـــوزـــرـــيـــنـــهـــ مـــوـــضـــوعـــ درـــتـــ عـــدـــدـــ مـــتـــحـــرـــكـــ اـــخـــشـــابـــ قـــلـــهـــ دـــخـــىـــ اـــنـــشـــاـــيـــتـــدـــىـــ . كـــشـــوـــرـــ كـــشاـــ نـــامـــىـــ وـــيـــرـــيـــانـــ بـــوـــقـــلـــهـــلـــرـــكـــ دـــشـــمـــنـــ آـــتـــشـــيـــلـــهـــ يـــاـــنـــامـــســـىـــ اـــيجـــوـــنـ~ــ بـــانـــدـــرـــىـــ دـــاـــخـــلـ~ــاـــ وـــخـــارـ~ــجـ~ــاـــ دـــائـــمـ~ــىـ~ــ اـــيـ~ــاصـ~ــلـ~ــاـ~ــ بـــوـــلـ~ــوـــنـ~ــدـ~ــيـ~ــلـ~ــاـ~ــهـ~ــ قـ~ــاـ~ــلـ~ــأـ~ــنـ~ــشـ~ــدـ~ــىـ~ــ . قـ~ــلـ~ــرـ~ــكـ~ــ دـ~ــاـ~ــخـ~ــلـ~ــ ۱۰۰ـ~ــ يـ~ــكـ~ــيـ~ــجـ~ــرـ~ــىـ~ــ اـــسـ~ــعـ~ــاـ~ــبـ~ــ اـــيـ~ــدـ~ــيـ~ــوـ~ــرـ~ــ وـ~ــخـ~ــنـ~ــدـ~ــكـ~ــلـ~ــرـ~ــىـ~ــ طـ~ــوـ~ــلـ~ــدـ~ــيـ~ــرـ~ــمـ~ــقـ~ــ اـــيجـ~ــوـ~ــنـ~ــ دـ~ــهـ~ــ آـ~ــلتـ~ــ قـ~ــسـ~ــلـ~ــرـ~ــنـ~ــهـ~ــ اوـــدـ~ــوـ~ــنـ~ــ وـ~ــسـ~ــاـ~ــزـ~ــهـ~ــ بـ~ــوـ~ــلـ~ــوـ~ــيـ~ــرـ~ــدـ~ــىـ~ــ . طـ~ــوـ~ــبـ~ــقـ~ــاـ~ــبـ~ــوـ~ــ قـ~ــارـ~ــشـ~ــىـ~ــنـ~ــهـ~ــ كـ~ــتـ~ــيـ~ــرـ~ــيـ~ــانـ~ــ مـ~ــذـ~ــ كـ~ــوـ~ــرـ~ــقـ~ــلـ~ــرـ~ــدـ~ــنـ~ــ بـ~ــرـ~ــىـ~ــ ۱۸ـ~ــ - نـ~ــىـ~ــسـ~ــانـ~ــهـ~ــ مـ~ــدـ~ــافـ~ــعـ~ــينـ~ــ طـ~ــرـ~ــقـ~ــدـ~ــنـ~ــ رـ~ــوـ~ــمـ~ــ آـ~ــتـ~ــشـ~ــيـ~ــلـ~ــهـ~ــ اـــحـ~ــرـ~ــاـ~ــقـ~ــ اـــيـ~ــدـ~ــلـ~ــىـ~ــ . مـ~ــتـ~ــحـ~ــرـ~ــكـ~ــقـ~ــلـ~ــلـ~ــ وـ~ــاسـ~ــطـ~ــهـ~ــ سـ~ــبـ~ــلـ~ــهـ~ــ ، نـ~ــوـ~ــرـ~ــكـ~ــلـ~ــرـ~ــ سـ~ــوـ~ــرـ~ــ اوـ~ــسـ~ــتـ~ــهـ~ــ مـ~ــرـ~ــدـ~ــبـ~ــوـ~ــهـ~ــنـ~ــلـ~ــرـ~ــهـ~ــ چـ~ــيـ~ــقـ~ــمـ~ــهـ~ــ قـ~ــشـ~ــبـ~ــتـ~ــ اـــيـ~ــتـ~ــدـ~ــجـ~ــكـ~ــهـ~ــ ؟ روـــمـ~ــلـ~ــ بـــوـــبـــوـــكـ~ــ طـــاـــشـ~ــلـ~ــ ، روـــمـ~ــ آـــتـ~ــئـ~ــىـ~ــ وـــقـ~ــاـــيـ~ــارـ~ــ صـ~ــوـ~ــلـ~ــ آـ~ــتـ~ــوبـ~ــ دـ~ــوـ~ــكـ~ــرـ~ــكـ~ــ مـ~ــاـ~ــنـ~ــعـ~ــ اوـ~ــلـ~ــيـ~ــوـ~ــرـ~ــدـ~ــىـ~ــ .

محاصره اشـــانـــســـنـــدـــه : يـــدـــيـــ قـــلـــهـ~ــ جـــهـ~ــ سـ~ــنـ~ــدـ~ــهـ~ــ بـ~ــوـ~ــلـ~ــنـ~ــانـ~ــ سـ~ــرـ~ــدارـ~ــ شـ~ــاعـ~ــرـ~ــ اـــحـ~ــمـ~ــدـ~ــ باـــشاـ~ــ ، سـ~ــيـ~ــلـ~ــوـ~ــرـ~ــىـ~ــ قـ~ــاـــبـ~ــوـ~ــسـ~ــىـ~ــ قـ~ــارـ~ــشـ~ــىـ~ــنـ~ــدـ~ــهـ~ــ بـ~ــوـ~ــلـ~ــنـ~ــانـ~ــ حـ~ــيـ~ــدـ~ــرـ~ــباـــشاـ~ــ ، مـ~ــولـ~ــوـ~ــيـ~ــخـ~ــاهـ~ــ قـ~ــاـــبـ~ــوـ~ــسـ~ــىـ~ــ طـ~ــرـ~ــقـ~ــدـ~ــهـ~ــ بـ~ــوـ~ــلـ~ــنـ~ــانـ~ــ عـ~ــونـ~ــىـ~ــ پـ~ــاشـ~ــ ، طـ~ــوـ~ــبـ~ــ قـ~ــاـــبـ~ــوـ~ــ اوـ~ــكـ~ــنـ~ــدـ~ــهـ~ــ بـ~ــوـ~ــلـ~ــنـ~ــانـ~ــ قـ~ــرـ~ــهـ~ــمانـ~ــىـ~ــ محمدـ~ــ پـ~ــاشـ~ــ ، اـــدـ~ــرـ~ــنـ~ــهـ~ــ قـ~ــاـــبـ~ــوـ~ــسـ~ــىـ~ــ قـ~ــارـ~ــشـ~ــىـ~ــنـ~ــدـ~ــهـ~ــ بـ~ــوـ~ــلـ~ــنـ~ــانـ~ــ سـ~ــعـ~ــدـ~ــىـ~ــ پـ~ــاشـ~ــ ، اـــاـــكـ~ــرـ~ــيـ~ــ قـ~ــاـــبـ~ــوـ~ــ جـ~ــهـ~ــتـ~ــدـ~ــهـ~ــ بـ~ــوـ~ــلـ~ــانـ~ــ هـ~ــرـ~ــسـ~ــكـ~ــ زـ~ــادـ~ــهـ~ــ اـــحـ~ــدـ~ــپـ~ــاشـ~ــ دـ~ــشـ~ــمـ~ــنـ~ــهـ~ــ کـ~ــوـ~ــزـ~ــآـ~ــجـ~ــدـ~ــىـ~ــرـ~ــمـ~ــقـ~ــ اـ~ــيـ~ــجـ~ــوـ~ــنـ~ــ اـ~ــفـ~ــرـ~ــاـ~ــدـ~ــىـ~ــ تـ~ــشـ~ــجـ~ــيـ~ــعـ~ــ وـ~ــمـ~ــنـ~ــاـ~ــدـ~ــیـ~ــ آـ~ــ طـ~ــوـ~ــبـ~ــ اـــنـ~ــدـ~ــخـ~ــيـ~ــتـ~ــلـ~ــهـ~ــ سـ~ــوـ~ــرـ~ــلـ~ــكـ~ــ تـ~ــخـ~ــرـ~ــيـ~ــهـ~ــ غـ~ــيـ~ــرـ~ــتـ~ــ اـــيـ~ــدـ~ــيـ~ــوـ~ــرـ~ــدـ~ــىـ~ــ . فقطـــ اـــكـ~ــ مـ~ــدـ~ــهـ~ــشـ~ــ مـ~ــحـ~ــارـ~ــبـ~ــهـ~ــ اـــدـ~ــرـ~ــنـ~ــهـ~ــ قـ~ــاـــبـ~ــوـ~ــسـ~ــىـ~ــ اـــ طـ~ــوـ~ــبـ~ــ قـ~ــاـــبـ~ــوـ~ــ آـ~ــرـ~ــاـ~ــسـ~ــدـ~ــهـ~ــ کـ~ــھـ~ــجـ~ــوـ~ــمـ~ــ

اصلی جمہ سندھ جریان ایدیسور و بطریہ لرمنادیاً سور لری دو کیور دی ۔  
ھجوم صلی جمہ سندھ سور لری تعمیر ایدل دیکندن او درجه تحریبات  
پاپیله میور و بوبوک طوب لرک سور لرده آچدیغی کدیکار، کیچہ این رومر  
طرفندن طول دیر یلیور دی ۔ اوں ایکی کون دوام ایدن بو محصره  
و محاربہ دن بر تیج، الده ایدیله ماہی؛ حقیقت تحریک قله لردن بریتنک احراق  
ایدلسی او زرینه فاتح محمد، منائی دھاضیف اولان خلیج جھنندہ کی  
سور لرک دعیف زماندہ آضیقی لزومی حس ایتمش و بونک طرز احرافی  
تائمه باشلا مشدی ۔

بو ائناده فرہ مان، کرمیان، تکہ، آیدن، صاروخان او غلاری  
معیت لرنده کی افرادہ بر لکدہ عثمانی اردو سنه التحاقد ایله مشتری  
یدی قله، سیلوری، مولویخنہ و طوب فابولرینہ ماؤ، و رایدل شلر دی کہ  
بور لرده پک بوبوک سجا عنتر کوستردیلر ۔

محاربہ بحیریہ : استانبولک قرہ بیہ متوجہ سور لرنده شدتی محاربہ  
دوام ایتدیک ائناده چناع قلعہ دن کلان کو جٹ بر قابق، بش پارچہ دن  
مرکب کو جٹ بر امداد فیلو سٹک استانبول استقامنده ایلر بله دیکنی  
خبر ویر دیکندن، بونلرک بیزانس دونا نام ایله بر لشمنہ مانع اولق  
مقصدیله بالطہ او غلی سلیمان بک ۱۸ سفینہ حریم دن مرکب بر فیلو  
ایله بور ده نظامنده ایلر بله دی و دشمن فیلو سنه کور دک ایله تعرض  
ایله دی ایسہ ده؛ جنوز و ندیک سفینہ لری او ق، صاپان و روم آٹھی  
انداختی صور تیله شد نامہ مقاہمہ ایتدیلر ۔ دشمن سفینہ لری بوبوک  
و بوكسک بور دالی اولوب عثمانی کمیری ایسہ آچاق و بر صرہ کودکلی  
ایدیلر ۔ روز کار دخی عثمانی کمیرینک عاینه اُسیور دی ۔ بوقا

شرائط آئندہ عثمانی کو رکھیلری ایفا و ظیفہ دن عاجز قالدیلر .  
حتی دوم آئشک تأثیر بله عثمانی سفینہ لرندن ایکیسی یانقه باشلادی .  
بووضعیت تجربہ سر عثمانی بحریہ لیلری شاشهیدی و دشمن فیلوسی  
روزگارکده مساعدہ سیلہ لیمانه داخل اولدی . موخریندن بر قسمی  
مذکور دشمن فیلوستک خلیج لیمانه و قسم دبکری یکی قابو لیمانه  
النجا ایتدیکنی یاز مقدد درلن .

شوبرنجی محاربہ بحریہ نی متعاقب نیس . انک یکرمی یدنچی کونی  
مرصوده ، زیتون برونی قربنده طرفین دونامالری آراسنده مدھش  
بر محاربہ جریان ایتشدرکه نقصیلاتی بروجہ آئیدر :

یدی قلنک برمیل قدر مسافہ سنده و قوع بولان محاربہ بحریہ نی  
فاتح محمد میت ارکانیلہ ؟ قسط طین زادکانیلہ قرددن سیرایتن و بوتون  
شهر خاقی ده مرمره ساحلندہ کی سودلر اوزری دولبرمشدی .  
ایپراطورک قدر غھسنے قوماندا ایدن ( فالاتانہ لاس ) ، کمینک  
بر او حندن دیکر او جنه طولا شرق ، طاھہ سف تشجع ایدیبوردی .  
یزانس دوناماسی بدایت ده طوب انداختی ایله عثمانی دونامه اسی  
قرشیلادی ؟ فقط عثمانی دوناماسی قوماندانی سلیمان بلک را کب  
؛ ولدینی سفینہ نک مهموزنی این برمانوره تتجه سنده دشمن سفینہ سنہ  
صابلامن موفق اولدی و در حال بودشمن سفینہ سنت اطرافی عثمانی  
سفینہ لری صاردلر و الله الله صداری بوکسلدی . کیلر بوردا  
یوردایه کله بلک بحریہ افرادی یکدیکری اوزرینه قیلیچ ، بالظه ایله  
هجوم ایتدی . اوچ ساعت قانلی و مدهش بر محاربہ جریان ایتدی .  
محاربہ نهایته دو ضری عثمانی کمیلوندن بر قسمی طوتوشش و بر جوق  
بحریہ لیلر شہید دوشمش اولدیقندن عثمانی مرتبانی آراسنده یائس

و تردد باش کوستردی . قبودان سلیمان بک یار الادی و بالکن را که  
اول دینی سفینه دن ۱۱۵ نفر شهید دوشتندی .

بیانس دونامانه نک علیه سفی ساحلدن کوردن فاتح محمد ،  
تصویری محال بر آتش پاره غضب و حلاحت کشیده رک ، صانع کدو نامه نک  
امداد ایشنه یتیش - جک ایمیش کی ، آتنی شدنله مهموز لایه رق دکزه  
دوغزی سوردی . بوقمه نک جریان ایتدیکی زیتون بر ونده اساساً  
دکز اولدی قمه صیغدر . باش قوماند انک کوستردیکی شولوحة حاست  
قارشیدنده ، دونامانه افرادی صوک بر غیرت و شدتله هیجوم ایتدیلر ؟  
فقط بیانس دونامانه قارشی هیچ برشیده موفق اوله مادیلر و نهایت  
بستکطاش او کنه رجمته محبور اولدیلر .

بو محار بُخربه ده عنانلیلر لاضایعانی ۱۲,۰۰۰ قدر در . خریستانلر که  
ضایعانی ایسه بو کانظر آ هیچ منابه سند دار . فاتح محمد محاربه نک فرداسی  
کونی زوالده قردن بشکطاشه کلدی . قبودان سلیمان بک یاتر و ب  
یوز دکنیک ضرب ایتدی ویریه حجزه بکی دونامانه قوماند اغنه تعیین  
ایله دی .

بحرب غلو بیتله برابر قره جهنده کونلر دنبری دوام ایدن محاصره نک  
هیچ برنتیجه و بر مامی ؟ او دونک معنویاتی قیدمش و تأثیر عمومی بی  
موجب اولشندی که بو انساده ایپرا طورده سنوی ویرکو ویرملک شرطیله  
عقد صالحه طالب اولدی . بومـئلین نذ کر ایتمک او زده مجاس  
حرب عقد اولوندی . صدراعظام خلبان پاشـا ( بعض موادر خلر که  
ادعالرینه نظر آ روملردن آلدینی رشـونک خاطری ایچون ) :  
« اور و پادن ده ابر چوق امداد قوتلری کله جکشندن محشله صالح جهـتنی  
ازام ایتدی » . یک روح بیکه قریب هایی در ویشلر بله کلش اولان آق

شمش الدین و منلا کورانی افندیلرله زاغاؤس پاشا : « محاصره شدته  
دوام ایدلسی » موافق بولدیلر .

بالکنر قره جهتندن محاصره نک قطعی فائده ویره میه چکنی  
آکلايان فاتح محمد، عثمانلى دونانما-نى قره دن و غلطه نک شهاله دن  
چکنی ب خلیجه ایندیره رک، خلیج جهتنده کی سور لری ده تضییق ایتمکه  
قرار ویردی ؟ چونکه خلیجی سد ایدن قالین زنجیری کس-مک  
امکانسزدی، جنویزlar ایسه بیطرف بولوند قلنندن دونانما-ای اونلرک  
اراضیه-مندن چکنی بی- طرفانی محل ابدی . فاتح محمد دونانما-نک  
خلیجه ایندیرلمسنے بر دفعه قرار ویرد کدن صوکره حسن ندیبر  
و شدت عزمی سایه سنده بواسع عظیمه ده موفق اولدی . شویله که :  
طوله باغچه و پانغالیه-من ( مکتب حریبیه نک یوزمتره قدر شرق  
شمالیسنده کاش قره غول موضع-مندн ) قاسم پاشا دره می طریقیله قاسم  
پاشایه قدر در حال بریول آچیلدی . بوبولک او-قی چام تخته لریله  
دوشنه نوب او زرینه ایچ او زیتون یاغی طلا ایدلاری و بوصور تله کمیلری  
جزه م-ساعد قیزاقلی بریول وجوده کتیر لدی . امده بش-کھطاش  
لیانسنده بولونان دونانما-دان ایکی صره و ره کلی اولمک او زده او-جر  
و بشر کوده کلی س-فینه لردن جمماً ۷۰ پارچه کمی مذکور قیزاقلر  
او زرندن بیکلر جه انسان و حیوان طرفندن جر ایدیله رک بر کیچه  
ظرفده قاسم پاشا لیانسنده ایندیرلاری . بوحر کتک حمایه سی ایچون  
او کیچه ساحله طوبلر تعییه ایدن-شندی . بوخاطر و خیاه کلیان  
موفقیت عظیمه طرفینک قوای معنویه-نک معکوساً تأثیرلر اجرا  
ایتدی .

مدافعین ایرتسی صباح عثمانلى دونانما-اسف خلیچده کورونجہ

حیرت‌لرا ایچنده قالدیلو و اهمیت کس ایدن خلیج جبهه سنک مد افعه‌سی‌جون  
بورایه عسکر کوندر دیلر شجوم اصلی جبهه سنی مدافعه ایدن امپراطور قسطنطین  
ایله کوستینه‌ان، انصار قابو سیله بلاط قابوی آراسنه یعنی اک زیاده تهدید  
او لanan منطقه به کالدیلو و حزره بک قومندان‌سنده خلیجه اینن عنانی دونانه‌اسی  
یاقوه قرار ویر دیلر؟ فقط عنانی‌تلیلر محصور بینک بو تصوراتی جنویزلردن  
خبر آلدقلرندن فوق العاده احتیاط‌کارانه حرکت ایدیه و دلرد). بر  
کیجه زوستینیان، خلیچده بر کمی به بینه رک عنانی سفینه‌لرینه تقرب  
اینه ک ایسته‌دی ایس-هده؟ متیقظ بولنان عنانی کیجیلری طرفندن  
کوروله رک در حال او زرینه انداخت ایدن‌ش و مذکور کی غرق  
ایدلشدیر. بو کمینک مرتباً‌شندن بالکنز ۱۵۰ کیشی قورتیه بیلده  
آز صوکره غلطه او کنده ذخیره یوکای بر جنوب ز کمی‌دیه عنانی  
آتشی ایله بانیرلدي؟ چونکه جنویزلر بی‌طرف اولدقلری حالده  
کیجه‌لری رومله معاونت ایدیه‌ورلدی. معه‌هذا جنویزلرک عنانی‌لیه هده  
خدمتی دوقوندی‌غندن مذکور کمینک یا کاش-لقله آتشه طوتوله‌ینی  
سویله رک ایش قپایلدی.

عنانی دونانه‌اسی خلیجه ایندکدن صوکره ایکی ساحل آراسنه  
ارتباط نأیسی ایچون خاص‌کویدن آیوانسرایه بر کوری انشا‌ایلدی  
(۱۹ مایس). بو کوری عنانی کیلری و اسطه‌سیله صالح و فوجولری  
بربرینه ربط ایدوب او زرینه تحنه قویه‌رق وجوده کتیرلشدی.  
مذکور کوپریدن استانبولک خلیج ساحل‌نده کی سورلری او کنه طوب  
و عسکر کیپریلده. عنانی دونانه‌اسی ده خلیج جبهه‌سنده کی سورلر  
او کنده لنکر اندازا‌ولدی. بو اشاده ایکنجه بر لشیث اولق او زرمه

وندیکلی ژانقوق، خلیجده کی کو بری ابله عنمانی سفینه لری احراق  
ایچون روم آتشی و ساز موادی حاوی بر کمی به قرق نفر له بینه رک  
کیچه لین، مذکور سفنه کیز لیجه صوقونق ایسته مش ایده ده؛ عنمانی  
بخریه لیری طرفه دن کورونه ز در حال تعرض ایدلش وايجنده کی  
افراد اسیر ایدلشدی . دشمنک تمادی ایدن تمیز لریه بناءً عمومی  
بر تعرض اجرا و خلیجده بولان دشمن فیلوسی نخرب ایدله رک  
بهرآ حاکیت مطلقاً استحصال ایدلدي .

بشكطاش او کنده قالان متباقی سفینه لرده مر منه جهشنه کی  
مفقيتسزلکله نتیجه لتن محاربه بخریه متعاقب مدافعنده  
معاونت ایچون کله جلک کیلره انداخت ایتمث او زره غلطه او زرنده کی  
سن ته تودور تپه سنه عنمانیلر طوب تعیه ایله مشلردی . حالبوکه  
جنویز اراضیسنه خسار ایراث ایدن مذکور تپه دن یاتیق محركلی  
طوبدرله انداخت قابل اولمادیغی آکلايان فاتح محمد، بوباده اعمال  
فکر ایده رک هوان طوبی ایجاد و اعمال ایتدیرمش و مذکور تپه به  
تعیه ایتدیروب دشمن سفینه لرینه قارشی اندیره کت انداخته موفق  
اولمشدر .

**هجوم عمومی یه تقدم ایدن فعالیت:** خلیج جهه سی حاطه ایدن  
عنمانی فیلوسی بوراده کی سورنی تضیيق ایدرکن، قره جهشنه کی  
سورلرده ده؛ یدی هفتهدن بری دوام ایدن شدتی محاربه و بومباردمان  
نتیجه سنه بویوک کدیکلر آجیامش و بونلرک اتفاضی ایله خندکار  
قسمآ محاصیرن قلعه نک غربنده و شهالنده بدن سورلرینک همان او کنه  
قرب ایتش بولونیورلردي . شهر بوصورته قره و خلیج جهه لرندن

ایچه تضییق آلتنه آنندیمی صرده فاتح محمد بهوده قان دوکولمنه  
مانع اولمی ایچون اس-فندیار اوغلی قاسم بکی، ایپراطور تزدینه  
کوندردی . ا-فندیار اوغلی اسکی حقوقه بناءً ایپراطورله تکفور  
سراینده، صورت دوستانه وغیر رسمیه ده ملاقات ایده رک مدافعته نک  
زمانی کجیدیکنی، بهوده قان دوکولمکدن ایسه تسلیم اولدقلری نهدیرده  
عسکرلره اهالینک مساعداته نائل اوله جقلری سوبله دی . مسئله نک  
مذا کرسی ایچون محاصره نک ۲۸ نجی کون ایپراطورک نزدنده عقد  
ولنان مجلس حربده: «شهری او انجیمه قدر مدافعته یه قرار و برلیدیکندن،  
اسفندیار اوغلی عودله فاتح محمده وقمهین و مدافعته کی حانی آکلاندی  
فاتح محمد بومعلمائی آلدقدن صوکره «مايسک ۲۹ نجی کون انتابونه  
برآ و بخرا هجوم عمومی احراسنی امرایلدی . فاتح محمد هجوم امریکی  
ویردکدن صوکره معینه کی افراده :

«ایشته، زور بازوی خسروانه، له آچدیغم شوکدیکلر سا به سنده  
قس-طنطیبه بی مزارکی مجاهدین دین میین ایچون اوچ طریق ایله  
داخل اوله سیله جل آچیق بر شهر حالته کتیردم، دیدی و بر بیاننامه  
نشر ایده رک قاعده ندلرینه بیلاک چیقوب عنانی سنجاغنی رکز ایده جل  
اولانه سنجاق و تیز احسان اولنه جغنی، هجومده جیانت کو-ترنلر لک  
تجزیه اولنه جقلرینی اعلان ایتدی . بعده قلمه اطرافی طولا شمه  
باشладی . عسکرک غیرت دینیه-ی خواهان و اس-صه سیله تحریرک  
ایدلدی .

فی الحقيقة قره جهنمده کی سورلرده اوچ و بوك کدیک آچیلمشدی،  
بونلردن برجی، سیلوری قابو می یاننده؟ دیدری، طوب قابونک  
عسکری تاریخ ۸

شرق شهالیستنده؛ او چنجیسی، ادرنه قاپوستک شهالنده ایدی. هجوم قوللرینک، شهره دخول ابچون بوکدیکلردن استفاده ایچک ایسته ملری پک طبیعی ایدی.

هجوم عمومی کونه تقدم ایدن کیجه (۲۹ مایس) مدافعنک آچیلان کدیکلری تمیر ایتمسنه میدان برآقامق ایچون هر طرفه آتشلر یاقبله رق و دونانماده تنورات یا پیله رق و عمانلی عسکری من را فلک او جنه موم با غلابیوب یافارق موم دونانماسی اجرا ایدلاری [+] عادنا استانبول آتشدن برجبرله قولشادلش ایدی. طوبجی آتشنه بوتون کیجه دوام او لزدی. هر طرفه ذکر و مناجات او قوئیوردی. بحالدن محصورین پک زیاده خوف وتلاشه دوشمشدی.

هجمون بركون اول پک شدتلى یاغمورلر یاغمش، هر طرفه بیلدیرملر دوشمن و برمدت صوکرهده سلطان احمد جهتنه سهاده بر قیزیلاق پیدا اولشندی. بو قیزیلاق، ایدیان دعالرک قبوله علامت عدا ولندیغندن افراد آرد سنده سروری بادی اولدی؛ چونکه محاصره نک الی کسورد کون تماذیسی عسکری بزار ایدیبور؛ صوک کونلارده اهل صلیب ادوستک کلک او زرده اولدینی شایعه لریده افرادی یائمه دوشوریوردی. بناءً علیه مذکور قیزیلاق افرادک معنویاتی بوکسلتمش و هر کس هجوم عمومی به حاضر لانقه باشلامشده.

مدافعنین جهتی: هجوم کیجهسی اهالی بريشان بحالده اوته به یرى يه قوشیور و عميق برياس و نومیدی ایچنده بولونیوردی. پیزانس راهبلرینک ایدلری کلانلرندن پترونک ۳۰۰ کیشی ایله قله دن

---

حضرت پیغمبر افندی موزده فتح مکه اشسانده اون پیک آتش باقدیر مق صورتیله بیوک بر آتش دونانماسی اجرا ایتدیرمش و تشریفلرینی قریشہ بیلدیر مشردی.

غفار ایدرک عثمانی اردوا کا ہنہ التجا و اسلامیتی قبول ایتمی مدافعین او زوندہ سوے تأثیر اجرا ایتدی۔ ایپراطور بوندن تلاشہ دوشہ رک مدافعہ منطقہ لری نی کزمک و عسکرک غیرت و شجاعتی تحریک ایلکہ ماشادی۔ الی سلاح طونان مسلح اہالی قلمہ بدنازینہ چیقارلادی۔ فقط بونلر عالمہ لری نک آج قلادیقی بہانہ ایده رک آز صوکہ اولرینہ کیتیدیلر۔ ایپراطور ترک موقع ایدنلرک شدیداً مجازات ایدیله حکلرینی اعلان ایده رک شہر ده مدخر آتی آبلق ارزاق دن مدافعینہ توزیع ایتدیردی۔

طوب قابو ایله ادرنہ قابوی آرہ سنندہ کی جبھہ نک مدافعہ سفی در عہدہ امدن قس طنطین ابله زوستینیانی سودلرک خراب محللرینی تعمیر ایچون پک چوق او غرش دیلر۔ زوستینیانی ھجوم کیجھی سی طوب قابو جوارنده کی کدیکٹ آرقہ سنہ در بن برخندک قازدیروب کریسنده سپرلر یا پدیردی و بورایہ تعییہ ایمک او زدہ خلیج سودلرینی مدافعہ یہ مأمور لو قاس نوط ارادن بر قاج طوب ایس سنندی؟ فقط نو طارا اساًماً زوستینیانیک ھجوم اصلی جبھہ کی الکمہم بر منطقہ نک مدافعہ سنہ مأموریتی چکہ مدیکندن طوب ویرمدی۔ قواندانلر آرہ سنندہ کی اتحاد سزا ق ایپراطوری پک زیادہ مأیوس ابتدی واختلافک او کفی آلمگہ چالیش دی۔ بوتون مدافعہ منطقہ لری نی طول اشراق افرادی تشجیع ایلدی۔ عثمانی افرادی او زرینہ مؤثر آتشلر اجرا ایدلدی۔ ھجوم دن بر کون اول ایپراطور آیا صوفیہ ده بوبوک بر مرا ام دینیہ اجرا ایتدیردی۔ اهالیدن بر قسمی کلیسا لار ده دعا ایدبی ور، قسم دیکری د بولہ اتفاق سزلق ابله ایش کورواز و عثمانی طوب لرینہ قارشی طور دلز، تسلیم اولق دها خیر لیدر۔

مطالعه سنه بولنیور ؟ پاپا سلر ایسه مدافعنیک قوئه معنویه سني تزید  
ایجون واقعه اعتمانیلر ، ایپرا طورله معینده کي قهرمانلرک غیرت  
وفد کاراقلرینه رغماً طوب قابوی زورلا یه جقلر و سلطان احمد میدانه قدر  
کله جکلر ایس ده بوراده بلو طلدن بر مالک اینوب آنلری نهزمار جمعه محصور  
ایده جک ! » دییورلردى . بو تشویقات سایه سنه مدافعه خطرنده  
عظمی بر فعالیت کورو لیور و مدافعنی اعظمی غیرت اظهار ایدییورلردى .  
**هجوم عمومی تیبايانی :** هجوم عمومی ایجون قطمات برو جه

آنى اوچ قوله نفسیم ایدلدى : صانع جناح قولی ۵۰،۰۰۰ کىشى  
قوتنده اولوب بدئی قله فارشیدىستنده ؟ صول حناح قولی ۵۰،۰۰۰  
کىشى قوتندە اولوب تکفورد سرای فارشیدىستنده ؟ هجوم اصلی  
جهه سنه مرتب مركز قولی ده فانح محمد قوماندا سنه کي يكىچ بىردن  
مرکب اوله رق طوب قابو ایله ادرنه قابوی آرە سنه آچىلان كدىك  
 محللىك فارشیدىستنده اخذ موضع ایتدى . خليچىدە کي ۷۰ قطعه سفيهه  
انصار قابوی ایله اون قپان قابوی آرە سنه کي خليچ ساحلنى تضيق  
ودونانماڭ متىاقى افسامى مرمره ساحلنى آبلوھه ایدییور ایدى .

**هجوم عمومینك ضرر جرياني واستانبولك سقوطى :**

مايسك ۲۹ نجى صالحى کونى شفق آثاركى قرهدن و دكزدن هجوم  
عمومى باشلاادى . فانح محمد هجوم نقطه سى حقنده مدافعنی اغفار  
ایجون او لا دىكىر نقطه لره قارشى نهایشده بولىدى . بطرىملر كدىك  
 محللىنە كمال شدته انداخته باشلااديلر . بورو و داؤول سىلىرى **عَالَّهُ**  
**آللە !** و اورها اوزها [ \* ] صدرى اطرافه دهشتلىر و بىریور ؟

[ \* ] «اورها» تعبيرى **عتمانلىلر** طرفدن ائشاي حرېدە استعمال ايديلوب  
آورو باليلر بون «هوررا» صورتى تحويل ايتىلدە .

آتیلان سپان واوقلر، مانجینیقلرک صاووردیغى قىالر، دوم آتشلىرىنىڭ آتولرى، طوب سرمىلرى، ناروت شەملەلرى، هرايىكى طرفىڭ دعا و مناجات سىلىرى، بوتۇن چاكارلەك كوردو تولولرى، توز و دومان رېرىنىڭ قالا يىشىش ؟ قورقۇنجى صىدارلار، مەدھەش ضىالىر اطرافى اسـتـىلا ايتىش بولۇنىه ردى .

عثمانلى ھجوم قولانلى پىك زىادە غىرت كوسـتـىـيـور، فانجى محمد ألدە مذهب بر طوپوزلە ھجوم قولانلى طولاشىور و افرادى تشىجىع ايلبىردى .

باشلىرىندە مالذات ايمپراطورلە زۇستىنىانى بولنان مدافعين ھجوم حەمەنى بوبوك برجـارت و شـىـتـىـلـەـ و عـنـدـانـهـ مـادـافـعـەـ اـيدـەـ رـكـىـ عـنـهـانـاـيـلـىـلـرـكـ يـكـىـدـىـكـىـرىـنىـ تـەـقـىـقـىـبـ اـيدـەـ اـىـكـىـ ھـجـمـ قولـانـىـ فـضـدـەـ تـافـاتـەـ دـوـچـارـ وـ تـوـفـقـەـ اـجـبـارـ اـيـتـىـرـىـلـەـ . آـزـصـوـكـرـەـ عـنـهـانـاـيـلـىـلـرـ اوـچـنـىـ دـفـەـ اوـلـقـ اوـزـرـەـ يـكـىـدـىـنـ ھـجـوـمـ ماـشـلاـدـىـلـەـ . اـيـمـپـراـتـورـ كـاـپـ سـوقـ وـ سـرـوـرـلـەـ : «ـلاـحـ آـرـقـداـشـلـىـ وـ قـرـدـدـشـلـىـ ! ظـفـرـ بـزـمـ طـرـفـدـدـرـ ، حـنـابـ حقـ تـزـمـلـهـ بـرـاـبـرـدـرـ ! » سـوـزـلـىـنىـ سـوـيـلـەـ كـنـ ژـوـسـتـىـنـىـانـىـ دـهـ مـادـافـعـەـ نـهـونـەـ اـمـتـىـشـ اوـلـقـ وـ عـسـكـرـىـنىـ ثـبـاتـ وـ مـادـافـعـەـ يـهـ تـشـوـيـقـ اـيـلـكـ اـيـچـوـنـ سـوـرـكـ اوـزـرـىـنـهـ چـىـقـدـىـ وـ بـوـبـوـكـ بـرـ غـيـرـ اـبـراـزـ اـيـتـىـيـقـىـ صـرـمـدـەـ بـرـعـثـانـىـ اوـقـ اـيـلـهـ يـارـالـاـنـىـغـىـنـدـنـ اـضـطـرـابـاـتـهـ تـحـمـلـ اـيـدـەـمـىـرـكـ يـارـەـسـىـنىـ صـارـدـىـرـمـقـ اوـزـرـەـ اـيمـپـراـتـورـكـ : رـجاـ وـ اـصـرـارـلـىـرىـنـهـ رـغـمـاـ خـطـ مـادـافـعـەـ يـىـ زـكـلـهـ لـيـانـ اـسـتـقـامـتـىـنـدـەـ چـكـىـلـوبـ كـيـىـرىـ . بوـكـيـقـيـتـ ژـوـسـتـىـنـىـانـىـ مـعـيـتـىـدـەـ كـىـ عـسـكـرـكـ تـأـثـرـ وـ هـيـجانـىـ وـ خـطـ مـادـافـعـەـ دـهـ قـارـىـشـقـالـىـ مـوـجـبـ اوـلـىـ .

بوـاـشـادـهـ تـكـفـورـ سـرـايـ وـ خـدـيـجـ طـرـقـنـدـەـ كـىـ قولـلـارـدـەـ سـوـدـلـرىـ مـعـدـھـشـ سـوـدـتـەـ زـورـلـايـورـلـدىـ . غـلـطـەـدـنـ اـيـنـ زـاغـانـوسـ پـاشـاـ

معیتدکی قول ایسه خلیج سورلرینه قارشی قطعی تعرضه باشلامشده.  
اوچنی هجومنکده موقیتسر لکله نیجه لدیکی انساده او لو آبادی  
حسن نامنده ایری جنگی بر قهرمان، بوقدر غیره رغمآ سورک ضبط  
ایدیا مدیکنی کورنجه، بر آتشپاره حماست کسیلدی وصول آنده قالقانی  
صاغ آنده بالا-ی اولدینی حالده ۳۰ قدر دلاوره ایلری آتیلدی  
و هیچ بر تله کیه اهمیت ویرمیده رث برسولات شیرانه ایله سوده طیرمانندیلر  
وبدنلر او زرینه چیدیلر؟ فقط بونلردن اون سکزی او راده شهید  
دوشده. حسن فوق العاده شجاعت ابراز ایده رک مهادیا دشمنه  
اوچ آتیور و معیتدکی افرادی تشویق ایدیوردی. نهایت آتلان  
جسم بر طاش بو قهرمانی بدتن آشاغی بووار لادی. حسن بنه آیاغه  
قالقه رق قالقانیله کندیسی مدافعته به چالیشدی؟ فقط جریحه لرینک  
تأثیریله مجالسز قاله رق قالقانی آنلن دوشده اوچ یامنوری ایچنده  
شهدا قافله سنه قاریشدی. لکن بو خارق العاده منظره قارشیس-نده  
غایلان وغیره کلان حستک منسوب اولدینی اورته اویادی، قهرمان  
حستک استقامی آلمق او زره قلعه بدنلرینه شدته هجوم ایتدیلر.

محاربه نک بوتون شدت و کنافی طوب قایو ایله ادرنه قاپو-نده  
وبوقابولرک طرفینده کی سورلراو کنده جریان ایدیوردی. مهاجمین  
اک زیاده بوراسنی تضییق و هجومنی مهادیا تجدید ایدییوردی.  
ایمپراطور فوق العاده اهمیت حائز بولنان بو هجوم جبهه سنک مدافعته سنه  
صوک درجه همت وغیرت کوستربیور و بومقصده مدافعنک صرکن  
تقلقی بوجهه ده تکنیف ایدیوردی.

درت بوجق ساعت ظرفده درت بوبوک هجومی کمال موقیته  
دفع ایدن ایمپراطور؛ عثمانی مقاومتک قیرملق او زره اولدینی ظن

ایده رک مسرو را ولدیفی صرده انتظار ایدلیان بروقمه شهرک سقوطی  
تسربیع ایتمشدر . شوباه که :

تکفور سراینک آشاغی طرفده تحت الزمین اوافق بر قابو وار  
ایدی که سیرق قابوی تسمیه ایدبیوردی . سندردنبری قیالی بولنان  
بو قابو هجوم عمومیدن بر قاج کون اول ، مدافعنک حرکات و تیکههاتی  
تسهیل مقصدیله آچبلمش و جالب نظر اولیان بو افق قاپونک تکرار  
سدی اون تو لمشدی . مدافعنک قدم اعظمی هجوم جبهه سنده مهاجمینه  
مقابله ایله مشغول بولوندیفی بصرده ۵۰ قدر یکیجری حسن  
تصادف و از طالع اوله رق مذ کور کیزلى قاپویی کشف ایتدیلر و بوراده  
مدافعن بولونمادیفی کوره رک در حال سیرق قاپوسندن کیره رک طیش  
سورد ایله ایچ سور آراسنه بلا مشکلات داخل اولدیلر و بدایته بر  
مقابله کورمه دکلرندن ادرنه قابوی استقامتده ایلر بله دیلر . عینی  
قاپودن متعاقباً و متادیاً تورکار داخل اولدقلندن مهاجمینک قوتی  
کیندکجه چوغالدی .

ادرنه قاپوسنده خارجی سوری مدافعه و محاربه ایله مشغول خریستیانلر  
بر قسم تورکلر طرفدن آرقه لرینک آلتیفی کورونجه محاربه ی قطع  
ایده رک بونلر او زرینه آتیلیدیلر . شومدهش وضعيتی خبر آلان  
ایپراطور پل مأیوس اوله رن در حال بورایه قوشده . صولک درجه  
مددهش بر محاربه جریان ایتدی واورالری قان و تلف اولان انسان  
جسلر بله دولدی ؟ فقط تورکلر که موجودی کیه رکجه چوغالمقدمه و مدافعن  
ایسه بالعکس آزمقدمه ایدی . بوتون پاله نلو غوسملر ، متوجهه  
قانتا وزن . . . . و امرای عسکریه ایله اک کزیده افراددن ۸۰۰  
ی متیجاوز محارب تلف اولدی و نهایت جنکا و تورکلر اشبو جسدلر ک

اوزرندن بکوب ادرنه قابو سنك يانشده کي کديکدن شهره کيرديلر .  
بوشاده طوب قابو فارشيسنده کي عثمانيلرده صوك و قصى برهبوم  
ايله بوراده کي تدبيکدن استانبوله کيرديلر

تورکلار ادرنه قابو مى ايله طوب قابودن شهره کيرمه لري متعاقب  
خليج جهشنه کي مهاجملرده ، اون قپانى قابو سندن مرديونلرله قلعه  
بدنلرینه چيقمشلر ومدافعيني بوسکورنه رك شهره داخل اوسلردى .  
بومظفریت اوزرينه خليج جهشنه کي دىكىر قابولردن ده طرف طرف  
کيريله رك شهر استيلا ايدلدى .

مختلف قابولردن ظفرا نه شهره کيرمن عثمانيلر ۵۳ کونلاك بر  
محاصره دن صوکره روما شرق ايمبراطور اغنى پايانى اولان بيزانسە  
حاكم اولديلر و بيزانس سـورلرندە عثمانى سـنجاقلىرى دالغا، لامنه  
ماشلادى ( ۲۹ - مايس ۱۴۵۳ ) . عثمانيلر شهره داخل اولوركىن  
برسورو خلق سلطان احمد ميدانشده طوبلانه رق اوچى، بيزانس راهبلرى  
طرقىدن خبر ويريان «بلو طلدن اينوب عثمانيلرى رجمته مجبور ايدە جىڭ  
ملېكىڭ » ظهورىنە استظار ايمشلر ايىسىدە عثمانيلر رك بونۇ شەھرى  
استيلا ايتىدكارينى كوردىكىن صوکره صوك اميدلرېنىك بوشه چىقدىغى  
آكلالى رق ۲۰,۰۰۰ ئى متجاوز خريستيان آيا صوفىيە معبدىنە التجا  
وقاپولرى قېامق صورتىلە جازلىرى قورنار مقدن باشة بىشى دوشونە مديلرە  
فرنك دؤـسـاسـنـكـ بـقـيـهـ مـىـ كـيـلـرـهـ التجـاـ اـيـچـوـنـ قـدـرـغـهـ ولاـنـهـ ليـانـلـىـ  
استقامىنـهـ فـرارـ اـيـتـىـدـىـلـرـ .

ايپر طور قسطنطين شاشقىن بىحالدە « شهر آنلى ، بىم ماشى  
آله حق خريستيان يوقى ؟ » دىيارك آيا صوفىيە استقامىنـه فـرارـ اـيـدـىـلـرـ  
وفاده اون قپانى جهشندن ايلريلەين قوله، منسوب ايى عثمانلى يە آصاداف

ایتش و در حال مقابله ایتش ایسه‌ده اشبو عن بلو طرفدن باشی بدندن آیرلوق سو رتیله قتل ایدلشدیر . اهلى کالیسالره النجا ایتدیکنندن تلفاتک مجموعی ۲۰۰۰۰ قدردر . نهایت بیزانس شهری بویول قسطنطینیدن ۱۱۲۵ سنه صوکره ابراز اولان فوق العاده قهـ مانانه و فدا کارانه حرکات نهیج، سنه عثمانیلرک ید ضبطنه چکمش و روما شرق امپراتورانی تاریخک اندی صحیفه‌لری آراسته کومولش و تودکار یکی بر قرن آچقه موفق اولشدر .

### استانبولک ضبطندن صوکره جریان ایدن احوال : فتح

محمد صالح کونی اوکاهه طوغزی مددب برآلای ایله شهره کیمرش معظم برینا اولان آیاصوفیه‌ی کورمک ایچون دوغزیجه او استقامته‌ی ایلریله مشهـی . مذکور معبده موافقشنده درونشده کی اهالی تسلیم اولاًیلر و هبیج بر تفاوره هر وض قالمایه دق حسن معامله کوردیلر . آیاصوفیه ساحه‌سنه بردامه بیله قان آقسنہ میدان و بریله مشدر . فتح محمد آئینه‌لرک عمیق برخشواع دیندارانه ایله معبده تیردی و بنائیلک پل قیمتدار تزیینیانی تارشیدنده حیرتده قالدی . آنده‌کی سنه‌نگاری محراب محله رکز ایتری تصویرلر و صلیبلر طیشـاری چیقاریلدی . اذان محمدی او قوندی . آق شمس الدین حضرتله‌ی پطریقه مخصوص کرسی به چیه‌ارق فضیلت جهاد و فتح قسطنطینیه حقنده بلیغ بر نطق ایراد ایلدی . فتح محمد آیاصوفیه‌ده ایکی معبدک قیمتدار طاشلنندن برینی قیرمقله مشغول بریکیچری نفرینی کوردمش و شدته تحزیه ایتمکله برابر : « اموال و خزینه سر زک ، شهر مبانیسی بمندر ! » خطابنده بولونمشدر .

فاتح محمد آیا صوفیدن صوکره ادرنه قابوسی جوانندگی تکفهور سراینه کتندی . بزرگانلر بیانس ایمپراطوریت حشمت و دارایتی کوسترن بوجسمیم بنانک شیمدیکی حال و خرابیسی تأثیری نی موجب اولدی . عنانلی قوماند انلریا به برلکده تکفهود سرخی کزد کن دیوار لنده اور و محک آغلرینی کور نجه :

پرده داری میکند در قصر قیصر عنکبوت  
بوم نی بت میزند بر طارم افراسیاب

پیتفی متازانه سویله دیکی مشهور در . فاتح محمد سرایدن چیقدقدن صوکره رئیس وکلا لو قاس نو طارای حضورینه حلب ایده لرک اسفندیار بک تسامیم تکلیفه بیجون موافقت ایده دیکنی و نه دن بوکونکی فلاکت و خرابی یه میدان ویرلدیکنی سؤال ایده . نو طارا : « حکومت اجنبیه دن مقاومت ایدلسی حقنده آلان مکتو بلرا زرینه ایمپراطوریک صورت قطعیه ده تسليمه طرفدار او ملادیغی » بیلدردی . فاتح نو طارای اعن از ایتدی .

فاتح امر لریله هر طرفده تحری ایدیلان قسطنطینیک جسدی ه چیزمه سنه کی علامت ایمپراطوریدن آکلاشیلارق بولوندی و احترامات لازمه ایله قالدیر بلوب احضار او لان موقع مخصوصه ( وفا میدانده ) او کنده بیویک بر جنار آغاجی بولان قهوة خانه لرک آرقه طرقه ه مرحوم طلومبه جی باشی قوناغنک انصاندگی قدیم برخان عرصه سنه و دیگر بر روایت نظر آ بالقلی ده ) دفن او لندی .

بوفتح عظیمی متعاقب عنانلی اردوسی او ق میدانده مکمل بر دیم کچید اجرا ایتدی و ظفر آلای ترتیب ایدلدو . اردوبه ضیافت

ویرلدی، او قلر آنیلدی. ترسانه باخچه سند، او ج کون او ج کیجه دوام ایدن ضیافتی فاتح محمد اداره ایتدی. اوراده موحد بولنان ۱۷۰,۰۰۰ عسکره هدیه لر توزیع ایدلدي.

فاتح محمد ایملک جمهه نمازینی، بویوک برآلای ایله کاوب آیاصوفیه ده ادا ایلدی. فاتح محمد آننده یالین قیلاج او لدینی حالده منبره چیقوب بالذات خطبه نی او قودی. آق شمس الدین حضرتlerی امامتی ایفا ایلدی.

جنویزلرک حین محاصره ده رومله معاویتلری بیلند. کیندن زاغانوس پاشا غاطه نک ضبطنه ما، وز ایدلدي؟ فقط جنویزلر هیچ بر مقاومت کوسترمدیلر. سیلوری قصبه سنه النجا ایدن بیزانس رؤسائی ده نهایت تسلیم او لدیلر.

فاتح بزانسلیلره غایت ای و صلحبرورانه معامله ایتدی. حتی رؤسای یونانیه دن جنادیوسی پطریق نصب ایتدی و پطریقه مرصع بر عصاوردی. خریستیازه مساعدات و امتیازات بخش ایتدی. خراب اولان مبانینک و سورلرک تعمیریه باشلاندی. عودت ایده جلک فراریلره خانه لری اعاده ایدیله جک و ایکی آیه قدر عودت ایقزلر سه مصادره اولنه حنفی اعلان اولندی.

فاتح محمدیکرمی کون قدر استانبوله فالقدن صوکره قاریشیدیر ن سلمیان بکی استانبول دفترداری تعین ایده رک ادرنه به عودت ایلدی.

استانبول محاصره سندن استخراج ایدیلان تایبع: استانبولک فتحی، فاتح محمدک سیاسی و عسکری قدرت و دهاسنی انبات ایدن

اک پارلاق بربهاندر. عثمانی دوای روم ایلی و آناظولیده او در حه توسع ایتدکدن صوکره شرق کلیسا سنت مقری اولان بیزانس ایپراطور لفظک، ممالک عثمانی-نک اور ته سندہ عادتا بر دیکن کی موجودیتی سیاسته بک مخدویلی یدی. هم روم ایلی و آناظولینک مهاتما سندہ ملت و دین و اعتبار بله تورکلار ک تما، غیری مستقل برو روم ایپراطور لفظک موجودیته خاتمه ویرمک و هم دولتک روم ایلی ده مطلق بر صورتده استقراری تامین ایلات ایحون استانبولک ضبطی الزم ایدی. بونفعه سیاسیه بی تقدیر ایدن وبشارت جلیله بیغمبری به مظہر اولان و بزه حهانک اک کوکل شهری قازاندیران فاتح محمد ک نه بوبوک بر سیاسی اولدینی قولایقله آ کلاشیابر. فی الحقيقة استانبولک فتحی او درجه مهم و قایع سیاسیه دندر که؟ تاریخ عالمده برقن دیکر کشاد ایلشدر.

عسکری نفطه نظردن تدقیق ایدم: استانبولک محاصره و فتحی، تاریخ محاربات قلاع نقطه نظرندن بک زیاده قیمتی حائز، چونکه استانبول او زمانک اک متین، اک بوبوک، الی مستحکم بر قلعه سی ایدی. استانبولی احاطه ایدن سورلر، بر چوق عصرلرک محصول خبرت و فعالی ایله تکمل ایتن ادولب شهری هر درلو مهاجمانه قارشی کال مذاته مدافعته صالح، جهانک اک متین بر قلعه سی حالته قوییشدی. بو سایدین بر چوق بوبوک اردولرک متوالی هجو ملرینه هدف اولان بومستحکم شهر، کنبدنی مدافعته بی مقندر او لمشدي.

استانبولک شیمدی بی قدر ضبط ایدیله مه مسندک سبی: محاصره اردولرینک کافی درجه ده قوتی اولما مسی و محاصره اردولرنده قلعه سودولری تحریب ایده بله جک و سلط حریبه نک بولونما مسی

ووهای حین ده نبات و عنزه واراده خاصه سنه نقصان او لمی ایله خلاصه  
ایدیله بیلیر .

عثمانیلر قلعه لری ضبط ایده جکلری وقت آبلو، اصوله مراجعت  
ایدرلر دی . بومقصله اولا جوارده کی موافقی ضبط و احباب ایدرسه  
حصار انسانی صورتیله قلمانک خارجه ارتباطی قطع و صورت  
منتظمده محاصره و تضییق ایدرلر دی . بروسه و اش-قدره نک  
محاصره سنه بواسله دهیت ایتمشلر دی .

فانه محمد استانبولک محصرا سنه قرار ویرد ویرمن اولا روم  
ایلی حصارنی انشاو آماترلی حصه اربی تعمیر ایتیردی و بوسایده  
استانبول بوغازینه تماما حاکم اولدی ؟ نایاً ایپر اطوارلک برادری اولان  
موره حاکمیت استانبوله فوت کوندر مسنه مانع اولدی . بعده بالجموم  
قرعات او زورده نهیت ایدلش اساسی و منظم رمحاصر . بالان تنظم ایتدی .  
پلچوق طوپی حاوی ۲۰۰,۰۰۰ کیشیلک اور ماہ قدر کورولمه مش  
بوبوک بر اردو وجوده کتیر دیکی ؟ س-و-لری تحریب ایده یه له حمل  
امشی نامس-بوق جسمیم طوپلر دوکدیردی و ۱۴۵ س-فیه دن  
مرکب بردوناها احضار ایتدی . نهایت محاصره پلانه تو ویقاً و قواعد  
حریه-هی تمامآ رعایت ایده رک . استانبولی قوه دن و دکردن محاصره  
ایتدی .

استانبول قله-هی هر طرفدن محاصره ایدلکله برابر طوب قبو  
ایله ادرنه قابو-هی آراسنده کی محدود قسم هجوم اصلی جبهه-هی او له دق  
انخاب ایدل دی و بوجبه قارشیدنه الا کزیده عثمانی عسکریله الا بوبوک  
چاپلی طوپلر و متعدد بطریه لر تعییه ایدل دی . فانه بالذات هجوم  
اصلی یه مأمور قطعاتک قومانداسنی در عهده ایلدی . برجی و بحری

قوتلری هجوم اصلی جمهوره سنه تکائف ایت-دیره بیلمک و قامعه بی  
دها هؤز بر تضییق آلتندہ بولوندبره بیلمک غایب سبله دونانمک مهم  
بر قسمی قرمند چکریلوب خلیجه ایندیرلادی . بطریه آتشلرینک  
حسن اداره سبله هجوم جمهوره سنه کدیکلر آچیلدی . محاصره مدحیجه  
پک بویوک بر صبر و متانت ، عزم و شدت کوستزلدی . خلاصه  
محاربات قلاudedه بوکون بیله جاری اولان قواعد اساسیه نک حسن  
تطییق سابه سنه در که زماننک اک مستحکم بر قاعده سی اولان استانبول  
شهايت سقوط ایتمیدر .

استانبول ضبطنده احوال روحیه نک ده تأثیری اولمشدر .  
جونکه عثمانی افریدنک قوه منویه لری بوکسل اولمسنه مقابل  
مدافعینک مجبویاتی بوزوقدی . روملر آره سنه اخلاقسازلیق ه  
سفاحت ، نفاق و شقاق ، حسد و استرقاب حکمفرما ایدی .

خلاصه فاتح محمد استانبول محاصره سنه : روم ایلی حصادرینک  
انشاسیله بوغازلک سدی ؟ استانبوله خارجندن قوای معاونه کلنسنے مانع  
اولسی ؟ منظم بر محاصره پلانی تنظیم و حسن تطییق ؟ بویوک بر  
اردو ، جسیم بر دونانما وجوده کتیره سی ؟ پک بویوک چاپلی طوبورله  
هوان ایجاد و استعمال ایلسی ؟ هجوم جمهوره قوای حریب نک  
تکشیفی و طوبیجی آتشنک تمرکز ایت-دیرلمسی ؟ طوبورلک سرعت  
انداختن تأمین و محافظه ایچون هر انداختی متعاقب ناملولرک ذیشون  
یاغی ایله طلا ابدلسی ؟ تحت الزین انم محارباتنک تطییق ؟ بویوک سیار  
قله لر انشا و استعمالی ؟ دونانمک شایان حیرت و تقدیر بر مهارتله  
خلیجه ایندیرلمسی ؟ خاکسکویدن آیوانسرایه خلیج اوذر نده اخشاب  
بر کوری انسانی ؟ عزم و شدت ، صبر و نبات کوستزلیکی او

غۇمانە قدر سابق محاصرە اردو لورى باش قۇماندانلىرىنىڭ خىالتىن بىلە  
كېميان اخترعات مەممە واجرا آت فۇقى العادە سايىسىنە ئاك مىن وېك  
مەم اولا، استانبۇل قلعەسى ۵۳ كونلىك شەرتلى بىر محاصرەدىن صوڭرى  
قېبىسە فانچانەسە كېبرىمكە موفق اولمىشدە.  
استا، وەلك سقوطى اسلۇحة ئېقىلەنک ترقى و تكاملە خدمت اعتبارىلەدە  
حائز اهمىتىدە.

اك پارلاق مفاخر ملىيە منىدىن اولان بوققۇح عظىيمك مطالعەسى  
ھەحالىدە موجب استفادەدەر.

## فتح قسطنطينيهنىڭ صوڭى

## ۵ - ایران سفری

### چالدیران میدان مباربه‌ی

[ ۹۲۰ شعبه‌ی - ۱۵۱۴ میلادی ]

اسباب حرب : یا و ز سایم کره‌ارضی آزکورن حهانکیر لردن  
ایدی . عن پرورد، جنکاور و جلا دتیله شهر تشن-مار اولان یا و ز ک  
زمان اداره‌سنه عثمانی حکومتک شوکت و سلطونی برقات دها آر تمشی  
جلوس اعلان او نور او لونماز؛ ولداوا، اولاح، بخارستان، وندیک،  
مصر و آوروبا حکمدار لرندن عرض تبریکات ابچوں طرف طرف  
مر خصلر کلش-دی . حق رویه پرنی و اسیلی نامه و رود ایدن  
مر خص ، روس پرسنلرینک او ته دنبری عثمانلیلرله اتلاف فکارانه  
پاشاد قلربنی بیان ایده رک ، آزوف و کفه جهت لرندن سر بستی بخارتک  
محافظه‌منه مساعدہ مخصوصه ا-تحصاله موفق اول مشدی .

هر طرفدن حرمت و مخالصته جلوس تبریکانه مر خصلر شتابان  
اولدقاری حالده؟ یالکز ایران شاهی اهماییل صفویونک مر خص  
کوندرمه مسی یا و ز ک اغباری غاییل موجب اول مشدی . شاه اهماییلک  
غاییسی : عثمانلیلر آرمه‌سنه شیعیلکی انتشار و توسعه ایده رک ایران  
حکومتک بقاو اس-نقر ایغی ئامین ایمک ایدی . فی الحقيقة بومذهب  
مالکلری کوندن کونه چوغالیور حق عثمانی اردومی ارکانشدن  
بعضیلرینی ده داره نفوذ بنه آلیوردی . او لجه بر جوق قانلر آقہ‌سنه  
سبب اولان مذهب منافقنی ، حالاً اداره حکومتہ تائیر اجر ایده جله

وبک قتا نتیجه لر ویره جلک بر شهل آلمغه باش امشدی . بوندن باشـةـه  
شاه اسماعیل ، عثمانیلر عالیهنده اتفاق ایچون مصر سـلطانلرینه متادریاً  
مر خصلر کوندریوردی . آراده مذهب اختلاف او لمسه ایدی بوکاده  
موفق اوله جنی پک طبیعی ایدی .

یاوز سـلـیـم او ته دنبـرـی عثمانیلر ایله ایرانیلر آرمـسـنـدـه شـدـتـنـی  
متازـعـهـلـهـ باـعـثـ اوـلـانـ منـافـرـتـ مـذـهـیـیـیـ ، اوـرـتـهـ دـنـ قالـدـیرـمـنـیـ غـایـهـ  
ایـدـنـمـشـدـیـ . اـحـوـالـكـ کـسـبـ اـیـتـدـیـکـ وـخـامـتـیـ اـزـالـهـ وـحـکـومـتـ عـمـانـیـهـ  
داـخـلـنـدـهـ اـسـاسـلـیـ بـرـتـنـیـقـاتـ اـجـرـاـمـیـ اـیـچـونـ اـیـرـانـیـلـرـیـ مـفـلـوبـ اـیـمـکـدـنـ  
باـشـقـهـ چـارـهـ کـوـرـهـ مـیـوـرـدـیـ . شـاهـ اـمـهـاعـیـلـکـ بـرـطـرـفـدنـ جـلوـسـیـ تـبـرـیـکـ  
ایـتـهـ مـسـیـعـدـیـکـ طـرـفـدنـ آـمـاسـیـهـ وـالـیـسـیـ شـہـزادـهـ آـحـدـکـ اوـجـ اوـغـلـیـ حـسـنـ  
قبـولـ اـیـدـهـ دـکـ یـاـوـوـزـهـ قـارـشـیـ حـایـهـ اـیـلـیـسـیـ ، بـغـدادـ وـمـارـدـینـ دـیـارـیـ  
اشـفـالـ وـدـیـارـبـکـرـ اـیـلـهـ مـلاـطـیـهـ دـنـ ذـوـالـقـدـرـیـهـ حـکـومـتـنـیـ دـاـرـهـ نـفوـذـیـهـ  
ادـخـالـ اـیـدـهـ رـ عـمـانـیـ حدـودـنـیـ اـحـاطـهـ وـ تـضـيـقـ اـیـمـکـ اـیـسـتـهـ مـسـیـ  
شـیـعـهـ مـذـهـنـیـ حدـودـ عـمـانـیـ دـاـخـلـنـدـهـ اـنـشـارـ وـ توـسـیـعـ سـاعـیـ اوـلـمـسـیـ  
اعـلـانـ حـربـ اـیـچـونـ کـافـیـ سـبـیـلـرـ اـیـدـیـ .

شـاهـ اـمـهـاعـیـلـ اـیـلـهـ حـربـهـ قـرارـ وـیرـنـ یـاـوـوـزـ ، حـرـکـاتـ عـسـکـرـیـهـ  
اـنـسـنـدـهـ شـیـعـیـلـرـکـ مـلـکـتـنـدـهـ بـرـغـانـلـهـ چـیـقـارـهـ لـرـیـنـهـ مـانـعـ اوـلـمـقـ مـقـصـدـیـلـهـ؟  
اوـلـاـ شـیـعـیـلـکـ قـبـولـ اـیـدـنـلـرـیـ خـفـیـاـ تـحـقـیـقـ وـ شـیـعـیـلـرـکـ ۴۰,۰۰۰ـ قـدـرـ  
اوـلـدـیـغـیـ تـبـیـبـ وـبـوـنـلـرـکـ هـپـسـنـیـ قـتـلـ اـیـتـدـیرـ مـشـدـرـ .

یـاـوـوـزـ سـلـیـمـ شـیـعـیـ تـهـلـکـسـنـیـ بـرـ طـرـفـ اـیـدـرـ اـیـزـ ؟ اـدـرـنـدـهـ بـرـ دـیـوـانـ  
هـالـیـ عـقـدـاـیـتـدـیـ . مـجـلسـنـدـهـ اـیـرـانـیـلـهـ اوـلـانـ اـخـتـلـافـانـیـ بـرـ وـرـ زـ ذـکـرـ  
ایـمـشـ وـدـلـیـانـهـ طـورـلـ آـلـارـقـ : « حـربـ ! حـربـ ! حـربـ ! حـربـ ! اـیـمـکـ  
عـسـکـرـیـ تـارـعـ - ۹

لازم است دبیرک با غیرمشهدی . بوضع مهابت قارشیستنده مستفرق دهشت و حیرت اولان قوماندانلرک ، سکوت اخبار ایلسی و بالکن عبدالله اسمنده بر یکیچری تغیرینک ، حرمت و تعظیم ایله یاوزک آیاقلرینه قیامه رق : « شهر تشعار یاوزسلیمک سطوت و حماحتی آتشده حرب ایمک عنانلیلرجه باعث سعادت اوله جفی سوله مسی » یاوزی همون ایتدیکندن مرقومه ، سلاییک سنجاغانی آربه لق اوله رق احسان ایمشدی . بوصورته مجلس عالیمه ایرانه قارشی حربه قرار ویرلشدره .

ظرفیت قوای حربیه سی : چالدیران محراستنده عنانلیلر  
۱۰۰,۰۰۰ نی متتجاوز ، ایرانیلر ۱۰۰,۰۰۰ م وجودنده برو اردو  
احتماع ایتدیره سیلماش لردی . عنانلی اردوستنده ۷۰,۰۰۰ سواری  
اولدیی کی ایران اردوستنک ده اکثرین سواریلر تشکیل ایدبیوردی .  
ایران سفرچون ، عنانلیلر ۱۴۰,۰۰۰ دن فضله برقوت طوپلامشلر  
ایسده ۲۰,۰۰۰ کیشیسی ، کریده (قبصی ) - توفت ) اس الخرک سنده  
براقشلر دی . عنانلی اردوستنده پک چوق طوب واردی . باشدہ  
یاوزکی نادر یتیشن بر باش قوماندان اولدیینی حالده ؛ آناطولی بکلربی  
خادم سنان دروم ایلی بکلربی حسن پاشلر و هرسک زاده احمد پاشاء  
دوقه کین زاده احمد پاشاء ، دفتردار پیری پاشاء ، مورخ شہر ادریس  
بتلیسی و سائزه کی تجربه دیده قیمتی ارکان عسکریه نک موجودی  
عنانلی اردوستنک قیمتی تزیید ایدبیوره ، افرادکه حس اعتماد و معنویاتی  
تقریب ایله بیوردی .

ایران اردوستنده پیاده موجودی ، عنانلی پیاده سنہ نظرآ آز  
ایدی . طوب هیچ یوقدی . ایران سواریستنک مهم قسمی زرهی

اولوب قیصری تویله مزین مغفرلری او زاق‌دن پارلا بوردی . اسکی برمنیته مالک اولان ایرانک مشهور صنعتکاربری طرقدن یا پیلمش اکر طاقدری ، زینتلی زرهار ، ییلدیزلى قالقان و مغفرلر ، مصنعم قیلیچلر پاربل پاربل پارلامقده ایدی . ایران اردوسنده ضبط و ربط و انتظام مکمل اولوب تعلیم و تربیه‌لریده ای ایدی . افراد زنده و توانا اولوب قوه معنویه‌لری ده یو کسکدی . دیا بکر والیسی اوستا حلی او غلی ایله بغداد ، مشهد ، خراسان ، موغان والیلری کبی چوق حربلر کورمش قیمتلى قوماندانلر موجود ایدی .

### طرفیناک - سفر پلانی :

عثمانلیلرئ سفر پلانی : مقصد ایرانی استیلا اولوب تعرضی ایدی . عثمانلی اردوسی خط‌الحرکات او زونده بولسان و مرکزی وضعیتده اولان اسکیشیر او وه‌سنده تجمع‌ابده‌رک (قونه - سواس - ارضروم) طریقیه تبریز استقامتنده ایلریلیه جک و ایران اردوسنده بولدبیقی محلده آعرض ایده‌جکدی .

اردونک اعاشه‌سنگ تأیینی ایچون (استانبول - طربزون - ارذنجان و قصروی - سیواس - ارضروم) منزل خط‌لرینک تأسیسی و کری خدماتنک تنظیمی ایلک دفعه دوشونولش برآز تجدد ایدی .

ایرانلرک سفر پلانی : ایرانلرک ثبت ایدلشن قطعی بر سفر پلانی یوقدی . ایران اردوسی متجاوز عثمانلی اردوسنے قادری مدافعتده قاله‌دق ملکتاری اسـتیلاـدن حافظه ایده‌جکدی . پک او زون بر خط‌الحرکات او زونده ، آیلرجه دوام ایده جک ایلری حرکات

اَسَانِد، عَهْنَانِي اَردو-سُنْنَى اَجْلَقْ وَمَحْرُومِيَّتِه بِسِيرَانِيَّقْ وَضَعِيفْ دُوشُورِمَكْ  
اِيجُونْ حَدَوْدَدْن اَعْتَبَارَاً آذْرَبَاجَانْ حَوَالِيَّسْنَه قَدْرْ تَهْدِي اِيدَنْ وَاسْعَ  
مَنْطَقَه تَخْرِيبْ وَهَرَدَرَلو مَنَابِعْ اَمْحَا اِيدِيلَه جَكْدِيْ .

### عَهْنَانِي اَردو-سُنْنَك اِيرَانْ اَسْتَقَامَتْنَدْه حَرَكَات سُوقِ الْجَيْشِيهِ سِيْ :

حَرَبْه قَفَارْ وَبِرِيلِيرْ وَيرِلَازْ؛ يَاوُوز بُوتُونْ اِيَّالَتْ قَوْمَانِد انْلِرِينْه اَردو-نَكْ  
يَكِيشَهْر اوَوْه-نَدْه تَجْمَعْ اِيْتَكْ اوَزْرَه درَحَالْ سَفَرْ بِرَحَالَه وَضَعْفَى  
اَصْرِ اِيتَدِيْ . اِدْرَنَدْه بُولَنَانْ خَاصَه قَطْعَانَكْ سَفَرْ بِرِلِكْيَه اوَجْ كَوْنَدْه اَكَلْ  
اِيدِلَهْ وَبَهَارْ مُوسَى-سَعِيْدَه حلَولْ اِبْتَدِيْكَنَدْن يَاوُوز بِوَقْطَه-اَلَه هَهَانْ  
حَرَكَت اِيتَدِيْ (۲۲ - مُحَرَم - ۹۰۰ = ۱۹۵۱ مَارَت ) پَارَار اِيرَانِيْ  
(نوْفَه)، [فَرُوكَى - ۱۶].

يَاوُوز اُونَكَوْنَدْه اَسْتَانِبُولَه واَصْل اوَلَه رَقْ اِيَوب سُلطَانْ حَوَارَنَدْه  
اَردو-كَاه فُورَدِيْ (۲۹ - مَارَت ) . عَسَكَرْ حَالْ اَسْتَراحتَه كَجَرْ كَنْ  
يَاوُوز اِرْكَانْ وَاَصْرِ اَسْفِي آله رَقْ حَضَرَت اَبُو اِيَوب الْاَنْصَارِيَه كَيْنَدِيْ  
وَدِين اِسْلَامَكْ بُو سَفَرْه مَظْفَرْ اوَلَسِيْ اِيجُونْ جَنَابْ حَقَدَنْ تَضَرَعْ  
وَنِيَازَه بُولَونَدِيْ . مَقْنِيسَادَنْ كَلَانْ اوَغْلَى سَلِيمَانِيَه نِيَابَتْ حَكَوْمَتَه  
اَسْتَانِبُولَه بِرَاقَدِيْ . اِيرَانْ طَرَفَلَرِي اوَسَنَه قَوْرَاقْلَقْ اوَلَدِيْقَنَدْن  
اَردو-نَكْ اَعَاشْ-سِيْجُونْ طَرَبَزُونَه كَيْلَرَه بَحْرَآ زَخِيرَه نَقْلَى مَسْئَلَه سَنِيْ  
تَأْمِين اِيلَه دَكَنْ صَوْ كَرَهْ، صَفَرَكْ ۲۴ نَحِيْ كَوْنِي فَاتَحَكْ تَرَبَه سَيْ زِيَارتْ  
اوَلَه رَقْ اَرَدْ وَبِشَكْطَاشَدْن اِسْكَدَارِه كَجِيرَلَهْ .

خَاصَه اَردو-سَيْ نِيَسانَك بِكَرْ منْجَيْ كَوْنِي اِسْكَدَارَدَنْ حَرَكَت اِيتَدِيْ.  
آنَاطَولِي بِكَلَرَبَكِيْ-خَادَم سَنَانْ پَاشا بِرَقْمِ مَعْيَيَّلَهْ، اَردو-يَه مَالَتِبَه دَه مَلَاقِ

اولدی. بوسته عسکری ایسه حرکت اوچنجی کونی اردو یه التحاق ایله شدی. مالپه دن حرکت ایدن اردو نیسانک ۲۳ نجی کونی از منته واصل اولای. بوئناناده یقالان بر قیز بلباش اسیر یه اعلان حربی مضمون بیانه، شاه اسماعیل کوندرلادی.

اردو از مت از نیق طریقی تعقیب ایده رک یکی شهره مواصلت ایتدی و بوراده اوچ کون استراحت ایدلادی. دوم ایلی پکلربکی حسن پاشا، معینی عسکر لربله کاییولیدن چناق قلعه بوغاری سرورله یه شهر ده اردو یه التحاق و بر لکده سید غازی یه حرک ایدلادی. اثنای حر دنده یا ووز افراده یه مضاً التفات ایده رک بعضاً عطیه لر احسان ایده رک شوق وغیر تلخی تزییده اهمیت ایدیوردی.

سید غازیدن اعتباراً امنیت تریبا یه حرکت ایدلادی کندن، صدر اعظم دو قه کین او غلی احمد پاشا قوما داسمه ۲۰,۰۰۰ سپاهی پیشدار اوله رق اردو ایلریسنده تحریک اولندی. اردونک دها ایلریسنه سینوب والیمی فرهنگه احمد پاشا قوما نداسمه ۵۰۰ قدر سواری کوندرلادی. مذ کور فرهنگه احمد پاشا هرزه سی؛ مستقل سودی اوله رق حرکت ایده جلک، کشف احراء ایده جلک، اردونک حرکتی تسهیل ایده جلک و دشمندن اسیر آلمغه چالیشه جقدی.

اردو (قوئیه او زرندن قیصری) استقامتنده بیرون دی. یوله مختلف طرفدار کلان افراد، اردو یه التحاق ایدیوردی. قوئیده آلتی و قیصری ده بر قاج کون موله و بر لادی. بو توقف انساننده ذوالقدر یه (اطنه قطمه سی) حا کمی رمضان او غلارندن علاء الدوله دن بر مقدار سواری طلب ایدلش ایسه ده؛ عسا کر معاونه کوندره می شویله دور سون

عالاءالدوله نك اطوار خصمانه طاقينمى، ياووزى متأثر ايتمش وبوكا  
قارشى امنيت ترتيباتي اتخاذىسيه لزوم تورولىشد.

اردو قىصرىيدن حركتله زەختلى وبورىجى بىرۇرىشىدۇن صوکره  
سیواسه واصل اولدى . حزيران آنى اوملق اعتبارىلە بىرۇرىشىك  
متاعى افراد اوزرۇنە فەتاڭىز اجرا ايدىيوردى . ياووز عطيەلر  
احسان وئيمار صاحبلىك آقىلەنى تېرىد ايدە جىكى وعد ايدرك  
افرادى تشويق ايدىيوردى .

سیواسه موაصلت ايدىنجى يەقدىرىدىن اردونك موجودى تزايد  
ايدەرلەنھايت ۱۴۰,۰۰۰ كىشى بە؛ آغراق وسازە ايسە ۵,۰۰۰ آرابە  
ايلە ۶۰,۰۰۰ دۈوهە بالغ اولىشدى . سیواسە ياووز سليم ، تكميل  
اردوسى معایىە اىتدى . بوندن مقصدى ھم ارددودە ارباب صنایع  
وحرفدن گىمسەنک بولۇپ بولۇنادىغى آ كلامق وھمەدە مشاق  
سەفرىيە متحمل اولمايانلىرى تەرىق ايتىكدى . باخصوص اوسنە  
ايزان وکوردىستاندە قوراقلق اولدىيى كى شام اسماعيلك انشتەسى  
وکردستان حىكمدارى بولنان اوستاجلى محمدخانك، عثمانلى اردو سنك  
ايزان سفرىينه باشلاadiغى آ كلازار آ كلاماز ؟ حدودى تاشكىل ايدن  
سیواسك شرقىدەكى حوالى سكىنسى آذربايجانه سورەرلە شهرلىرىءە  
قصبه وقريەلرى تخرىب واحراق ايلىسى، بودرجه بويوك بىر اردونك  
مذكور حوالىدىن سرورىنى مشكىل قىلىيوردى . بناءً عليه اعاشه  
ملاحظانى دە اردونك تصفىيەنى اىچىب اىتىدىييوردى . بوندن باشقە  
مصرلىرىمە استادا خصومت اظهارايدن رمضان اوغلارلىك ادارە سندەكى  
ذوقىدىرىھ مالكى حدودىنىڭ ترصدى ضرورى ايدى ؟ چونكە  
آناطولىنىڭ بوتون بوش برائقىلىمى تەلىكلى ايدى . اشبو

هلاحظاته بنام اردو سیواسته تنقیص و تنظیم ایدلدی . پک کنجع  
و پک اختیار لردن تفریق ایدلین ۴۰،۰۰۰ کیشی فیصری ایله توقات  
آراسندہ برا فبلدی . بوقوت اردونک کریلری حایه ایده جلک ه  
ارزاق و مأ کولات ارسالنی تأمین ایله جددی . سیواستن شاه اسماعیلہ  
اردونک حدوده موصلتی اخبار و محاربہ دعوی متصمن و تحقیر  
آمیز ایکنچی برنامہ کوندرلدی .

اردو سیواستن ارزنجانه متوجهاً حرکت ایتدی و یصی جن  
نام موقعده اردو کاہ قوردی (۱۸ - توز) . بوراده شاه اسماعیلدن  
شاه قولی افای واسطہ سیله کوندرلش چوابی بر مکتوب آللدی . بو  
مکتوب باورک پک زیاده جانی صیقدیغندن ، بورادن آذربایجان  
حوالیسنه مواصاتی مشعر و شهی تحقیر ایدیجی اوچنجی بر مکتوب  
دها کوندردی .

اردو یصی جن دن حرکت ایدرک ارزنجانه مواصـلت ایدلـی و  
بوراده بر قاج کون استراحت ایدلـدی . استانبولـدن طربـزون طـریـفـیـله  
کونـدرـیـان اـرـاقـوـمـهـمـاتـ ، مـکـارـیـلـرـلـه اـرـزـنـجـانـه وـرـودـ اـیـتـکـدـنـ صـوـکـرـهـ  
ارـدوـ اـرـضـرـوـمـ اـسـتـقـامـشـدـهـ یـورـوـیـشـهـ دـوـامـ اـیـتـدـیـ وـهـنـوـزـ دـشـمـنـهـ دـاـرـهـ  
هـیـچـ بـرـمـعـلـوـمـاتـ آـنـهـ مـدـیـغـنـدـنـ بـوـخـصـ وـصـکـ تـأـمـیـقـ اـیـحـوـنـ اـیـلـرـیـهـ  
قوـتـلـیـ رـپـیـشـدـارـ کـونـدرـلـدـیـ . بـیـشـدـارـهـ الـمـشـهـورـ سـوـارـیـ قـوـمـانـدـانـلـرـنـدـنـ  
شـہـسـوـارـ زـادـهـ عـلـیـ بـکـ ، بـیـخـالـ زـادـهـ مـحـدـبـکـ ، مـالـقـوـچـ زـادـهـ بـالـیـ  
بـکـ وـبـایـنـدـرـ اـمـرـاـنـدـنـ فـرـخـشـادـ بـکـ مـعـیـتـلـرـنـدـهـ کـیـ مـنـتـخـبـ سـوـارـیـلـرـلـهـ  
مـأـمـورـ اـیـدـلـشـلـرـدـیـ .

ارـزـنـجـانـدـنـ حـرـکـتـ اـیدـنـ اـرـدوـ ، تـرـجـانـ حـمـرـاـنـدـهـ مـاماـ خـانـونـ  
مـوـقـعـهـ وـاـصـلـ اـوـلـدـیـ . سـیـواـسـنـ اـعـتـبـارـ آـیـکـلـانـ وـشـاهـ اسمـاعـیـلـکـ

حاکمی آئندہ بولنан اراضی، صوسر و مواد اعاظه دن محروم  
اوہ یقندن اردو، بل بوبوک مشکلات و محرومیتلا اچنده متادیاً قطع  
مسافہ ایده جکدی؟ آنجق یاوزک کوستردیکی شدت و حسن اداره  
سایه سندہ مشکلانہ غلبہ چالینہ بیله جکنندن؟ باش قوماندان مشکلانی  
دقت نظرہ آله رق اردونک یورویشی تنظیم ایلش و ایرانک او زمان  
پاٹختی اولان تبرزه قدر مسافہ یی قرق منزلہ تقسیم ایلشدی؟ فقط  
یورویشک متاعی اردو ده سو تائیں تولید ایتدی.

ھدم پاشا صوسر، اعاشه میز بو درجه مشقتی و او زون بر  
یورویشن سوکرہ استحصال ظفر مشکل اولا جفندن محنله یاوزی  
حرکات عسکریہ دوامدن جابدیرمک ایجون تشباندہ بولوندی.  
ھیچ برشی یاوزی عن مندن دوندیره مدیکی ایجون دم صباوتندن بری  
سر ایده بوبوین و یاوزک مظہر الفانی اولان ھدم پاشا بو مراجعته  
غصبہ او غرامش و اعدام ایدلشدر. بیرینہ زینل پاشا تعین  
ایدلدی.

اردو ماما خاون حوالیسندن حرکتله چورموک منزنه کلدي.  
بالی بل میتندہ کی مفرذہ چرمیک، جوارنده بر قاج دشمن هر بشہ  
قصادر ایتمش، بونلردن بر قسمی اسیر و بر قسمی تلف ایتمش دی.  
چورموکدن شاء اسماء الله، محاربہ یہ دعوت ایدیجی؛ کذا قبا یار لش  
در دنچی بر نامہ و سمرقند خانلرندن عبید خاہ، عثمانی اردو سیله  
بر لکدہ ایرانیلہ حرب ایتسنی مشعر بر مکتوب کوندرلدی.

اردو شرق استقامشہ حرکتہ دواملہ ایران حکمداری او زون  
حسنک، فاتح محمد اردو سنه مغلوبیتیلہ شهر تشعار اولان ترجان او وہ سندہ  
اسکی تہ نام محلہ واصل اولدی. یاوز سلیم بورادن، یانیہ و طربزون

پیکلر بیکلری مصطفی و محمد بکلری، معینتلرند کی سپاهیلر لہ با یا پور قلعه سنک  
ضبطه مأمور ایلدی۔

اردو شرقہ یور ویشہ دوام اتے۔ از ضردم و حسن قلمعی  
مرود ایده رک سوکن (منلا سلیمان) منحلہ سنہ مواسلت وایکی  
کون استراحت ایلدی۔ بورادد کور حسستان بنسی میرزا جایٹ  
خان طرفیدن کندریلان من خصل حضورہ قبول ایلدی۔ پرنست  
اردو نامہ کلی زخیرہ وہ دیہ لر لہ برار عازم الدار لہ نک کنڈبیہ التجا  
ایدن ایکی یکنئی کوندر مسی یا دوزک فوق العادہ محظوظیتی موجب  
اولدی وبال مقابلہ پرنہ ایلمجی وبعض هدیہ لر ارسال اولندی۔

اردونک بلا فائدہ آیلر جہ محرومیت ایچنہ دوام ایدن مشکلاتی  
یور ویشی هر کسی بیزار ایتمش، حرکات عسکریہ نک تبر زہ قدر دوامی  
شایہ سی ایسے؟ افراد آرائی نہ عظیم رفتور، قوماندا اندر ده تردد  
حصوونہ کتیر مشدی۔ همدم پاشا نک اعدامی تائیریدہ آرافق زائل  
اولدی یغدر هر طرفیدن شکایتلر یو کلامک باشладی۔ اردونک نمونہ  
امثال اولار ضبط و ربط و انتظامی یوز ولدی۔ حق یا دوزک  
جادیہ نہ قورشون آئیلدی۔ مع هذا بوعصبانک عواملی آرائی نہ  
شیعیلک تھلکھنی از الہ ایچون آماتو لیدہ اجرا ایدیان مدهش قاتلک  
تائیر لری ده وارد، بوتون بو احوالی بوبوک بر صبر و سکون و صوک در جه  
شباۓ لہ فارش لایان و بر دیقہ بیله ترددہ دوشمہ بن یا دوز، صار صیلمز عنزم و  
شباۓ لہ چادر نہ چبقدی۔ کمال عظمتله آئته بیندی؟ بوبوک بر حلال دله  
ایلو ملہ دی؟ الئی روضع مهابت کار نہ ایله صاغ بیزینہ دایہ بر قارشیسندہ کی  
عسکر عض، یا نہ برو جه آئی نطق سویله دی:  
«عسکر قیاقلی قور قاقلر! معینمده ابراز شجاعت و بسالت ایده رک

اظهار میاهات ایمک ایسترن، شیمڈی بوبلہ می پائی گئے قالقیشیدیکز؟  
 اطاعت عسکریہ، اولو الامرہ خالص حرکت ایمکدنی عبارندر؟  
 جولنی، چو حنفی، قاریسنٹ فوجانی محاربہ میدانہ ترجیح ایدنلر  
 کری یہ دونسونلر؟ ن وابہ کری دونٹ الجون کلام؟  
 منابع و منابع مقاومت اتمدن استیحصال ظفر ناصل قابل  
 اولہ بیلر! ه ف اصلیمزہ صوک درجہ تقرب ایتش ایکن، بر طور  
 ذیلانہ ایله کی دونمک، عنزم و حلاۃ یاقیشیر حالت دنیمیدر؟ ابراز  
 شجاعت دنده فتور کو سترنلر، شمشیر حلاۃ آنندہ ابرار سلطوت  
 و حاست ایدہ رک شان جلیل عنیانی اعلاء ایمک ایستہینلر دن آییر لسینلر؟  
 بن قرار مدن دونہم؟ سز کیتمز سہ کز بن بالکز باشمہ کیدہ دم؟  
 اردو ہاٹ الجندہ بوکس ان شوشراہ سوزلر، عسکر دہ فوق العادہ  
 بر ہیجان تولید ایتدک، شدید بر تأثیر و حیرت الجدہ قلان اردو  
 باش قوماندا اندریٹنک جاذبہ سیلہ اونی تعقیب دن بشقہ برشی دوشونہ من  
 اول دیلر، بموقفیت یا ووزی صوک درجہ مخون ایتدی و بو تأثیر ایله  
 اردو تبریز استقامت دنہ - رکتہ باشلا دی.

مسنقل سواری اولہ رق اردو ایلر یسندہ حرکت ایدن می خال  
 زادہ محمد بلک، قرہ کلیسا استقاتنہ ایلر یہ مش و کولہ صور نام محلہ  
 شاہک عسکری امر اسندن کورشادی بی یقالا یوب قرار کاہ عمومی بی  
 کوندر مشدی، موئیں ایمک استجو ابندن؛ شاہک ہنوز تبریز دہ بولون یافی  
 آ کلاشلدی، اردو قرہ کلیسا بی تقرب ایتھیکی صردہ؛ شاہہ نابع  
 دیار بکر و ایسی اوستا جلو (و سنجالو) او غلی محمد خانک، ایالاتی عسکر بیلہ  
 خوی قربنده، شاہ امماع یہ منتغار اول دینی و شاہک دھی چالدبران  
 ھر اس ندہ میدان محاربہ ۶۰،۰۰۰ دنے

ذیاده سواریله تبریزدن حرکت ایلدیکی جا-وسلر واسطه سیله ست-خبر  
قلندی . یاووزسلیم بوجواده بلک منون اولدی ؟ چونکه شاه اسماعیلک  
مستحکم رموضع اشغال ایده رک مدافعتی اختیار ایده جکی دشونیودی .  
بوقدیرده عثمانی اردو-سنک مظفریتی بلک مشکل ابدی . شاه اسماعیلک  
موقع مستحکم‌در آبریله رق میدار محارب سفی قبول ایتمو ، عثمانی اردو-سی  
ایچون بر خبر بشارت ایدی .

اردو قره کلیسا-دان سرعته حرکت ایتدی . بوائناهه بیخال  
زاده محمد بلک طرف‌دن کوندیلن بالی چاوش کاوب ، او-نیجه ، محمد  
خانک خوی ده اولدیفی و شاه اسماعیلک دخی خویه نقرب ته مدیکی  
خبری فی کیردی .

شاه اسماعیل ، یاووزسلیمک تحقیق آمیز دعو-تلر سنه و کنندی امر-سنک  
تشهود-يقا-ه طبائمه-رق ، اردو-سیله عثمانلره قاشی یورومک-ججه-ور  
اولمشدی . بوائناهه شاهدن کلاس بر مکتوب ، ایران اردو-سنک ایلری  
حرکانه پکدیکنی بیلدیرد-بکشندن ، دشمن اورینه سرعته کیدلیکه قرار  
ویرلدی .

عثمانی اردو-سی ماقو قلمعه-ی فربنده کافن قازلی کول (سارلی کول)  
ناحیه سنه مواصـلت ایتدیکی ذمار ؟ شهــوار زاده علی بلک قرارکــه  
عمومی به بر-فاج اسیر کوندردی . مرقوملر استجواب ایدیله رک ؟ شاهک  
اردو-سیله خوی صحر اسدہ اولا یعنی تحقق ایلدی . عین زمانده فر-حشاد بلک  
آدم‌لرندن شیخ حسن ، او-بله و بیلان تعلیمات مو-جنجه ظبیه-سفی  
حسن ایفا ایتمش ؟ حتی شاهک بر مکتوبی حامله قرارکاه عمومی به  
عو dalle ایران اردو-سی حقنده مشهودات و تحقیقاتی بیلدیرمشدی .  
شیخ حسن تودیع ایدیلان وظیفه شو ایدی : یاووز سلیم بر خدمة

حربیه اولق اوزده، کرد و ترکن رئاسی لسان‌دن شاه اسماعیل  
تقدیم ایدلک اوزده، بر مکتوب ترتیب ایتدیرمش و بـ مکتوبده  
مذکور رئانک انسای محاربه شاه طرفه کـه جکلری یازلشـدـی.  
شیخ حسن اشبـو مکتوبـی، ارجـانـدـه شـاهـه تـقدـیـمـ اـتـقـنـ وـ دـوـمـ اـیـلـیـ  
امـ اـمـیـ آـدـهـ سـنـدـهـ دـهـ اـیـرانـیـلـرـهـ مـیـالـ چـوـقـ کـیـمـسـهـلـرـ اـوـلـدـیـفـنـیـ،ـ اـغـفـالـ  
کـارـانـهـ بـرـصـوـدـتـنـهـ عـرـضـ اـیـدـهـ رـاـ،ـ شـاهـکـ مـحـظـوـظـیـتـیـ مـوـجـبـ اـوـلـشـ،ـ  
شـاهـ مـمـزـونـیـتـیـ وـ چـالـدـیرـانـ صـحـرـاـنـدـهـ مـحـارـبـیـهـ قـرـارـ وـرـدـیـکـنـیـ نـاطـقـ  
مـذـکـورـ رـؤـسـایـهـ جـوـبـیـ مـکـتـوبـ یـازـهـ رـقـ،ـ شـیـخـ حـسـنـ اـیـلـهـ گـوـنـدـرـمـشـدـیـ.  
ارـدوـ سـازـلـیـ کـوـلـدـهـ بـرـ کـیـجـهـ قـالـمـشـ وـ فـرـدـاسـیـ کـوـنـیـ دـانـهـ سـازـیـ  
(طـاـکـیـرـیـ)ـ مـنـزـلـهـ وـاـصـلـ اـوـلـشـدـیـ.ـ بـوـرـادـهـ اوـکـلهـیـ دـوـغـرـیـ بـرـکـسـوـفـ  
وـاقـعـ اـوـلـدـیـ (۲۸ـ جـمـاذـیـ الـآـخـرـ).ـ اـیـرانـیـلـرـ قـدـیـمـدـنـ بـرـیـ شـمـسـهـ  
پـرـسـشـ اـیـتـکـلـارـنـدـنـ،ـ اـنـسـایـ سـفـرـدـهـ شـمـسـکـ طـوـتـلـیـ،ـ منـجـمـلـرـجـهـ اـیـرانـ  
ارـدوـسـنـکـ مـفـلـوـبـیـتـهـ عـلـامـتـ تـلـقـ اـیـدـلـشـدـیـ.

بوـاـشـادـهـ درـدـسـتـ اـیـدـیـلـوـبـ قـرـارـکـاـهـ عـمـوـمـیـ بـهـ کـتـیرـیـلـانـ خـانـلـرـدـنـ بـرـیـ  
شـاهـکـ چـالـدـیرـانـ صـحـرـاـنـهـ وـرـوـدـیـخـ بـیـلـدـرـمـشـدـیـ.ـ عـیـنـیـ زـمانـهـ  
بـیـشـدـارـ قـوـمـانـدـانـیـ شـہـسـوـارـ زـادـهـ عـلـیـ بـکـدـنـ،ـ بـایـزـبـدـ قـلـعـهـسـنـکـ سـقـوـطـیـ  
خـبـرـیـ وـارـدـ اـوـلـشـدـیـ.

عـمـانـلـیـ اـرـدوـیـ رـجـیـکـ بـرـنـجـیـ صـالـیـ کـوـنـیـ،ـ چـالـدـیرـانـ صـحـرـاـنـهـ  
وـاـصـلـ اـوـلـدـیـ وـمـذـکـورـ اوـوـمـنـکـ غـرـبـنـدـهـ کـیـ صـرـتـلـرـکـ یـمـاـجـلـرـنـدـهـ  
ارـدوـکـاـهـ تـأـیـسـ اـیـلـدـیـ.ـ چـالـدـیرـانـ صـحـرـاـنـدـهـ شـرـقـ جـهـشـدـهـ وـحـاـکـمـ  
بـرـتـهـ اوـزـرـنـدـهـ اـیـسـهـ اـیـرانـیـلـرـ اـرـدوـکـاـهـ قـوـرـمـشـدـیـ.

قارـشـیـ یـهـ اـرـدوـکـاـهـ قـوـرـانـ طـرـفـینـ؛ـ اوـکـونـ تـحـکـیـمـانـهـ مشـغـولـ  
اوـلـشـلـرـ وـاـوـکـیـجـهـ اـیـلـرـیـ قـرـهـ غـوـلـلـارـ چـیـقـارـمـشـلـرـدـیـ.ـ عـمـانـلـیـ اـرـدوـسـنـکـ

ایلری قره‌غول قوماندانی شهسوار زاده علی‌بک ایدی . صباحه قدر طرفین قره‌غولاری آردسنه اوافق مصادمه‌لر واقع اولدی .

### طرفینک محاربه حاضر لقلری : عنان‌لی اردوسی چالدیران

محراسنه ورود ابتدیکی کونک آقشامی ، عنانی قرار کاهنده بر مجلس حرب عقد اولوندی . مجلسده امرای عسکریه‌دن اکثریتی : « اوزون مدت دوام ایدن مشقتی یوردویشن » ، عسکرک بک یورغون دوشیکی جهنه‌له محاربه‌دن اول هیچ او مازسه ؟ اردونک یکرمی درت ساعت استراحت ایتمی لزومی » ، ایلری سور دیلر . دفتردار پیری پاشا ایسه : « اردووه کی آقینجیلرک قسم اعظمی شیمی اولدیغندن » ، استراحت مد تجه پچه‌حک زمان فاصله‌سنه ، مرقوملرک دشمنله یهاس و خباره ایده رک افکارلرند تشت حاصل اوله جغی وبالنتیجه بونلرک عنانی اردوکاهنی ترک ویا ارزوسز حرب ایده حکلری ؟ بناءً علیه هم بوته‌لرکیه میدان ویرمه‌مک و هم‌ده دشمنه امید ایتمدیکی بزرمانده تعرض ایمک دها موافق اوله جغی » یلدبردی . بومطالعه‌دن بک‌منون اولان باوز : « ایشه فکر حکیمانه صاحبی بر ذات ! سنک شیمیدی به قدر وتبه وزرائی احراز ایندیککه تأسف اولنور اه دیدی . ایران اردوستنک سواری‌پک قوتلی و قسم کایمی زرهی اولدینی وای نشانجی فدائیلردن مرکب بولوندینی خبر آلمشدی که : بوم‌معلومات‌ده ایران اردوستنک هارین تعرضه کچه جگنی کوسته‌یوردی . بناءً علیه مجلس حربده ، هارین صباح محاربه‌یه قرار ویرلدی و بو کانظرآ اردو به ایجاد ایدن امر لروی‌لرده . اک شدتی صیحات‌لرده ، خرابیه زاره دونن واسع بر منطقه‌ده هر درلو محرومیت و مشکلات ایجاده ، آیلرجه دوام ایدن یورویش ؟

اردوی معناً و مادهٗ زبون دوشودمشدی، حق بمسز لکدن حیوانات او درجه ضعیف و درمانسز ایدی که؛ حرکت قابلیت‌لری بلک زیاده آزمائش بولنیوردی. آنچق یا ووز سلیمک ییلماز عنی، شخصی نایرانی؛ افرادک مادی یو دغینقلرله تزلزله و غرایان معنویاتک اراله‌سی؛ اردوه ضبط و ربطات ادامه‌سی و مشکلاتک افتحامی تامین ایده بیلمشدی. فی الحقيقة باش قوماندانک هر حالده مظفر اولنه جنی حقنده تلقین ایتدیکی قاعات و حسن اعتماد، عسکرک معنویاتی و فکر جنکا و رانه‌سی تحریک ایده بیلمشد.

میدان محاربه‌سیجون جالدیران اووه‌سی انتخاب ایدن یا ووز سلیم صـ.باح او لور او لاز؛ او لا بولوندیفی صرتدن، او وده آنه جـ. محاربه ترتیباتی تصاصـ ارادـی و بوکا کوره صاغ و صـول جـناحلـرـلـه مرـکـزـه مـرـتبـ قـطـعـانـی، صـرـتـلـدـن دـوـغـرـیـجـهـ اـخـذـ مـوـضـعـ اـیـدـهـ جـکـلـرـیـ محلـلـرـهـ، سـوقـ وـ تـحرـیـکـ اـیـتـدـیـ. مـخـافـ قـوـلـلـرـ بـایـرـ اـقـلـیـفـیـ دـالـفـهـ لـانـدـیـرـهـ دـقـ اـمـ وـ تـرـیـدـهـ توـقـیـاـ صـرـتـلـدـن اوـوـهـهـ اـیـنـکـ باـشـلـادـیـ.

عـهـانـلـیـلـرـکـ صـرـتـلـدـنـ اـیـنـکـ باـشـلـادـیـفـنـیـ کـوـدـهـنـ شـاهـ اـسـمـاعـیـلـ، یـاـوـوزـ سـلـیـمـکـ وـادـیـدـهـ محـارـبـهـیـ اـجـراـ اـیـدـهـ جـکـنـهـ اـصـلـاـ اـحـتـالـ وـیرـمـهـ دـیـکـنـدـنـ؛ عـهـانـلـیـلـرـکـ مـقـصـدـیـ آـکـلـاـشـیـلـهـ جـهـیـ قـدـرـ، تـبـهـدـهـ طـوـمـشـ اوـلـدـیـفـیـ مـوـضـیـ حـافـظـهـیـ قـرـارـ وـیرـدـیـ. عـهـانـلـیـ آـقـینـجـیـلـرـنـدـنـ اـسـیـرـ برـ نـفـرـیـ یـاـنـهـ کـتـبـنـدـیـ وـاوـوـهـهـ اـیـنـکـدـهـ اوـلـانـ عـهـانـلـیـ اـرـدوـسـیـ حقـنـدـهـ مـعـلـومـاتـ آـلـقـ اـیـجـونـ صـرـقـومـیـ بـروـجـهـ آـنـیـ استـجـواـبـهـ باـشـلـادـیـ:

— تـبـهـ اوـزـونـدـهـ کـشـوـقـیـ مـنـیـ بـاـرـاـقـلـیـلـرـ کـیـمـدـرـ؟

— بـیـخـالـ زـادـهـ مـعـیـتـدـهـ بـوـانـانـ نـیـکـبـولـیـ سـوـارـیـلـرـیدـرـ!

— شـوـ وـادـیـهـ اـیـنـ یـشـیـلـ بـاـرـاـقـلـیـلـرـ نـدرـ؟

— بونلر آفنجىلره برابر اردو پيشـدارنى تشكىل اپدى بولى  
و قسطمونى سپاهىلرider !  
بو اشاده كىشىف بر توز دومانى، اطرافى احاطه ايتىدى . توز  
زائل اولتىجى :

— شو آللار كىيىمىش بىرادەلر كىمدى ؟

— عزب افرادىدرا !

اشبو توز بلوطى اوچ درت دفعە تكرر ايتىدى . بونلرك  
قرەمان، روم ايلى و آناملىلى سوادىلرى اولىغىنى شاه آكلادى .  
آللى، صارىلى مایراقلى بىرادەلر كلىپور؛ سلاح شاقىرىدىلرى، باركىر  
كودولىسىرى ايشىدىلىپوردى . نهات دها كىشىف رتۇزستۇنى يوكىلى  
واطرافى دەشت استىلا ايتىدى . صاغىدە قىرمىزى، سولەدە يشىل  
سنجاقلر و بونلرك اورئەسندە بىرى قىرمىزى، دېكىرى بىياض اىكى سنجاق  
كودوندى . آفنجى نفرى شاه اسماعىلە :

— اىشته يادوز سليم ! صاغىنە سپاهىلر، سولنە سلمەدارلار  
دېدى .

عئەملىلىر اووه به اينوب محاربە ترتىيانى آلمغە باشلاقدەن سوکرە  
يېھە حال مظفر اولە جىقى ظن ايدن شاه اسماعىل دە ؟ محاربە ترتىيانى  
آدىرىمۇ اوزىزه اردو سىنگ يانە كېتىدى .

طىفىن اردو لوبىتىك محاربە ترتىيانى : هەر ايکى اردو ۲۳ -  
آغسەتوس - ۱۵۱۴ چەھارشنبە كۆنى، جالدىران اووه سىنگ بروجە  
آنى محاربە ترتىيانى آمىشىدى : (فروكى - ۱۷)  
۱ - ۱۰۰ بىكى مىتجاوز اولاغانلىلى اردو سىنگ محاربە نظامى:

عثمانی اردویی جبهه، شرق جنوبی به متوجه اول مق اوزده آق چاپک  
صول ساحلشده اوچ غربی حالتده اخذ موضع اتتشدی.

آ - صاغ جناح غربی : آناطولی بکلر بکی خادم سنان پاشا  
قومانداسنده اولوب آناطولی عسکر لرندن مرکبی . قره مان بکار  
بکی زینل پاشا کندی عسکریله صاغ جناحده وایکنچی خطده  
بولونیوردی (خادمه آسیا قطمه سنده اجرا ایدل دیکندن ، صاغ جناحه  
آناطولی عسکر لری قو نمشدی ) .

ب - مرکز غربی : یاوز قومانداس-نده اولوب قابو قولی  
عسکر لرندن (یکیچریلر و خاصه سواریلری) و طوبیلر عزب دردن  
مرکبی . مرکزده و برخی خطده توفیک ایله مسماح یاچریلر  
اخذ موضع ایتش اولوب بونلرک اوکنه آرابه لر، شرائبلار فو نمشدی .  
بوندن مقصد : یکیچریلری دشمن سواری ھجومنه فارشی محافظه  
ایشکدی . یکیچری عسکر لرینک طرفینه، یان یا دیزلش اولان  
طوبیلر ؟ زنجیر لوله یکدیگرینه ربط ایدلشندی که؟ بوندن مقصد :  
دشمن سواریلرینک صورته ماذع اولقدی . بو طوبیلری دشمن  
نظر ندن صاقلامق ایچیون، طوبیلرک همان اوکلرینه روم ایلی و آناطولی عزب  
عسکری قو نمشدی . بوندن مقصد ایسه : آدانه رق دشمنی . ئۇر  
طوب آتشی مزاله صوقق و بردنبه آتش کشادیله دشمنه، فضله  
ضايقات ويردى مکدی . مرکز غربی بشك ایکنچی خطنه، یاوز  
ایله براکده خاصه سواریلری بولونیوردی . دوفه کین احمد پاشا  
مصطفي پاشا، هرسک زاده احمد پاشا مرکز غربی نشده ایدلیلر .  
مرکز غربی مدافعه ده قاله رق موضعی محافظه ایده جکدی ؟ بالکز  
ایکنچی خطی تشكیل ایدن خاصه سواریلری، وضعیته نظراً حرکت  
ایده بیله جکلار دی .

ج - صول جنح غربی : روم ایلی بکاربکی حسن پاشا قومانداندنه او لوب روم ایلی عسکرندن مرکبدی . تمہوار زاده علی بک مستقل سواریسی ایله صول جناحده و ایدنچی خطده بولو نیوردی .

د - مرکر کریسنه و صرتلر او زرنده مستحکم عنانی اردوا کاهی موجودایدی . اردونک آغز لقلربنی محافظه ایدن بوار دو کاهک قوتلی دشمن سواری هبوملینه قارشی مدافعه ایچون ؟ اطرافی طوپارلاق ومهات آرابه لری و ساز آغراق آرابه لریله چویملش و بیونلر زنجیرله یکدیگرینه ربط ایدله رک برباریقاد میدانه کتیر لشدی . سوارینک حرکتیه مانع اولق ایچون چادرلر غایت صیق قورولمش و چادری ایپریله عادتا بر شبکه مانع وجوده کتیر لشدی . بناء علیه مستحکم اردوا کاه ایجا بنده رجمتکاه اوله جق بر حاله کتیر لشدی . دمدار روماندانی شادی پاشا معینتده کی عسکرله اشبو اردوا کاهک محافظه سنہ مأمور ایدلشیدی .

۲ - ۱۰۰ بیک موجودنده کی ایران اردوسنک محاربه نظامی :

ایران اردوسی جبهہ شمال غربی یه متوجه اولق او زره آق چایک صاغ ساحلنده او ج غرب و حالمده اخذ موقع ایتشدی : آ - صاغ جناح غربی : شاه اسماعیل قومانداندنه او لوب ۴۰,۰۰۰ قدر منتخب سواری عسکرندن مرکبدی . سید نعمۃ اللہ بر غرب و بدہ ایدی .

ب - مرکز غربی : وکیل الدوله میرعبدالباقی خان عسکری تاریخ - ۱۰

قومانداسنده اولوب صدر علمائی سید شریف دخی مرکز خروجی  
ایندی .

ح — صول جناح غربی : دیار بکر والیسی و انشتہسی  
اوستاجلی محمد خان قومانداسنده اولوب مشهد حاکمی، بغداد حاکمی،  
سید محمد کانه بو غرب و بدہ ایدیلر .

ع — مرکز کریسنه و صرتلر او زرنده ایران ارد و کاهی  
موجود ایندی .

چالدیران او وہ سنک احوال طبیعی غراییسی : چالدیران  
محراوی آذربایجان قطعہ سنک شمال غربی کوشہ سنده، وان کولانک  
شرق شهایسنه او زون بر وادیدر . آراس نوریسنه منصب اولان  
آق چای بو وادیدن بکر . آق چایک هرایکی ساحلی دوزلک اولوب  
چایک طرفی یوکسکل صرتلر محااطدر . قانلی میدان محاربه می  
آق چایک دوز اولان مذکور کنارنده جریان ایشدر .

### محاربه نک طرز جریانی

رجیک ایکننجی چهارشنبه کوئی او کله دن اول طرفین محاربه  
تریتیانی آمشدی . او لا ایران ارد وسی تعرضه بکدی . اوستاجلی  
اوغلی محمد خان، صول جناحده کی کایتلی سواری ایله عنانلیلرک صاغ  
جناخنه ؟ شاه اسماعیل، صاغ جناحده کی ۴۰,۰۰۰ کنزیده سواری  
ایله عنانلیلرک صول جناح و یانه تعرض ایتدیلر . شاهک مقصدی  
عنانلی ارد وسی هرایکی جناحدن چویره رک، یکیچر بلرک مانوره سنہ  
میدان ویرمده دن، تمامًا احنا ایتمکدی .

اوستا جلی او غلی محمدخان قومانداندنه کی عـَـکـرـلـه؛ شاه! شاه!  
 صداسیله ایدربلله یوب عنانی صاغ جناحنده کی طوبه لرک یانه قدر قرب  
 واک هؤز طوبجی آتشی مژله کیور کیمرن؟ خادم سنان پاشانک  
 امر بلله او کده کی عنبر، طوبه لرک یان و آزالرندن سرعتله  
 کری یه آلدوق، طوبه شدته یا یالم آتشه باشلا دیلر. بر طرفدن  
 طوبجی آتشی و دیگر طرفدن عنب و یکی چریلرک توفک آتشی،  
 ایران صفرنده بک چوق ضایعات و بردیر مش و محاربه میدانی دشمن  
 مقتولاریله دولمش و بومیانده محمدخان او غولاریده مقتول دوشمشدی.  
 بو وضعیت فارشیدن شاپیر ان محمدخان ده، متعاقباً مقابله هجومه  
 قالقان عنانی غازیلری طرفدن ائتلاف ایدله. عنانی سواریلرینک  
 قیلیجندن کندیلری قورتار ایلنلر کری یه فراد ایده بیلدیلر. من کز  
 خروبی قوماندانی و کل ادوله عبدالباقي خان، صول جناحک هزیقی  
 او زرینه، امدادیته قوشمن ایسـهـدـه؟ وضعیت تصحیحه موفق  
 اوله مامش کندیسی ده مقتول دوشمشد. بوصوردته ایران  
 اردوسنک صـوـلـ جـنـاحـیـ، برـ دـهـ کـنـدـیـسـیـ طـوـبـلـایـهـیـهـ جـقـ  
 صورته صف خارجه چیقاراش ایسده؛ بو جناحده کی محاربه ده؛ آیاس  
 بک، نیکده بکی اسکندر بک، بکی شهر بکی قارلی او غلی سنان بک،  
 قیصریه بکی اویس بک، قره سی بکی سلطان زاده محمد بک کی کزیده  
 و نامدار عنانی قوماندانلری ایله برخیلی افراد شهید دوشمشد.  
 عنانی صاغ جناحنده محاربه شدته جریان ایدر کن؛ شاه! امما عیل ده  
 زرهی سواریلریه عنانی صول جناح و کریلرینه شدته هجوه ایدیسور؛  
 ایرانیلر، شاه! شاه! عنانیلر، الله! الله! آوازیله کوکس کوکس محاربه  
 ایدیسورلر ده. شویله که: بوجه تده ایرانیلر او لا؛ عنانیلرک پلانق تعییقه

میدان برآقه‌دن، بردنبره عنبرک او زرینه هجوم و عنبری، طوبترک کریسه چکیله مادن، جمه ده یاقالایوب پریشان ایتدیلر. بوموقیدن صوکره شاه، روم ایلی عسکری او زرینه هجوم ایتدی. بلک مدھن و قانلی بر محاربه جریان ایت‌دی. عثمانلیلر قهرمانجہ محاربه ایده‌رک ثبات کوستردیلر و بلک چوق افراد ایله قیمتی قوماندانلر شهید دوشدیلر. بومیانده مالقوچ او غولارندن صوفیه بکی علی‌بلک، سلسه‌ر حاکمی علی‌بلک، موره‌بکی طرخان زاده علی‌بلک، بره‌وه‌زه بکی سلیمان‌بلک، بوکچ او غلی مصطفی‌بلک شهید دوشدیکی کبی روم ایلی بکلر بکی حسن باشاده یاره‌لاندی و آزصوکره‌شهید او لدی قانلی محاربه نتیجه‌سنده؛ عثمانلی صول جناحی تمام‌اً صف خارجی او لش و قچه بیلن روم ایلی عسکرلری مرکز فروبته التجا ایتشدر.

شاه اسماعیل، خاصه سواریلری استقامته قاجان، دوم ایلی سواریلریشک آرقه‌سی برآقه‌دی و شدتی آمیقیب نتیجه‌سنده؛ مرکز فروبته تقرب ایتمش و خاصه سواریلرینه تعرض ایتمک ایسته‌مشدی. شوبحرانلی وضعیت قارشی‌سنده، یکی‌چریلر کمال سرعتله بواسطه‌قامته تبدیل جمه ایتدیلر وبالضرور دوست دشمن ماقا به‌رق تعرض ایدن عجم سواریلری او زرینه غایت شدتی تفك آتشی آجدیلر. عیف زمانده خاصه سواریلری ده تعرض، قالمدیلر. بر طرفدن شدتی تفك آتشی، دیکر طرفدن سو دی هجومی قارشی‌سنده، شاشی‌روب قلان و فضله ضایعات ویره‌ن محمله، مرکزه تعرض‌لرینی ادامه ایتدیره مدلیلر. شاه اسماعیل، تشکیل ایتدیکی دولت صفویه‌نک بقاسی، شوحریک نتیجه‌سیله تقرر ایده جکنی بیلدیکی ایچون هر درلو فدا کارانی کوزه آلدیرمش و صوک درجه غیرت کوسترمشدی. حتی او کله‌دن آفشاره

قدر کمال شدته دوام ایدن پک قانلی محارباده شاه، یدی کرہ آت دکیشدرمشدی . شاه مرکز غربی او زرینه پک شدتی تعرضلرده بولونیش ایسہدہ موفق اولہ مہمشدی . بر دفعہ عثمانی اردوستنک آرقہ سی چوبرمک و کریدن هجوم ایتك مقصودیله عثمانی نہ مداری او زرینه تعرض ایتدی ؟ فقط عجم سواریلری پک مستحکم و صوری مشکل عثمانی اردو کاہنے فارشی اجرا ایتکلاری هجوم مددہ موفق اولہ مادیلر وارد و کاہ، قدر داخل اولہ بیان بر قسم عجملر ایسہ، اور ده مقتول دوشیدیلر . خلاصہ آفشاءه قدر دوام ایدن بوقانلی و خونریزانہ محاربہ ده عجملر پک چوچ ضایمات ویردیلر . صول جناح و مکر لری، دها محاربہ نک ایلک صفحہ سندہ محو و پریشان اولمش ؟ شاه اسماعیل قوماند اسنده کی صاغ حنا حلزیده؛ اجرا ایتکلاری شدید و مکر رهجمولر و کوس تردکاری عنوانه مقاویلر رغماً ؟ نهایت شدتی آتش و هر طرفدن مقابل هجوملر قارشی سندہ پریشان اولمش و بر خیلی تلفات و بره رک رجعته محبور قالمشد، صاغ جناح ده کی آناطولی سوادیلری سربست قالدقدن صوکرہ مرکز غربی تقویه ایتمش و بو محاربہ لرہ اشتراك ایتمشدر.

شاه اسماعیل اردبیلی فرار ایدر کن قورشوں ایلهال وقو ندن مجروح اولمش و آتندن بیتاب بر حالدہ یره یووار لأنمش و اسیر اولمنه رمق قائمش ایسہدہ؛ شاھک مقر بلندن حیر زاعلی، ایلری به آنیله رق یقیشن عثمانیلرہ قارشی قویمش و بو ائناده حضر اسمندہ بر تو ریختی، شاهی کندی آئنه بیندیرمش و قاچوب تو رتولمنه سبب اولمشدر که؛ مرقوم، عجملر پیشته: « آت چکن حضر نامبله » شهرت آلمشد، اسماعیل بو تون کیجھ فرار ایتمش و تبریزه واصل اولنجه بوفلاکت مدھشدن

قورتیلاریغىه حىرت ايتىشىر . شاھك فرارى اوزىرىنە عجم اردوسىنىڭ  
قىسى متاباقىيىسى دارمە داغىن اولمىشىر .

كۈنىش غىر و بىدوب چالدىران مخراسى قرا كاڭ قاپلايدىنى زمان ؟  
ايران اردوسى تاماً مغۇوب و پريشان اولىش و باووز سليم، سەلدەنبرى  
ذەنلىق اشەال ايدن بومىسلىنى، شمشىر سطوت و جلايدىلە بىر مىدان  
محاربەسىندە حل ايلىش بولۇنىوردى . باووز اح提ياطاً يالسى زمانىه  
قدىر آت اوزىرنە محاربە ميدانىندە قالمىش و شاھك فرار ايتىدىكى ،  
اطرافىدە دشمن قىلمايدىنى قىطۇ صورتىدە آكلاشىلدە قىدن سوگىرە  
افرادە استراحت امرىنى ويرمىشىر . افراد چادىرلىرىنە چىكىلەرك  
اردو كاھىن قىدىللەرلە دونانوت صباحە قدر مظفربەت شىلەكلەرى يامشىلر  
و غنامىم جىمەلە اش-تىغال ايمىشلىرىدە . عجم اردو كاھىن كاملاً ئەمانلىق لەرك  
يداغىتىمانە كېڭىش ، نەباتىسىز خزانى ، بىر جوق اسرا و حتى شاھك  
اڭ سوکىلى زوجىسى ألدە ايدىشىر . شاھك مخافتىز ئىسلىرىنى تشكىل  
ايدن قور بىجىلدە اسرا ميانىندە ايدى .

فرداسى صباح اسرا و حتى تسلیم اولان دىستم خان ايلە ئىكى  
اوغلى ، محاربە ميدانىندە اعدام ايدىلە ! ميدان محاربەدە بىك چوق  
شەدا كورولىش و بونلارىچىنە اوئن دىرىت سنجاق بىك ايلە عجم اردوسىنى  
طقۇز خان صايىلمىشىر . بىمحاربەدە ايرانىلەر بىك چوق ضايمات  
و يىردىكارنىدىن چالدىران مخرامى ، عجملىرى بىتىندە: « صوفى قىران » ئامىلە  
شهرت آلمىشىر .

عـ-اربەنك فرداسى رجبك اوچىنجى يېخشىنە كۇنى ، چالدىران  
مخراسىنىڭ استراحت ايدىلەش و مەنطىقىن بىردىوان تېرىپ ايتىدىرەن باووز  
معتاد مىراسىملە تېرىك ايدىشىر . بوبويوك مظفربەت على الاصل-ول  
ظفـنامەلر تحرىرىلە هەر طرفە اعلان ايدىشىر .

## چالدیران ظفری متعاقب عثمانی اردو سنک حرکاتی و عودتی

مصطفی اردو رجب-مک در دنبی کوئی چالدیران محرا سندن تبریزه متوجهہ حركت ایتدی۔ شاہک خزانہ و اموالی حسن محافظہ و اہالی بہ دشمن معاملہ سی پاییلما یہ جنگی تبلیغ مقصدیلہ دو قہ کین ذادہ احمد پاشا ایله دفتردار پیری پاشا و مورخ ادریس بتلیسو، بر قسم عسکر ایله خوبیدن ایلوی یہ کونڈریلادی۔ شاہ اسماعیل تبریزدن در کزین طریقیلہ عراقہ فرار ایتھیکنندن احمد پاشا بلا مشکلات تبریزه داخل اولدی۔

اردو ایله حركت ایده ن یا ووز، بش کوندہ تبریزه واصل اولدی و ہالی طرفدن فوق العادہ استقبال اولنہ رق آلائی و الایلہ شهرہ داخل اولدی۔ اہالی بہ حسن معاملہ ایدلیسی پک ای تأثیرلر حاصل ایتھی۔ یا ووز سلیم شاہ اسماعیلی با قلامق و بوتون ایرانی استبلا ایتمک ایستہ بوردی کہ: بو تقدیردہ نتیجہ ظفریٹ پارلاق اولوردی؟ چونکہ تو رکار بر لشمش و حدود عنانی وطن اصلی او لان آسیا و سلطانیہ قدر قول ایجھ تو سیع ایدلش بولنوردی۔ آنجق اوسنے ایراندہ قحط و غلا اولمی، اردونک اطاسہ سفی امکان سرزقیلہ جنگی وارد و دہ دها بو یونٹ مقیاسدہ یکی بر عصیان ہاش کو سترہ جنگی دوشون یا ووز، تصوراتی سنہ آئیہ دہ اجرا ایتمک او زرہ عودتہ قرار ویردی۔ عیف یو لدن عودت حالتہ، اطاسہ بحرانہ معروض قالنہ جنگی دوشونیلہ رک قرہ باغ قاغن مان طریق اختیار ایدلادی۔ اردو ۲۵ - رجب-مک حركت ایتھی و قرہ باغہ کلدی۔ یا ووز قیشی قرہ باغہ سچیر مک، بہار دہ تبریزه عودت ایدلک ظفر نہانی یہ نامین ایلک ارزو سفی یکیدن اظہار ایتھی۔ لکن یکی چری

ذور بالریله امر انک اعتراضی او زرینه بوفکردن صرف نظر ایتدی .  
یکیچریلر یکیدن عصیان وہ حب الوطن من الایمان » دبیرک بر آن  
اول استانبولہ کیتمک ایستہ مشردی . اردو ، ۶ - شوالدہ آماسیه یہ  
مواصلت ایتدی . بورادہ آقینجیلر، ترخیص ایلدی و فیش پک شدتی  
اولدی یفندن اردو، بوحوالدہ قیشا لامق او زرہ جواردہ کی شهر و قصبه لره  
تقسیم ایلدی . عودتده ده اعانتہ بحرانی وشدت شتادن پک جوق  
صیفیتی چکیلمش و ۱۰۰۰۰ عسکرلہ خیلی آت آجائیدن اولمشدر .  
شاه اسماعیل، عقد مصالحہ ایچون ذی قیمت هدیہ لرلہ آماسیه یہ بر  
هیئت مرخصہ کوندردی ایسہدہ یا ووز، مرخصلری تو قیف و قلمه  
بند ایتدی !

موسم بہار حلول ایتمی از زرینه ۵ - دیسمبر الاول - ۹۲۹ تاریخ نہنده  
اردو آماسیہ دن حرکتہ (کاچ) ۰ مواصلت ایتدی و قلمه، آنی  
 ساعتنه ضبط ایلدی . بورادن ایران سفرینه اشتراک ایتمین و شاه  
اسماعیلہ طرفدار کورون، ذوالقدریہ حاکمی علام الدوّله او زرینه  
حرکت ایدلمش و برنجی محاربہ علام الدوّله اخلاف و اردوی پریشان  
ایدیلرک مرعش سنجاغی کاملہ "ضمیمه مالک ایدلمشدر . بو قطعنک  
اشغالنہ صر سلطانی قانصو غاوی اعتراض ایده رک کافی السائق  
ذوالقدریہ قطہ، سندہ، نامنہ خطبہ او قوئماں یا ووزدن طلب ایتمش  
ایسہدہ؛ یا ووز بوكا جواباً : « قانصو غاوی مصروفہ کندی نامنہ  
خطبہ او قوئماں تأمین ایتمکه موفق اولورسہ کندی بختیار بیلسون »  
دبکله اکتفا ایتمشدر . بورادن قبصری - استانبول طریقیلہ ادرنیہ  
عودت ایدلمشدر .

ایران سفر ندن استخراج ایدیلان نتایج : ایران سفری  
احضار و موقیته انتاج ایدن یاوز ؟ برداهی سیاسی ، براستاد حرب  
وبرآتشباره جلادت ایدی . چالدیران ظفری شیعیلکلک آناتولی بی  
استیلا ایتمسنه و بالنتیجه آناتولینک ، ایران حاکمته کیممه سنه مانع  
اولمش اک مهم و قایم سایه دندر . بو سفر عینی زمانده دوالقدره  
همالکنک ده فتحی تامین ایتمش و آناتولینک اک زنگین افسامنی  
حدود عنایی داخلنه امشدر .

یاوز سلیم ، جدا دوراندیش یوکسک بر سیاسی ایدی . اسلامی کبی  
هوایه قیمع صـ الاما مش ، معین بر غایه و نابت بر مقصد ایچون  
اوغر اشمصدر . یاوزک اسفاری تدقیق او لونورسه : بومهم اسفارک  
پـ الکـ زـ اـ سـ تـ لـ اـ حرـ صـ لـ هـ اـ جـ رـ اـ بـ دـ لـ وـ دـ یـ کـ ؛ عـ لـ وـ بـ رـ غـ اـ یـ تـ عـ قـیـبـ  
ایـ دـ لـ دـ یـ کـ کـ وـ دـ لـ وـ دـ یـ کـ ؛ دـ هـ اـیـ سـیـ اـسـیـ دـ رـ کـ  
اجـ زـ اـ دـ بـ نـیـ دـ اـ نـیـ جـ ذـ کـ اـ خـ اـرـ قـ اـ عـ اـ سـیـ ، یـاـوزـکـ حـ رـیـ  
استیلا سـیـ تـ حـرـیـکـ اـیدـهـ مـهـمـشـ وـ آـنـجـقـ اـیرـانـ ، کـوـرـدـسـتـانـ وـ مـصـرـ کـبـیـ  
همـالـکـ اـسـلـامـیـ هـدـفـ اـحـرـکـاتـ اـولـشـدرـ .

عـسـکـرـیـ هـقطـهـ نـظـرـدـنـ اـیرـانـ سـفـرـیـ تـدقـیـقـ اـیدـهـمـ : یـاـوزـ برـ  
داـهـیـ سـیـاسـیـ اـولـدـیـنـ نـسبـتـدـهـ ؛ یـوـکـسـکـ برـعـسـکـرـ وـبـوـیـوـکـ برـقـوـمـانـدانـ  
ایـدـیـ . چـوـنـکـهـ : زـمـانـهـ نـسـبـتـلـهـ جـسـیـمـ بـرـادـوـیـ ؛ اـدرـنـهـدـنـ تـبرـیـزـ  
حـرـرـیـنـ، قـدـرـ اـمـتـدـاـدـ اـیدـنـ وـقـسـیـاـ صـوـسـزـ، قـوـرـاقـ وـمـوـادـاعـاـشـدـنـ محـرـومـ  
بـوـلـانـ وـاـکـ صـبـیـحـاـقـ بـرـمـوـسـمـدـ آـیـلـرـجـهـ دـوـامـ اـیدـنـ پـکـ اوـزـونـ  
یـوـرـیـشـلـرـدـنـ ، بـرـجـوـقـ مـزـاحـ وـ مـشـکـلـانـدـنـ صـوـکـرـهـ عـینـیـ قـوـتـدـهـ  
وـفـقـطـ یـپـانـعـاـمـشـ زـنـدـهـ وـتـوـانـاـ، تـجـهـیـزـاـتـلـرـیـ مـکـمـلـ ، مـعـنـوـیـاـیـ یـوـکـسـکـ  
بـوـلـانـ مـدـهـشـ بـرـدـشـمـ اـرـدـوـسـیـ مـغـلـوبـ اـیـمـسـیـ ؟ یـاـوزـکـ اـسـرـ وـ

قومانداده بلک یوکسک قابلیتی ، سوق الجیشده خارق العاده اقتداری  
اظهاره کافیدر . یاوز-سلیمک محاربائی تدقیق او نورده ؟ اک مشهور  
قوماندانلرک ایلک صفائی تشكیل ایتدیکی کورولور .

یاوز اک اوزون والک مشکل سفرلری موفقیته نتیجه لندیرمش  
بویوک بر قومانداندر . مثلما: عربستانک پایانسز چوللرندہ جسمیم  
اردولری سوق واداره ده کی قدرتی ، بلک بویوک مقیاسده کی حرکات  
سوق الجیشیه کی ترتیبه کی مهارتی ، با خصوص هر درلو محرومیت و  
یورغونلقلره رغمًاً افرادی بر قاج سوز ایله کندیسنه ربط و بند  
ایده بیلمکده کی خاصه منازه-هی ، هر درلو انضباط سزا لعنه مانع اولان  
خود شخصیتی یاوزکه جداً نوادردن او لدیغی اینه کافیدر .

چالدیران محاربہ سنه کانجه یه قدر اجرا ایدیلان محاربائده ، منزل  
خدماتنه اهمیت ویرلز ؟ اوافق اردولر چکدکاری بر لردن اعاشه لری  
تأمین ایده رک حرکاته دوام ایدرلردى . حالبوک یاوز چالدیران  
سفرنده ، منزل خطی تأسیس ایده رک بر اثر تجدد کوسترمش و موفق  
او لمشدر . استانبولدن طربزو نه کیلرله بحراً و طربزو ندن ارزنجانه  
مکاریلرله برآء ، او زاق نقل ایتدیکی کی (قیصری-سیواس-ارضروم)  
آرد سندہ مکمل بر منزل خطی ده تأسیس ایتمشدر . آنچق بو تشكیلات  
سایه سندہ ، ارد وی اعاشه ایده بیلمش و بواوزون سفری موفقیته  
نتیجه لندیره بیلمشدر . عکسی تقدیرده ارد و آجلقدن قیریلر و هیچ  
بر نتیجه است حصال ایدیله منزدی .

یاوز ، مرتب بر مکتوب کوندرمک صورتیله شاه اسماعیلی  
اغفال ایتمش و بو خذنه حربیه سایه سندہ ، ایران ارد و سنک تبریزدن  
حرکتله چالدیران حمزه سندہ میدان محاربہ-سی قبول ایمسی تأمین

ایتکشدر . فی الحقیقہ ایران اردوی تبریز قلمه سندہ مدافعه‌ی اختیار ایفسه ایدی ؟ یا ووز ایچیون ظفری استحصال امکان‌سزا لور و مقهور آ عودتمن بشهه چاره قالمازی .

یا ووز سلیمک سیواسده اردوسف تفتیش و تصفیه‌ایتمسی ؟ اردونک امینتی استحصال و اهاشمنی تأمین مقصدیله ( توقات - قصری ) منطقه سندہ براس طرکه تأسیس ایتمسی پک موافق اولدینی کی حرکات سوق الجیشیه انسانسندہ اردوستنک ایلریستنده ایلک دفعه مستقل سواری استخدامی ، یا ووزک کندیسته خاصی بر از تجدددر .

یا ووز حرکات سوق الجیشیه کو-تردیکی یوکسل قابلیت درجه سندہ ، میدان محاربه‌دهه تجدد و بیویک بر اقتدار عسکری ابراز ایلشدی . صوک درجه‌ده یورغون و بیتاب دوشن اردوسیله توان « قوتلی وزرهلی بر-سواری به مالک اولان دشمن اردومنی » چلدران محراستنده مغلوب ایتمسی بــالت ، علو خصلت و پک مستندا بر قابلیت جنکاورانیه مالک اولدینی اثبات ایدر . کلیتلی طوپچینک این تمهیه ایدلسی و دشمنک ، اغفال ایدبله رک بر دنبه آتش کشاد ایدن طوپچیدن اعظمی ضایماته معروض قامی ظفرک قسمآ استحصاله عامل اولمشدره . اک مدھش و بحرانی آنلرده دخی چادرینه قورشـون آتفم صورتیله عسکرک عصیان ایلدیکی دملردنه بــله بوتون نهلهکلری استخفاف ایده رک بر طور دلیرانه و متأنت شاهانه ایله اورته به آتیلوب بر نطق ایله هر درلو فلا کتک اوکنه کچمسی عینی زمانده علم احوال روحه واقف بر حکیم‌ذی اقتدار اولدینی ده کوستره .

یا ووزک ایران سفری ایله برنجی ناپولیونک ۱۸۱۲ روس سفری مقایسه ایدبلیرسه : آراده مشابهتلر کورولور . ایران سفرنده

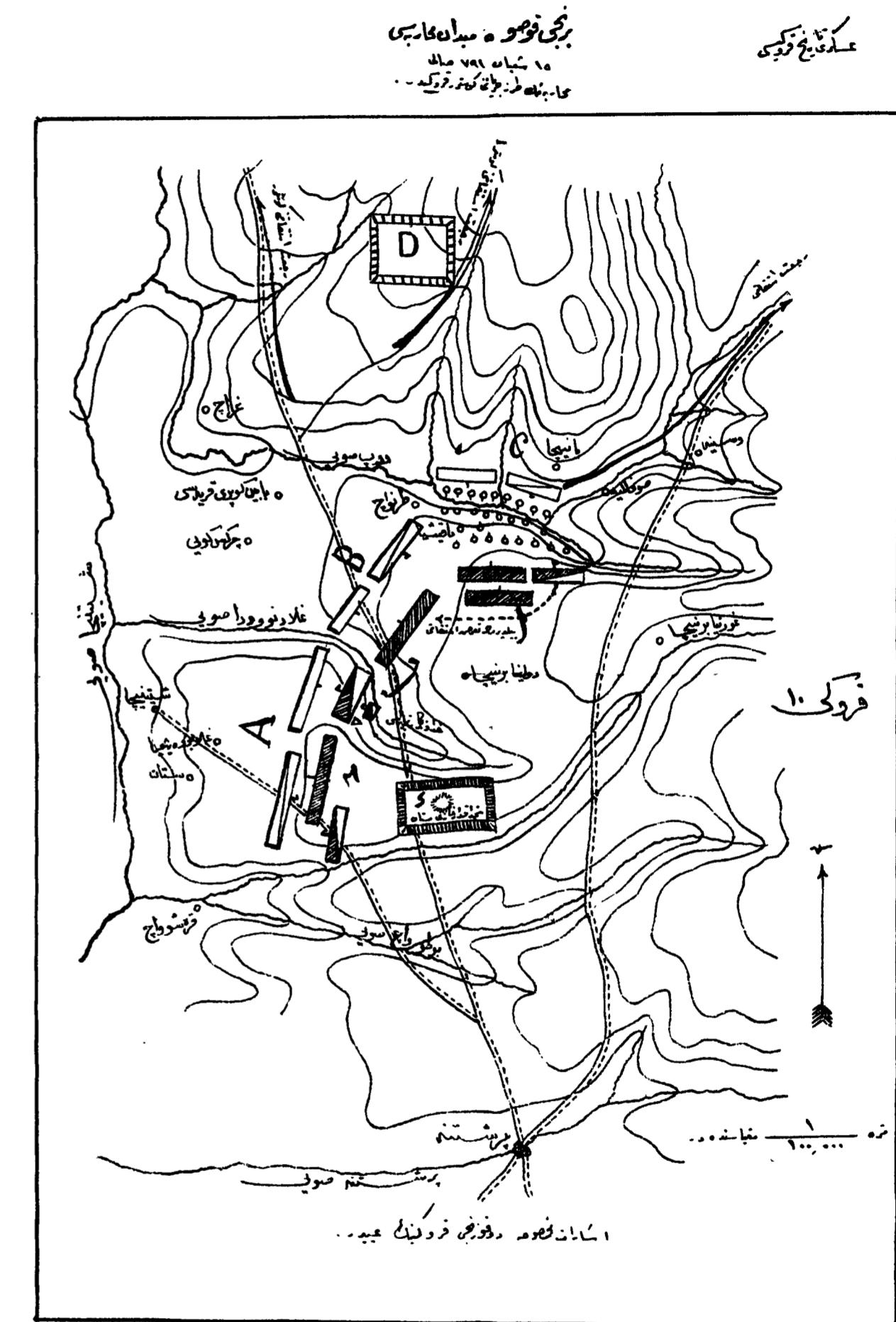
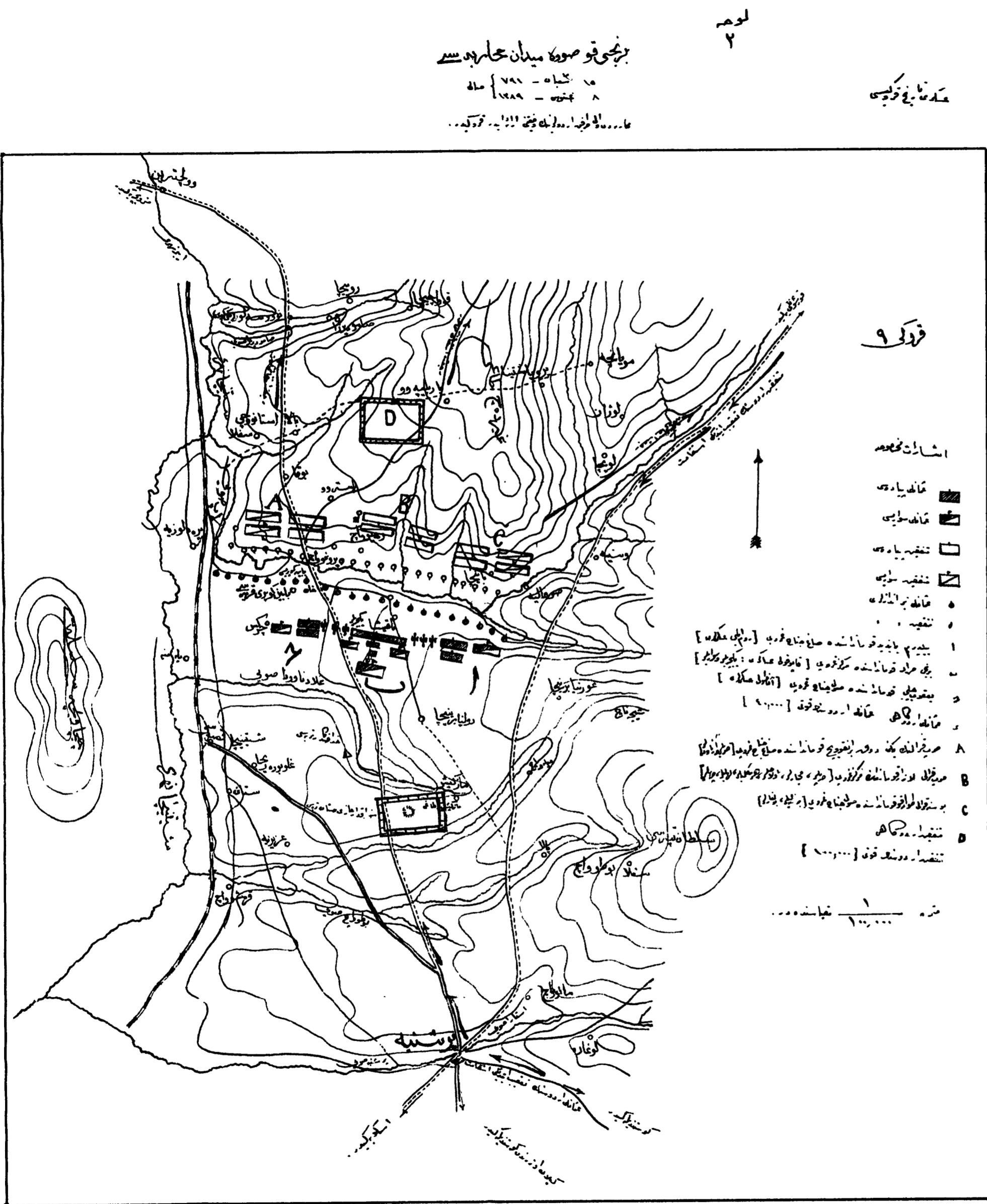
مهملر، حدود (ارزنجان) دن اعتباراً بتوون دارالحرکاتي، عنانليلر استفاده ايده ميه جلث صورتده تخریب ايده رك پايانتلري اولان تبريزه چكيلدكارى کي؛ ۱۸۱۲ سفرنده دوسلر، عيني صورتله مالكتلري تخریب ايده رك پايانتلري اولان موسقووا چكيمشلدري . ياووز چالديران محراسنده غالب كلايدكدن صوکره تبريزه كيرديکي کي؟ نابوليون موسقووا ايلىسينه دك ميدان محاربه سفي قازاندقدن صوکره مظفرا موسقووا چيره بيامشدر . ياووز اعشه بحراني و موسم شتا حسبيله قطعي برنتجه استحصال ايده مدن تبريزدن عودته مجبور اولدينې کي؟ قابوليونده عيني اسبابدن موسقوادن عودته قرار ويرمشدى . يالكن هر ايکي سفر آزه سنده عنانلى اردومى لىهنەممەم برفق وارددر: موسقوا سفرنندن عودت ايدرکن نابوليون اردوسى، روسلرك شدتلى تعقيب واحاطه حرکاتي نتيجه سنده پريشان اولىش، نابوليون اشبو اوزون سفردن تاماً صفراليد چيقمش اولدينې حالده؛ ياووز بالعکس تبريزه كيرمش ومظفراً عودت ايله مش و حتى عودتده ذوالقدرية مالكى فتح اينكە موفق اومشدر .

### ایران سفريئك صوکى

سەھىۋە ۳۶۰۵

ايكنجى جزئىك ختامي





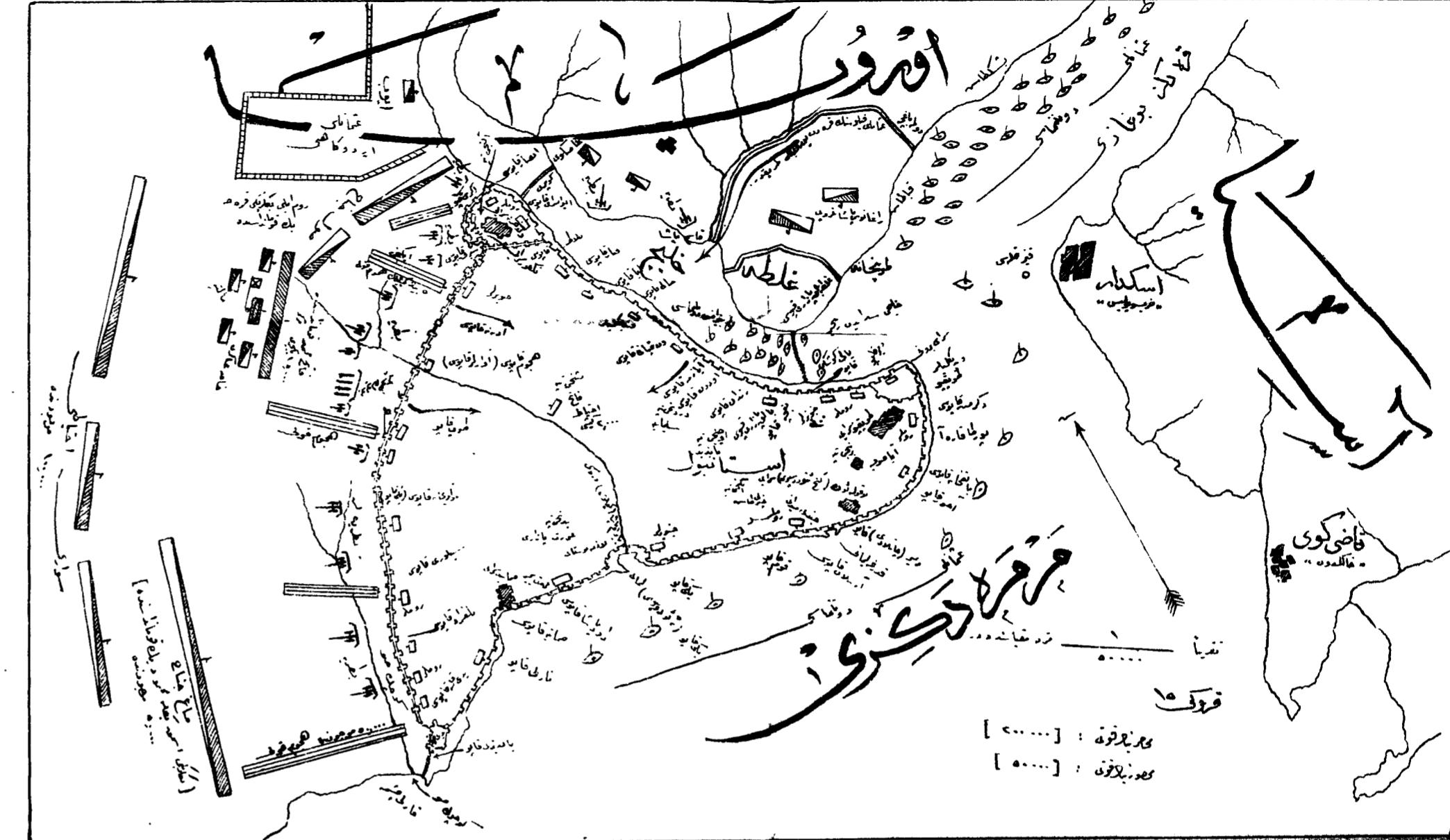
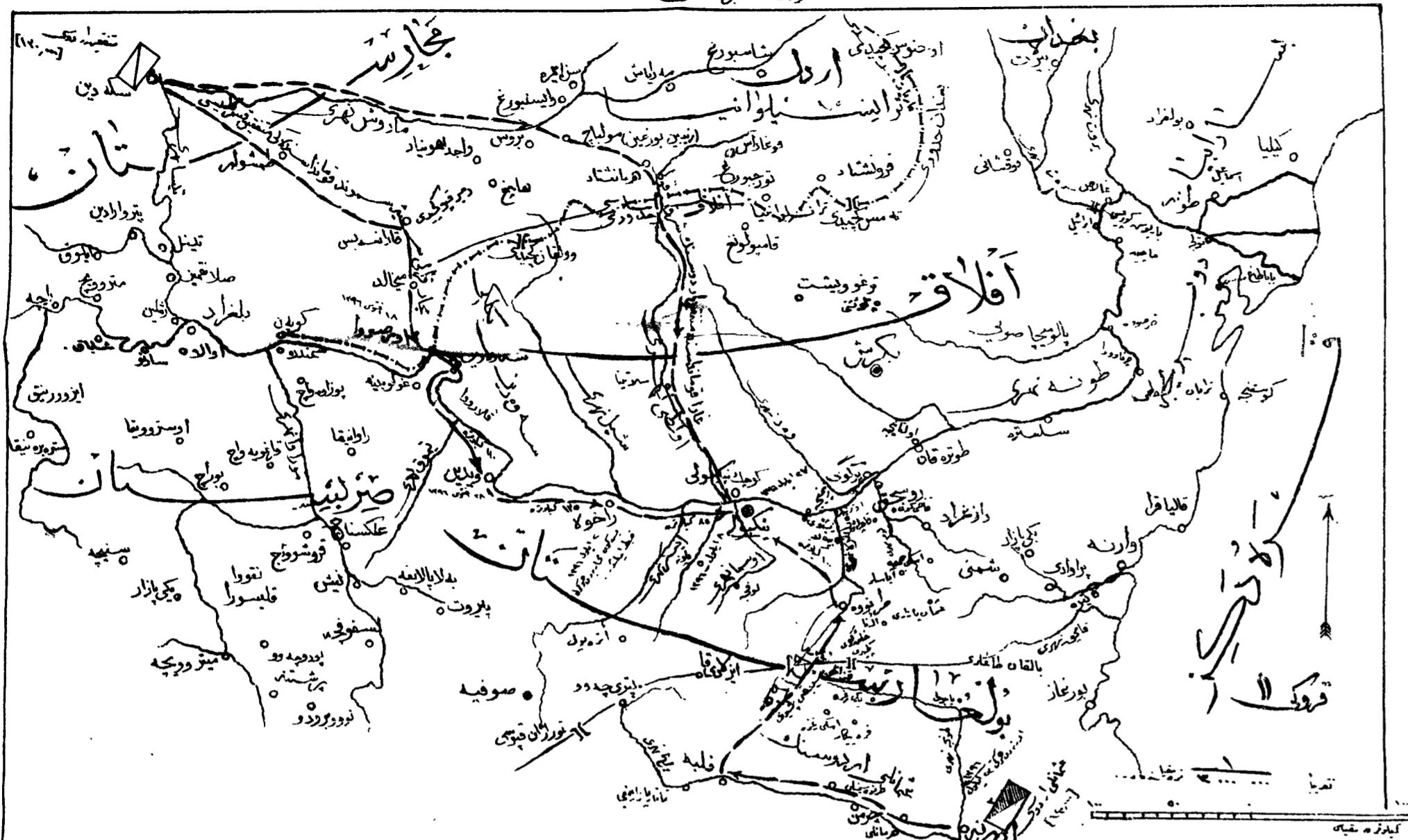
عکس نایاب کنی

جیزه ۸۰۷ (بیدد ماده) ۲۰۰۰  
نیازه ۲ - نیاه : اسنایلک نموده میان (بیدد) ماده (نیاه).  
سابل قله نموده نموده قله نموده سعادت نموده از این قله.

لوحه ۳

عکس نایاب نیاه

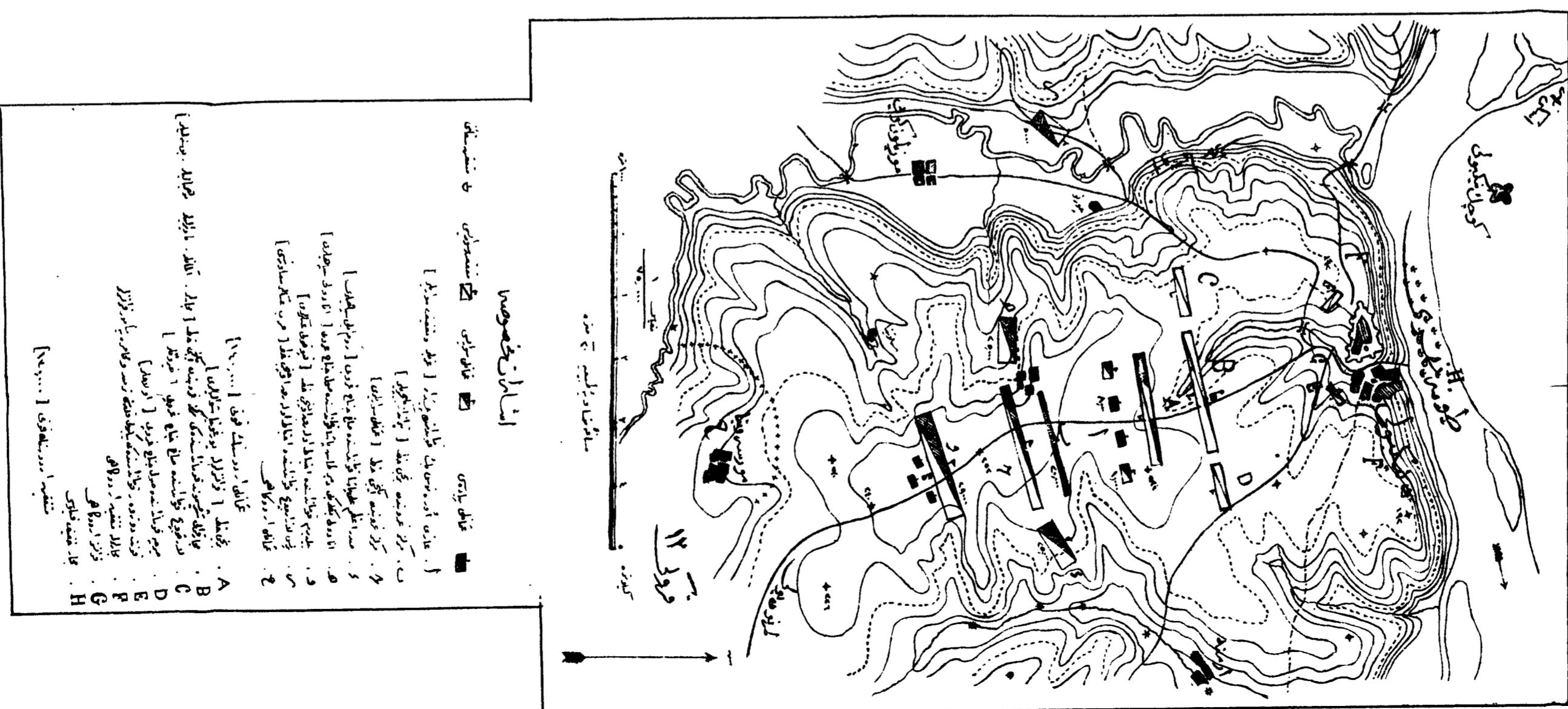
بلدم ایزد - سالنه اجر افلاستگویی - بیدد کاپری قدم ایده  
خرگار شوق چشیده  
هرنون ۷۹۸۰ غیر منتهی



نیچه میل میل میل میل میل میل میل

هند و دیگر راه راه راه راه راه راه راه

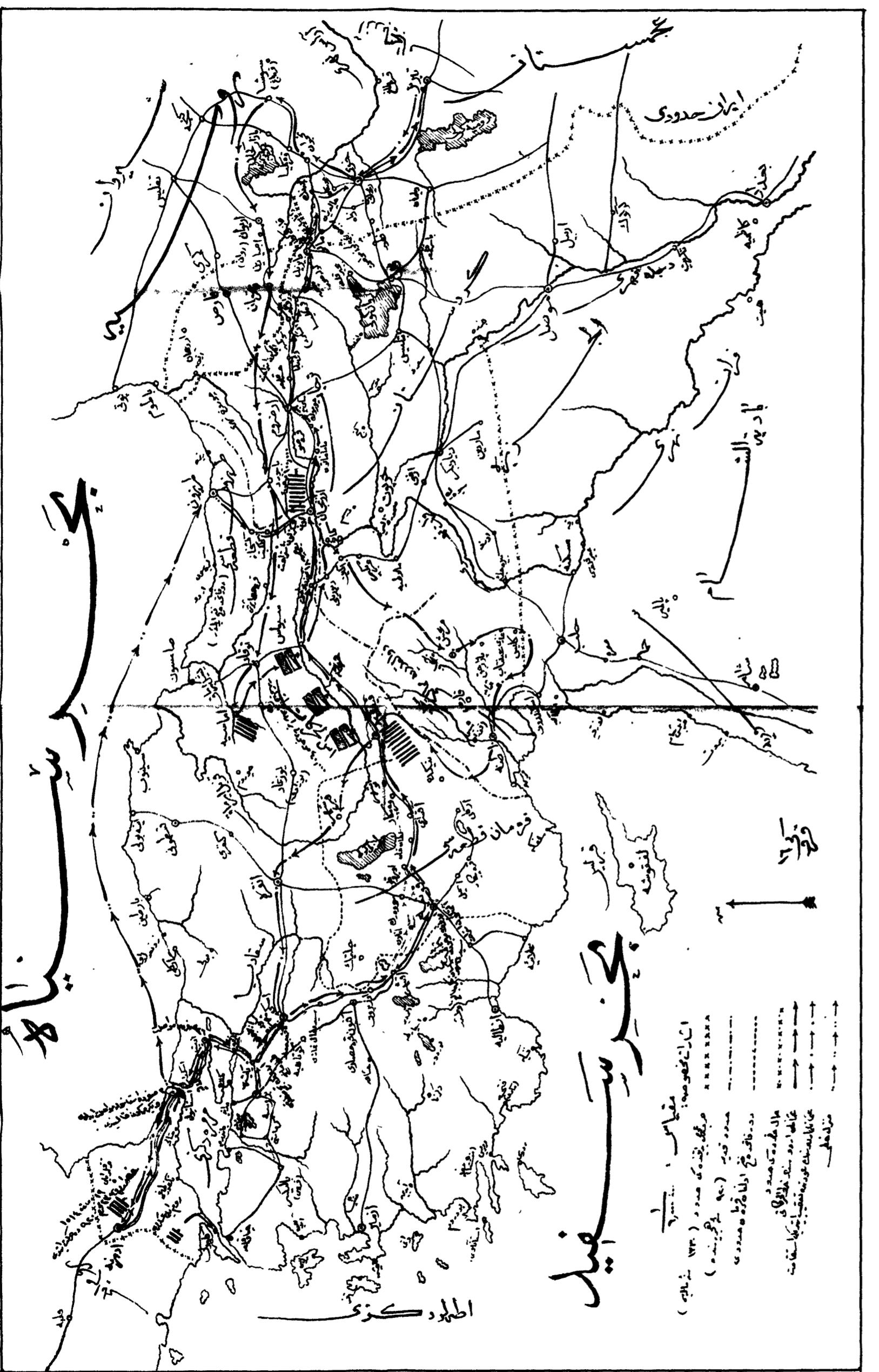
عکس نایاب کنی



# پیشنهادی حکایتی میتواند باید

تاریخ ایران

(۹۰۰ - ۹۲۵) سه میلیون

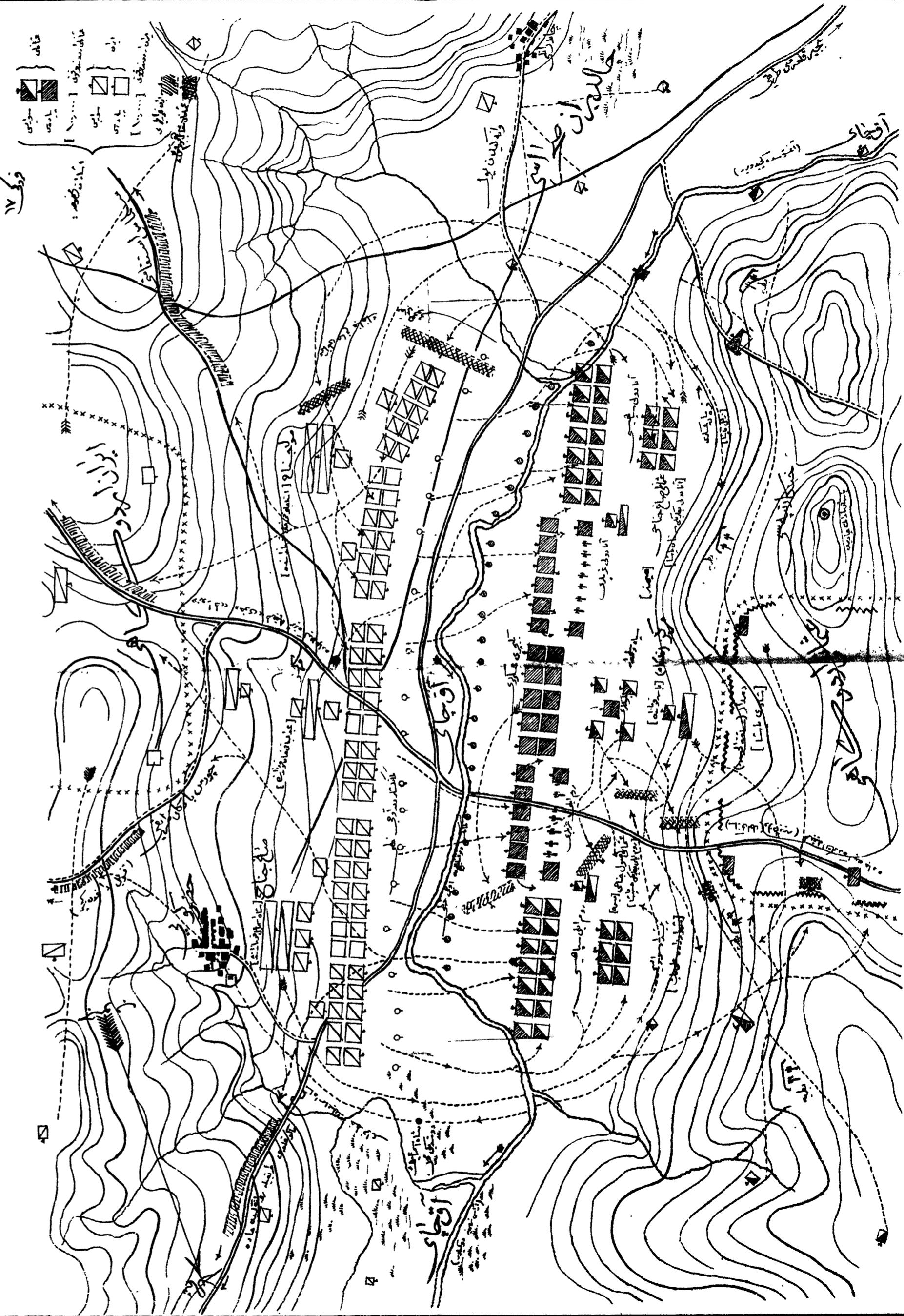


# پیشنهادی حکایتی میتوانند باید

تاریخ ایران

(۹۰۰ - ۹۲۵) سه میلیون

تصویر



لوده

عکس از نویسنده

چندین بار نیز پیغامبر مسیح به قوم پیغمبر  
اطیبا اسرائیل بولد ساخته

[ ۷۰ ص ]

